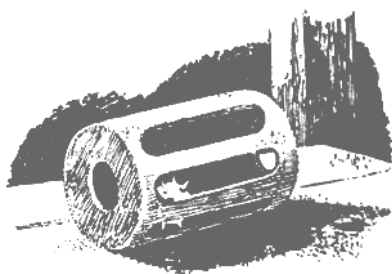

Jaroslav Foglar

ZÁHADA HLAVOLAMU

Ze souborného vydání Dobrodružství v temných uličkách

*Vydala Olympia Praha,
v roce 1990.*

1 Výprask

Nad tenisovými hřišti pomalu hasl den, a třebaže to znamenalo konec výděлку, hoši Rychlých šípů se z toho upřímně radovali. Měli toho všeho tak právě dost!

Již od časného odpoledne pobíhali tady za bláznivě skákajícími tenisovými míčky, shýbali svá těla v žáru slunce, desetkrát, stokrát, tisíckrát, jen aby co nejrychleji vyhověli svým zákazníkům.

A bylo zde dnes hodně práce! Hřiště byla stále obsazena nenasytnými hráči a hoši Rychlých šípů měli to štěstí, že je jako sběrače míčků přebírala jedna společnost od druhé. Marně se za drátěným plotem hřišť vztekal zástup chlapců, marně volal na nově přicházející dospělé hráče:

„Vezměte si na sbírání míčů teď zase nás!“ — „Vyrazte tam ty kluky z kurtů!“ — „Trvá jim to hodinu, než vám podají míček, uvidíte!“ — „My jsme rychlejší!“

Hoši Rychlých šípů dnes ani jednou nebyli bez práce. Málokdy se to stávalo. Obvykle tenisová hřiště opanovali chlapci z nejbližšího okolí, ze Dvorců, a nepřipustili, aby si někdo z jiné části města sbíráním míčků vydělal.

„My tady u kurtů bydlíme,“ říkával vždycky Tonda Plíhal, když hájil výdělkové zájmy dvoreckých hochů — „a tak sbírání míčů patří nám!“

Hoši, kteří bydleli mimo Dvorce, měli sice své pochyby o správnosti tohoto názoru, ale Tonda Plíhal byl chlapík jako hora a svou zásadu dotvrzoval pěstmi, nesnažili se mu jeho názor vymluvit. Spokojili se tím, že jen někdy, když čirou náhodou někdo z Dvoreckých včas nenastoupil, zaskočili na jeho místo, na chvíli, na jednu hru.

Byl to skoro zázrak, že se dnes podařilo Rychlým šípům obsadit všechna tři hřiště, která zde byla. Celé dopoledne bylo po včerejší bouři sychravo a nevlídno. Dvorečtí hoši se u hřišť ani neukázali.

Věděli, že nebude nikdo hrát a je na sbírání míčů potřebovat. Ale brzy po poledni se náhle vyjasnilo, vysvitlo prudké slunce a Rychlé šípy se právě dostaly k tomu, když na hřiště vešla společnost dospělých hráčů, která zaplnila všechny tři kurty.

Hoši Rychlých šípů zde byli všichni: Mirek Dušin, vedoucí tohoto chlapeckého klubu, Jarka Metelka, který zastával úlohu klubovního zapisovatele, i Jindra Hojer a Červenáček s Rychlonožkou.

Hráči si je rozebrali. Šestý, nejmladší z hráčů, si sbíral míčky sám.

Kapsičky trenýrek se utěšeně plnily poctivě vydřenými korunami a s každou nově příbylou zvyšovalo se pokřikování hochů za plotem. To byli chlapi ze Dvorců, kteří přišli dnes o svůj výdělek, protože promeškali příchod hráčů. A poněvadž hoši Rychlých šípů zůstávali na hřištích i při výměně hráčských společností, nebylo je možné z hřišť nijak vystrnadit. Dvorečtí jen asi dvakrát doplnili ze svých řad šestého sběrače.

„Neodlezete domů!“ křičel zlobně na Mirka ve chvíli odpočinku hráčů Tonda Plíhal. „Tak vás zřídíme!! Uvidíte!“

„Však vám přejde chuť přijít ještě někdy do Dvorců na sbírání míčů!“ volal jiný dvorecký chlapec.

A teď soumrak pokročil, hráči končili, odcházeli a Rychlým šípům měl nastat konec té skákavé dřiny i výhrůžek za drátěným plotem.

Ale hoši za ním neodcházeli a čekali dále na Rychlé šípy jako lovci na svou kořist.

„Všichni do šatny,“ sykl polohlasně Mirek na své kamarády a sám již běžel do kabiny sběračů. Hoši se ochotně rozběhli za ním.

Ve vzduchu leželo chladné večerní ticho, sem neزالél hluk živější části města. A v tom tichu bylo cítit nebezpečí, hrozbu. Dvorečtí hoši za plotem byli teď zcela zticha a ani se nepokoušeli vniknout za Rychlými šípy na nyní opuštěná hřiště. Ale jejich mlčení bylo ošklivější než výkřiky předtím, a jejich skoro až obřadné čekání před vratky hřišť bylo děsivé.

„Nebude to dnes lehké,“ usmál se povzbudivě Mirek v kabině. „Čekají na nás! Neodešli!“

„Prorazíme, jako už několikrát!“ vykřikl Jindra Hojer a oči se mu bojovně zaleskly. „Byli jsme v horších kaších!“

Mirkovi se při těch slovech vybavil na okamžik výjev z minulých dob, kdy Jindra, který se tehdy ještě s Mirkem skoro neznal, zachránil Jarku a jeho před rozdivočelou hordou Černých jezdců, když je skryl na dvoře v ohromné bedně, zlomek vteřiny před tím, než se Černí jezdci vřítili do dvora, aby podrobili Jindru křížovému výslechu. Dobře to tenkrát dopadlo, Jindra se pak stal Mirkovým a Jarkovým kamarádem, později ještě přibyli Červenáček s Rychlonožkou. Tak vlastně klub Rychlých šípů vznikl. Ale to vše bylo dávno, a teď je tady situace docela jiná.

Červenáček se svou nezbytnou červenou čapkou, která mu vynešla jméno, právě už Jindru také usazoval:

„Nezapomínej, zlatíčko, že těch divochů tam venku je skoro padesát a odpočinutých, zatímco my tady skákali za míčky celé odpoledne jako diví!“

Chi — padesát!“ vyrazil ze sebe posměšně Rychlonožka a pohlédl útrpně na Červenáčka. „Vždycky jsem tušil, že Červenáček nedovede počítat! Jestli je tam těch rabiátů deset, tak je to všechno! Strach ti zaslepil oči, chudinko,“ dodal soucitně a pošoupl Červenáčkovi jeho čapku hluboko do čela.

„Díval jsem se a počítal jsem je!“ přerušil Jarka škádlení, v němž si Rychlonožka s Červenáčkem tak libovali. „Je jich právě třináct, když chcete něco vědět!“

„Tedy zrovna dost k tomu, aby nám dokázali jedinečně napráskat,“ řekl Mirek Dušin.

„Mirku,“ zaprosil pak Rychlonožka, „bude to opravdu dnes nějak zlé. Vzal bys mi k sobě peníze? U tebe snad budou bezpečnější!“

„Já taky! Mně taky!“ pospíšil si rychle Červenáček a již oba odpočítávali své dnes vydělané peníze. Mirek je převzal. Ano, u něho snad přece budou bezpečnější. On, nejstarší a nejsilnější ze všech, spíš se ubrání té přesile.

„Mohli bychom zavolat správce hřišť,“ mínil Červenáček a snažil se, aby se jeho hlas ani trochu nechvěl. „Vyšel by s námi kus za plot a ta horda by si jistě pak už nedovolila nás přepadnout!“

Mirek jen beznadějně zavrtěl hlavou: „Víš přece dobře, že starý Dolejš přeje spíš dvoreckým hochům a nás že nemá v lásce. Vždyť má mezi nimi i dva syny. Nejraději by nás zde neviděl. Bude jistě rád, když dostaneme napráskáno! A pak —“ dodal skoro slavnostně, „nezapomínejte, že Rychlé šípy nevolají nikdy dospělé lidi na pomoc a že se ze svých kaší vylizují sami!“

„To se ví,“ dodal pokrytecky Rychlonožka, ačkoli měl ve skutečnosti o pomoci dospělých lidí v čas nouze docela jiný názor.

„Myslím, že nám nezbyvá nic jiného,“ řekl Jarka, „než se vysypat ze vrátěk jako kluci, když mají poslední den školu, a rozutěct se na všechny strany co nejrychleji. Koho chytí, toho chytí! Třináct proti pěti je přece jen ošklivá přesila a nikomu ji nepřejí!“

„Bude to asi nejrozumnější, co uděláme,“ souhlasně přikyvoval Mirek. „Nebudou vědět, za kým mají dříve běžet — a tak se nám snad šťastně podaří dostat se domů. Ale teď už neztrácejme čas! Správce by ještě mohl zamknout dvířka hřiště v domnění, že zde nikdo není, a my bychom pak museli lézt přes plot.“

Za tohoto rozhovoru se hoši obuli a oblékli. Jindra Hojer si ani teď neodepřel krásně si učesat pěšinku ve svých žlutých vlasech, které mu všechna děvčata záviděla, a Jarka Metelka si mimoděk zkusil několik boxerských výpadů proti neviditelnému nepříteli. Však za chvíli bude až moc viditelný!

„A teď do boje,“ pravil odhodlaně Mirek.

Všichni vyšli z kabiny, vymotali se z dřevěných šaten, všelijakých baráček a laviček, jež stály za hřišti, a dali se na cestu ke dvířkům.

Za nimi nastal vzruch. Ani jeden z čekajících hochů neodešel, Rychlým šípům naopak připadalo, že jich za dvířky přibylo. Někteří hbitě povstávali ze země a tlačili se dychtivě k brance. Tonda Plíhal nejbližší hochy pánovitě odstrčil a stoupl si výhrůžně před vrátka sám.

Hoši Rychlých šípů kráčeli k vrátkům, jak nejlhostejněji dovedli. První šel Mirek Dušín hrdý a klidný. Za jeho skoro atletickou postavou se krčili Červenáček s Rychlonožkou, připravení vyrazit před dvířky každý jiným směrem a předvést dvoreckým chlapcům vrchol-

né běžecké umění hochů z Druhé strany, jak se říkalo části města, obývané Rychlými šípy. Jarka s Jindrou uzavírali průvod.

Nebyl by to však ani Rychlonožka, kdyby vydržel chvíli mlčet, do nikoho nerýpat, a tak, když byli již jen několik kroků od dvířek, zahoukal rozmarně na zamračené tváře dvoreckých chlapců:

„Aha — páni nám přišli gratulovat — že ano — och, och, jak je to od vás milé . . .“

Mírek se zoufale na prostořekého Rychlonožku otočil, vždyť ta řeč byla jen přiléváním oleje do ohně, ale dříve, než mohl něco říct, smočil si ještě honem Červenáček, který s mistrně předstíraným zklamáním pravil:

„A jej — kde máte hudbu? A slavnostního řečníka?“

Snad ty poznámky opravdu nebyly nijak zvlášť zle myšleny. Ale rozohněným Dvoreckým stačily, aby zapůsobily jako jiskra v prachárně. Před dvířky se ozval řev, za který by se nemuselo stydět ani stádo paviánů, dvířka se prudce otevřela, vysoký drátěný plot se zachvěl a prohnul nápořem těl a několik Dvoreckých, mezi nimi Tonda Plíhal, vpadlo do hřiště Rychlým šípům naproti.

Mírek Dušín ztratil přehled o ostatních. Přijímal rány jako muž, mnohé sám rozdal a snažil se s proudem na něho se sápadících chlapců proplout co nejrychleji vrátky ven, na volnou ulici. Tam to pak již nějak půjde. O Jarku se nebál, ten je silný a obratný chlapík. Také Jindra Hojer, ač mladší, ledaco svede. Ale ti dva plantážníci Červenáček a Rychlonožka, kteří svou protivnou ústnatostí rozpoutali docela netakticky a předčasně tady to peklo, ti mu dělali starost.

Rychlonožka zatím byl už několik kroků ze vrátek venku, ale právě v okamžiku, kdy chtěl dokázat, že má opravdu přiléhavé jméno, strhly ho několikeré ruce zpět, takže stěží stačil vyjeknout své ustrašené „jejkote, mankote . . .“

Nerovná bitka započala plnou silou teprve před drátěným plotem. To nebylo klubko — to byla masa těl bijících zdánlivě bez cíle kolem sebe a jen zasvěcenec by poznal, kdo je útočník a kdo přepadený.

Netrvalo to ani příliš dlouho — a přece to byl pořádný výprask, jehož se tady Rychlým šípům dostalo. Rány, které utržili Dvorečtí, byly k smíchu při porovnání s Rychlými šípy.

„Já vám dám slavnostního řečníka! Tady je ta hudba! Gratulovat si můžete sami!“ slyšeli hoši Rychlých šípů matně mezi řevem vykřikovat Tondu Plíhala.

Mirek a Jarka si proklestili cestu na ústupový běh až tehdy, když viděli, že ostatní tři chlapci již prchají směrem na Druhou stranu, Padlo ještě několik ran i výhrůžek — a pak se prostranství před plotem vyklidilo.

Oba hoši se setkali s Jindrou, Rychlonožkou a Červenáčkem až v jedné z ulic na Druhé straně.

„Dostali jsme to! Jedna nula pro Dvorecké! Prapory do půl žerdi!“ hulákal na ně nezmar Rychlonožka, třebaže na levé oko skoro neviděl, jak je měl zateklé.

Všechny nakazil svou dobrou náladou, jen Mirek se nesmál. Byl rozzlobený jako hned tak nikdy dříve. Ne pro ten výprask! Porážku dovedl snést! Ale důvod se mu nezdál být oprávněný. Sbírání míčů na hřišti nesmí být přece výsadou jen některých hochů — a to ještě jen proto, že u těch hřišť snad bydlí. Jaká by to byla spravedlnost!

Mirek se v duchu rozohňoval víc a více. Jeho povaha, přímá a spravedlivá, nesnášela takovou křivdu.

„Proč nemluvíš, Mirku?“ zeptal se tiše Jindra Hojer.

„Snad nemáš dokonce vánoční náladu?“ zaútočil Červenáček, ale Jarka Metelka mu dal po straně znamení, aby raději mlčel. Vždyť „vánoční nálada“, to znamenalo trucování, omrzelost, hněvání se s ostatními — toho všeho byl Mirek přece dalek.

„Dnes už se mnou asi žádná zábava nebude,“ pravil Mirek trochu prudce a pokusil se o úsměv. „Ale zítra si povíme víc. Přijďte všichni do klubovny v pět odpoledne. A teď už domů! Je pozdě a doma by mohlo být pokračování toho, před čím jsme utekli ze Dvorců!“

Hoši se rozešli a tma milosrdně přikryla porážku Rychlých šípů.

2 Oběžník Rychlých šípů

Po výprasku ve Dvorcích bolela Rychlé šípy každá kůstka v těle. Rychlonožka si musel dokonce celou noc dávat obklady na oteklé oko a Jarka Metelka měl vyražený palec na levé ruce.

Ale více než tělesná bolest trápilo Rychlé šípy vědomí té hanebné porážky. Taková ostuda!

„Já nepřečkám noc! Uvidíte, že ji nepřečkám!“ prohlásil slavnostně Červenáček ještě v ten neblahý večer, když se hoši rozcházeli, a myslel to skutečně velmi doopravdy, protože ráno ani nemínil vstávat a hnul se z postele, teprve když se otec začal významně dívat po řemeni.

Zpráva o porážce Rychlých šípů letěla druhého dne po celé Druhé straně od úst k ústům. Snad ji viděl některý z jejích hochů, Dvorečtí jistě také nemlčeli a postarali se, aby se ta novina dostala na Druhou stranu co nejrychleji — a skutečně, po celý den se tu nemluvalo o ničem jiném než o té události.

Někteří hoši se Rychlým šípům proto tajně pošklebovali, jiní naopak ostře odsuzovali Dvorecké, kteří s takovou nestydatou přesilou si dovolili přepadnout početně slabšího protivníka.

Rajskou hudbou byla zpráva o výprasku pro uši Bratrstva Kočičí pracky, kterážto podařená společnost byla již z dřívějších dob silnou odpůrkyní Rychlých šípů. Její nejvyšší viditelný pán a velitel, zvaný Dlouhé Bidlo, který po krátkém a neúspěšném vedení Štětínáčově se zase ujal kralování v Bratrstvu, se radostně šklebil, plácal si do kolen a snad již po sté si toho dne opakoval nahlas: „Tak Rychlé šípy dostaly na frak! A podívejme se! Dostaly na frak!“

A pak se stalo ještě něco jiného. Přinesl tu zprávu do klubovny Jarka Metelka. Jeho tvář byla uzardělá spěchem.

„Představte si —“ volal již ve dveřích klubovny vzrušeně, „Mirku, poslouchej — tak už nepůjdeme sbírat míčky do Dvorců! Už si tam nevyděláme ani pětník! Slyšíte to!? Nesmíme tam už. Na plotě visí vyhláška, že tam smějí sbírat míčky jen hoši, kteří mají zvláštní poukázky!“

„Jaké to jsou poukázky? A kdo to říkal?“ vyhrkl Mirek.

„Vím to od Stehlíka, má tam známé kluky! Nepřestanu tvrdit, že Stehlík byl vždycky spíš Dvorečák než Druhostraník, ale to je teď zatím jedno. A ty poukázky vydává starý Dolejš, správce kurtů.“

„Opatříme si tedy poukázky — a je po krámu!“ řekl klidně Jindra, ale Jarka již zase bouřil dál:

„Nedostaneš je! Nikdo z Druhé strany je nedostane, rozuměj tomu! Ty poukázky jsou vynálezem starého Dolejše a jejich účelem je vyřadit nás tam ze sbírání. Hrom aby ho za to po poli honil!“

„Stehlík nám je musí opatřit,“ řekl Červenáček. „Když bude chtít dokázat, že není zrádce Druhé strany, musí několik poukázek obstarat. Tady si je pak budeme půjčovat, to už se nějak zařídí.“

Ale Mirek Dušín s tím nesouhlasil. „Nestojím o jejich poukázky, získané takovým způsobem. Taky by ostatně asi mnoho nepomohly. Jistě na nich musí být bydliště sběrače. A falešnou adresu psát nebudu, to si nemyslete!“

„Tak co tedy uděláš?“ zaškemral Rychlonožka.

„Něco se udělat musí,“ přimlouval se Jarka Metelka, „Druhá strana se mám směje, každý má na nás plno vtipů a Dlouhé Bidlo z Bratrstva Kočičí pracky na nás už skládá nějakou písničku. Začíná prý takhle: Poslouchejte, lidé drazí, přelegrační zprávu tu, Rychlé šípy byly bity, jako žito na mlatu!“

Mirek zrudl a hoši na něho pohlédli s údivem, ač ani jim ta hanlivá písnička nebyla po chuti. Tak urážet jejich klub!

„Hlupáci jsou to všichni!“ vykřikl Mirek nakvašeně, „vždyť nejde jen o nás. A nejde jen o těch několik korun, které se tam dají nasbírat! Tady je v sázce pověst celé Druhé strany. Jakým právem Dvorce z toho výdělku Druhou stranu vyřazují? Ty kurty jsou přece celého města, nejenom jedné jeho čtvrti. To je přece velká nespravedlnost. A to ti naši chytráci nechápou. Ale skládat písničky, dělat vtipy, na to jsou mistři!“

„Kdyby tě tak, Mirku, hoši od nás slyšeli,“ řekl Červenáček s obdivem, „každý by se na tu věc díval jinak. Poznal by, že se týká i jeho, všech!“

Mirek se již zase uklidnil. „Do rozhlasu mne s tou řečí nepustí, to vím,“ usmál se, „ale bylo by dobře, kdybychom každému chlapci z naší Druhé strany mohli nějak vyložit, jaké bezpráví se nám děje. Ale jak to zařídit?“

„Tak jim to napíšeme a bude to!“ vybuchl Jindra Hojer. „Ty to, Mirku, dovedeš říct tak pěkně. Napiš to, opíšeme tvou řeč několikrát, uděláme z toho takový oběžník, který půjde od kamaráda ke kamarádovi — nikdo si ho nesmí dát doma pod hrnek s kafem — a za dva dny bude celá Druhá strana všechno vědět.“

Panečku — to byl nápad! To je přece nejlepší způsob, jak každého uvědomit o spáchaném příkoří i o tom, co proti němu podniknout.

Mirkovi opravdu nedalo mnoho práce zprávu napsat. Než přinesl Rychlonožka od papírníka složku psacího papíru, měl již v hlavě načrtnutý začátek oběžníku, a když se pak rozepsal, pero se jen míhalo po papíře. Jedna myšlenka stíhala druhou, vývod vyplýval z vývodu. Ostatní hoši nestačili ani opisovat to, co psal Mirek přímo z hlavy.

Bylo to na dvě strany papíru a každý nezaujatý člověk musel uznat, že dvorečtí chlapci se ke zdejšími hochům už i v minulosti nikdy nechovali nějak zvlášť pěkně. Pošklebovali se dorosteneckému mužstvu S. K. Druhá strana, všelijak uráželi její příslušníky, svedli na ně každé rozbité okno, hledali kdejakou záminku ke rvačce s Druhou stranou, ty spory o sbírání míčků na hřištích už se také táhly hezky dlouho — a hoši Druhé strany, nejednotní, neviděli nic z těchto křivd. Každý se po příkoří, na něm osobně učiněném, jen otřepal a Dvorečtí řádili dál.

Mirek v oběžníku vypočetl řadu takových případů. Staly se skutečně, nevymyslel je zde u stolu ze zlosti. A oběžník končil slovy:

„Rychlé šípy budou bojovat za práva Druhé strany ve Dvorcích. V nejbližší době podáme vám touto cestou další zprávu, co a jak jsme zařídili, uvědomíme vás o všem, co se stane dále. Ale žádáme vás, abyste nám pomohli. Obléhejte hřiště v Dvorcích, dožadujte se vstupu na sběr míčů, chodte v ulicích Dvorců ve trojicích a nedejte si líbit žádné urážky!“

Hoši si oddychli, když měli dopsáno. Rychlonožka pak na svém opisu ještě vymazal sedm kaněk, které tam udělal, Mírek zběžně opravil zapomenuté čárky a háčky — a všichni byli se začátkem zápasu spokojeni.

3 Kdo je za dveřmi?

Ještě téhož večera hoši Rychlých šípů všech pět stejných oběžníků roznegli.

Na každém oběžníku byla důtklivá výzva, aby ten, kdo oběžník obdrží, si jej důkladně přečetl, zařídil se podle jeho výzvy a hlavně aby dal oběžník zase rychle dál tomu, kdo jej ještě nečetl.

Zdůrazňovala se čest a kázeň druhostranských chlapců. „Jen zrádce oběžník zahodí nebo dokonce odnese do Dvorců,“ bylo tam černé na bílém.

Každý z Rychlých šípů předal jeden z pěti oběžníků chlapci, kterého dobře znal, přičemž těch pět hochů vybírali tak, aby oběžníky putovaly současně do pěti různých směrů celé čtvrti.

Pak se Rychlé šípy vrátily do své klubovny, každý hoch ovšem zvlášť, podle toho, jak rychle se mu podařilo vybraného chlapce nalézt, vše mu vysvětlit a oběžník předat.

Ani Mírek sice neměl tušení, kolik hochů celkem asi v Druhé straně může být, ale přesto hoši počítali, jak se oběžník bude asi rychle šířit.

„To se dá snadno vypočítat,“ řekl Jarka Metelka, který šel vždy na všechno málem vědecky. „Kdyby takový oběžník dostalo do rukou jen deset Druhostraníků denně, uvědomili jsme dnes o jeho obsahu vlastně padesát lidí.“

„Jak to — padesát?“ divil se nechápavě Rychlonožka.

„Nu, vždyť těch oběžníků máme pět, či ne?“ chytal se za hlavu Jarka. „A pětkrát deset je padesát!“

„Ale to šíření půjde ještě rychleji,“ mínil Mirek. „Takovou věc si jistě nikdo nenechá doma, tu přečte deset chlapců jen po cestě ze školy. A pak bude mezi dalšími běhat celý zbytek dne. Uvidíte!“

Dlouhou dobu tak rokovali. Venku byla skoro tma. Ale nerozsvítili. Jejich práce pro dnešek skončila a potmě se lépe povídalo i přemýšlelo, hoši se mohli více soustředit na sprádání dalších plánů.

O mnoho dnů později, když si vzpomínali na tu černou hodinku a na událost, která se najednou při ní zběhla, přeli se vždycky Jindra s Červenáčkem, kdo tehdy ty podivné kroky za dveřmi klubovny první slyšel. Ať to z nich však byl kdo chtěl, jisté je toto:

Byla již úplná tma. — V celém domě bylo hluboké ticho a také hoši chvílemi mlčeli. Rozhovor vázl.

A najednou Jindra pronesl přiškrceným hlasem: „Někdo je venku! Venku na chodbě!“

„Já jsem taky něco slyšel,“ tvrdil Červenáček. „A dřív ještě než Jindra. Někdo se plíží k našim dveřím!“

„Tak ticho, ať slyšíme!“

Hoši zatajili dech, nikdo se ani nepohnul a v klubovně by bylo slyšet i upadnutí zrnka písku.

Venku se ozvaly podezřele znějící kroky. Tak, jako když jde někdo po špičkách, plíživě. Neznámý návštěvník se zastavil těsně za dveřmi, Byl tak blízko, že hoši uvnitř slyšeli jeho dech. Byl namáhavý a prudký. Patrně byl jeho majitel starší člověk, nebo běžel rychle velký kus cesty.

„Teď něco tropil na dveřích. Jako kdyby hledal kliku nebo zvonek, či tak nějak podobně.“

A potom vše utichlo.

Hoši v klubovně seděli bez nejmenšího hnutí, ale podivný návštěvník za dveřmi zmlkl. A přece neodešel! Musí tam ještě stát, přimáčkнутý na dveřích! Neslyšeli ho odcházet.

Chlapcům nebylo volně u srdce. Bylo to tak podivné.

Kdo je to tam venku, ve tmě? A s jakými úmysly, proč sem přišel?

Pak se Mirek zvedl se židle. Neskonale tiše a pomalu. Hoši spíše vycítili, než ve tmě uviděli, že vstal a blížil se centimetr za centimetrem ke dveřím.

Přiložil na ně hlavu. Návštěvníkův dech již neslyšel!

Chvilí váhal. Pak zvolna a nehlučně otočil klíčem v zámku. Jarka zámek právě nedávno mazal.

Mirek odemkl. Tiše stiskl kliku a začal pomalu otvírat dveře na chodbu. Slabá záře sporého světla petrolejové lampy z chodby vnikla na stěnu klubovny u dveří. Její skvrna se šířila, jak Mirek víc a více rozšiřoval skulinu ve dveřích.

Jarka stál teď za ním a ostatní hoši se přiblížili ke dveřím. Mirek byl připravený dveře okamžitě celou svou silou přirazit zpět, kdyby hrozilo z chodby nějaké nebezpečí.

Ale zatím se nic nedělo. Dveře se otvíraly víc a víc — až bylo možné přehlédnout velikou část chodby.

Byla úplně prázdná. Ponurá v červenavém světle petrolejky, mlčenlivá, záhadná prázdnotou. Někdo tady ještě před chvílí byl. Všichni ho přece slyšeli přicházet — a nikdo odcházet!

„Podívejte — psaní!“ zvolal pak Mirek tlumeně, když jeho zrak padl na vnější stranu dveří. A skutečně! Bylo tam cosi bílého. Složený papír. Mirek jej sňal ze dveří i s připínáčkem a kvapně zavřel dveře a zamkl. Jarka zatím uvnitř rozsvítil lampu.

„Ukaž, co v tom je! Rychle! Přečti to,“ — volali hoši o překot, všichni ještě však mimoděk přidušenými hlasy, skoro šeptem.

„Víme o všem, co podnikáte,“ četl Mirek. „Ale vy nevíte, jak blízko u sebe máte zrádce. Známe váš oběžník. Je schovaný u nás. Pěkně jste nás — hochy ze Dvorců — v něm pošpinili. Umíme ale také psát a ještě i jiné věci. Začali jste to! Dobrá. Budete nás jednou na kolenou prosit, abychom boj zastavili! Dvorce.“

Kromě toho slovíčka „Dvorce“ nebyl na dopisu žádný podpis.

„Hleďme — hleďme,“ řekl Mirek zadumaně po chvilce tísnivého ticha, „tak zrádce se opravdu našel. Dvorečáci už vědí o našem oběžníku!“

Pak prudce pohlédl na hodinky na svém zápěstí a skoro až vykřikl: „To se dá ale vypátrat! Nejsou to ještě ani dvě hodiny, kdy jsme se odtud s oběžníkem rozešli. Běžme rychle každý k tomu, komu oběžník předal, a sledujme jeho stopu. Dvorečtí napsali, že je oběžník u

nich. Ten Druhostraník, u kterého stopa po oběžníku zmizí, je zrádce. Ten donesl oběžník do Dvorců!“

Hoši nečekali na další vývody. Vyběhli z klubovny a Mirek za nimi. Byli vzrušení jako málokdy jindy. A to na ně čekaly ještě jiné a podivnější události.

4 Neočekávaný úspěch

Následující dny bylo u Rychlých šípů rušno. Chlapci především pátrali po večerním návštěvníku, který jim připíchl na dveře klubovny výstrahu Dvorců a pak záhadným způsobem neslyšně zmizel. Paní domovnicková, vzatá do křížového výsledku Jarky Metelky, jenž se v těchto věcech velmi vyznal, připustila po krátkém rozpomínání toto:

Ano, včera asi v tu dobu, co Jarka udává, běžel někdo rychle průjezdem z domu ven, právě když ona šla z ulice do domu. Byla již tma, neviděla postavě do obličeje. Neví ani, byl-li to dospělý člověk nebo chlapec. Šel, nebo snad běžel, velmi rychle a úplně tiše, jako kdyby se po dlažbě chodby vznášel. Ted’ — když se Jarka tak ptá — si matně vzpomíná, že postava držela něco nemotorného v ruce. Neví dobře, co to mohlo být, ba nemůže to prohlásit ani určitě, že něco držela, ale připadalo jí to tak nějak. — To bylo vše, co se hoši dozvěděli.

„Já vám řeknu, co to bylo!“ řekl sebevědomé Jindra. „Ten Dvorečák, který přinesl jejich výhrůžné lejstro, si zul za dveřmi klubovny perka, protože měl strach, že se za ním vyřítíme, až ho budeme slyšet odcházet. A tak se vytratil od našeho prahu v ponožkách a to, čím mával v průjezdu při svém útěku, to byly jeho boty. A tím se vysvětluje jeho záhadné vypaření za našimi dveřmi!“

„Vypadá to dost pravděpodobně,“ připouštěl přemítavě Mirek, a protože nikdo z ostatních hochů nepřišel s lepším vysvětlením, zůstalo při tom.

Ostatně okolnost, kdo dopis ze Dvorců přinesl — jistě to byl nějaký Dvorečák — nebyla ani tak důležitá jako to, kdo doručil oběžník Rychlých šípů do Dvorců.

Při pátrání po tomto tajemném zrádci Druhé strany nastal však takový zmatek, že nakonec skutečně nebylo možné se v tom vyznat, třebaže na začátku pátrání se úkol zdál být náramně jednoduchý.

Onoho večera, kdy byl oběžník Rychlých šípů roznesen a hned prozrazen Dvorcům, nepořídili chlapci již ničeho, třebaže se hned rozběhli k prvním pěti čtenářům oběžníku. Bylo totiž velmi pozdě a domovníci již zamykali domy. Jen Rychlonožka ještě vběhl k „svému“ chlapci, jemuž oběžník doručil, do domu, ale v polovině schodů zhaslo v domě světlo a on měl co dělat, aby se dostal vůbec ven.

Druhý den byla celé dopoledne škola, a když Rychlé šípy obnovily odpoledne pátrání, byly již oběžníky asi v desátých rukou. Někteří hoši je předali někomu, jehož jméno ani neznali. Věděli jen, že je také Druhostráníkem. Ne, nebylo možné sledovat cestu oběžníku od jednoho čtenáře k druhému.

Rychlé šípy byly sice přesvědčeny, že některá z těch odpovědí „Dal jsem oběžník takovému čahounovi, nevím jak se jmenuje,“ je vlastně odpovědí zrádce, který se tím kryje před prozrazením. Ale takové odpovědi dostaly od mnoha hochů — a přece jen jeden z nich byl zrádce. Který ale?

Hlavní však bylo, že čtyři oběžníky kolovaly mezi hochy Druhé strany dále. Rychlé šípy je několikrát viděly. Byly již celé pošpiněné, mnohokrát přehýbané, ale písmo bylo docela dobře čitelné. Celý klukovský a dívčí národ Druhé strany již o nich věděl, povídalo se o nich na školních chodbách, v zákoutích ulic, na plátcích, kde se pěstovala kopaná, zkrátka všude tam, kde se sešlo několik hochů nebo děvčat. Každý si vypůjčení oběžníku zamlouval a ten, komu se oběžník dostal do rukou, pokládal to za štěstí.

Rychlé šípy teď dostávaly mnoho ústních i písemných vzkazů od různých hochů zcela neznámých jmen i ze vzdálenějších končin Druhé strany. Každý přinesl nějakou zprávu, událost, vždy pak v tom byla samozřejmě zamíchaná dvorecká záležitost.

Kromě Mirka byli zájmem, s jakým se oběžník setkal, hoši Rychlých šípů přímo nadšeni. Jen Mírek namítal, že se oběžník čte spíše ze zvědavosti než ze zájmu o věc samotnou.

„Jděte se jen podívat ke hřištím do Dvorců,“ dokládal trpce, „jestli tam uvidíte někoho od nás, z Druhé strany! Není tam nikdy ani noha. Každý sedí zalezlý, zastrašený doma. Druhostraníci teď nepáchnou ani do dvoreckých ulic, natož pak ke hřištím. Každý má pro nás plno zpráv, každý chce, abychom psali dál, co jsme zařídili, ale sám si nemočí nikdo!“

Byla to skoro pravda, Druhostraníci nebyli zrovna podnikaví a průbojní v té věci. Mnohým chyběla chuť k odporu proti Dvorcům jen proto, že oni sami osobně se nezajímali o výdělek na dvoreckých hřištích. Nechodili tam dříve, nebudou tam chodit zase! To byla jejich řeč. Ale zápas Rychlých šípů s Dvorcí a se správcem hřišť, starým Dolejšem, bavil a zajímal každého.

A tak Mírek psal Druhé straně další dopis. Shrnul v něm vše, co se stalo od napsání dopisu prvního, co Rychlým šípům kdo závažného sdělil, zmínil se o tajemném zrádci, kterého Druhá strana chová ve svém středu, a vyčetl Druhostraníkův jejich nevšímavost k celému případu.

A zase se všechno opakovalo. Zatímco první dopis ve čtyřech vydáních, umouněný, roztrhaný a teď skoro již nečitelný zmizel kdesi mezi Druhostraníky, druhý dopis Druhá strana přijala s jásotem a nadšením, zase celkem pětkrát napsaný. Druhostraníci pravověrní byli potěšeni, že Rychlé šípy vzaly do ochrany čest Druhé strany, Druhostraníci lhostejní, nepodnikaví — a těch byla, bohužel, převážná většina — se dívali na dopis Rychlých šípů jako na zábavné počteníčko, které jim zavadalo příležitost k mnohým klípkům. Vždyť se odtud dozvídali, koho, kdy a kde spráskal některý Dvorečák a co o kom Dvorečáci urážlivého řekli!

Mírek už vážně chtěl všeho zanechat, vzdát se marného zápasu, když kteréhosi dne celá věc vzala na sebe jinou tvářnost. Kdyby byl Mírek jasnovidcem, věděl by, že ta změna je jenom předejrou k velkým událostem, které měly teprve přijít, tak jako byl docela ne-

patrnou předehtou celý ten boj s Dvorci o několik korun, vydržených honičkou za bílými míči.

Veliké a děsivé tajemství leželo zaprášené někde ve spleti ulic města, v tajemných zákoutích, dvorech a věžích. Tajemství, kolem kterého přecházely celé generace hochů, až osud rozhodl, aby Rychlé šípy začaly nevědomky rozplétat jeho vlákna, zamotaná a zpuchřelá.

5 Jarka dostává nápad

Někteří hoši a děvčata, když museli delší dobu čekat, než se k nim oběžník Rychlých šípů dostal, to Rychlým šípům zazlívali, jako kdyby za to mohly.

V blízkosti Jarky Metelky bydlel bohatý chlapec Vláša Prokš, který s Jarkou občas na ulici, když se potkali, prohodil nějaké slůvko. Ten se na Jarku docela vážně rozhněval, že mu nedonesl druhý oběžník jako prvnímu, a přestal si ho úplně všimát. Ale pak se usmířil a jednoho dne zastavil Jarku na ulici se slovy:

„Dám vám na klubovní účely vždycky korunu za každý oběžník, který mně dáte čist ještě v den jeho napsání! Co tomu říkáš?“

„Korunu? Korunu jsi povídal?“ vydechl Jarka a oči mu zamžikaly náhlým nápadem, vzniklým z Prokšova návrhu.

Vláša ovšem nevěděl, co Jarku právě napadlo, a tak opakoval:

„Ano, korunu! Můžeš mi věřit! A jestli chceš, dám vám tu korunu už napřed.“ Sáhł do kapsy a vylovil koženou tašku. Všichni hoši z okolí ji znali. Bylo v ní vždy tolik peněz, kolik průměrný chlapec v Druhé straně neměl ani o svých narozeninách. Ano. Jarka mu mohl klidně věřit! U Vlášy Prokše nebyla nouze o korunu.

Ale Jarka chvatně odstrčil Vlášovu ruku s otvíranou taškou.

„Ještě ne!“ pravil přitom zamítavě. „Až ten třetí oběžník přijde. A možná že taky přijde místo oběžníku něco jiného,“ dodal záhadně.

Vláša Prokš se chtěl ještě něco zeptat, ale než mohl otevřít ústa, vykřikł Jarka rozjařeně: „A teď letím do klubovny, bude tam dnes hodně práce! Na shledanou!“

Nechal Prokše stát uprostřed ulice a skoro doslovně — právě tak, jak to řekl — rozletěl se tam, kde podle mlhavých Prokšových vědomostí se nalézal dům s klubovnou Rychlých šípů.

V klubovně samozřejmě nikdo nebyl, protože na dnešní den nebyla svolaná žádná schůzka. Jarkovi to však nevadilo. V domě bydlel Rychlonožka s Červenáčkem a Jarka si věděl rady.

Zaklepal na dveře u Červenáčkova bytu, kde byl také vždy klíč od klubovny, a napjatě čekal.

„Dále!“ ozval se podivný hlas zvnitřku a Jarka stiskl kliku u dveří. Octl se v kuchyni, ale marně pátral po Červenáčkově mamince nebo vůbec po někom, kdo ho vyzval ke vstupu. Kuchyň byla úplně prázdná. Ale ne! Již ne. Jarka právě zahlédl zpod postele vykukovat Červenáčkovy nohy. Červenáček lovil pod postelí zrovna svou oblíbenou červenou čapku, kterou by nejraději nosil i doma. Bohužel maminka s tatínkem neměli pro tuto důstojnou ozdobu Červenáčkovy hlavy nejmenší pochopení — a tak první, co vždy následovalo po Červenáčkově příchodu s čapkou na hlavě domů, bylo, že mu ji maminka strhla z hlavy a hodila daleko pod postel, až ke zdi do rohu. Tam pak čapka vždy odpočívala do té doby, než si Červenáček usmyslel jít ven.

Jarka teď žertem dělal, jako když Červenáčkovy nohy nevidí, a zeptal se: „Prosím vás, není doma Červenáček?“

„Kdepak,“ zaznělo zkormouceně zpod postele, „Právě startoval na měsíc. Copak jste mu chtěl, mladý pane?“

Jarka stěží zatajoval smích, ale přece ještě stačil poměrně lhostejně odseknout: „Ale nic! Jenom jsem mu přišel říct, že je korunovaným plantážníkem všech plantážníků, a že až ho uvidím, tak mu . . .“

Dále se nedostal. Červenáček se bleskurychle vybatolil zpod postele, rozchechtaný, a vrhl se zuřivě na Jarku. Chvilí se tak žertem dost ostře potýkali, ale Jarka příliš pospíchal, než aby měl pro Červenáčkovy zápasnické hmaty pochopení.

„Dej si placku na čelo! Dej si placku na čelo,“ vykřikl, když Červenáčkova předstíraná zuřivost nebrala konce. Výzva s plackou na čele byla okřídleným rčením Rychlých šípů a používala se vždy,

když se měl někdo uklidnit nebo vůbec s něčím přestat. Také na Červenáčka teď hned účinkovala.

„Potřebuju vás všechny do klubovny,“ mluvil pak chvatně Jarka. „Je doma Rychlonožka? Ať doběhne k Mirkovi a Jindrovi. Je to strašně důležité. Budete koukat!“

Červenáček udělal ze žertu pitvorně utvářený přihlouplý obličej, z něhož by nezasvěcenec usuzoval na mírnou slabomyslnost, ale pak se již dlouho nevyptával, vstrčil Jarkovi do ruky klíč od klubovny a oba vyběhli na chodbu.

Byli tu všichni zakrátko, překvapení tím nenadálým Jarkovým zavoláním. U Rychlých šípů bylo pravidlo, že k mimořádné schůzce mohl klub svolat každý, ale jen pro důležitou příčinu. Naposledy se to přihodilo asi před půl rokem. A dnes najednou tady Jarka . . .

„Nezlobte se na mne, že jsem vás zavola,“ začal teď rozpačitě, „ale dostal jsem nápad, který — myslím — je přímo úžasný!“

„No, to teď nech, my ti ho pak pochválíme sami,“ přerušil ho mrazivě Rychlonožka a Červenáček potají vyprskl.

„Tebe se o tu pochvalu prosit nebudu, ty buřiči!“ odsekl mu Jarka, ale hned pokračoval: „Dnes mi nabídl Vláďa Prokš korunu za to, když mu dám jako prvnímu čist další náš oběžník. I za každý nový by nám prý tu korunu dal!“

„A můj ty Ferdo kudrnatý, má ty palice nešťastná,“ spustil zase Rychlonožka nárek, „a proto jsi nás sem zavola? Tak jsi měl tu korunu vzít a bylo by po krámu!“

„Počkej, ještě jsem nedomluvil,“ utěšoval ho ledově Jarka, „můžeš jít ostatně domů, když tě to nebaví!“

Bylo štěstí, že hoši Rychlých šípů rozuměli legraci, nebyli urážliví a nehrozili hned vystoupením z klubu.

„Podívejte se: celá Druhá strana se pere o naše oběžníky. Každý je chce čist. Dává se nám dokonce koruna jen za to, aby oběžník přišel dřív než k ostatním. Ten zájem se jistě nezmenší — a naopak, zvětšil by se, kdyby — kdyby —“

„Kdyby?“ opáčil Mirek zvědavě.

„No, kdyby — tedy jako — jak bych to řekl — kdyby v těch oběžnících bylo ještě něco víc — víte, já nechci tvrdit, že by Mirek

nepsal ty oběžníky dobře, to ne,“ dodal Jarka chvatně, „ale jisté je, že jenom s drbáním dvoreckých kluků bychom dlouho nevydrželi. To by Druhou stranu zakrátko přestalo bavit!“

„Ale já nepíšu naše oběžníky přece pro něčí zábavu,“ trochu uraženě přerušil jeho výklad Mirek. „Já je psal proto, abych vybouřil všechny hochy a děvčata naší čtvrti z jejich nevšimavosti k nespravedlivostem Dvoreckých.“

„Sám však přitom doznáváš, že to nikam nevede,“ útočil Jarka. „Každý si oběžník jen přečte, zakývá hlavou — a nic víc se nestane. Devadesáti devíti procentům ze sta je tady v Druhé straně lhotejné, jestli si vymůžeme zase sbírání míčků ve Dvorcích nebo ne, protože těch devadesát devět procent kluků a holek od nás je tam stejně nechodilo sbírat. O naše oběžníky a o náš zápas se zajímají jen z fandovství, jen ze zvědavosti, jak to dopadne!“

„A co chceš tedy docílit tím, kdybys změnil obsah těch Mirkových oběžníků?“ ptal se nechápavě Jindra.

„Nahradit si ušlý zisk za sbírání míčků ve Dvorcích! Podívejte se, představuju si to takhle,“ rozvínoval své plány Jarka. „Změníme své oběžníky na takový nějaký věstník Druhé strany. Stane se z nich jakási psaná a stále pokračující kronika, kterou dáme do oběhu v pěti opisech jednou týdně. Bude v ní všechno možné, co se týká našich ulic a života v nich. Samozřejmě dospělých si ve své kronice, pokud možno, nebudeme všímat, aby nám nikdo nepřišel pohlídat holi záda a — —“

„A jak s tím psáním událostí chceš ale nahradit ty Dvorce, to opravdu nechápu!“ tvářil se zoufale Červenáček a pošoupl si čapku do týla. Klubovna byla jediná místnost, kde se mu povolovalo mít ji na hlavě.

„Taky vysvětlím,“ ubezpečoval ochotně neúnavný Jarka. „Věstník bychom nepsali už jen tak pro celou čtvrť. Teď bychom nebojovali za její zájmy, ale připravovali bychom jí zábavu. A proto bychom to nedělali zadarmo, Každý, kdo by chtěl věstník čist, musel by za půjčení něco zaplatit. Třeba deset haléřů, Když bude věstník dobře napsaný, každý ten desetiník rád dá.“

Rychlonožka — který již delší dobu bez přerušování napjatě poslouchal — teď se zájmem vykřikl: „To by mohlo být opravdu dobré! Hleďte: napsali bychom těch věstníků pět stejných, Kdyby se o ně zajímalo jen třeba sto Druhostraníků dohromady, už to bude deset korun!“

Jarka byl rád, že se Rychlonožka jeho nápadu zastal, ale kupodivu — jeho plán se zamlouval všem, i Mirkovi, Každý teď k němu připojoval své návrhy a jak zařídit kolování věstníku. Co by se do něj mělo psát. Kolik by měl mít stránek. Kdo by do něj kreslil obrázky, Jak to zařídit, aby se žádný z pěti věstníků neztratil — —

Dlouho tak rokovali. Pro Červenáčka a Rychlonožku si musely přijít do klubovny maminky, volaly je k večeři.

Byla již tma, když se hoši rozcházeli. A Jarkův nápad nedal nikomu z nich dlouho usnout.

Kdo mohl tušit, že přijdou večery, kdy nebudou usínat pro jiné a vážnější věci?

Kdo to mohl tušit? Kdo to mohl tušit?

6 TAM-TAM zvučí

Přejít od plánu k činu netrvalo Rychlým šípům nikdy dlouho!

Hned druhý den odpoledne, sotva měli všechny úkoly do školy hotové, sešli se hoši — plní chuti, nápadů a nadšení — zase ve své klubovničce a začali práci na věstníku. Papír, pera, inkoust, barevné tuše i nitě na sešity byly připraveny — jen začít psát. Nadšení nesdílel jedině klubovní pes Bublina, získaný coby zatoulané psisko bez majitele Rychlonožkou. Spokojeně si hověl poblíž kamen a jen tu a tam pozvedl hlavu, když zaslechl v klubovně občas něčí nadšený výkřik.

„Musíme ale dát tomu oběžníku nějaké jméno,“ řekl Jindra. „Nebudeme mu přece říkat jenom oběžník nebo věstník . . . To by nic nebylo!“

„To se ví,“ vykřikl vášnivě Rychlonožka. „Nazveme věstník třeba Drby ulice, nebo Třesky plesky, či tak nějak podobně!“

Červenáček udělal zase svůj slabomyslný výraz, který vždycky všechny rozchechtal. Rychlonožkovy názvy se nikomu nelíbily. Padlo několik jiných, každý se snažil nějaký název vymyslet, ale žádný se nezdál být přiléhavý, odůvodněný. Jméno mělo být krátké, aby se dobře vyslovovalo, ne legrační, protože by věstník zesměšňoval, a nějaké neobyčejné, zvláštní.

Pak to rozhodl Mirek: „Víte, jak si sdělují zprávy domorodci v tropech? Mají všelijak vykotlané ohromné kusy dřev, do kterých tloučou dřevěnou palicí. To podivné bubnování je slyšet na hodinu cesty do další domorodé vesnice, kde zprávu odposlouchávají a signalizují ji dál. A dřevo, do kterého se tlouče, se jmenuje TAM-TAM. Pojďme tak říkat i našemu věstníku, který bude přece taky takovým dorozumívadlem mezi Druhostraníky!“

„Ano — ano, TAM-TAM, ať žije TAM-TAM, to je přece nápad!“ křičeli hoši pochvalně. Mirkův návrh byl všemi hlasy přijat.

A pak se pustili do práce. Nebyla snadná, protože Rychlé šípy chtěly předložit Druhé straně práci opravdu hodnotnou. Proto také trvala několik odpolední.

Obrázky do všech pěti opisů kreslil Červenáček. Vyznal se v tom dokonale, zdědil to umění po svém otci, malíři. Jeho mísení barevných tuší bylo nenapodobitelné, kreslené tváře měly výraz a záhlaví věstníku s vkresleným nápisem „TAM-TAM“ bylo prostě úžasné.

Na první stránce byla Mirkova předmluva k druhostranským hochům a děvčatům, pak následovaly různé zprávy. Kdo, jak, s kým a kde hrál „hlavičky“, na kterém plácku je umluven jaký fotbal, kdo s kým začal nějaký spor, mínění Rychlých šípů o tomto sporu, kdo v něm má pravdu, vyzvěděné podrobnosti o různých událostech ve Dvorcích, výzvy k všelijakým výměnám, které si dali do TAM-TAMU napsat někteří hoši, když se o něm dozvěděli z ústních vyprávění Rychlých šípů, atd. A zlatým hřebem TAM-TAMU bylo dobrodružné vyprávění Rychlých šípů o tom, jak jejich klub kdysi vznikl za pronásledování Černými jezdci.

Byla to veliká událost pro Druhou stranu, když Rychlé šípy s TAM-TAMEM vyrukovaly. Kolování věstníku bylo dobře zařízeno. Jeho vydání bylo předem oznámeno, a kdo měl zájem o jeho

pročtení, přihlásil se napřed u Rychlých šípů a zaplatil deset haléřů. Z těchto přihlášek —podle jejich bydlišť— bylo seřazeno pět linek, na kterých si zájemci TAM-TAM předávali jako štafetu, Nikdo neměl mít TAM-TAM u sebe déle než hodinu, To se zaznamenávalo na zadní straně, kde do okénka čtenář napsal, kdy TAM-TAM obdržel a předal. Po deváté hodině večerní končila povinnost předat TAM-TAM ještě tentýž den dále, začínala zase až příští den od druhé hodiny odpolední. Ale Druhostraníci, kteří se ke čtení TAM-TAMU přihlásili, byli na něj tak nedočkaví, že si už napřed chodili k svému sousedovi na lince, od kterého jim měl přijít. A tak šlo kolování ještě rychleji, než bylo od Rychlých šípů vyměřeno.

První linka, po které běžel TAM-TAM psaný Mirkem, směřovala ve stranu, kde ležely Dvorce, a měla čtrnáct čtenářů. Druhá běžící opačným směrem, měla čtenářů devět. Zato třetí linka, která zabíhala do vnitřní části čtvrti, měla čtenářů dvacet sedm. Dohromady všech pět linek soustřed'ovalo sedmdesát osm Druhostraníků, kteří si svůj zájem o dění v městě dovolili zaplatit desetiáčkou.

Ale obliba TAM-TAMU stoupala a při jeho dalším sešitě už byly jeho linky obohaceny o další zájemce. Teď jich bylo již přes sto. Byl také zpestřen jeho obsah a zdokonaleno kolování. Všech pět sešitů nyní opatřil Rychlonožka tvrdými deskami, aby se sešity příliš nemačkaly a déle vydržely. První TAM-TAMY se vrátily Rychlým šípům značně poškozené, třebaže nechyběl ani jeden list.

Psaní a malování TAM-TAMU se pak Rychlým šípům stalo nejen zdrojem příjmů, ale i pramenem zábavy a pocvičení ve slohu, vtipu i psaní.

Dvoreckým nedal TAM-TAM spát a brzy spatřil světlo světa jejich vlastní věstník, zařízený tak jako TAM-TAM. Jmenoval se Sběrač. Znamenalo to, že jej píší sběrači míčků i že sbírá zprávy po celém městě.

Byla to ostrá konkurence. Pisatelé Sběrače pod záminkou, že Rychlé šípky půjčují TAM-TAM několika zájemcům ve Dvorcích, začali shánět svoje zájemce zase v řadách Druhostraníků a dost se jim to dařilo. Někteří Druhostraníci, zejména ti, kteří byli až na konci některé z pěti linek TAM-TAMU a dostávali jej proto později, dali

přednost Sběrači jen proto, že ten ještě neměl tolik zájemců a oni se dostali k jeho pročení mnohem dříve. Vznikaly pak často velké debaty a přenice, který věstník je lepší, zda TAM-TAM, či Sběrač. Rychlé šípky musely po každém novém TAM TAMU upravovat svých pět linek. Vždy se někdo další přihlásil či zase naopak odhlásil. Na zadní straně každého TAM-TAMU byl přesný seznam jmen a adres „stanic“ (to jest zájemců), po nichž měl sešit proběhnout. Sběrač všechny tyto praktiky a vynálezy Rychlých šípů přesně napodobil a Rychlé šípky to samozřejmě trochu zlobilo, i když každý viděl, že se Sběrač nezmůže na samostatný vlastní nápad a že se po TAM-TAMU vlastně jen uboze opičí.

Ale někdy Sběrač přinesl přece jen něco pěkného a to pak mrzelo Rychlé šípky ještě více, protože po každém takovém úspěchu Sběrače ubylo hned — alespoň na čas — více či méně čtenářů TAM-TAMU, a tím se i zmenšil výtěžek dřiny s jeho psaním spojené.

Zpočátku měl TAM-TAM dost věcí, o kterých by psal. Nouze o drobné a sportovní zprávy z města nebyla nikdy. A napínavou část četby TAM-TAMU čerpaly Rychlé šípky ze své slavné minulosti, naplněné tak často vzrušujícími událostmi, že se o ně zajímal i jistý časopis mládeže, který je v obrázcích uveřejňoval na svých posledních stránkách.

Ale pak se jejich příhody pomalu vyčerpaly a hoši Rychlých šípů cítili, že musí opatřit pro TAM-TAM něco nového, aby zájemce o něj udrželi. Nežili teď ničemu jinému než práci pro TAM-TAM. Byla mnohdy perná a nevděčná, že ji často ani ta hromada desetníků nemohla dobře zaplatit. Ale Rychlé šípky milovaly svůj TAM-TAM a nehleděly ani tak na zisk jako na spokojenost těch, kteří se o jejich věstník hlásili.

A ve snaze přinést jim v TAM-TAMU něco nového, zapletli se hoši Rychlých šípů do událostí tak podivných a záhadných, že jim často až mráz běhal po zádech. Ale oni již nemohli couvnout, vír těch prazvláštních příhod je táhl víc a víc, až nakonec došli k netušeným objevům . . .

7 Ježek v kleci

„Tak se prý ukázal zase ježek!“ volal Jarka Metelka, když přiběhl do klubovny, kde mělo být právě začato šesté číslo TAM-TAMU.

Mirek prudce zdvihl hlavu, skloněnou až dosud nad různými lejstry. „Co budeš povídat?“ vykřikl pochybovačně i překvapeně zároveň. „Ježek v kleci? To snad není možné!“

„Ano je! Taky jsem tomu nechtěl věřit!“ vykládal Jarka dál. „Ale říkal to Standa Bártů a ten nikdy nelže. Dole u tržnice je toho prý plno, každý o tom mluví!“

Mirek začal kvapně skládat papíry a všechny potřeby, které zde byly připraveny k výrobě šestého TAM-TAMU, a vzrušením skoro až křičel: „Ale to musíme přesně vyšetřit, co, kde a jak, to bude přece něco pro TAM-TAM! Hned tam jdeme, nechte všeho!“

Jeho spěch a nedočkavost nakazila všechny ostatní. Ale nebylo divu, „ježek v kleci“ byl starý a podivný případ, který nadělal ve městě za minulá léta hodně vzruchu.

Ježek v kleci nebylo žádné zvíře, jak by se snad dalo soudit podle toho zvláštního názvu, který dovedl Rychlé šípy přivést z klidu. Ne — nebylo to docela nic živého! Říkalo se tak jakémusi kovovému pouzdru, které mělo po celém povrchu podélné otvory, jdoucí od jednoho konce pouzdra k druhému. Některý výřez byl skoro neznametelně užší než druhý, jiný opět širší. Také na obou koncích pouzdra bylo po jednom kulatém otvoru. Takový popis se alespoň zachoval.

Uvnitř tohoto podivného neotvratelného pouzdra byla hvězdice, rovněž kovová, s rohy na všechny strany. Pohybovala se v pouzdře volně, zvonila o ně svými rohy při každém vzetí do ruky, ale nebylo možné, aby úzkými otvory prošla z pouzdra ven. Bylo to naprosto vyloučené.

A přece se prý občas hvězdice dostávala ze svého kovového vězení ven! A pouzdro se při tom nijak neporušilo, ani hvězdice se nerozložila nebo nerozlámala.

Když se jisté rohy hvězdice zaměřily k určitým otvorům v pouzdře a všelijak nakláněly a vytáčely v různých úhlech, zatímco

ostatní rohy hvězdice chvílemi vyčnívaly z pouzdra jinými jeho otvory ven, podařilo se hvězdici jedním z otvorů pouzdra hladce vyklouznout ven a podobným způsobem se opět dostat zpět!

Vzhledem k počtu rohů hvězdice i k množství otvorů v pouzdře a skoro nevyčerpatelné možnosti pohybů hvězdice v něm, naskýtal se snad statisíce a statisíce různých postavení hvězdice v pouzdře. A z těchto nekonečných možných kombinací jen jedna byla správná — ta umožňovala hvězdici proklouznout ven i dovnitř.

Tento hlavolam, vzácný to starožitný kousek neznámého kovo-
dělčíka byl jistě stvořen pro třibení mysli a pěstování trpělivosti. Jiný účel se mu nepřikládal.

Kdysi, prý před mnoha lety, žil v městě podivný hoch, jemuž ježek v kleci patřil. A ten jediný prý uměl dostat hvězdici z pouzdra ven. I někteří otcové nynějších hochů o tom vyprávěli.

Pak ten podivný chlapík zmizel. Snad se odstěhoval, snad umřel — to se v ústním podání nedochovalo. A s ním zmizel i hlavolam. Potom se prý po letech ježek v kleci ještě někde objevil, snad ho vykopali v zemi při přestavbě nějakého dvorku nebo při čištění pod-
střešních půd, a bylo o něj svedeno několik velikých bitev mezi tehdejšími Druhostraníky a hochy ze Stínadel, kteří si říkali a dodnes říkají Vontové.

A ježek v kleci zmizel zase. Jeho krátké objevení, spojené s různými nevysvětlenými okolnostmi, se podobalo blýsknutí jehly v kupě sena při hledání.

Na tajemný hlavolam, po kterém kdysi toužili všichni hoši a děvčata z města a který onen chlapík, jeho záhadě tak rozumějící, nechtěl dát za živý svět, se pomalu zapomínalo. A zapomnělo by se snad docela, kdyby někdy, jak léta mýjela, občas některý chlubil, když chtěl na sebe upozornit, nezpůsobil planý poplach zprávou, že někde u někoho ježka v kleci zahlédl.

„Nejhůř při tom dopadl Marynčák,“ vykládal cestou k tržnici Mirek spíše k Jindrovi Hojerovi než k ostatním. Jindra se totiž přistěhoval do města teprve před třemi roky a neznal skoro nic z událostí, jež se zde seběhly dříve.

„Roztroubil do světa, že o ježku v kleci ví, a dokonce dělal takové všelijaké narážky, jako kdyby hlavolam měl u sebe! To už jsou čtyři roky. Celé město tenkrát bylo vzhůru a o Marynčákovi i jeho nálezu se mluvila od rána do večera.“

„A měl Marynčák ježka opravdu?“ ptal se dychtivě Jindra.

Mírek zavrtěl hlavou. „Starou bačkoru měl a žádného ježka! Vontové by ho od něj dostali, kdyby byl u něj! Přišli k němu a žádali, aby jim ježka vydal dobrovolně. Patří prý do Stínadel, kde se poprvé objevil.“

Marynčák byl trochu poplašený. Víš dobře, že Vontové jsou zvláštní kasta a že není radno si s nimi něco začínat. Ale on si snad myslel, že se mu nemůže nic stát nebo co — a tak se jen pořád smál, všelijak se vykrucoval — no — a pak to začalo!

Vontové šli za ním všude jako stíny. Vracel se domů pokaždé s modřinami, celý potlučený. Přepadali ho na cestě do školy i ze školy, a ještě když už vcházel do domu, kde bydlel, vyrazil často na něj ze vrat některý z Vontů. A pořád ho vyzývali, aby jim ježka odevzdal, jinak že se jeho utrpení neskončí. Marně se Marynčák zapřísahal, že hlavolam nemá, že tu zprávu rozhlásil jenom žertem. Vontové mu nevěřili!

Trvalo to hrozně dlouho! Snad čtrnáct dní, nepamatuju si už přesně. Pak se o všem dozvěděl Marynčákův otec a vyhrožoval Vontům policií. O dva z nich přerazil jednou hůl, když si Vontové troufli na Marynčáka i v jeho doprovodu! Vontové se nezalekli ani dospělého člověka.

Marynčákův tatínek tedy celou věc skutečně udal. Přechody ulic ze Stínadel k nám obsadily policejní hlídky, Marynčák sám chodil do školy i ze školy pod dohledem Dlouhého v přílbě,^{*)} a mimo školu nikam nechodil. Směrem ke Stínadlům se neodvážil ani pohlédnout!“

---

^{*)} Tak říkali na Druhé straně policistovi. Byla to docela čestná přezdívka, obdivující vysoké postavy strážníků.

Tady se Mirek ve svém hovoru odmlčel, ale Jindrovi to nestačilo. „A jak to dopadlo? Co se pak stalo?“ dorážel na Mirka.

Rychlonožka převzal vyprávění. „No — to už pak bylo všechno,“ řekl. „Vontové zase zmizeli ve svých stínadelských uličkách, Marynčák měl pokoj a žlutý špendlík Druhá strana nespátřila snad půl roku.“

Žlutý špendlík byl totiž odznakem Vontů, hochů ze Stínadel. Obyčejný špendlík, se skleněnou žlutou hlavičkou, nosili vždy a za každých příležitostí na klopě kabátu či na tričku nebo košili.

Chlapci ze Stínadel se nikdy nemíchali mezi hochy jiných čtvrtí města. To byla kasta sama pro sebe, pyšná, výbojná, pro všechny ostatní záhadná a nechápaná, i obávaná.

Svůj název „Vontové“ dostali stínadelští hoši podle Vojtěcha Vonta, podnikavého chlapce, který před mnoha a mnoha lety sdružil všechny hochy ve Stínadlech do společného zápasu proti všem nactiutrhačům z jiných čtvrtí města. Název čtvrti Stínadla dával totiž mnohým posměvákům z okolí příležitost k všelijakým špičatým poznámkám o hanebné minulosti této čtvrti a stínadelští hoši se cítili právem uraženi, roztrušoval-li někdo o nich, že bydlí na bývalém popravišti, nebo že jsou potomci popravčích mistrů, s nimiž není radno se stýkat.

Byly to slavné a veliké řeže pod vedením samotného Vojtěcha Vonta v těch nezapomenutelných letech! Mnohý z otců dnešních hochů ještě o nich povídal a Vojtěcha Vonta osobně znal!

Pak Vojtěch Vont vyrostl, ale jím vytvořené semknutí stínadelských hochů nepovolilo. Vybral za sebe schopného nástupce, mladého odvážného chlapce, který se postavil v čelo Stínadelských. A třebaže potom již hlavní jejich činnost nezáležela v bitkách s hochy jiných čtvrtí, bylo ve Stínadlech pro Vonty — jak se nazývali tamní hoši na památku prvního svého náčelníka — stále dost práce i zábav.

A vždycky, když ten, kdo stál v jejich čele, dorůstal, vzdal se svého náčelnického místa, tak jako to udělal kdysi Vojtěch Vont. Někdy byla volba Velkého Vonta, tj. náčelníka, spojena s vnitřními rozbroji. Bylo více zájemců o toto místo a mínění o nich se různilo.

Když ani slovo odstupujícího Velkého Vonta nerozhodlo, pak zpravidla nastával boj mezi hochy, dychtícími po náčelnictví. Způsob a předpisy boje znali jenom nejbližší spolupracovníci Velkého Vonta. Ostatní se o nich spíše jen dohadovali, kombinovali z kusých a neochotných narážek těch, kteří byli při tom. Také o odznaku a symbolu, jež si Velcí Vontové při svém střídání předávali jako doklad toho, že jedině oni dva jsou Velcí Vontové, jeden odstupující, druhý přicházející, nebylo mnoho určitých zpráv.

Ale z území Stínadel se nedostalo ani to málo, co bylo ve Stínadlech obyčejným Vontům známo o těch věcech, týkajících se Velkého Vontství. Stínadelští měli tuhou kázeň a střežili svou tajuplnost proti všem ostatním čtvrtím města dokonale.

Kdo byl jednou Vontem a přestěhoval se ze Stínadel, ztrácel vontskou příslušnost, nesměl již nosit žlutý špendlík, ale rád se do Stínadel vracel. A svým novým kamarádům v novém bydlišti neřekl ani slůvko z toho, co se týkalo Vontů. Každému bývalému Vontovi zcela stačil jen tajemný údiv těch, kteří Vonty nikdy nebyli, a jejich marné lákání, aby jim něco vyprávěl z tajemného vnitrozemí stínadelských uliček a zákoutí. Ostatně ve Stínadlech bydleli pouze sami starousedlíci, kteří se jen velmi neradi stěhovali. Opravdu, na prstech jedné ruky by se dali spočítat hoši, kteří museli za poslední rok odložit žlutý špendlík, protože už nebydleli ve Stínadlech.

Také o Vontech se teď Rychlé šípy rozpovídaly na své cestě k tržnici, která byla právě na hranici Druhé strany a Stínadel.

„Vždycky mi vrtalo hlavou,“ uvažoval nahlas Jarka, „jak se například ti Vontové svolávají, nebo jak se dorozumívají, když je něco nutného, co je zapotřebí sdělit! Vždyť ve Stínadlech jsou snad stovky Vontů. A je tak těžké se tam vyznat! Myslím, že tam musí zabloudit i Dlouhý v přilbě. Každá ulička se tam točí jako šnek, samé schůdky, kouty, plácky a zase průchody.“

„Máš pravdu,“ doznával Mírek. „Některá ta zákoutí nejsou ani na plánech města.“

„To se nám snad všechno jenom tak zdá,“ řekl Červenáček, který měl dnes výjimečně zamlklou náladu. „To jenom my si myslíme, že

se tam nikdo nevyzná, protože vlastně žádný z nás ve Stínadlech ani pořádně nebyl!“

Opravdu. Do Stínadel nikdo z hochů jiných čtvrtí nechodil, vždy tam číhalo nebezpečí ze strany Vontů. Mnozí chlapci, v městě narození, ve Stínadlech nebyli ještě nikdy! Jiní je jen proběhli, nebo jimi prošli s rodiči nebo jinými dospělými. A vniknout do Stínadel bez nich byl odvážný počin. Každý vetřelec byl Vonty brzy poznán, nepomohl ani žlutý špendlík, připíchnutý na klopě kabátu pro oklamání Stínadelských.

8 Znamení na zdi

Za živého hovorů cesta Rychlým šípům znatelně ubíhala. Široké, nové ulice se zvolna úžily a jejich vzhled se měnil. Hoši přicházeli do starších částí města. Tady někde je již tržnice, pak přijde ještě Rozdělovací třída, po ní jezdí tramvaj — a za touto poslední živou a širokou ulicí už je bludiště uliček, zákoutí, krytých průchodů, dvorků a tichých náměstíček. To jsou Stínadla!

Hoši teď měli skupinky chlapců i děvčat, vzrušeně rokujících. A z úryvků jejich hovorů vždy poznávali, že se mluví o ježkovi. Zde, v těsném sousedství Stínadel, která si v minulosti dělala na ten podivný předmět takové právo, bylo vzrušení nad jeho objevením větší, než snad bude výše na Druhé straně, až se tam ta zpráva rozletí.

„Podívejte — tam — tam asi něco bude!“ zvolal náhle Jindra Hojer a ukazoval do rohu malého náměstíčka. U šedivé vysoké zdi bez oken se kupil hlouček hochů i dívek. Všichni se zřejmě na něco dívali.

Rychlé šipy tam zamířily. Hoši šli zvolna, nenápadně. Nechtěli vzbudit pozornost.

Skoro neznatelně se vmísili do hloučku. Všechny hned upoutala křídová kresba na zdi. Znázorňovala ježka v kleci tak, jak se o jeho vzhledu vždy vyprávělo.

„A nevíte, kdo to tady namaloval?“ ptal se Mirek nejblíže stojících hochů.

Jeden z hochů se na Mirka útrpně zadíval, ale jiný měl větší náladu do řeči. „Taky bychom to rádi věděli . . . To má být ten ježek v kleci — víte? Včera to tu ještě nebylo. Je to jako nějaké znamení. A ve Stínadlech se něco děje! Tam je teď líp nežít!“

„Nikdo mně nemůže zabránit, abych nešel tam, kam chci,“ pravil klidně Mirek. „Ale říkalo se, že se prý ježek tady někde objevil! Kde to bylo? U koho?“

Výřečný chlapík se posměšně zasmál. „Snad sis, člověče, nemyslel, že tu ježka nosili v ulicích na talíři! Ten už se asi neobjeví nikdy! Ale tady se ukázal — na zdi! Tři roky nebo jak dlouho si na něj nikdo nevzpomněl — a najednou je tu jeho podobizna. To něco znamená!“

Mirek se zvolna odtrhl od hloučku a to bylo znamením i pro ostatní Rychlé šípy. Hoši ho následovali.

„Kdybych to věděl, že se ježek ukázal jen v kresbě na zdi,“ pravil Mirek zklamaně, „ani bych se sem nenamáhal!“

Také ostatní se zdáli být trochu zklamaní, ale Jarka přišel s dobrým návrhem: „Nevadí, máme krásný námět do TAM-TAMU. Můžeme tam vypsát podrobnou historii ježka, aspoň vše, co o něm víme. Vidíte přece, co řečí a rámusu způsobila už jen jeho kresba na zdi!“

„A snad bychom se tady mohli o ježkovi ještě něco dovědět,“ přišel s nápadem Rychlonožka. „To by bylo, aby někdo ze zdejších starých lidí o tom něco nevěděl! Od toho přece, himbajs, píšeme věstník, abychom shledávali takové zprávy z celého města — ne?“

Hochům se jeho řeč líbila, také Mirek přestal dělat zklamany obličej. Nebyl z těch, kteří nechtějí nikdy přiznat, že také mladší mohou mít dobrý nápad.

Zamířili hlouběji do ulic, směrem ke Stínadlům.

9 Kostelník od svatého Jakuba

Hokynář, který stál před svým krámkem na rohu ulice, odbyl Rychlé šípky velmi odmítavě, když se ho Mirek zeptal, neví-li něco o ježkovi v kleci. Stará babka, shýbající se pro kousky uhlí, vypadlé z jedoucí fůry, nevěděla ani, co ježek v kleci je. A tak se dařilo Rychlým šípům na několika místech. Kdosi jim jen řekl, že to byla nějaká hračka, o kterou se kdysi tady hoši prali. Více se nedověděli.

Až pak došli na malé náměstíčko, ztichlé v záři zapadajícího slunce a skoro liduprázdné. Jen tam vzadu, na schůdcích, které vedly do starobylého domu, seděl podivný stařík vrásčité tváře. Chvillemi se zdálo, že spí, protože měl zavřené oči. Ale pak je zase ospale otevřel a hleděl nepřítomně do žluté záře podzimního slunce.

„Dobrý den, pane,“ pozdravil uctivě Mirek.

Starý muž se chabě pousmál a ukázal několik žlutých zubů. „Dobrý den, chlapci,“ šeptl.

„Prosím vás, zůstáváte zde už dlouho?“ útočil hned Mirek.

„Tady jsem se narodil,“ řekl stařík udiveně a ukázal na nízký dům naproti. „Ale proč se ptáš, chlapče?“

„Nevíme, jestli to budete znát,“ vylézalo rozpačitě z Mirka, „rádi bychom se vás totiž zeptali, jestli nevíte něco o ježkovi v kleci! Víte — to byl takový . . .“

„Ale vím, vím, hochu,“ mávl unaveně rukou stařík. „Znám tu věcičku dobře, vždyť jsem ji tolikrát viděl!“

„Vy jste ji viděl?“ vyjekl s údivem Rychlonožka, „Kdy a kde?“

„Mohl byste nám o tom něco povědět? Velmi nás to vše zajímá,“ prosil Mirek.

„Božinku, jak bych nemohl — —“ pousmál se trochu samolibě stařík. „Znal jsem přece toho chlapce tak dobře! Vždyť zvonil u nás v kostele svatého Jakuba na věži. Víte, byl jsem tam mnoho let kostelníkem. Je to ve Stínadlech. Teď je ten kostel už zrušený, uzavřený . . .“

To je velmi dávno, když toho chlapce našli jednoho rána na ulici. Tehdy byl asi dvouletý a nikdo ho neznal, nikdo se k němu nehlásil.

Neuměl ještě ani pořádně mluvit a neměl u sebe jediné známky, podle které by byli našli jeho rodiče. Jen jednu zvláštní věc u něho našli: byla to podivná železná hračka, hvězdice v železném pouzdru. Nechali mu ji a dali chlapce do obecního sirotčince. Nikdy víc se o něj nikdo nehlásil, nikdy se nevypátral jeho původ. Úředně mu bylo dáno jméno Jan Tleskač.

Když mu bylo čtrnáct let, dali ho do péče jistého zámečnického mistra ve Stínadlech. U toho se měl vyučit řemeslu. Jenda se k tomu dobře hodil. Byl to takový divný chlapec. S kamarády moc nechodil, jenom pořád něco sám kutil, všelico zdokonaloval, spravoval hodiny a v jednom dvorku měl vypůjčený dřevník, takovou kůlnu, kde si docela zařídil svou malou dílničku. Tam pořád něco robil, řezal, piloval, nikoho tam nepouštěl. Nevím sám už přesně, kde to bylo a jestli ten dvorek i s kůlnou a celým domem není zbouraný. Vím jen, že hned vedle kůlny v takovém podstřešku stával starý pohřební vůz. Šel jsem tam jednou za tím chlapcem, potřebovali jsme mimořádně u Jakuba zvonit. Totiž — on si zvoněním v kostelní věži vydělával tak trochu na své záliby, rozumíte? Každý den ráno zvonil ke mši, večer pak na požehnání. Měl za to hezkých pár krejcarů. A potřeboval je. Od mistra, u kterého bydlel, nedostával žádné peníze, když dostal byt, stravu i šaty.

A svou divnou železnou hračku s sebou pořád nosil. Uměl z ní hvězdu dostat. Nikomu jinému se to nikdy nepodařilo. Ale on to dokázal! Co se ho chlapci a děvčata ve Stínadlech naprosili, aby jim prozradil, jak hvězdici kroutí, aby vyšla ven! Nikdy neřekl!

Taky měl svůj notýsek, takový deník, a do něj si každý den psal. I všelijaké výpočty a kresby jsem tam jednou u něj viděl. Ještě v ten den, kdy se stala ta strašná věc, si do něj psal!

Bylo to hrozné neštěstí. Toho večera šel jako obvykle na věž zvonit. Viděl jsem na něm, že je nějaký rozčilený. Řekl mně, že se pohádal s mistrem, jako už mnohokrát předtím. Vidím ho před sebou tak, jako by to bylo včera. Z kapsy mu čouhal jeho deník. V ruce držel to pouzdro, jeho ruce v rozčilení z něj prudce vykrucovaly hvězdu a zase ji tam vracely, aniž by se na ni díval. Já ho uklidňoval.

Nakonec odešel s úsměvem nahoru do věže. A to bylo naposledy, kdy jsem ho viděl živého!“

„Naposledy?“ vydechl teď vzrušeně Jarka. „To se mu něco stalo?“

„Ano,“ pravil tiše starý kostelník. „Slyšel jsem ho ještě, jak začal zvonit. Zvonění bylo nesprávné. Zvon neměl patřičný pohyb, rytmus. A pak zvonění náhle a předčasně ustalo. Běžel jsem rychle nahoru na věž. Ale chlapec tam nebyl. Jen zvon se tiše, už bez úderů, houpal. Pohlédl jsem přes zábradlí dolů na dno věže — a tam, hrůza na to pomyslet ještě teď, jsem viděl jeho rozbité tělo ležet na schodech do podvěží.

Způsobil jsem poplach, hned bylo plno lidí kolem, i Jendův mistr byl mezi nimi. Asi mu tu zprávu někdo rychle donesl. Chlapec byl mrtev. V ruce svíral křečovitě svou železnou hvězdicí. Nikdy se vlastně s celou určitostí nevysvětlilo, co se stalo. Já tvrdil, že se Jenda na zvonu asi houpal, což bylo zakázáno, a že se zavěsil na provaz a dal se zvonem vynést přes zábradlí zvonice nad prázdný prostor věže. Provaz byl na svém konci hladký, ohmataný dlouholetým používáním. Chlapci uklouzly ruce, neudržel se na provazu a spadl do hlubin věže dřív, než se zvon s volně vlajícím provazem vrátil zpět nad zvonici se zábradlím.

Ani úřední vyšetřování nepřineslo světlo do toho neštěstí. Byl jsem tehdy taky vyslýcháný, ale prokázal jsem, že nahoře ve zvonici bylo vše v pořádku. „Taky zábradlí bylo pevné a tabulka se zákazem houpání na provaze zvonu tam rovněž podle předpisu visela.

Pak Jendu Tleskače pohřbili. Brzy se na něj zapomnělo. Jeho nářadíčko v kůlně rozebrali neposední kluci a železný hlavolam nějak zmizel při úředním vyšetřování. Několikrát se potom ještě objevil mezi hochy ve Stínadlech, aspoň se tak říkalo. Vždy ho ale někdo zapartykoval druhému. Ted' už je nadobro ztracený.

Taky Tleskačův deník se nenašel. Pamatuju se, že s ním šel tehdy naposledy nahoru do věže, dole ale už sešit u sebe neměl — —“

Stmívalo se, když kostelník dopovídal události dávných let. Nebe bylo žluté a všelijak lomené obrysy starodávných domů se na něm ostře rýsovaly. A z bludiště stínadelských uliček sem zaznívala bojočná píseň Vontů. Neměla žádná slova, byl to bezeslovný nápěv,

nahánějící hrůzu. Stínadla vřela. Ve Stínadlech se dělo něco velkého. Neboť jen při tom se píseň ozývala. V takových dnech teprve nebylo radno cizím hochům vstupovat do jejich ulic!

Rychlé šípy poděkovaly kostelníkovi za jeho cenné zprávy. Čtenáře TAM-TAMU opravdu překvapí.

„Půjdeme ještě chvíli do klubovny,“ rozhodl Mirek cestou zpět na Druhou stranu, „musíme si to všechnu pořádně srovnat v hlavě a zopakovat si, co jsme se dověděli. Snad si uděláme zhruba i plán, co máme dál podniknout a jak to do TAM-TAMU všechno napíšeme.“

K cestě do klubovny však nemusel Mirek nikoho pobízet, tam šel každý z chlapců rád kdykoli. Jen Červenáček dnes výjimečně trochu reptal, že by se to snad mohlo raději odbýt až zítra. Rychlonožka si ho však začal dobírat a Červenáček se svými protesty hned utichl.

10 Mirek se radí s Jarkou

Porada v klubovně byla dost krátká, protože Mirek a Jarka Metelka, dva nejstarší hoši v klubu, nechtěli mladší chlapce příliš dlouho zdržovat.

Za stálého doplňování a připomínání jednotlivostí zapsal Jarka stručně vše, co se dnes od dosloužilého kostelníka dověděli, aby nic nezapomněli. Pak Červenáček odešel domů a ostatní chvíli ještě o všem rokovali, umluvili si schůzku na zítřek odpoledne, kdy začnou psát nový TAM-TAM, a rozešli se.

Rychlonožka bydlel v domě, kde byla jejich klubovna. Ten byl tedy doma hned. Jindra Hojer se rozběhl do Sladovnické ulice a Mirek s Jarkou se společně vydali opačným směrem.

Jarka Metelka byl jen o několik měsíců mladší než Mirek Dušín a byl Mirkovi dobrým a věrným pomocníkem při vedení klubu.

Mirek, sám chlapec vzácně ušlechtilý, měl jedinou snahu, udělat z Rychlých šípů vzorné hochy, čestné a dobré. Netrpěl jim ani jedno hrubé slovo, rozebíral každý jejich čin, který byl něčím nesprávný. S Jarkou, který si v hloubi duše uvědomoval, že i jeho Mirek hodně

pozvedl k lepšímu, hovořil stále o všech třech mladších hoších a měl ho k tomu, aby si jejich jednání a chování všimal i v Mirkově nepřítomnosti. Ano, Mirek byl správný chlapík na svém místě, Taková by měli být všichni hoši; kteří kamarádi s mladšími.

Vzájemně si bylo všech pět chlapců dobrými přáteli, bez rozdílu stáří. Mirek a Jarka nikdy mladším nijak nerozkazovali. A ti zase naopak měli tolik rozumu, že uznávali Mirkovy a Jarkovy názory, a snášeli i klidná slova mírné výtky, když přece jen tu a tam nebylo něco v pořádku. To se stávalo obyčejně tehdy, když obvyklé škádlení Rychlonožky s Červenáčkem počalo zabíhat do ostřejších forem a koukala z toho opravdová hádka, nebo když Jindra Hojer přišel s nějakou nebezpečnou zábavou, nebo když hoši polevovali v ušlechtilých zásadách klubu.

Když se dnes večer hoši rozcházel, Mirek a Jarka nešli hned domů, měli si mnoho co povídat.

Kráčeli zvolna tichnoucími ulicemi. Večer již ulehl do jejich koutů, tichý a vlažný, tajemný. Ve vzduchu bylo cítit náznaky blížícího se podzimu. Světla lamp klidně plála.

„Ten Červenáček se mně dnes nelíbil,“ řekl Mirek, sotva zašli několik kroků od domu s klubovnou. „Všiml sis ho, jak dnes nechtěl jít do klubovny? Jindy tam je pečený vařený, bydlí přece v domě, kde klubovnu máme — najednou taková nechut!“

„Červenáček nám dá ještě hodně práce,“ mínil Jarka, „než ho odnaučíme tu jeho náladovost. Taky se rád trochu vychloubá, to je jeho stará nemoc. Pamatuješ se přece, jak jednou na výpravě vylezl na vysokou skálu a nemohl pak dolů? To taky udělal jen proto, abychom se mu divili. Ale jinak je to dobrý kamarád.“

„Jindrovi budeme muset rozmluvit ten prak,“ přeskočil Mirek ve svých úvahách o chlapcích, „to je hloupá hračka v ruku každého kluka. Žádný pořádný hoch by neměl mít u sebe tu zákeřnou zbraň.“

„Nu, snad je Jindra natolik rozumný, aby věděl, kdy a jak má praku používat. Ale máš pravdu. Nepohyblivý cíl brzo omrzí a mířit na cíl živý je kruté. Bude líp, když Jindra prak zahodí. A Rychlonožka dnes hulákal zase do každého průjezdu. Pozoroval jsi ho?“

„Ano,“ přisvědčil Mirek, „však jsem ho taky několikrát okřikl. Čerti jim dnes šli. Ale to se mi líbilo, jak nám rozdal dnes všechny švestky, Nějak si to špatně vypočítal či co, na něj zkrátka nezbylo. Trochu se zarazil, když to zjistil, pozoroval jsem ho dobře. Ale pak klidně zmačkal beze slova sáček a nechtěl od nikoho ani jednu švestku zpátky.“

Šli delší dobu mlčky. Míjeli ulici za ulicí, přešli už i místo, kde se vždy rozcházel na dvě strany, když šli společně z klubovny.

Dnes však kráčeli dále. Nechtělo se jim ještě domů. Úkoly vypracovali vždy hned po příchodu ze školy. Večerní vzpomínka na školu je nedovedla nepříjemně vzrušit jako ty hochy, kteří po celé odpoledne ubíjeli čas svými zábavami a pak večer, když unavení měli jít spát, vydešeně vzpomínali, že se zapomněli naučit ten či onen článek . . .

Pak zase tiše Jarka promluvil: „Někdy se mi zdá, že jsme trochu nároční. Že bychom všechny v klubu chtěli mít jako z knížek. Jen se podívej, co dělají a jak mluví ostatní kluci okolo nás. Vzpomeň si třeba jen na Bratrstvo Kočičí pracky. Nebo ta banda Tondy Plíhala, která vydává Sběrače! To je přece rozdíl, naši hoši — a oni!“

„Snad je to pravda,“ zamyšleně pronesl Mirek, „ale přesto jsem vždycky tak hrozně nerad, když v něčem povolím, když nějak zklamou. Snad je to právě to, že nejsou takoví jako tolik jiných.“

Šli zase zticha. Pomalu se opět blížili k místu, kde dnes odpoledne a k večeru brousili, když shledávali, co je pravdy na řečech o objevení se ježka v kleci.

A tak se o něm rozpovídali.

11 Kdo to přichází ze tmy?

Přešli zvolna náměstíčko, kde bydlel kostelník, který jim prozradil a tolik cenného o tom podivném příběhu. Pokračovali však v chůzi. Byla již úplná tma. Ulice se prázdnily. Kupečtí příručí a učňové

uklízeli do krámu bedničky s ovocem, pytle s brambory a láhve okurek, stojící ve dne před výklady.

Pak se Mirek s Jarkou zastavili na okraji své Druhé strany. Byli na jejím konci, na Rozdělovací třídě. I zde bylo skoro liduprázdno. Někde v jejím záhybu temně duněl vůz elektrické dráhy.

Proti chlapcům se přes ulici otvíral pohled úzkou uličkou, vedoucí kolmo od Rozdělovací třídy do Stínadel. Bylo tam již ticho a klid. Lampa na železném sloupu házela své žlutozelené světlo do zákoutí uličky a vytvářela strašidelné stíny.

A tam někde uvnitř, v hloubi té spleti uliček a domů, stojí zmlkle opuštěný kostel svatého Jakuba, němý svědek podivné smrti Jana Tleskače. Tam někde snad leží pohozený, zašlapaný i železný hlavolam, jehož systém vyjímání hvězdice vzal s sebou Tleskač do svého hrobu. V zamyšlení pohlíželi teď Mirek a Jarka do uličky, která byla branou do Stínadel, mlčky hleděli upřeně do mihotavého světla její lampy.

Potom se tam kdesi ozvaly lehké kroky.

„Někdo tam jde,“ řekl tiše Jarka Mirkovi.

Ale ten slyšel.

„Zdá se, že jde sem, směrem k nám, na Rozdělovací třídu,“ poznamenal. Neviděli pozdního chodce, byl ještě za ohybem uličky. Ale jeho kvapné kroky se blížily.

Pak se objevil v záhybu. Šel rychle,

„Podívej —“ šeptl s úžasem Mirek, „není to dospělý člověk, je to nějaký Vont!“

Ano. Pozdním chodcem byl chlapec. Teď na něj dopadlo i trochu světla z lampy, jak vkročil do okruhu její záře. Šel stále vpřed, na Rozdělovací třídu. Bledý svit lampy dělal z jeho tváří obličej umrlice.

Mirek a Jarka se vtiskli na své straně do hlubokého stínu ve výklenku domovních vrat.

Chlapec se znepokojeně ohlédl za sebe do tmy, jako kdyby se bál nějakého pronásledování, a rychle se rozběhl. Vyrázil jako štvaný ze stínadelské uličky a zamířil prudce do Druhé strany. Věděl asi dobře, proč utíká.

Byl tak uprostřed kolejí v Rozdělovací třídě, když z ohybu stínadelské uličky za lucernou cosi zarachotilo. Mirek ani Jarka neviděli nic, ale hluk se blížil a blížil, až oba poznali jeho původ. Doprostřed Rozdělovací třídy, právě v místa, kde před chvílí prechal pozdní návštěvník ze Stínadel, doškobrtal veliký kámen, vržený sem ze Stínadel. Právě zde ztratil již svou prudkost a usadil se výhrůžně pomalu mezi kolejnicemi.

Ale oba hoši, skrytí v hlubokém stínu, nesledovali pomalé zastavování letícího kamene!

Jarka sebou prudce trhl a jeho ústa se otevřela k nějakému zavolání. Mirkova ruka mu však pevně sevřela rameno.

„Ticho!“ zašeptal Mirek vzrušeně. „Nesmí nás tu spatřit! Je v tom podivného!“

Chlapec, který právě vyběhl ze Stínadel, nebyl totiž nikdo jiný než — Červenáček.

Neviděli mu příliš do tváře v tom stínu, to je pravda. Ale poznali ho bezpečně. Teď již uháněl svým pravidelným vytrvalým během do Druhé strany.

Mirek s Jarkou čekali ve stínu výklenku, až jeho kroky ve večerním tichu dozněly. Po celou tu dobu nepustila se Mirkova ruka Jarkova ramene. Pak teprve vystoupili ze svého úkrytu.

Jarka se tvářil velmi překvapeně. „Proč jsem neměl na něj volat? Mohl nám přece hned říct, co ve Stínadlech dělal — a jak se tam odvážil!“ chrlil ze sebe.

Ale Mirek byl bledý jako stěna a vypadal zachmuřeně. „Nevím, jestli by nám to Červenáček prozradil,“ pravil tiše, „když nám ani neřekl, že do Stínadel míní jít! Proto tedy dnes nechtěl jít do klubovny — a proto z ní tak brzo odešel . . .“

„Co tím myslíš? Co tím chceš říct?“ naléhal rozechvěně Jarka. Cítil, že tu není něco v pořádku. A Mirek se při svých slovech tvářil tak podivně!

„Zdá se mi,“ hovořil zvolna Mirek dále, „že se s Červenáčkem něco děje a že ho nějak ztrácíme!“

Ale v duchu si myslel ještě něco horšího. Až se toho sám lekal.

„Zítra mu nepovíme, že jsme ho dnes tady viděli,“ rozhodl pak ještě. „Uvidíme, jestli nám o tom sám něco řekne.“

Dívali se chvíli beze slov na kámen, mrštěný sem neznámou tajemnou rukou Stínadel a ležící nyní výhrůžně uprostřed ulice. Kdyby zde nebylo toho kamene, snad by si oba hoši mysleli, že celá ta podivná příhoda byla jen snem ve stínu výklenku. Tak byla v tom skoro již nočním tichu a v té rychlosti neskutečná a prchavá!

Vraceli se tiše a spěšně ke svým domovům. Jarka zmatený a poplašený, Mirek zdrcený objevem, že Červenáček má nějaké tajnosti a že s Rychlými šípy najednou nehraje poctivě.

12 Červenáček mlčí

Celé odpoledne druhého dne padlo v klubovně Rychlých šípů na výrobu šestého čísla TAM-TAMU. Ještě v ten den dopoledne rozhlásili hoši ve svých třídách, že tentokrát bude mít TAM-TAM takové zprávy, jaké neměl ještě nikdy, a jen tak lehce a neurčitě nadhodili, že v něm budou nějaká vzrušující sdělení o ježkovi v kleci.

Účinek této zmínky se dostavil skoro okamžitě. Ke každému z hochů Rychlých šípů se sběhla spousta chlapců, kteří TAM-TAM neměli svým desetníkem předplacený, a zamlouvali si, aby byli také zařazeni do seznamu jeho čtenářů.

A Rychlé šípy jen přijímaly desetníky a zapisovaly tyto nové čtenářské stanice a jejich adresy. Odpoledne v klubovně bude nutné přepracovat všech pět linek, po kterých TAM-TAM v pěti sešitech stejného obsahu probíhal.

Ale ještě i do klubovny odpoledne přišli za Rychlými šípy noví čtenáři a doručení TAM-TAMU si předplatili. Leckterý z chlapců přitom natahoval krk a šilhal po očku na veliký stůl u okna, kde senzační šesté číslo TAM-TAMU právě vznikalo. Ale Jindra, který měl na starostí přijímání nových přihlášek na TAM-TAM, nepustil nikoho dál než k malému stolečku u dveří klubovny.

Zde si nového čtenáře zapsal, přijal od něho desetník, někdy i dvacetník či dokonce padesátník, podle toho, na kolik sešitů si čtenář předplatil — a věc byla odbyta. Jindra nevedl žádné dlouhé řeči. — „Vyklap krejcare, řekni adresu — a vypadni! Máme moc práce!“ To bylo jeho heslo.

Ale i jinak bylo toho dne ovzduší v klubovně Rychlých šípů napjaté.

Mírek skoro nemluvil. V hlavě mu pořád ležela ta podivná příhoda včerejšího večera na Rozdělovací třídě. Skoro celou noc mu nedala usnout! Co Červenáček dělal ve Stínadlech? Proč tam šel? Před kým prchal v té tmě? A kdo hodil za ním ten kámen? Proč Červenáček o své cestě nikomu neřekl?

Na všechny tyto otázky se nedostávalo Mirkovi odpovědi a marně čekal, až mu je dnes Červenáček vysvětlí.

Červenáček však mlčel. Vypadal dnes trochu rozechvěně a nevyspale. Několikrát ho chlapci přistihli, že je myšlenkami docela jinde. Mírek a Jarka tušili, kde asi!

Někdy ani neodpověděl, když se ho někdo na něco zeptal. Kresby do TAM-TAMU se mu sice znamenitě dařily, jako vždy, ale hoši si všimli, jak se ustavičně plete při namáčení do různobarevných tuší, jak místo pera bere do ruky tužku a zase opačně.

A Mírek se Červenáčka na nic neptal. Se zachmuřenou tváří jen psal a psal ten starý a podivný příběh ježka v kleci. Vžil se tolik do záhadné historie Jana Tleskače a jeho hlavolamu, že nepsal jen suchá fakta, která se včera dověděli, ale sdělal z kostelníkova vyprávění pohnutý a vzrušující příběh, napínající čtenáře v každém slově.

„Podivná a vlastně nevysvětlená byla smrt nešťastného Jana Tleskače,“ končil pak Mírek své řádky, „podivná jako vše, co s ním a jeho hlavolamem souviselo. Kam zmizelo tajemné pouzdro, jehož způsob vyjímání hvězdice Tleskač nechtěl nikomu prozradit? Proč byl tak neoblomný v zachování jeho tajemství? Co měl psáno Tleskač ve svém deníku? A co se stalo s tím deníkem? Mohli bychom se ptát desítkami otázek. A odpověď na každou z nich by jistě byla velikým překvapením! Pokusíme se je v příštích sešitech TAM-TAMU alespoň trochu osvětlit. Rychlé šípy.“

13 Znamení Stínadelských

Až do posledního slova psal Mirek rychle a bez dlouhého přemítání. Myšlenky jedna za druhou vstupovaly mu do mysli tak překotně, že je pero nestačilo ani zachycovat, a leckterou zapomněl, než dopsal předchozí.

A teď mlčky a unaveně položil pero. Jeho napjatý výraz trochu povolil. Vzhlédl na Jarku, Rychlonožku a Jindru, kteří opisovali z jeho stránek řádky do dalších stejných sešitů, jak s napětím čtou a zároveň píší to, co napsal, a pak se svezl jeho zrak na Červenáčka.

„Ale, Mirku — to snad přece — jak chceš — ?“ překvapeně a nesouvisle začal mluvit Jarka, který první ve svém opisování došel k Mirkovu závěru v TAM-TAMU.

Mirek se na něho záhadně usmál. „Nu co chceš říct? Co se ti nelíbí?“ „Ale všechno se mi líbí — což o to,“ řekl trochu zamyšleně Jarka. „Ale jedné věci zde nerozumím! Píšeš, že všechny ty záhady se pokusíme nějak osvětlit. To je přece slib, který se musí dodržet!“

„Dodržíme ho!“ pravil klidně Mirek.

„Ale jak? Jak?“ skoro netrpělivě vykřikoval Jarka. „Vždyť kostelník nám už řekl vše, co věděl!“

„Vím to,“ odtušil Mirek. „Však se ho taky víc nebudeme ptát. Aspoň ne teď!“

„A co tedy chceš dělat? Kde chceš vzít další slíbené zprávy pro TAM-TAM?“

Ostatní dva hoši přestali psát a Červenáček malovat. Mirek neodpovídal. Jen se záhadně usmíval a pak místo odpovědi vytáhl z kapsy malý papírek. Bylo v něm cosi zabalené, mnohokrát do něj zavinuté. Mirek papírek zvolna rozbaloval. V klubovně vládlo ticho, že bylo slyšet každé zašustění a prasknutí papírku, i tikot Mirkových náramkových hodinek.

A pak byl papírek rozbalený a v Mirkově ruce se objevilo několik špendlíků se žlutými hlavičkami!

14 Schází pátý špendlík

„Žluté špendlíky!“ vykřikl užasle Rychlonožka.

„Odznak Vontů ze Stínadel!“ dodal Jindra.

Červenáček neřekl nic, ale v očích mu blýsklo.

Jarkovi přelétl přes rty prchavý úsměv porozumění. „Chceš jít tedy do Stínadel?“

Mírek přisvědčil: „Ano, půjdeme tam! Bude to sice nebezpečná hra, Stínadla jsou v pohybu a Vontové něco kují. Ale musíme se o to pokusit. Je tam něco pro nás! Něco úžasného! Nevím, jestli jste si toho povšimli, když nám o tom ten starý kostelník vyprávěl.“

„Čeho jsme si měli všimnout? O čem to mluvíš?“ divil se Rychlonožka a také na tvářích ostatních chlapců bylo zjevné, že nevědí, na která slova kostelníka Mírek naráží. Bylo toho přece tolik!

Mírek již již chtěl něco říct, snad vysvětlit, co myslel. Ale náhle si v posledním okamžiku věc rozmyslel. Všichni to na něm poznali.

Jen lhostejně prohodil: „Až přijde čas, vše vám vysvětlím! A teď tady honem dopišme TAM-TAM. Zítra ráno, nebo snad ještě dnes večer ho pustíme do světa. A ty, Červenáčku doskoč honem ještě k papírníkovi pro papír na desky. Vezmi ten, jak jsme měli posledně. Je levný a neláme se!“

Červenáček vzal peníze a nevrle se vyloudal z klubovny. Něco se s ním určitě dělo! Snad ho urazilo dnešní Mirkovo mlčení. Ale neměli Mírek a Jarka právo být uraženi víc? Ovšem, Červenáček nevěděl, že ho včera viděli . . .

Jen se však za ním zavřely dveře, začal chvatně Mírek hovořit: „Kamarádi, máme svůj klub už hezky dlouho. Vždycky jsme si v něm rozuměli a dovedli jsme se srovnat. Nikdy žádná vážná nehoda neohrozila naše klubovní kamarádství.“

Ale teď se tady něco děje! Musíme vám to s Jarkou říct, nebo bychom se snad zalkli. Červenáček se k nám nechová kamarádsky! Má před námi nějaké veliké tajnosti. Vždy jsme přece vše dělali společně. Svěřili jsme se vzájemně se vším, nikdo z nás si nenechal

svou starost, radost, natož pak nápad pro sebe. Ale Červenáček teď najednou ano!“

„Červenáček?“ protáhl nedůvěřivě Rychlonožka a Jindra jen dodal: „Ale to snad není možné!“

„Bohužel, je to pravda,“ řekl lítostivě Mirek, „a kdybych na to neměl svědka, Jarku, ani bych se vám neodvážil s něčím podobným přijít!“

„No — to my vám to věříme — a věřili bychom i tobě, Mirku,“ mluvil táhle Jindra, „víš, ale nám ta skutečnost jenom nejde na rozum. A proto říkáme, že to není možné. Ne snad proto, že bychom ti nevěřili. Ale tak nám řekni, co se vlastně stalo?“

„Červenáček byl včera po odchodu z klubovny ve Stínadlech!“ vybuchl Mirek. „Viděli jsme ho s Jarkou! Nemýlili jsme se! Červenáček tam asi loví nějaká tajemství na svou vlastní pěst! A to není od něj kamarádké. Ta celá záležitost je přece majetkem nás všech, nikdo z nás nemá právo pátrat na vlastní pěst, bez vědomí druhých, a to ještě z naprosto záhadného důvodu!“

Jindra i Rychlonožka byli hluboce zaražení. Opravdu, to, co Červenáček udělal, to se ještě nikdy v klubu nestalo. Ale Mirek jim nedal čas na uvažování nebo na vyptávání. Zřejmě jim chtěl něco sdělit, dřív než se Červenáček vrátí.

„Poslouvejte dobře,“ pokračoval ve své chvatné řeči, „musíme se do Stínadel dostat! Je tam pro nás hodně věcí! Leží tam klíč k tomu všemu, co se kolem Tleskače točilo. A začneme tím deníkem!“

„Deníkem?“ opáčil nechápavě Rychlonožka.

„Ano, Tleskačovým deníkem!“ netrpělivě dotvrzoval Mirek. „Vzpomeňte si přece, pro všechno na světě, jak to ten starý kostelník povídal, když o deníku mluvil!“ Zde Mirkův hlas ztratil svůj spěch a Mirek hovořil tiše, zvolna a skoro prorocky, jak opakoval kostelníkova slova: „*Pamatuju se, že s ním šel tehdy naposledy nahoru do věže, dole ale už sešit u sebe neměl!*“

„No — a co to znamená?“ ptal se Rychlonožka.

„To znamená, že je Tleskačův deník možná dodnes někde ve zvonicích kostela svatého Jakuba,“ pravil klidně Mirek.

„Pro pána — to je nápad!“ spráskl ruce Jindra. „A my si do Stínadel pro ten deník půjdeme!“

Poslední slova pronesl právě v okamžiku, kdy se Červenáček vřítel se svým nákupem do klubovny, Podezřavě se zastavil u dveří, přelétl hochy podivným nejistým pohledem a řekl: „Cože? Do Stínadel půjdeme?“

„Ano, půjdeme do Stínadel!“ odvětil mu klidně Mírek. Ostatní hoši zmlkli. Cítili, že se teď něco stane.

„A vezmeme si žluté špendlíky, abychom oklamali Vonty!“

„Ano, uděláme to tak,“ dosvědčoval Mírek a jeho zkoumavý zrak se zavrtával do Červenáčkových očí, jako kdyby v nich chtěl vyčíst, co si Červenáček myslí.

Ten šel teď ke stolu, kde ještě stále ležely rozbalené špendlíky. Chvilí si s nimi pohrával, a všichni při tom mlčeli. Až pak on sám začal:

„Ale tady jsou jen čtyři špendlíky!“

„Stačí přece pro nás!“ mínil Mírek.

„Půjdeme tedy do Stínadel jen čtyři?“

„Ano!“

„Jeden z nás musí tedy zůstat doma?“

„Ano!“

„Kdo to bude?“

„Ty, Červenáčku!“

„Já? Proč? Proč zrovna já?“

„Protože ty jsi tam už byl včera!“

15 Sběrač pracuje rychle

Byla to docela tichá rozmluva a přece její závěr působil jako rána z pistole. V klubovně nastalo hrobové ticho.

Červenáček zbledl až do podivné popelavé šedi. Pravá ruka mu vyjela v jakémsi vnitřním zmatku nejistě k ústům a pak zvolna kle-

sala. Jeho oči zůstaly viset na Mirkových ústech, jako kdyby z nich chtěly vypáčit něco víc, nějaké vysvětlení.

Potom se mu trochu začala chvět brada. U Rychlých šípů nebyli žádní ubřečení chlapi a Červenáček byl při pláči viděn jen jednou. Ale teď tady z té chvějící se brady na něm hoši poznali, že je se svými silami u konce. Tenkrát to přišlo také tak. Nejdříve brada a pak dvě veliké slzy, které se dlouho držely v koutcích očí, až se skutálely po tváři kolem křečovitě sevřených úst.

„Tak vy si myslíte — že jsem — já jsem jenom — no — tedy dobře, dobře,“ zmateně ze sebe chrlil přidušeným hlasem. „Dobrá, nebudu překážet, když tu pro mě ten pátý špendlík není.“

Pak se vzdorovitým chvatem začal cpát do kapes lahvičky svých tuší, pera i tužky. „To už si tady nějak domalujete —“ ukazoval na nedobarvený poslední sešit TAM-TAMU, „poznáte to z prvních čtyř.“

Bylo vidět, že chtěl ještě něco říct, ale hlas mu selhal. Stočil hlavu k levému rameni, aby mu nebylo vidět do tváře, a vyběhl z klubovny.

Hoši ho zaraženě sledovali až ke dveřím. Takový případ mít v klubu! Takový rozkol! A k tomu ještě teď, když před nimi leží pátrání ve Stínadlech.

Červenáček neběžel domů. Hoši slyšeli, jak běží po chodbě, ale neozvalo se stoupání po schodech. Červenáček zamířil do průjezdu a vyběhl na ulici.

„Červenáčku!“ vykřikl Rychlonožka, který se první vzpamatoval. „Musím za ním! Přivedu ho! Snad se všechno vysvětlí!“

Vyřít se za ním z klubovny, dříve než mohl Mirek něco namítnout. Červenáček byl Rychlonožkův dávný kamarád, s ním společně vstoupil i k Rychlým šípům, tehdy, jak je zase pronásledovali Černí jezdcí. Otevřeli tenkrát Jarkovi, Jindrovi a Mirkovi zamčené dveře svého domu a vpustili je dovnitř.

Teď v klubovně zůstalo zaražené ticho. Tak divně a smutně tu ještě nebylo snad nikdy! Klub Rychlých šípů zaskřípal ve svých základech, o kterých si všichni jeho chlapi mysleli, jak jsou pevné.

První se vzpamatoval Mirek. „Musíme to dodělat,“ řekl s předstíraným klidem, jako kdyby se mu nic nestalo, a kývl hlavou na nedobarvený sešit TAM-TAMU.

Červenáčkovy tuše zde teď nebyly, a proto hoši zbylé obrázky barvili pastelkami. Šlo to také, třebaže vzhled obrázků už nebyl tak hezký.

Toho zlého dne čekalo však Rychlé šípy ještě jedno ošklivé překvapení. Rychlonožka se vrátil asi za půl hodiny. O Červenáčkovi nemluvil. Ale jen otevřel dveře klubovny, křičel:

„Máte už TAM-TAM? Už je dobarvený? Rychle s ním ven, nebo bude pozdě! Honem! Sběrač píše taky o ježkovi v kleci. A už běhá po městě . . .“

„Dej si placku na čelo — co budeš povídat?“ vykřikl překvapeně Mirek.

„Ano, je to tak, jak říkám!“ tvrdil Rychlonožka. „Už jsem dokonce Sběrače viděl a zběžně zprávu o ježkovi v kleci četl!“

„A co se tam o něm píše? Hodně? Něco nového? Mluv přece, človče, nestůj tady jako solný sloup!“ doráželi na něho rozčilení chlapci. I Mirek jako by ztrácel klid.

„Nového tam není nic,“ uklidňoval všechny Rychlonožka. „A to, co tam je, není ani polovina toho, co píšeme v TAM-TAMU. Kam se na nás Sběrač hrabe!“

„Musíme rozeslat TAM-TAM ještě dnes na cestu!“ rozhodl pak rychle Mirek, „abychom zachránili jeho pověst, Kdyby naše zpráva byla desetkrát zajímavější než ve Sběrači, ztrácí význam, když ji dáme svým čtenářům později než Sběrač.“

Začali na věstníku poslední práci: sešívání stránek, barvení několika nedodělaných obrázků a dávání do desek. Přitom hovořili o té nejnovější události.

„Rád bych věděl,“ dumal Rychlonožka, „jak se mohli Dvorečtí dovědět některé nové věci o ježkovi. Slyšeli jsme je přece teprve my od toho starého kostelníka.“

Mirek zdvihl hlavu od práce: „Mně se to zdá docela jasné. Vždyť jsme měli v klubu zrádce, nezapomínejte na to! Proč bychom si to

tajili. Červenáček byl s námi, když jsme kostelníka vyslýchali! Donesl to prostě do Sběrače, Je zřejmé, že je s nimi ve spojení.“

„Kdo by si to pomyslel!“ vzdychl Jarka. „Bylo tu mezi námi vždycky takové přátelství!“

Ale ani ostatním nešla ta věc do hlavy. Nikdo se ve své mysli nedovedl smířit s myšlenkou, že Červenáček, ten dobrý veselý chlapík, mohl provést něco tak úžasně špatného. Bohužel, byla to však pravda! Červenáček byl zrádce! Všichni to teď přece jasně viděli!

Silně se již stmívalo a v koutech klubovny bylo plno stínů, když hoši dokončili TAM-TAM.

„Tak, a teď s ním rychle ven,“ zvolal dychtivě Jindra, „záleží na každé minutě, o kterou zmenšíme Sběračům náskok!“

Také Jarka a Rychlonožka se chopili každý jednoho sešitu a chystali se vyrazit co nejrychleji k prvnímu předplatiteli. Ale Mírek je všechny zavolal zpět a zašeptl tajemně: „Ještě ne! Ještě chvílku. Umluvíme si něco!“

Šel ke dveřím přesvědčit se, jsou-li dobře zavřené. Pak je však odemkl a vyhlédl i ven do chodby, nenaslouchá-li někdo. Vrátil se uklidněný.

„Zítra večer,“ šeptal hochům, „se vypravíme do Stínadel! Nemusíme tam jít všichni, rozmyslete si to! Nevím, co nás tam může potkat. A jistě půjde do tuhého!“

„Já jdu určitě!“ prohlásil bez rozmyšlení Jarka.

„A znal bys nás špatně, kdybys myslel, že my zůstaneme doma,“ dodal hrdě Jindra za sebe i za Rychlonožku.

Na Mirkových ústech se mihl prchavý záblesk úsměvu.

„Dobrá! Jsem rád, že nemáme v klubu zbábělce. Odvahy bude ostatně velmi zapotřebí! Sejdeme se zítra v šest hodin večer u domu, kde bydlí kostelník od svatého Jakuba. To už bude skoro tma — — Samozřejmě neřeknete nikomu o výpravě ani slůvko. Jděte na místo srazu zvlášť a oklikou. Dávejte pozor, aby vás nikdo nesledoval! A teď na cestu s TAM-TAMY! Nazdar — a dobrou noc.“

Podali si všichni ruce a pevně si je stiskli.

Červenáčkova zrada jim způsobila pocit jakési osamělosti, něco podobného, jako mají trosečníci nebo lidé, kteří zažili nějaké velké neštěstí. A to je v jejich přátelství ještě posílilo.

Ne — oni čtyři, kteří v klubu zbyli, se navzájem nezradí!

„Nám můžeš věřit, Mirku,“ pravil při tom stisku ruky Jindra a Mírek se na něho usmál.

Jarka se pak ještě přesvědčil, zda je pevně zavřené okno klubovny vedoucí nízko nad úrovní země do opuštěné zahrady, a tiše vyšli za svým cílem.

16 Přípravy k nebezpečné cestě

Sběrač předběhl TAM-TAM o několik hodin, ale hoši a děvčata z Druhé strany doznamenali poctivě, že v TAM-TAMU je zpráv o ježkovi v kleci mnohem víc a jasnějších, i napínavěji napsaných.

Ten den bylo na Druhé straně rušno. Nikdo nemluvil o ničem jiném než o těch nově objevených podrobnostech, které až dosud o hlavolamu nebyly známy, alespoň ne dnešním hochům a děvčatům.

Rychlým šípům byl ten vyvolaný zájem až trochu nemilý. Ježek v kleci byl záležitostí Vontů. Jedině oni si dělali na něj právo a jedině oni měli do té věci co mluvit. A dovedli si — pane — vždy zařídit, aby ten, kdo jen trochu ukázal, že o ježkovi ví něco více, kápl božskou! Marynčák byl toho živým důkazem! Ten se už jistě nikdy nebude chlubit, že o ježkovi ví. I kdyby to byla pravda!

Nu — a teď tady Rychlé šípy pustí do světa takové zvěsti o té věcičce! Byl by to prostě zázrak, kdyby se to nedoneslo k sluchu Vontů, kteří měli všude své slídily. A stejný zázrak by byl, kdyby se Vontové nepřišli zeptat, odkud to všechno Rychlé šípy mají. A přijít s Vonty do styku, to nebylo docela nic příjemného!

Ale TAM-TAM chtěl zvučet, přinášet svým čtenářům nové a nové zprávy. Nebylo již teď možné od toho utéct a přestat psát o věci přivádějící v rozechvění všechny, kdo byli nabití touhou po něčem tajemném a nevysvětlitelném.

A tak ani rozčilující vyhlídky na nebezpečné setkání s Vonty nemohly Rychlým šípům zabránit, aby se druhý den v podvečer nesešly na ztichlém náměstíčku poblíže Rozdělovací třídy.

Celé odpoledne všichni věnovali pečlivým přípravám k nebezpečné cestě do Stínadel. Každý se převlékl do starých šatů, protože nikdo nevěděl, nepolezou-li někde po uprášených půdách, nebo nepříhodi-li se jim ještě něco horšího.

Cenné věci nechali hoši doma. Zato si každý z nich opatřil do svítilny novou silnou baterii. Mirek vzal s sebou klubovní lékárničku. Byla v koženém měkkém pouzdře a vešla se mu pohodlně do kapsy u kabátu. Každý z hochů kolem pasu obtočil pevné švihadlo. Naváží-li se, vznikne asi sedmimetrový provaz, Po tom se už může člověk vyšplhat hezky vysoko, nebo spustit do pořádné hloubky! Jindra si navlékl dokonce své nákolanky a doma potají napsal dopis:

„Šli jsme do Stínadel. Snad půjdeme do kostela svatého Jakuba. Nevím ještě jistě. Musíme tam jít! Hledejte nás, když se nevrátím.“

Dopis pečlivě zalepil a předal jej Tonče Sedlářové. Měla za úkol dát dopis pozdě večer jeho rodičům, kdyby viděla, že už je zle a že se po Jindrovi doma shánějí.

Tonča Sedlářová byla docela rozumné děvče a Jindra jí mohl věřit, že vše dobře zařídí. To je, že nepoběží hned s brekotem k nim domů vyburcovat celý barák, jakmile se jen trochu setmí. Řekl jí to přece docela jasně: „Až už bude *hodně* pozdě! Tak pozdě, že už bude i dům zamčený.“

Tonča přijala dopis s vážnou tváří, trochu zkoumavě na Jindru pohlédla a řekla: „Ale Jindro, co to zase bude? Kam jdete?“

Ale když viděla, že Jindra o tom nechce mluvit, pochopila, že to není věc pro ni, a už byla zticha. Jindra to dovedl ocenit. Zlatá Tonča!

17 Rychlé šípy vnikají do Stínadel

Nikdy se čas nevěle tak líně, jako když člověk očekává nějakou věc, na které mu hodně záleží, nebo o které ví, že bude nějak vzrušující. Chodí z místa na místo, přendává věci, aniž by si uvědomil, co vzal vlastně do ruky a proč, o nic nemá zájem a celá jeho mysl se horečně upíná jen k tomu, co má přijít, na co čeká.

A tak se dělo i Rychlým šípům. Přípravy k cestě do Stínadel byly již dávno vykonané, a přece zbývala do setmění ještě spousta času. Ale konečně se počalo smrákat a hoši Rychlých šípů — každý sám — vyrazili k místu, kde se měli sejít.

Za Jarkou se chvíli plížilo Dlouhé Bidlo, ten vyčouhlý kolohnát, o němž se nemluvílo jinak než ve středním rodě a který byl vedoucím Bratrstva Kočičí pracky. Ale Jarka ho brzy setřásl ze své stopy a Dlouhé Bidlo zmizelo kdesi v ulicích, zoufale hledajíc za každými vraty. Chtělo Jarku stopovat! Tušilo, že by je Jarka dnes mohl zavést k něčemu zajímavému.

Rychlonožka potkal na schodech domu, kde bydlel, Červenáčka, který zůstával o patro výše. Červenáček na něho nepromluvil a běžel kamsi z domu na opačnou stranu, než byla Stínadla. Chvíli byl Rychlonožka tímto očividným nevšímáním trochu zaražený. Nikdo z Rychlých šípů si zatím nezvykl na to, že Červenáček už není jejich kamarád. Ale výprava do Stínadel brzy zaplašila neveselé Rychlonožkovy myšlenky! Hodiny kdesi na vzdálené věži odbíjely šest a po nich se rozezvučely nejrůznějšími tóny i jiné na ostatních kostelích, když se Rychlé šípy sešly na malém náměstí.

„Viděl vás někdo?“ byla Mirkova první otázka. Všichni hoši, krom Jarky, odpověděli záporně. Jen on se zmínil o Dlouhém Bidlu. Ale to nepadalo vůbec v úvahu. Dlouhé Bidlo bylo přece naprosto neschopné stvoření na stopování!

„Zde máte,“ pravil pak Mirek a rozdal mezi hochy žluté špendlíky. Každý si špendlík zapíchl do klopky svého kabátu. Pomohou jim alespoň trochu tyto odznaky Vontů?

Dali se na cestu směrem, jímž šli Mirek a Jarka, když se stala ta podivná příhoda s Červenáčkem.

„Vklouzneme tam uličkou, kterou Červenáček tenkrát vyběhl — ne?“ mínil Jarka a Mirek jen přisvědčil,

Došli brzy v ta místa, kde tehdy Mirek a Jarka stáli ukrytí ve stínu vrat.

Na Rozdělovací třídě bylo ještě živo. Vagóny elektrické dráhy hlučely s náklady upracovaných lidí, vracejících se z dílen, kanceláří a obchodů.

Přeběhli koleje a každý nenápadně a zvlášť vpadl do uličky, ze které vyletěl tehdy kámen za Červenáčkem. Sešli se až pod lucernou, Mirkovi a Jarkovi tak známou z toho večera, kdy pod ní spatřili mihnout se vyběhajícího Červenáčka. Byli v nepřátelském cizím území, byli ve Stínadlech. Vniknutí sem působilo na ně dojmem vpadnutí do černé neznámé vody s bahnitým dnem.

„Ted' jenom kde je ten svatojakubský kostel?“ šeptal vzrušeně Jarka.

„Nevím. Plán Stínadel sice mám,“ hovořil tiše Mirek (nikdy tady nemluvil nahlas), „ale kostel jsem v něm nenašel. Zeptáme se někoho, až budeme trochu dál.“

Motali se křivolakými uličkami, nesmyslně všelijak pokroucenými, kradli se ve stínu domů na maličkých náměstíčkách a snažili se, aby se nesetkali s žádným Vontem.

Ve Stínadlech bylo dosud rušno. Po chodnících i v úzké jízdní dráze chodilo dost lidí, obchody vylévaly ven na dlažbu světlo.

Vše zde bylo podivné a tajemné. Každý člověk, kterého potkali, připadal hochům jako z jiného světa. Opravdu — Rychlým šípům nebylo volně u srdce!

„Podívejte, podívejte!“ zvolal po chvílce Jindra a zastavil se na rohu jedné z uliček u výkladní skříně jakéhosi pekaře. Byla tam na skle přilepená maličká cedulka s neumělým písmem. Mirek se shýbla s námahou ve tmě četl všem polohlasně:

„Kluci z Belmutky, ve středu v sedm hodin večer přijďte všichni kvůli hlasování na Černý plácek! Určitě! Tonda Zýb — 42.“

Podobné cedulky stejného obsahu pak objevili v této uličce ještě tři. Dvě z nich byly ve výkladech různých obchodů, třetí byla na pumpě přímo na ulici.

V jiných ulicích pak nacházeli podobná oznámení. V některých stálo, aby každý přinesl návrhy na známé mu věci, jinde se zase vyzývalo k nutné poradě. V každé ulici byl však na ceduli podepsán někdo jiný a vždy bylo také u jeho podpisu jiné číslo. Také místo schůzky bylo vždy jinde. Na některých oznámeních četli hoši jen výsledky nějakých zápasů mužstva jedné uličky proti druhé. Podpis a číslo za ním nechyběly však nikde.

„Teď se mně tak trochu vyjasňuje,“ řekl tiše Mirek. „Vždycky jsme se divili, jak se Vontové vzájemně dorozumívají a jak mají vše uspořádané! Každá ulice má zřejmě jakéhosi náčelníka — tak to aspoň vypadá — a ten snad dostává pokyny od Velkého Vonta a podléhá mu!“

„A to číslo za podpisem,“ divil se Rychlonožka.

„Asi číslo ulice nebo úseku, kterému náčelník vládne!“

„*Pozor!*“

To skoro nahlas varovně vykřikl Jarka. Proti Rychlým šípům přicházeli dva Vontové. Silní, hranatí chlapíci. Byli tvářemi obráceni od světla lucerny a nebylo jim příliš vidět do tváří. Něco si mezi sebou tiše, ale živě vyprávěli. Skoro to budilo dojem, že se o něco hádají.

Rychlé šípy zrychlily krok, aby setkání bylo co nejrychlejší. Když však oba Vontové došli až k nim, jeden z nich vykřikl na Mirka: „Koho volíš? Losnu nebo Mažňáka?“

Mirek se zarazil, netušil, že na něho Vont promluví. Hned se však vzpamatoval a s předstíranou lhostejností a spíše nevrlostí odsekl s odvrácenou hlavou: „Ale třeba Bahňáka . . .“

Kdyby byl tušil, na jak důležitou věc Stínadel se ho Vont zeptal! Z té si nedělal nikdo z Vontů vtipy! Byla to otázka Velkého Vontství!

Oba Vontové se pátravě zadívali za odcházejícími Rychlými šípy a ten, který prve položil Mirkovi svou otázku, řekl svému společníku: „Slyšel jsi? Pěkní Vontové! Pořád to říkám, že by se Vontem neměl stávat každý, kdo tady bydlí. Kdo to mohl být?“

Rychlé šípky nezaslechly celou tu poznámku, ale přece pochopily, že Mirek nevědomky udělal cosi nesprávného a že u Vontů vzbudil nějaké podezření.

„Neměl jsem to jméno překrucovat,“ řekl Mirek, když byli Vontové již daleko. „Neměl jsem říkat Bahňáka. Nějak se jim to nechtělo líbit.“

„Losna nebo Mažňák!“ opakoval zamyšleně Jindra. „Musíme si to pamatovat! Může nám to jen prospět. Vůbec — čím víc budeme znali zdejších poměrů, tím méně podezření vzbudíme.“

Potkali pak ještě několik Vontů, jednotlivě i v malých skupinkách. Vždy před nimi otáčeli obličej hodně do stínu a polohlasně mluvili vymyšlené řeči o Losnovi a Mažňákovi, třebaže neměli ani zdání, koho si mají pod těmi neznámými jmény představovat. Kdyby byli tušili, jakou úlohu budou tato jména v dalších událostech hrát!

Přes všechnu snahu zapamatovat si směr, kterým přišli, ztratili hoši v bludišti točitých ulic brzy orientaci. Pak se zeptal Mirek jakési stařeny, která právě vycházela z krámu: „Prosím vás, paní, kde je tady kostel svatého Jakuba?“

Ptal se tiše, opatrně, ale opatrnost mu příliš nepomohla. Stařena se udiveně podívala na Mirka, přelétla zrakem i ostatní hochy a pak nahlas opáčila: „Kostel svatého Jakuba? Vy jistě nejste odsud, vidíte? Tady zná svatojakubský kostel přece každé malé dítě, i když je dávno zrušený! Nu — jděte stále touhle ulicí, až přijдете na roh, kde je sklenářství, tam zahnete napravo, přijдете k takovému železnému zábradlí, seběhnete několik schodů a pak už uvidíte roh kostela před sebou!“

Hoši poslouchali halasný výklad napjatě.

Nebyli však sami. Za nimi stáli tři Vontové, nejdříve zvědaví, pak udivení a nakonec naplnění podezřením.

„To je divné . . .“ šeptal jeden z nich druhým. „Odznaky mají, a přece nejsou zdejší! A ptají se na Jakuba!“ Pak zmizeli ve tmě.

Hoši stařeně poděkovali, úzkostně se rozhlédli, zda nebyli pozorováni, ale neviděli již nikoho, a tak nastoupili rychlou cestu. Blízkost dnešního cíle je popoháněla tak, že nakonec skoro běželi.

18 Ve svatojakubské věži

Hluboký stín pohltil Rychlé šípy, když došly k opuštěnému kostelu. Stál stranou všeho živého ruchu a proti tmavému nebi čněla jeho vysoká věž jako ohromný černý vykřičník.

„Tak bychom tady byli,“ zašeptal Jarka. „Ale jak dovnitř?“ Těžká dubová vrata totiž uzavíral ohromný visací zámek.

„Obejdeme kostel dvěma směry.“ navrhl Mirek. „Sejdeme se zase zde u vrat. Snad najdeme nějakou vhodnou cestu dovnitř!“ Vydal se pak s Rychlonožkou nalevo, zatímco Jindra a Jarka šli směrem opačným.

Kostel měl skoro kulatou základnu, s mnohými výběžky a několika schodišti. Dveře i dvířka byly zavřeny všude, ale když se hoši opět sešli u hlavních vrat, podávali Jarka s Jindrou zprávu: „Půjde to! Když nás někoho ale vysadí! Oknem! Není tam mříž ani sklo.“

Všichni se hned vydali na onu stranu. Bylo to proti jakési zahradní zdi. V okolí nebylo lidské duše. Ale okno bylo příliš vysoko!

Mirek si stoupl až ke zdi, Jarka a Jindra nastavili dlaně, Rychlonožka jim stoupl do nich, a tak se dostal až na Mirkova ramena. Když pak natáhl ruce do výšky, dotkl se široké římsy a po delší námaze se vysoukal na ni, zatímco mu dole hoši vztyčenýma rukama ještě podporovali chodidla. Mohl to dokázat jen takový chlapík, jací byli u Rychlých šípů: pružný, ohebný a silný!

„Sláva, jsem tady!“ volal dolů trochu nebezpečně nahlas. Chvilí tápal rukou ve tmě prázdného okenního otvoru, až nahmatal zbytek vylomené mříže. Za ten přivázał své švihadlo, odmotané z pasu.

Dole zatím Jarka pomohl vysadit Jindru na Mirkova ramena a pak se na ně dostal i sám, když se Jindra už potýkal s římsou. Teď šlo již vše snadněji, když Rychlonožka spustil dolů své nouzové lano. A když navázali i Jindrovo a Jarkovo, Mirek se pomocí těchto provazů dostal na římsu sám.

Vrhli slabý proud světla do okna. Uvnitř věže byla pod oknem dřevěná podlaha, a když se tam oknem všichni hoši dostali a rozsvítili baterky, shledali, že stojí na jakémsi ochozu nad prostory

opuštěného chrámu. Starý zatuchlý vzduch, podobný sklepnímu, je ovanul.

Napravo ochoz končil v prázdnou, a tak hoši kráčeli doleva od okna, po vrzajících prknech. Ať se namáhali sebevíce, nebylo možné jít zcela tiše. Potom ochoz také zde končil, ale byla tu zeď s dveřmi. Chvilí stáli bezradně před nimi, potom však Mirek odvážně stiskl jejich kliku. S naříkavým skřípnutím se otevřely. Skřípot letěl tmavými prostory.

„Proboha — pryč — rychle pryč — “ vykřikl vyplašeně Rychlonožka. Vzápětí po otevření dveří cosi proti nim ze tmy vyrazilo.

Polekali se všichni; ale byl to jen netopýr. V tom tichu a v té celé nebezpečné situaci nebylo však divu, že hoši neměli patřičný klid a že se dali vyděsit věcí, která by je jindy nedovedla vzrušit.

Za dveřmi objevili dřevěné schody. Byly úzké a točité. Otáčely se spirálovitě kolem neviditelné osy, kterou tvořila prohlubeň, tmavá prázdnota.

„Půjdeme nahoru,“ kývl Mirek a vykročil první. Schody se roznaříkaly. I ve svitu baterek byl na nich vidět nános prachu. Tady člověk nešel již řadu let! Hoši v něm zanechávali stopy jako v mokrému písku.

„To jsou schody jako do nebe!“ utrousil poznámku Rychlonožka, ale nikomu nebylo do smíchu. Srdce hochům bušila rozčilením. Občas jim ulpěla na tvářích silná stará pavučina, prosycená sazemi a prachem. A schodů bylo hodně! Točily se výš a výše, chráněny od tmavé hlubiny chatrným zábradlím.

„Raději se vzbouřit, než sem jít s kyblíkem uhlí,“ prohlásil zase Rychlonožka.

„Jan Tleskač tady chodil každý den!“ odpověděl mu Mirek. „A k tomu dvakrát. Ráno a večer!“

„Cože? Ty myslíš, že — — — “

„Ano! Vím to určitě! Jdeme na zvonici, ze které se takovým nevysvětlitelným způsobem zřítí!“

Hochy po těch slovech až zamrazilo. Vědomí, že krácejí místy, kudy procházel ten, jehož smrt zastírala rouška tajemství, a kudy

stoupal ještě několik minut před svým koncem, dosud zdravý a silný, jimi otřásl.

Mlčky došli až na konec schodů, trochu udýchání tím dlouhým výstupem. Zastavili se na malé dřevěné plošině, jakémsi lešení, obehnáném po celém obvodu zábradlím. Za ním byla tma. Mírek opatrně přistoupil až k zábradlí a vyzval hochy: „Posviťte dolů!“

Proud světla ze čtyř silných baterek projel tmou a dopadl matně až dolů, dolů, do úžasné hloubky. „Ano, tady to bylo!“ řekl Mírek určitě. „Podívejte se, tady ho máte — — !“ Ukázal potom před sebe. „Je tu všechno tak, jak nám to starý kostelník vyprávěl!“ Nad Mirkovou hlavou visel silný zpuchřelý provaz, zvon byl již dávno snesen z věže.

Ano — nebylo pochyb, zde bylo to místo, kde podivný chlapec Jan Tleskač trávil poslední okamžiky svého krátkého života, než jeho tělo a prolétlo tou úděsnou prohlubní. Rychlé šipy uchvátilo pohnutí. Oči všech čtyř chlapců byly jako přitahovány k ohmatanému konci provazu, jehož se držely Tleskačovy ruce, dříve než sklouzly . . .

19 Pátrání v podkroví

„Ale teď rychle!“ vyrušil lochy z přemítání Mírek. „Máme tu přece něco nalézt — ne?“

Vrátili se duchem k přítomnosti. „Pozor na světla — pozor!“ vykřikl varovně Jindra. „Na druhé straně v naší úrovni jsou okna, podívejte se!“

Byla to pravda. Hoši si to zprvu ani neuvědomili, když předtím světla obraceli k prohlubni. Ztlumili je. Snad nikdo z ulice světlo nepozoroval!

Lešeníčko nad propastí, na kterém hoši stáli a jež bylo zřízeno jenom pro zvoníka, nebylo příliš velké. Nad ním se pak vznášely krovy věže a trámy, na nichž visel zvon, dnes již sňatý a odvezený. Vzduch zde byl — díky oknům — docela snesitelný, ale prachu úplně zátopy.

„Nesmíme se ale štítit ničeho!“ povzbuzoval Jarka a svědomitě prozkoumával rukama nějaké poličky a rozviklaný stolek u zdi. Rychlonožka otevřel jeho zásuvku. Byl v ní zmačkaný papír. Vrhli se na něj jako dravci. Ale byl to jen nějaký sáček.

„Jestli tu něco bylo,“ pravil beznadějně Jindra, „jistě to našla a odnesla komise. Každé neštěstí přece přijde vyšetřovat taková komise!“

„Kdo byste mne vysadil?“ žádal pak Rychlonožka u zdi a vztahoval po ní ruce. „Je tam nějaká plošina, vidíte? Zeď tam končí a jde vodorovně někam do tmy, pod trámy, na obvod věže!“

„Vypadá to tak nějak,“ připouštěl Mirek. Světlo z baterek zase hned zaplašilo tmu a vyšplhalo se po zdi.

„Vlezeme tam tedy po tom stolku,“ pravil Jarka. Vyskočil na stolek opatrně první a vytáhl se po stěně na podkrovní plošinu. Štěstí, že byli v nejhorších starých šatech, jaké mohli doma nalézt! Už teď vypadali jako zasypaní popelem.

Plošina byla velmi prostranná a spočívaly na ní základní trámy krovu. Bylo zde plno úlomků střešních tašek, hromady prachu a zase nějaké hobliny, spečené v šedé chuchvalce.

Jindra s Rychlonožkou kutili něco na druhém konci plošiny a Jarka — shýbnutý — se zabýval jejím zkoumáním až zcela vzadu, kde se k ní již skláněla střecha věže. Objevil tam nějaké staré natěračské hrnce a dávno ztvrdlé štětce.

Mirek zůstal v polovině mezi začátkem plošiny a Jarkou.

Chvilí bezmyšlenkovitě kreslil špičkou nohy v husté vrstvě prachu, mezi střepinami tašek. Pak vyhrabal z prachu nějaké zažloutlé papíry. Byly to jakési noviny, staré snad desítky let. Některé byly celé, jiné roztrhané.

A ještě tam byly nějaké papíry! Nebyly potištěné. Mirek je zvedl a oklepával z nich prach.

Hoši si Mirka povšimli, až když jim bylo nápadné jeho dlouhé mlčení.

Svítil baterkou těsně u papírů a přibližoval si je až k očím.

„Mirku — “ zavolal znepokojeně Jarka, „co máš? Co jsi našel? Stojíš tam jako zkamenělý!“

Vrhli se k němu, ale Mirek zůstával dále němý. Oči měl rozšířené, tváře pobledlé rozčilením.

„Vypadá to — — hleďte — tady jsem — — našel jsem asi Tleskačův deník — — víte?“

20 Zápisky mrtvého

Hoši Mirka div neporazili, jak se kolem něho shrnuli. „Sviťte pořádně, tak sviťte přece, himbajs,“ volal rozčileně Rychlonožka, „Mirek bude číst. Ukaž, jak to vypadá.“

„Nepůjde to asi tak snadno,“ mínil Mirek, který již zase našel svůj klid. „Je to tužkou a prach na tom seděl spoustu let.“

Čtyři kužely světél se zabodly do prvního z listů. „Něco snad přece přečteš!“ prosil Jindra a natahoval krk přes Mirkovo rameno.

„Tadyhle snad něco — — počkejte — “ zvolna mluvil Mirek a pak namáhavě a pomalu začal slabikovat:

„Jedenáctého — září. Zase takový — — den jako včera. — — Od rána jsem stál — u lisu. Ale mys — lil — mys — lil jsem — ale myslil jsem jen na svou práci — ve své kůlně. Jde to — dobře — a přece mám takový strach — — bojím se něčeho a nevím sám jestli . . .“

Tady se Mirek ve čtení zastavil. Opravdu nebylo možné dále číst. Šmouhy sazí a prachu dělaly některá místa na papíře skoro černá. Chvilí bylo ticho, jen hoši vzrušením namáhavě dýchali.

„Tak to zatím přeskočme!“ navrhoval přidušeným hlasem Jindra. „To se přečte nějak až doma, při pořádném světle — — a čti něco dál . . .“

A Mirek četl. Hlas se mu trochu chvěl.

„Čtrnáctého září. Teď je již — — skoro půlnoc — — — — všichni si myslí, že — už — že už spím — — — všude je taková tma — — ale já svítím — ve své komoře — — a nikdo to neví — nemohu spát — musím na to pořád myslet. — — Vrátil jsem se z kůlny — — dnes pozdě půjde vše dobře — vím to — — věřím tomu. Proboha — nikdo

nemůže tušit — jak tomu věřím. — Dnes se mně — večer — stala podivná událost. Děsí mne to — — bylo to — — “

Prudká rána jako výstřel rozlehla se náhle opuštěným kostelem a přerušila Mirkovo namáhavé čtení.

„Zhasnout! Zhasnout“ zasykl Mirek.

Okamžitě se vůkol rozhostila hluboká tma.

„Co to bylo?“ šeptal Rychlonožka.

„Šlo to odněkud zezdola . . .“ mínil Jarka.

„Někdo asi vnikl do kostela.“

Pak se ozvaly kdesi ve tmě, jako za zdí, nějaké hlasy.

Hoši Rychlých šípů byli již častokrát v mnohých nebezpečných situacích. A nebyli žádní zbabělci! Ale teď, zde v té černé tmě na zvonici starého opuštěného kostela, uprostřed Stínadel, byly to i pro ně ošklivé chvíle!

Rána kdesi ve tmě již zanikla, ale jim v rozbouřených myslích zvučela pořád a pořád. Čela hochů zrosil pot, a přece zde nebylo horko! Jarky se chopila čísi ruka — snad Jindrova — a Jarka cítil, jak se ta ruka chvěje.

Změť hlasů se pořád ještě ozývala, zněla výhrůžně a mísily se do ní kvapné kročeje mnohých nohou. „Poběžíme dolů, než nám odříznou cestu k odchodu!“ zašeptal po chvíli tísnivého mlčení Mirek.

Jindra se nejistý zeptal: „Kdo myslíš, je tam dole?“

„Kdo jiný než Vontové! Prozradili jsme se nějak!“

„Asi tím světlem tady nahoře — “ mínil Jarka.

V úplné tmě, kde nebylo vidět ani ruku, nastavenou těsně před oči, se hoši pohybovali opatrně po krkolomných schůdcích kolem věžní prohlubně dolů.

„Jen abychom našli dveře, kterými jsme sem přišli,“ strachoval se Rychlonožka. „Ta tma se dá skoro krájet. Je libo, prosím, deset deka tmy? Je čerstvá, zrovna z udírny . . .“

Ve skutečnosti Rychlonožkova mysl nebyla ani zdaleka tak veselá, jak hovořila jeho ústa, navyklá ze všeho udělat šprým a ve všem hledat nějaké háčky a slovní hříčky. Také mu nikdo nepovídal, ani se nikdo nesmál.

Dole hluk vzrůstal — a hle — pro všechno na světě — tam jsou nějaká světla? Ano — svítí tam několik slabých baterek a v jejich svitu po nějakém velikém prostoru pobíhá mnoho jakýchsi postav.

„Kam jsme se to dostali?“ šeptá teď vzrušeně Jarka, „vždyť tady jsme přece vůbec nebyli! Kde jsou dveře s ochozem nad kostelní podlahou — a kde je to okno, kudy jsme sem vnikli?“

Vtom již také Mirek napřaženou rukou zadržel hochy, aby nepostupovali dále. Schody zde právě končily. Přecházely do krátké úzké chodby, jejíž jeden konec se topil v naprosté tmě, takže hoši nevěděli, co tam je, zatímco druhý konec vybíhal do kostelního prostoru. Tam právě slídl po Rychlých šípech celý zástup Vontů, narychlo svolaných.

Byla to shoda dvou nešťastných náhod, která se přičinila o tu zoufalou situaci Rychlých šípů. Především se neměla stařena, které se hoši ptali na kostel svatého Jakuba, tak nahlas divit a měla jim směr ukázat docela potichu. Tři Vontové, vyslechnuvší dotaz Rychlých šípů, svolali kdekoho na výpravu za vetřelci, kteří s vontským odznakem na kabátech vnikli do Stínadel a míří někam k Jakubu . . .

A rána ve tmě kostela jen zpečetila osud Rychlých šípů. Způsobily ji průvanem prudce přibouchnuté dveře, vedoucí z ochozu nad kostelním prostorem na schody věže. Když pak hoši sbíhali po schodišti dolů, nenahmatali jejich otevřený prostor, třebaže Mirek jel rukou po zdi celého kulatého schodiště. Dveře byly rovné se zdí, nevystupovaly z ní nijak, ani neustupovaly — a tak je hoši přešli a sestoupili až dolů přímo do chrámového prostoru, udivení zdánlivě nevysvětlitelným zablouděním.

Pak Jindra rozsvítil na zlomek vteřiny svou baterku! Bůhví, proč to udělal. Snad mu prst, připravený stále na knoflíku baterky, vypověděl na okamžik poslušnost — nebo snad Jindra o něco zakopl. Sám to později dobře nedovedl vysvětlit, proč vlastně rozsvítil. Ale ten záblesk zrádného světla stačil stínům v chrámovém prostoru.

„Tam jsou! Za nimi! Dříve než uniknou!“ rozhlučely se tmou zuřivé výkřiky a zmatený dupot se obrátil v místa, kde — zase již v naprosté tmě — stáli hoši Rychlých šípů.

„Co teď?“ ozval se Rychlonožka. „Pro pět ran do hlavy, co teď?“

„Jen klid — a za mnou!“ velel Mirek chladnokrevně a dost hlasitě.
„Někam se snad dostaneme!“

Spíše cítili, než viděli, že se opatrně rozbíhá kamsi dozadu do chodbičky. Následovali ho.

Hluk pronásledovatelů se nebezpečně blížil.

21 Chodba věčného klidu

Hoši Rychlých šípů postupovali jen velmi opatrně. Měli dojem, že někam spadnou, nebo že narazí hlavou na nějaké zdivo. Mimoděk běželi všichni přikrčeně a s rukama napřaženými kupředu. Toto opatření se ostatně záhy ukázalo velmi užitečným.

Mirek asi po patnácti krocích náhle s temným zaduněním prudce na cosi narazil, přičemž mu s hlukem vypadla z ruky zhasnutá baterka.

„Dveře!“ zasykl jen varovně. „A dají se otvírat! Rychle — rychle! A nesviťte, u všech plantážníků —“ vykřikl skoro nahlas, když Jarka rozžehl na vteřinu svou svítilnu, aby našel Mirkovu.

Ponechali ji jejímu osudu a vřítili se do dveří. Ovanul je sklepní vzduch, naplněný zápachem plísň.

„A zavřít — zavřít! Ty dveře zavřete,“ křičel skoro zoufale Mirek.

Jarka byl poslední a přibouchl je z druhé strany. Nahmatal na nich teď zástrčku a s velikou námahou — protože byla silně zrezivělá — ji zastrčil.

„Na dlouho to nevydrží,“ udýchaně zašeptal, „dveře jsou jistě celé zpuchřelé, ale i ta chvilka zdržení snad bude dobrá. Kam ale teď?“ Jarka zakryl reflektor své baterky, rozsvítil a pustil mezi prsty jen úzký proužek světla před sebe. Ozářil úzké příkré schody, vedoucí kamsi do sklepních hlubin opuštěného kostela.

„Tam je naše záchrana! Tam snad nějak zmizíme,“ vykřikl povzbudivě a již opatrně skákal po kluzkých schodech. Hoši ho zvolna následovali, ale náhlé prudké rány na dveře a cloumání klikou je popohnalo k nebezpečné rychlosti. Vontové již objevili dveře!

Hoši teď své baterky nechali svítit naplno. Jejich světlo zatím nemohl nikdo vidět.

Vzduch zde byl takřka nedýchatelný. Se zápachem plísň se mísily výpary kanalizace. Pravděpodobně je tu nějaká pobořená stará stoka. Hejna krys prchala před světlem do temnot. Některé z nich se však vracely opět k hochům a jako by chtěly skákat chlapcům na nohy, převracely se nazad a zase ubíhaly se vzrušeným pištěním do tmy.

„Tady by byl ráj pro Štětinače,“ poznamenal Rychlonožka při pohledu na ta odporná zvířata. Štětinač byl věrný druh Dlouhého Bidla v Bratrstvu Kočičí pracky, s kterouž povedenou partou hoši Rychlých šípů zažili už nejedno zlobení. Štětinačovou největší zálibou byly myši a krysy. Choval jich v dřevníku u nich na dvoře ve vlastnoručně zhotovených klecích z beden asi dvacet, ochočoval je, brával s sebou dva tři nejkratší vždy v kapsách, když šel na toulky ven, a trestal hladem a bitím ty, které se ochočit dlouho nedaly, či které ho pokousaly a poškrábaly. Myšina byla ze Štětinače cítit na několik kroků. Ve škole s ním nikdo nechtěl sedět, byl nemytý, věčně rozdrbaný, s ukoptěnými nehty, rozježený, nikdy nestříhaný.

„Podívejte, tudy vede několik cest!“ vykřikl pak vpředu Mirek a posvítíl poněkud výše před sebe.

Byli na jakémsi rozcestí asi sedmi chodeb, z nichž jedna byla až skoro do výše stropu zasypaná rozbouraným zdivem. Zřejmě byla kdysi dříve zazděná, ale pak zdivo asi povolilo, nebo bylo snad někým vykopáno, leč neodvezeno. Mezi hochy a touto polozasypanou chodbou tekla líně hustá, černá voda, silně zapáchající. I ta se občas zavlnila od plující krysy.

„Tak kudy? Kterou cestou se dáme?“ ptal se honem Jarka. Záleželo na vteřinách, hluk nahoře u dveří do podzemí byl stále silnější.

Mirek se trochu rozmýšlel. Měl obavy, aby v labyrintu chodeb nezabloudili. Kolik lidí již skončilo svůj život v podobných chodbách! Kdo může vědět, kam chodby vedou a jak jsou dlouhé?

Pak se nahoře s pekelným rachotem rozletěly dveře, vyražené náporem Vontů, a to uspíšilo Mirkovo rozhodnutí.

„Tam — — rychle tam za to — “ ukazoval chvatně na hromady rozbořeného zdiva a již skákal přes otevřenou stoku. Byla dost široká, ale strach propůjčoval hochům velikou sílu a mrštnost. Všem se skok podařil, jen Rychlonožka jednou nohou až pod koleno vpadl do smrduté vody. Troje ruce se ho chopily dříve, než se mohl zvrátit do vody pozpátku, a již všichni šplhali po hromadách zdiva do chodby.

Nános nebyl však jen na jejím kraji. Pokračoval i dále v chodbě a hoši museli chvílemi lézt úplně po bříše na navršeném zdivu, písku a hlíně. Až tak vysoko ke stropu chodby nános sahal!

„Čím budeme dál, tím jsme bezpečnější,“ namáhavě šeptal Mirek vpředu. Ještě sem bylo slyšet dupot Vontů, řítících se vyraženými dveřmi do sklepa.

Pak se klenba chodby zvolna zvyšovala. Nános ubývalo, až nakonec mohli hoši pokračovat v cestě vzpřímeně.

„Máme před nimi pěkný náskok, půjdou-li za námi!“ řekl trochu uklidněně Jarka.

„Hled'te — tady je něco — — podívejte!“ zvolal však Mirek místo odpovědi a posvítíl přímo na pravou stěnu chodby. Tam bylo vedle sebe několik čtvercových míst, každé s nápisem, skoro již nečitelným, a nějaká data. Letopočty byly velmi staré: 1828, 1853 a nechyběl ani letopočet začínající sedmnáctkou.

„Co je to?“ nechápavě se ptal Rychlonožka. Ale neměl se raději ptát!

„Jsme ve hřbitovní chodbě,“ řekl vážně Mirek. „Snad zde byl ve starých dobách při kostele klášter a pochovávali sem zesnulé mnichy.“

„Bojím se,“ třásl se Rychlonožka, ale Mirek dodal: „Mrtvých se bát nemusíme.“ Přesto však nebylo u srdce volno nikomu.

22 Chodba končí

Hluk Vontů vzadu za haldami nánosů, za stokou, na chvíli ztlchl. Pravděpodobně se dali do prohledávání ostatních chodeb a bude trvat chvíli, než objeví, že vetřelci jsou právě v chodbě, která je pro průchod a únik nejméně pohodlná.

A zase teď začalo dno chodby stoupat nánosem nepopsatelné směsice prachu, hlíny, kousků cihel, kamení a malty.

„Půjdeme dál za každou cenu,“ vyzyval Mirek, „někam se přece dostat musíme!“ Jeho pevná víra ve šťastný konec výpravy hochy posílila. S Mirkem se cítil každý bezpečný.

Teď byl postup ještě obtížnější než prve. Chvílemi byla chodba zasypaná až ke stropu a hoši museli suť odhazovat a odhrabávat rukama, než se mohli protáhnout o kus dopředu, kde se dalo alespoň plížit. Již svítili jen dvěma baterkami, třetí ponechávali v zásobě, zhasnutou. Kdo ví, jak dlouho podzemní pronásledování ještě potrvá!

Pak se zdálo, že je cesta zatarasená naprosto neproniknutelně. Ruce hochům od hrabání dřevěněly. Již několik metrů si museli pro svá těla dělat cestu centimetr za centimetrem, střídající se v hrabání!

Ale najednou se před Jarkou, který byl právě v hrabání na řadě, sesula hromada nánosů kamsi dopředu a jakoby do hloubky.

„Světlo — posviťte sem!“ zavolal vzrušeně dozadu. Baterky se rozsvítily skoro zároveň. Hoši s úžasem hleděli do tmavého výklenku, z něhož bylo vidět plaňková dvířka.

„Vnikli jsme asi do sklepa nějakého domu,“ zašeptal Mirek. „Kdo ví, jak dalekou cestu od kostela svatého Jakuba jsme pod zemí urazili! Počkejte zde, prozkoumám to!“

Jarka mu udělal trochu místo, Mirek se protáhl vedle něho a pak opatrně seskočil náhle se vytvořivším otvorem, který byl asi metr nad úrovní nově objeveného prostoru.

Trochu hlíny se sesypalo za ním. Mirek se ztlumeným světlem se vyplížil z chodbičky, do které se otvorem spustil, a zmizel hochům na chvíli z očí. Ale za několik vteřin se rychle vrátil a šeptal ro-

zechvěle: „Všichni za mnou, rychle — honem — a opatrně! Jsme ve sklepě nějakého docela obyčejného domu ve Stínadlech! A sklep ústí přímo pod schody domu, nemá dveře!“

Byla to pravda. Hoši se nahoře v polorozsypané chodbě nedali dlouho pobízet. Jeden po druhém se zvolna vysoukal propadlým otvorem dolů do chodbičky, přičemž dával vždy pozor, aby s sebou nestrhl pokud možno ani trochu nánosů ze hřbitovní chodby.

Jarka potom ještě nahoře v otvoru hlínu upravil tak, že otvor byl při zběžném posvícení do tohoto sklepního nepoužívaného zákoutí neznatelný.

Proběhli sklepem ve velikém rozčilení a vylétli po schodech do chodby domu, právě když nějaký muž v přízemí otvíral nad schody do sklepa dveře bytu.

Proběhli rychle kolem něho a zamířili k domovním vratům. Rozběhl se těžce za nimi a křičel o pomoc. Myslel, že ze sklepa vyběhli zloději.

Hoši vyrazili do ztiché stínadelské ulice jako štvaní. Zmizeli za jejím ohybem, ztratili se ve tmě, ve spleti uliček . . .

Chladný vzduch, vonící podzimní noci, je uklidňoval. Nebe svítilo tisíci hvězdami. Ulice byly již liduprázdné.

„Pamatujte si, kudy běžíme,“ vybízel při běhu Mirek hochy. „Budeme to možná potřebovat. Ten objev tajné chodby z kostela do obyčejného domu je úžasný!“

Běželi volným, ale vytrvalým klusem, kde tušili Druhou stranu. Přece se však museli dvakrát zeptat na cestu u nočních pouličních stánků s uzenkami.

Když přebíhali Rozdělovací třídu a to na docela jiném místě, než kudy do Stínadel vnikli, bylo jim, jako kdyby z rozbouraného moře přistáli někde v závětrné zátočině na písčném slunném pobřeží. Teprve zde si oddychli.

„Zítra v pět hodin odpoledne v klubovně!“ byla poslední Mirkova slova k hochům toho pohnutého dne či lépe řečeno pozdního večera.

Tonča Sedlářová vyděšeně čekala s dopisem v ruce pod schodištěm domu na Jindru. Naštěstí její rodiče byli v biografu a ještě se nevrátili.

„Všechno v pořádku,“ usmál se na ni vděčně Jindra, „dej sem to psaní.“

Každý z hochů slízl pak doma malé ostré kázání pro tak pozdní návrat domů a jediné okolnost, že měli všechny úkoly na zítřek do školy napsané, je zachránila od citelnějšího trestu. Ale i ten by se vydržel vzhledem k tomu, co dnes hoši Rychlých šípů objevili!

Však se jim také o tom zdálo celou noc!

23 Kdo je tajemný Em?

Snad ještě nikdy nešli hoši Rychlých šípů do své klubovny s takovou nedočkavostí a rozechvěním jako v den po výpravě do Stínadel! Vždyť dnes mají luštit a číst deník Jana Tleskače, oživit myšlenky člověka již dávno mrtvého!

Sešli se mnohem dříve, než si umluvili, nikdo se nemohl dočkat. Mírek, který opatroval včera nalezený deník po celou tu divokou honičku z podzemí Stínadel, přišel na schůzku vážný a jakoby proměněný. Snad na něho tak působilo prozkoumávání deníku, který jistě už doma alespoň trochu prohlížel.

Po obvyklém přivítání a zahájení schůzky, při čemž vždy všichni stáli v pozoru, vyňal Mírek z náprsní kapsy velkou obálku, vysypal z ní listy Tleskačova deníku a zahovořil:

„Teprve v bezpečí a v klidu můžeme náležitě ocenit náš včerejší objev. Řadu let se o Tleskačovi nic nevědělo, snad jen to, že mu patřil ježek v kleci. Zprávy a podrobnosti o tomto mrtvém chlapci se zapomínaly jedna za druhou. Lidé, kteří Tleskače znali, se měnili, odcházeli a s nimi kus po kuse odcházely a ztrácely se i doklady o jeho životě. A teprve my, Rychlé šípy, objevujeme pramen vzpomínek nejživějších, jeho vlastní deník!“

Po tomto úvodě se Mírek na chvíli odmlčel a vážně se na všechny zahleděl. Viseli mu takřka na ústech, nedočkaví dalších slov. Před Mirkem ležel svazeček šedočerných, potřhaných a pomačkaných

listů, který vypadal tak podivně vedle bílé obálky, v níž ho Mirek přinesl. A Mirek pokračoval:

„Ještě včera, i dnes jsem do deníku nahlížel a zčásti i luštil. Zvláštní — velmi zvláštní věci se tam asi dočteme!“ Přiblížil si deník s nezřetelným písmem, tužkou psaným, až k očím a řekl: „Ale zde u stolu už není dobře vidět na to zašlé písmo! Brzy se teď stmívá!“

„Tak rozsvítíme — — my rozsvítíme, Mirku, chceš?“ nabízel se ochotně Jindra, Mirek však odmítl.

„Raději ne! Raději se přestěhujeme sem k oknu, tady se dá číst dobře!“ Sebral opatrně chatrné listy deníku a odsunul svou židli až k oknu. Hoši horlivě přenášeli své židle za ním. A u okna začal Mirek číst Tleskačův deník v místech, kde včera ve svatojakubské věži přestali.

„. . . Dnes se mně večer stala podivná událost. Děsí mne to, bylo to takové podivné a nevysvětlitelné. Byl jsem ve své kůlně a dlouho jsem tam pracoval. Byla už úplná tma. Dodělal jsem závit, ale šlo to ztěžka a pomalu. A potom mně dohasínala petrolejka. Zhasl jsem ji a chtěl jsem ji znovu naplnit. Cylindr byl ale horký, a tak jsem seděl v kůlně chvíli potmě a zticha. A v tom tichu slyším venku na dvoře nějaké opatrné kroky. Myslil jsem nejdříve, že to jde někdo k pumpě pro vodu. Ale kroky se blížily k mé kůlně! A u té pumpa není! Seděl jsem klidně. Věděl jsem, že mám zamčeno. Ale nebylo! Bůhví, jak se to mohlo stát, že jsem zapomněl zamknout! Vždycky se teď zamýkám v kůlně od té doby, co moje práce tak postoupila.

Kroky se zastavily až u dveří kůlny. To jsem byl pořád ještě klidný, protože jsem nevěděl, že zamčeno není. Ale potom se pohnula klika a dveře se hrůzně pomalu začaly otvírat. Nevím, co se to se mnou v tu chvíli stalo. Chtěl jsem vyskočit ze židle, ale byl jsem jako zkamenělý. Chtěl jsem křičet, a z hrdla mně nevyšla ani hláska. Jen jsem ve tmě pořád viděl lesklou kliku a zvětšující se škvíru mezi dveřmi.

Ale přece jsem se vzpamatoval! Hodil jsem ke dveřím prudce kleště. Nahmatal jsem je na stole. Rozkřičel jsem se zuřivou hrůzou, nevím už, co jsem křičel. Snad můj křik ani neměl slova. Přikročil jsem ke dveřím, ale neotevřely se naplno a nějaký člověk mne srazil

zpátky. A jak mě tiskl k zemi a jeho ruka hledala moje křičící ústa, zdálo se mi, že z jeho obleku jde podobný zápach, jakým je vždy cítit Em. Neviděl jsem mu do tváře.

Pak mne neznámý náhle pustil a utíkal zpět tmou přes dvůr a zmizel průjezdem ven. Přirazil jsem dvířka kůlny, zamkl a nalil lampu. Ruce s mi třásly a rozlil jsem petrolej po ponku. Rozsvítil jsem a zabednil okno dřevěnou okenicí. Byl jsem v kůlně ještě dlouho, ale už jsem nic nemohl dělat, jak jsem byl vylekaný.

Ještě teď, když píši tyto řádky, mně srdce buší! Nikdy jsem se nebál, ale teď se mnou není něco v pořádku. A přece nejsem žádný slaboch!“

Mirek Dušín na chvíli přestal číst a vzhlédl od deníku k hochům. Seděli všichni tiše kolem něho a v jejich zracích se jevilo napětí. V klubovně se již smrákalo. V koutech bylo plno stínů a jen u okna bylo ještě světlo. Venku skučel podzimní vítr a v opuštěné zahradě před oknem strhával barevné vadnoucí listí ze stromů.

„Zřejmě měl Tleskač nějaké důvody ke svým obavám,“ poznamenal zamyšleně Jarka, „jinak by tak stísněně nepsal. Třeba se mu přihodilo něco podivného už někdy dřív.“

„Tak čti dál — čti!“ pobízeli Jindra s Rychlonožkou Mirka a ten se vrátil zase ke stránkám deníku. Četl:

„Šestnáctého září. Em je takový divný, nikdy se v něm nevyznám. Myslím, že mě tajně nenávidí. Jen když mluví o ježku v kleci, je jiný. Úlisný a naoko dobrácký. A pořád se ptá, jak dostávám ježka z klece ven. Samozřejmě že nepovím! Kdyby mě škrtil, tak nepovím! Slídí, hlídá mě a mám dojem, že něco tuší. Ale plechovka je pod kůlnou v zemi dobře schovaná. A ježka v kleci neotevře nikdo. Jen já! Jen já!“

„Tomu dobře nerozumím!“ přerušil Mirkovo čtení Jarka. „Tleskač měl nějaké tajemství. Báł se o ně. Schovával je potmě v nějaké zakopané plechovce pod kůlnou. Ale co s tím má společného ježek v kleci? Spojuje ho nějak s tajemstvím v ukryté plechovce. Všimněte si přece toho!“

„Mě by spíš zajímalo, kdo byl ten Em. Pořád o něm píše!“ dumal Jindra.

Mirek odpověděl: „Snad se o tom dočteme někde dál.“ Chvilí zkoumal další stránku deníku, plnou nejasných číslic i nerozpoznatelných nákresů čehosi, a pak se dal opět do čtení. Zápisy dalších dvou dnů nebyly čitelné pro úplné zčernání stránek a Mirek musel začít až u data 20. září.

24 Jan Tleskač se bojí o život

„20. září. Podivné obavy kalí mně radost z mé práce. Nebo snad je to všechno jen mé podráždění? Ale ten kus železa, který po mně byl hozen předevčírem ve tmě, když jsem šel domů, nemohl být přece příznakem, klamem. Ránu mohu ještě teď dobře nahmatat. Usiluje někdo o můj život? Je mně tak divně — a nemám, komu bych se svěřil se svými obavami. A každý by se mně vysmál.

Em se mnou už dva dny nemluví. Byla to strašná hádka a já v ní podlehl. Ucítil jsem opět po delší době jeho tlapy ve své tváři. Ty rány pálí jako oheň a tak pokořují! Ale vysvobození přijde — a pak — pro Boha živého, jen abych se toho dožil!

21. září. Konečně jsem dopravil do kůlny kolo. Do vánoc ho snad Ramouzovi zaplatím. — Ale vždyť to už budu vlastně boháčem — úžasným boháčem! Já, obyčejný učeďník! Je to možné?

22. září. Dnes se mně ztratil ježek v kleci. Hledal jsem ho všude, ale nenašel. Byl jsem celý zoufalý. Dost podrobností sice nosím v hlavě, ale všechno si přece nepamatuji. Hlavalam mně asi vypadl nějak z kapsy. Dovolil jsem se i z dílny a běžel jsem na zvonici podívat se, neleží-li tam někde. Ale marně. Z kostela jsem utíkal do dílny. Ani tam nebyl.

A večer přišlo podivné překvapení. Em držel hlavalam v ruce a snažil se vyndat hvězdici ven. Nejsem si tím tak jist, ale zdálo se mně, že jak mne zhlédl, chtěl hlavalam nejdříve schovat do kapsy. Skočil jsem a skoro jsem mu jej vyrval z rukou. Vydal mně ježka hned a dobrovolně. Usmál se divně a řekl, že našel hlavalam ve složeném železe před naší dílnou. Ale já jsem tam už odpoledne

hledal, železo jsem přeházel, a ježek tam nebyl! Jak se tam najednou mohl octnout — a jak ho tam Em našel?“

Další zápis byl velmi nezřetelný, poškozený prachem a sazemi. Mirek mohl číst jen s největší námahou a některá slova nerozluštil vůbec:

„30. září. — už jsem dlouho — nepsal svůj deník. Ležím již přes — týden — do-ma — — se ani hnout — v dílně mně pustil — na nohu — těžký svěrák — celou rozbitou — musili mne donést nahoru — doktor — třikrát — Tolik — času ztratit — jsem zoufalý.

Dnes jsem byl poprvé venku. Noha bolí pořád ještě pekelně.

V kůlně — mě — če — kalo strašné překvapení — —

Někdo tam byl! Našel jsem tam všechno přeházené. Nic se však neztratilo! Zámek byl vytržený. Nikdo ale nemohl z věcí poznat, co dělám. Vždyť mám teprve tak málo hotovo. A na plechovku nepřišel. Ani na hlavolam. Ten jsem měl výjimečně v kůlně, po té podivné ztrátě v železe před naší dílnou. Všechno bylo dobře schováno. Plechovka je hluboko pod podlahou. Dal jsem na dvířka jiný zámek s celou novou petlicí. Teď tam budu zase každý večer! Teď už půjde práce rychleji dopředu! Tak hrozně se těším! Kéž by to už bylo hotovo! Když si představím, že pak bude moci každý člověk kdykoliv a sám . . .“

„Co bude moci každý člověk?“ zeptal se netrpělivě Rychlonožka, když Mirek ustal náhle ve čtení. Všichni se zvědavě nahnuli k Mirkovi, ale on nepokračoval.

„Nevím —“ řekl jen bezbarvým hlasem. „Deník zde končí!“

„Proč? Co to znamená?“ tázal se udiveně Jarka. „Což Tleskače zastihla druhého dne smrt?“

Mirek jen odtušil: „Myslím že ne. Ale deník chybí — vlastně jen další listy — podívejte. Nevyhrabal jsem asi na zvonici z prachu všechno! Prohlíželi jsme přece jen tohle zde — a pak se ozvala ta rána.“

„A myslíš, že tam najdeme další listy!“ ptal se Rychlonožka, jako kdyby byl Mirek vševědoucí.

„Rozhodně musíme k Jakubu ještě jednou,“ určoval Mirek. „V deníku je příliš mnoho, než abychom se spokojili jen s tím jeho kouskem tady. A ještě něco musíme ve Stínadlech objevit!“

„Co to bude? Co myslíš?“ ptali se hoši jeden přes druhého.

„Tleskačovu kůlnu,“ pravil zvolna a tiše Mirek. „A překopat v ní zem, nebo zkrátka podívat se pod její podlahu!“

25 TAM-TAM zápolí se Sběračem

Nebylo možné nechat si pro sebe všechny ty podivnosti a záhady, vyčtené z Tleskačova deníku! Ale nebylo také možné opsat je snad jen bez ducha do TAM-TAMU a nepřidat k tomu svoje názory, výklady a domněnky.

Rychlé šípy se daly do nového TAM-TAMU hned následující den po přečtení Tleskačova deníku, jehož část našly. Mirek popustil uzdu své obrazotvornosti a psal tak napínavě, že se i hoši Rychlých šípů při opisování do svých TAM-TAMŮ nemohli dočkat dalšího Mirkova řádku.

Obrázků bylo tentokrát méně a nebyly tak zdařilé, jako když je dělával blahé paměti Červenáček, Jarka v kreslení nebyl takový mistr jako on. Ale Mirek věděl, že to dnes — a asi už napříště vždy — nebude čtenářům vadit! Vždyť obsah TAM-TAMU začínal být tak úžasný, že čtenáři budou vděční za každé slůvko, které bude do něj vepsáno navíc — a čím méně obrázků, tím více těch slůvek bude!

Samozřejmě že Mirek nepsal o nálezu Tleskačova deníku. Vyhybal se úzkostlivě tomu, aby prozradil, že Rychlé šípy byly ve Stínadlech u Jakuba, nebo snad dokonce v chodbách pod Stínadly! A nevysvětlení toho, jak a kde Rychlé šípy své zprávy o Tleskačovi získávají, působilo i tím tajemněji a dráždivěji.

Závěr tohoto vzrušujícího čísla TAM-TAMU zněl: „Pokračujeme v pátrání, ač nám přitom hrozí veliká nebezpečí v různých směrech. Ale nebojíme se! Chceme osvětlit Tleskačův osud, jak nejdále a nejvíce to půjde. Bude to ještě dlouho trvat. Víme to! V teto podivné zá-

ležitosti je tak mnoho spletilého, nevysvětlitelného, že klubko záhadných událostí nelze rozmotat najednou! A proto je třeba veliké trpělivosti od Druhostraníků a veliké píle, přemýšlení a hlavně odvahy od nás, Rychlých šípů. Doufáme však, že později vám budeme moci sdělit, kdo byl tajemný Em, a snad dokonce i na čem pracoval nebohý Jan Tleskač ve své tajuplné kůlně. Slibujeme vám, že nezamčujeme nic z toho, co vypátráme, byť by to bylo to nejhroznější. Rychlé šípy.“

Hoši skončili úpravu sešitů TAM-TAMU již pozdě večer. Proto rozhodli, že je rozešlou po Druhé straně až příští den ráno.

Ale když v klubovně zhasli a odemykali právě dveře, ozval se v průjezdě domu dusot běžících nohou a za chvíli se Rychlým šípům objevil uhnaný Vlád'a Prokš. Byl to ten chlapík, který tehdy vnukl Jarkovi myšlenku vydávat TAM-TAM, a to svým návrhem, že dá korunu za to, obdrží-li věstník vždy jako první.

Vlád'a Prokš nevypadal teď zrovna spokojeně. Jeho tvář měla výraz zákazníka, který jde vrátit do krámu zkaženou konzervu nebo krabičku s vyschlým krémem na boty.

„Tak co děláte s TAM-TAMEM?“ zabouřil teď Rychlým šípům v ústrety. „Jak dlouho ještě budeme čekat?“

„Pomalu, pomalu,“ usmál se klidně Mírek. „Takové číslo TAM-TAMU nejde jen tak vysypat z rukávu! Kdybys věděl, co dnes v něm je a co práce to dalo, než . . .“

Prokš Mirka nevrle přerušil: „Je ale zvláštní, že Dvorce vysypou svého Sběrače z toho rukávu vždycky dřív! To už je druhý případ. A ze Dvorců se člověk dočká Sběrače dřív, než věstníku ze své vlastní čtvrti. To je přece ostuda!“

Teď konečně Mírkovi svítl. „Jak tomu mám rozumět?“ vykřikl překvapeně. „Sběrač už vyšel? A co v něm je?“

„Ano,“ přisvědčil Prokš. „Nové číslo Sběrače už běhá asi hodinu po Druhé straně. Celé ulice jsou vzhůru — a vy jste tady klidně zalezli ve svém doupěti a nic nevíte!“

„Psali jsme TAM-TAM!“ podotkl uraženě Jarka.

„Ale můžete svou pověst reportérů ještě zachránit,“ řekl teď Prokš trochu smířlivěji. „Ze Sběrače nejsme nikdo moudrý. Píše o nějaké

Tleskačově kůlně, pak zase, že někdo tam vníkl ve tmě, ale kde a kam a proč — to tam není. Jsou to úplně zmatené a nesouvislé zprávy.“

Mirek si trochu oddychl. „To my tedy posloužíme Druhé straně jasnějšími a souvislejšími zprávami,“ pravil hrdě, obrátil se ke svým hochům a kvapně velel: „Rychle pro TAM-TAMY, musíme je roznést!“

Vrátili se z chodby a potmě sebrali ze stolu všech pět hotových stejných čísel TAM-TAMU. Jeden z nich dali Prokšovi. Byl prvním čtenářem na jedné z pěti linek, po kterých TAM-TAM v pěti stejných sešitech probíhal. Byla to linka D, zvaná Děčko.

Každému z chlapců Rychlých šípů zbylo tedy ještě po jednom sešitě, protože teď — bez Červenáčka — byli jen čtyři. Každý z nich měl svůj sešit určen. Linky byly pro snadnější přehled označovány písmeny A-B-C-D-E.

„A až sešity doručíte,“ pravil Mirek zvolna a významně, když byl Prokš už pryč, „přijďte ještě na chvíli k Šmejkalově ohradě!“

„A co tam?“ — „Co tam budeme dělat?“ — „Proč?“ ptali se s údivem hoši. Ale Mirek neodpověděl a utíkal se svým TAM-TAMEM z chodby ven.

26 Na posvátném místě

Šmejkalova ohrada se rozkládala dost daleko od klubovny Rychlých šípů. Nebylo na ní nic zvláštního. Byla to docela obyčejná ohrada ze zčernalých prken, mnohými parnými léty vysušených. Za ní byly haldy uhlí, několik povozů a dva či tři malé domky hlídačů a vozků.

Ale pro Rychlé šípy byla Šmejkalova ohrada místem historickým. Vždyť zde vlastně byly položeny základy klubu, zde se poprvé sešel Mirek Dušín s Jarkou Metelkou za vzrušujících okolností: Jarka zde byl tehdy právě v zajetí Černých jezdců, kteří byli postrachem celé Druhé strany. A Mirek, ač Jarku vůbec neznal, ho lstí vysvobodil

z jejich rukou. Mirek s Jarkou pak navázali věrné přátelství, které později přenesli i na Jindru Hojera. Za jakých okolností se s ním seznámili a později i s Rychlonožkou a Červenáčkem, bylo zde již řečeno. To vše se stalo asi před dvěma roky. A Šmejkalova ohrada, svědek začátků klubu, byla vždy Rychlými šípy jaksi vděčně vzpomínána. Na plácku před ní bylo jim skoro až posvátně. A teď tam na jedinou Mirek všechny hochy klubu pozdní večer volá!

Byla už úplná tma, když tam Jarka a Jindra jako první a skoro současně z různých stran přišli. Pak přiběhl Rychlonožka a útočil nedočkavě na Jarku: „Nevíš, co nám Mirek chce? Proč nám to neřekl v klubovně? Proč zrovna *sem* jsme měli přijít?“

Ale Jarka, ač Mirkova pravá ruka, sám nic nevěděl. Jen tušil, že rozhovor bude nějak vážný.

Nečekali na Mirka dlouho. Vynořil se ze tmy jako duch.

„Všichni?“ řekl skoro úsečně, a když viděl své tři kamarády, trochu se pousmál. A tiše se rozhovořil:

„Jistě jste se, hoši, divili, když jsem vás zavolal na naše posvátné místo. Ale *musel* jsem vás *sem* zavolat! Nikde jinde než tady není vhodnější místo pro to, na co se vás chci zeptat!“ Jeho hlas se stal naléhavým a v tváři měl výraz přísnosti i smutku.

„Měli jsme v klubu zrádce, víte to!“ pokračoval. „Nejkrásnější kamarádká pohoda byla zrazována Červenáčkem. Nikdo jsme nic netušili! Do poslední chvíle ne! Když vyšel náš první oběžník a za chvíli se jeho obsah dozvěděli Dvorečtí, bylo nám záhadou, kdo k nim mohli TAM-TAM tak rychle donést a zradit celou naši Druhou stranu. Ani ve snu nás nenapadlo, že by to mohl být někdo z nás! Potom jsme viděli, jak Červenáček vybíhá ze Stínadel, kam se pustil na svou vlastní pěst, aniž by nám co řekl. A druhý den měl Sběrač zprávy, které jsme slyšeli přece jen my! Zprávy od svatojakubského kostelníka! Bylo nad všechnu pochybnost dokázáno, že to bylo dílo Červenáčka. Jeho odchodem to mělo všechno přestat. Ale kamarádi, *ono to nepřestalo!*“

Mirek se odmlčel a díval se střídavě všem třem hochům skoro s úzkostí do tváře. Jeho pohled, bezelstný a zkoumavý, zařezával se

jim do duše. „Co tím chceš říct, Mirku?“ těžce sháněl slova Jarka. Nebylo mu dost jasné, kam Mírek míří.

Ten odpověděl: „Myslel jsem, že jsme měli v klubu zrádce jen jednoho!“

„A chceš snad říct, že jich je u nás víc?“

„Nechci říct nic! Ale vysvětlete mně, jak je možné, aby Sběrač měl už zase o celou hodinu dřív zprávy — byť velmi zkomolené a neúplné než my? Nemohl je vzít odnikud jinud než z Tleskačova deníku nebo TAM-TAMU. Ale deník byl od svého vyhrabání ve věži až do téhle chvíle pořád u mne. A TAM-TAM se dostal z naší klubovny až hodinu po tom, když Sběrač byl dávno napsaný a běhal po Druhé straně!“

„To je jasné,“ doznával zadumaně Jarka. „Z deníku ani z našeho TAM-TAMU Sběrač své zpráv čerpat nemohl. Jediná možnost tedy pak je, že — — že — —“

„Jen to dořekni,“ pobídl ho nelítostně Mírek.

„... že někdo od nás — — tedy — — asi snad zkrátka, že ty zprávy do Sběrače donesl!“

Po tomto vyslovení jedině možného vysvětlení nastalo mezi hochy naprosté ticho. Až potom zase Mírek promluvil, měkce a přátelsky.

„Podívejte se, hoši, proto jsem vás zavolał sem, na to naše místo, kde jsme začali. Tady nemůžeme nikdo mluvit nepravdu! A vzpomeňte si, co jsme spolu za ty dva roky prožili, co to bylo krásných příhod, hezkých chvil přátelství. Co komu z nás dávají naši odpůrci ve Sběrači, že nám odtahují jednoho kamaráda za druhým? A co se to děje s našimi povahami, že se najednou dovedeme tak odvrátit od dobrých přátel a tajně je zrazujeme? Vzpamatujte se, dokud je čas! Zachraňme každý svou čest sám před sebou, než se z nás stanou bezpátevní ničemové!“

Mírek domluvil. Ve tmě svítil jeho obličej bledostí a oči mu žhnuly. Ticho po jeho řeči trvalo jen několik vteřin. A pak postoupil proti Mirkovi Rychlonožka s napřaženou pravicí. Hlas se mu chvěl pohnutím, když mluvil:

„Mirku, za sebe ti prohlašuju na svou čest a na místě pro nás tak památném: Já jsem klub ani tebe nezradil a taky nezradím!“

„A já taky! Své slovo ti, Mirku, dávám,“ řekl potom Jindra. „Opravdu! Věř mi to! Mám mnoho chyb, znám je dobře! Ale falešnost v nich není. Tak hluboko neklesnu nikdy!“

Ani Jarka nezůstal dlužen své ubezpečení: „Při cti svého jména s klidným svědomím říkám,“ pravil, „že jsem se vždycky snažil být všem hochům v našem klubu dobrým kamarádem, nikdy že jsem ani v myšlence nepřestal mít náš klub rád a musel bych se stydět v hloubi své duše, kdyby tomu bylo jinak, než jak to zde říkám. Ať se na tom místě propadu, jestli to není pravda. Prosím, věřte mi to!“

Všichni tři se pak znovu zadívali na Mirka. Ten položil teď ruce Jarkovi a Jindrovi na ramena, zadíval se vlídně na Rychlonožku a řekl:

„Věřím vám všem. Ani nevíte, jak velmi rád a ochotně vám věřím. Osud klubu leží ve vašich rukou. Nevydržel bych v něm, kdyby se tu vyskytl ještě jeden zrádce! Nevíte ani, co bolesti a lítosti mně připravil Červenáček! Nechtěl bych to podruhé prožít. Jsem rád, že si můžeme aspoň my čtyři navzájem věřit.“

„Ale jak to vysvětlíš s tím Sběračem?“ přerušil jej trochu nechápavě Jindra.

„Nevysvětlíme to asi dnes!“ usmál se Mirek. „A nevím ještě, zda to vysvětlíme vůbec. Zatím tu věc přiřadíme k těm všem předchozím nevysvětlitelným podivnostem, které nás už v případě Jana Tleskače i TAM-TAMU potkaly. A teď ale poslouchejte, co vám řeknu!“ Stáhl hochy blíže k sobě, takže mohl úplně šeptat a oni ho přece dobře slyšeli.

„Prohlížel jsem dnes doma dobře Tleskačův deník,“ pokračoval. „Čistil jsem ty stránky s nečitelnými záznamy. A našel jsem něco!“

„Co je to?“ — „Něco důležitého?“ chtivě se ptali hoši.

„Myslím že ano. Nechtěl jsem vám o tom dnes v klubovně při psaní TAM-TAMU povídat. Víte, jak by to zase dopadlo: Mluvili bychom jen pořád o tom a práce by nebyla hotová. Teď už ale na to máme čas . . . *Vyčetl jsem v deníku, kde se nalézala Tleskačova tajemná kůlna!* Podle popisu to nemá být daleko od svatojakubského kostela. Je to ještě několik ulic hlouběji ve Stínadlech.“

„To už nemůže vadit,“ vydechl Rychlonožka. „Jedna ulice dál nebo blíž, to už nerozhoduje. Nebezpečí přece začíná pět kroků za Rozdělovací třídou.“

„Ano,“ kývl Mirek a usmál se. „Ale my se ho nebojíme! A i když to nyní bude, možná, mnohem horší než poprvé, půjdeme do Stínadel opět. Zítřa večer. Musíme tu kůlnu nalézt! Pravda — starý kostelník připustil, že po skonu Jana Tleskače lidé věci z kůlny roznesli. *Ale kopali taky pod kůlnou?* Tam možná zůstalo všechno!“

„A jestli to stačíme,“ přimlouval se dychtivě Jarka, „mohli bychom znovu vniknout i do věže kostela a nalézt tam zbytek Tleskačova deníku. Jistě tam někde bude.“

„Myslel jsem už na to taky,“ řekl Mirek. „Čím dřív ten deník budeme mít doma, tím líp pro nás i pro TAM-TAM. Ale teď už raději pojďme domů, ať se pořádně na zítřejší výpravu vyspíme.“ Rychle odcházeli ke svým domovům, plní plánů na zítřek.

Místo před ohradou na chvíli osiřelo.

Pak se na ně vyplížilo několik postav. Nebylo jim vidět ve tmě do tváří.

„Slyšeli jste něco?“ zašeptala jedna z nich. „Skoro nic,“ odpovídala jiná. „Nejdřív slibovali věrnost klubu či co! To bylo ještě slyšet. Ale potom už jen šeptali! Neslyšeli jsme nic a byli jsme několik kroků od nich.“

Postavy se vzdalovaly ve tmě. Jedna přehazovala cosi z ruky do ruky. Slabě to pískalo. Byla to veliká odporná myš.

27 Podruhé do Stínadel

V den, kdy se měli hoši Rychlých šípů znovu vydat do Stínadel, aby tam vypátrali Tleskačovu kůlnu — a snad i něco v ní, bylo již od rána velmi nevlídně. Chvillemi pršelo. Bylo chladno. A večer byl větrný, strašidelný. Po nebi vítr rozháněl těžká oblaka a srpek měsíce jen chvillemi vhodil do ulic trochu své sinavé záře.

„Jsem zvědavý, jak tu kůlnu vůbec najdeme,“ prohodil pochybovačně Jindra, sotva se hoši sešli před domem starého kostelníka, odkud měli nastoupit svou nebezpečnou výpravu. „Co nám dalo posledně jen práce, než jsme našli celý kostel! A teď máme nalézt malou kůlnu, a k tomu někde v nějakém dvoře — ani snad nevíme kde!“

„Ale nebruč, nebruč,“ chlácholil ho Mirek. „Je to někde blízko Jakuba. Jestli ty baráky ještě nezbourali, najdeme to určitě! Podle Tleskačova deníku to bylo v Klempířské ulici. A z průjezdu domu, kde kůlna ve dvoře stála, bylo vidět do pekařství v protějším domě.“

„No to je pak ale úplně snadné,“ jásal Rychlonožka nadšeně. „Stačí nalézt Klempířskou ulici, pekaře v ní a máme vyhráno!“

Pak Mirek vytáhl zpod svého kabátu malou, ale širokou lopatu a zeptal se: „Jak je to s výstrojí? Máte všechno?“

„Bez starosti,“ usmál se Jarka a zalovil v hlubinách šosů. (Dnes měli všichni dlouhé kabáty.) Za chvíli vytáhl důkladnou tesařskou skobu. „S tou se to bude, panečku, kopat!“

Také Jindra měl takovou a Rychlonožka se pochlubil lopatkou.

„No to je ti podobné,“ usmál se Mirek. „Že sis nevzal ještě kyblíček na písek a plechové bábovičky! Co tím chceš, prosím tě, nabírat?“

Ale Rychlonožka se zatvářil trochu uraženě a důstojně řekl. „Nehaň dne před večerem, dočkej, huso, času, jako klasu, či tak nějak to praví staré přísloví. I ty teprve po práci mluv o mé lopatce!“

Zastrčil ji chladně do kapsy a začal si tiše pohvizdovat. To bylo znamení, že následujících pět minut s ním nebude řeč. V mlčení došli k Rozdělovací třídě.

Vzrušení se jich zase zmocnilo, snad ještě silnější, než když vnikali do Stínadel poprvé.

„Bude lepší,“ šeptal Mirek ještě v stínu domů jejich Druhé strany, „půjdeme-li dnes ve dvojicích. Nebudeme tak nápadní.“

„Já půjdu s Rychlonožkou,“ navrhl Jarka, „a ty jdi s Jindrou.“

Mirek s tím souhlasil. Bylo to opravdu nejlepší. V každé dvojici tak bude jeden chlapec starší. Mladší budou mít tedy alespoň jakousi

ochranu, kdyby se něco mělo stát. A Mirek nějak podivně cítil, že se dnes něco stane!

„Sejdeme se pod oknem kostela svatého Jakuba,“ pravil potom přidušeným hlasem. „a budeme tam na sebe tak dlouho čekat, dokud druzí nepřijdou. A vydejte se za námi až za několik minut!“

Rozloučil se s Jarkou a Rychlonožkou povzbudivým úsměvem a přeběhli s Jindrou — jako dva stíny — Rozdělovací třídu. Jarka je ještě viděl v záři stínadelské lampy, jak mizí do bludiště uliček, a pak se mu ztratili za okruhem zelenavého světla.

„A za chvíli my,“ vydechl Rychlonožka.

„Rychlonožko, snad se nebojíš?“ zeptal se pátravě Jarka — ale Rychlonožka se horlivě ohrazoval proti té domněnce.

„Tak jdeme!“ rozhodl Jarka po chvíli čekání. „Mirek s Jindrou jsou už jistě daleko! Držme se pořád spolu!“

Vnořili se do Stínadel tak mistrně a nenápadně, že je nepostřehl ani Dlouhý v přilbě, hlídkující v blízkosti na Rozdělovací třídě.

Čím hlouběji do Stínadel přicházeli, tím živěji tam bylo.

Na každém rohu byly hloučky Vontů živě o čemsi rokující, někde slyšeli i hádku a občas zaslechli jména Mažňák a Losna.

Jarka s Rychlonožkou obcházeli v úzkých uličkách tyto nebezpečné skupiny Vontů, jak nejrychleji mohli. Zle by se jim vedlo, kdyby Vontové postřehli, že sem do Stínadel nepatří, že jsou vetřelci, zvědové.

Ale vypadalo to, jako by Vontové dnes neměli pro nic jiného uši a oči než pro své záležitosti. Jarkova smělost stále vzrůstala a také Rychlonožka, tam na Rozdělovací třídě ještě rozechvělý, se uklidňoval.

„Zastavíme se na chvíli — počkej,“ zašeptat potom Jarka, když opět docházeli k hloučku asi deseti Vontů, živě rokujících. „Kdyby se něco strhlo, prcháme dál k Jakubu, děj se co děj!“

Vontové stáli v tmavém zákoutí domu, ustupujícího dozadu z chodníku, mezi domy ostatními, které stály posunuté více kupředu. Jarka s Rychlonožkou si stoupili tak, že nebyli ve tmě skoro vidět a přece mohli dobře poslouchat. Dívali se pro oklamání do tmavého

výkladu krámku s nádobím a snažili se porozumět směsici slov, linoucí se ze zákoutí. Nějaký vášnivý hlas tam volal tlumeně:

„ . . . a byl to zase jen Losna, který to dokázal. Myslím, že by nebylo nad něj. Dělejte si jak chcete, ale já jsem rozhodnutý, že budu . . . “

„Jsi zkrátka jeho zaprodanec,“ přerušil prvního mluvčího břitce jiný hlas a několik jiných se k němu přidalo, že nebylo chvíli slova rozumět.

Až pak zase dobře slyšeli: „Dokud byl Velkým Vontem Nikola, nikdo o Losnovi ani neslyšel. A Mažňák by dovedl už dávno Stínadla vést, jen kdyby byl měl k tomu příležitost. A taky by pro Vonty mohl něco udělat. Má peníze. Radím vám, volte Mažňáka Velkým Vontem, dobře uděláte!“ Víc Jarka s Rychlonožkou neslyšeli, protože ve tmě zákoutí se rozpoutala bouře zlobných výkřiků a zřejmě tam vznikla rvačka. Oba zřetelně zaslechli rány a volání někoho, kdo upadl na dlažbu. Ze zákoutí počínali vybíhat jednotliví Vontové. Ulice se podobala rozjitřenému úlu.

„Rychle — — “ stačil ještě Jarka zasyknout. „Rychle odsud! Tam je zle!“ Dva Vontové do nich skoro vrazili. Jeden z nich chytil Jarku prudce za rameno a vykřikl na něho výhrůžně: „Ty držíš taky s Losnou — co?“

Jarka neztratil duchapřítomnost. Zajel si rukou do obličeje, obráceného ještě do stínu, a s předstíraným výsměchem odsekl: „To bych si dal! Věřím Mažňákovi!“

Vzal Rychlonožku v podpaží a oba — vylekaní — se rychle vzdalovali z nebezpečného místa do tmy. Za nimi doléhal ryk hádky.

28 Ulice, kudy chodilo Nebezpečí

„Určitě se tady jedná o volbu Velkého Vonta,“ zašeptal Jarka, když se cítili osamoceni. „A ten Losna a Mažňák se asi ucházejí o tu funkci. Podívej — “ a ukázal na jiný hlouček Vontů, kupící se na kraji jiné uličky, kolem jejíhož ústí spěšně proběhli.

„Vypadá to tak,“ připouštěl Rychlonožka a dodal skoro zoufale: „A to musí přijít zrovna v době, kdy tady máme takovou práci!“

Přidali do kroku a chvílemi skoro klusali. Ale měli zažít ještě jednu podivnou událost, než se setkali s Mirkem a Jindrou.

Byli již dost daleko od místa, kde vyslechli vášnivou hádku Vontů, když se proti nim ozval dupot mnohých nohou a někde na konci ulice ve tmě se objevily běžící postavy. V dupot se mísily výkřiky, kterým nerozuměli.

Když Jarka postřehl, že hluk se blíží k nim, nestačil již ani něco říct. Skočil do nejbližších otevřených dveří jakéhosi domu a strhl Rychlonožku s sebou.

Neznámí běžci byli zde.

První postava, která se mihla kolem dveří, jim byla jaksi povědomá. Ale teď již běží další a Jarka s Rychlonožkou je poznávají. Vždyť je to Dlouhé Bidlo se Štětínáčem! A za nimi v šílené hrůze prchá Tonda Plíhal ze Dvorců, který píše Sběrače. Proboha — — a s ním běží — — není pochyby — — *Červenáček*! Co se stalo? Jak se sem dostali? Tak Sběrač konečně pochopil, že klíč k záhadám Jana Tleskače leží jediné ve Stínadlech, a odvážil se sem?

Další Jarkovy úvahy přerušil pekelný povyk. Tlupa Vontů se přehnal kolem jejich úkrytu a zmizela za prchající výpravou Sběrače.

Chvíli oba hoši nebyli schopni souvislé myšlenky. Až pak se trochu uklidnili. „Byl mezi nimi *Červenáček*! Viděls?“ chrлил ze sebe Rychlonožka. „A Tonda Plíhalů a kluci z Bratrstva Kočičí pracky! Vontové je doženou za chvíli — — je mi *Červenáčka* líto — —“

Jarka zamyšleně zakýval hlavou.

Čekali ještě chvíli za dveřmi domu, potom se vydali znovu na cestu.

A pak se před nimi náhle objevily proti jasnějším mrakům na nebi černé obrysy kostela svatého Jakuba. Byli trochu překvapení, protože k němu došli z jiné strany, než podle svých odhadů měli dojít.

U kostela bylo ticho a hluboká tma, ale již k nim z jednoho zákoutí postupují dva stíny. Mirek a Jindra.

„To je dost, že jdete!“ promluvil tiše Mirek. „Mysleli jsme, že vás budeme muset hledat!“

„Poslouchali jsme vontskou schůzi,“ omlouval se Jarka, „bude se volit Velký Vont. Aspoň jsme tak z řeči Vontů vyrozuměli.“

Mirek přisvědčil. „Ano, je to jisté! Už posledně, když jsme četli ve výkladech ty různé vzkazy a pozvání, napadlo mě, že to něco takového bude. A dnes cestou jsme o tom slyšeli tolik, že jsem o tom nezvratně přesvědčený. Ano — ve Stínadlech bude volba nového Velkého Vonta!“

Za Mirkovy řeči se zvolna odpoutali od kostelní zdi a vnikli do uličky otevírající se za kostelem. Jarka přitom šepem ještě Mirkovi sděloval, že viděli ve Stínadlech Tondu Plíhala, Červenáčka a Dlouhé Bidlo se Štětínáčem.

„Zeptáme se někoho, kde je ta Klempířská ulice,“ radil tiše Jindra, ale Mirek nesouhlasil.

„Raději ne,“ pravil, „lidé ve Stínadlech mluví na ulici rádi nahlas. A to nemůžeme potřebovat. Počkejte na mne, zeptám se raději tady v tom krámě!“

Zastavili se u malého papírnictví a Mirek vešel dovnitř. Koupil jednu lahvičku žluté tuše pro TAM-TAM a dostal za to podrobný popis cesty do Klempířské ulice, že by trefil snad poslepu.

„Nejsme daleko od ní,“ pravil hochům radostně ještě ve dveřích. „Tady za tím rohem druhá vpravo, to je ona!“

A skutečně! Došli tam brzy a nemýlili se. Byli v Klempířské ulici! Na všechny zase padl podivný pocit tísně. Tady chodíval Jan Tleskač. Tady někde pracoval na svém tajemství, na nějaké podivné věci, které dobře nerozuměli. *A zde někde kráčelo i Nebezpečí*, jehož se tolik bál. Co jím asi bylo? Kdo se to vloudil do jeho kůlny, když tam seděl — nezamčený — potmě a čekal, až vychladne lampa? Kdo to po něm hodil kus železa, když se v pozdní večer vracel domů? A kdo se vloupal do kůlny za jeho přítomnosti, když ležel doma s rozbitou nohou?

„Teď jen toho pekaře,“ rozechvěně hovořil Mirek, když vnikli hlouběji do ulice. „Nesmíme ho minout. Jarko a Rychlonožko, jděte po druhém chodníku, hledání půjde rychleji!“

Oba hoši přešli na druhou stranu. Dům za domem, krám za krámem tak všichni míjeli, ale ačkoli po delší cestě došli až na konec ulice, pekařství nenalezli.

„Kdo ví, kdy se pekař odsud vystěhoval,“ mávl rukou beznadějně Jindra.

Ale Mirek se nevzdával: „V deníku bylo, že z průjezdu domu, v jehož dvoře byla kůlna, byl ten krám vidět. Musel tedy být přesně naproti vratům domu. A musí tam být doposud, ať se v něm prodává místo chleba a housek co chce! Půjďme ještě jednou zpět a vyzkoušíme všechny průjezdy!“

„A co když tady bude víc průjezdů, které budou mít přímo naproti sobě nějaký krám?“ namítl Rychlonožka. Ale Mirek ho upokojil:

„Nevadí, stejné jich mnoho nebude. A dvorky těch domů pak prohlédneme. Bude to přece jen mnohem snadnější, než kdybychom měli prohlížet dvorky všech domů v ulici.“

„Půjďme tedy zase dva a dva po každé straně ulice,“ navrhl Jarka, „a jak narazíme na průjezd s vyhlídkou na nějaký krám naproti, hned prolezeme celý dvorek a basta!“

„Dobrá,“ souhlasil Mirek. „A kdo z nás na něco narazí, vyjde doprostřed ulice a zapíská Kovboje!“ (Kovboj byla oblíbená písnička Rychlých šípů.)

29 Objev pod přístřeškem

„Připadá mi to, jako bychom šli do pasti,“ promluvil tiše Rychlonožka, když zapadl s Jarkou do prvního průjezdu, tmavého a podivně páchnoucího. A v jeho tváři bylo zřetelně vidět úzkost a stísněnost.

„Jakápak past? Je to přece docela obyčejný průjezd,“ pravil Jarka co nejlhostejnějším hlasem, aby Rychlonožku uklidnil.

„Mám pořád dojem, že se najednou ty dveře za námi zabouchnou a že tady budeme zavření — až do smrti, že o nás nikdo neuslyší!“ Rychlonožka dnes zřejmě nebyl ve své kůži, a když vbíhali tajně a ve

tmě do druhého průjezdu, nakazila jeho skleslá nálada trochu i Jarku. Nedal ji však na sobě tolik znát jako Rychlonožka.

Teď z průjezdu bylo vidět na výklad jakéhosi obchodu na protější straně a oba museli vběhnout až na dvůr domu. Ale ve chvilkovém svitu měsíce, který vyhlédl náhle z rozervaných mračen, nespatriili nic, co by se podobalo kůlně.

Tak proběhli asi šest či sedm průjezdů, přičemž vždy, když byli venku na chodníku, chvíli pozorně naslouchali, neuslyší-li pískání Kovboje. Ale ze tmy se neozývalo nic.

A pak se dostali na dvůr domu, z jehož průjezdu bylo vidět na hokynářský krámk. Na dvorku byla tma a oba hoši v ní bezradně tápali.

Srpek měsíce zašel. Neodvážili se použít baterky. Dvorek byl čímsi naplněný. Spíše hmatem než zrakem zjistili kupy starých beden. Tam o kus dále je nějaká nízka zídka, ještě dále jakési nízké stavení, rýsující se proti nebi, s velikými tmavými okny. Asi nějaká dílna či co. Po pravé ruce nechávají teď hoši nějaký přístřešek, z něhož visí dolů jakési hadry, snad pytle.

A tady — pozor, pozor přece — — — co to tady je? Jarka div neupadl. Na zemi je nějaké roubení — aha — pumpa — Jarka se tak strašně lekl! V prvé chvíli myslel, že před ním ve tmě někdo stojí.

Rychlonožka zmizel a v přístřešku bleskl úzký paprsek světla. Ale po chvilce rychle přiběhl a šeptal rozčileně:

„Jarko, prosím tě — pojd' tam — pojd' se tam podívat!“ Vzal ho za rukáv a táhl pod přístřešek. Jarka se zapletl hlavou do visících pytlů a vlhký prach mu utkvěl na tváři. Ale nedbal toho.

Rychlonožka zase rozsvítil baterku a dal úzkému paprsku osvětlit prostor. Jarka sebou až trhl. Před nimi v slabé záři baterky stál polorozpadlý, stářím sešlý vůz, divného tvaru, s postříbřenými ozdobami, s vysokými koly. Ale to již hoši poznávají, k čemu vozidlo kdysi sloužilo.

„Pohřební vůz!“ vydechl Jarka. „Starý pohřební vůz.“

„Starý kostelník přece o něm povídal,“ šeptal Rychlonožka. „Pamatuješ? Řekl přece, že už neví, kde kůlna byla, ale na dvorku prý vždy stával pohřební vůz . . .“

„Ale kde je tedy kůlna?“ vyjekl vzrušeně Jarka. „Tady přece musí být kůlna!“

Vyrazil prudce zpod přístřešku zase ven a Rychlonožka pospíšil kvapně za ním. Nebylo mu volno samotnému u umrlčího vozu.

Tápali chvíli po dvoře a znovu se vyděsili pumpou, která ve tmě se svým táhlem vypadala jako postava. Pustili se dále do dvora. Narazili na několik dvoukoláků a za nimi se něco černalo.

„Co je to?“ šeptal Jarka a proplétal se mezi vozíky s napřaženými rukama. Narazil na jakousi stěnu. Byla dřevěná. Ohledali ji ze tří stran. Čtvrtá byla přilepena k nějaké zdi, jejíž výšku ve tmě nemohli odhadnout. Ale jedna ze stěn, boční, měla dvířka a v čelní bylo okno.

„Kůlna! Rychlonožko — *kůlna!*“ vzkřikl Jarka skoro nahlas.

Za několik vteřin potom se rozléhal Klempířskou ulicí pískaný nápěv Kovboje.

30 Přistižení

Mirek s Jindrou nedali na sebe dlouho čekat. Přiběhli tiše ze tmy z protější strany ulice. Byli s prohlídkami průjezdů o několik domů dále než Jarka s Rychlonožkou a nechali dalšího prohlížení hned, jak signál zaslechli.

„Co se děje? Kdo to pískal?“ vyhrkl ze sebe Mirek.

„Já!“ řekl Rychlonožka skoro pyšně. „Našli jsme něco — vypadá to jako kůlna. Snad je to ona!“ Sám tomu nevěřil.

Rozběhli se k průjezdu, za nímž na dvorku Jarka již ohledával objev.

„Je to otevřené,“ zašeptal jim vstříc. A skutečně! V boční stěně se ve tmě černalo ještě něco tmavšího — byl to otvor, vzniklý otevřením dveří. Jindra vrazil prudce do vozíku a ten se v tichu dvora bláznivě rozhlomozil. Ztrnuli úlekem jako zkamenělé sochy.

V domě proti kůlně se otevřely dveře vedoucí na dvůr a kdosi se objevil v osvětleném prostoru. Díval se dlouho do tmy k vozíkům.

Hochům se perlil na čele studený pot. Proboha, jsou prozrazeni, chyceni jako zloději u otevřených dveří do nějaké kůlny! Rychlonožka dýchá prudce a krátce. Mysli mu problesklo, co kdysi někde četl: „Jsi-li rozčilen, dýchej zhluboka, dlouze, pomalu, uklidníš se!“ Ale nešlo to! Rozbouřené srdce nechtělo poslouchat papírovou radu!

Tak setrvali ve strnulém, pokřiveném postoji nějakou dobu. Snad několik vteřin, snad minutu. V té hrůze to nedovedli odhadnout, ale doba, po kterou se člověk ze dveří jejich směrem díval, zdála se jim věčností! Pak se dveře zavřely a dvůr utonul opět v hluboké tmě.

Mírek se ujal vedení. Opatrně rozsvítil baterku, jejíž čočku mačkal v hrsti, a skrze prsty propustil slabý paprsek světla dovnitř kůlny. Ostatní hoši stáli tak, aby světlo nemohlo být viděno z průjezdu nebo dveří, kdyby se snad minily znovu otevřít.

Mírek opatrně vkročil dovnitř kůlny a hoši se tam vecpali za ním. Za vysokým prahem úzkého vchodu bylo však zase již dost místa. Uprášeným jediným oknem probleskovalo sem několik světél z oken domu. Hoši v matné tmě zpozorovali, že Mírek vyňal něco šustivého z náprsní kapsy a pak cosi kutil u okna.

„Mirku . . .“ osmělil se zašeptnout Jarka, „ . . . co je? Co to děláš?“

„Ještě větší tmu,“ odpověděl tiše Mírek.

Jaký byl ten Mírek chlapík! On na vše myslel, vše předvídal, měl vždycky všechno promyšlené! Již doma uvážil, jak asi bude vypadat situace, najdou-li kůlnu: budou v ní jistě hledat a vše prohlížet. Ale k prohlížení je třeba světlo. A to nesmí být vidět! Oknem by bylo! A tak složil do kapsy veliký arch silného černého papíru a do sáčku zabalil hromádku důkladných napínáčků. A teď papírem okno dobře zakryl.

„Hotovo,“ pravil spokojeně, když hochům zmizel světlejší obdélník z očí a obklíčila je čirá tma. „Rychlonožko, vyjdi teď na chvíli ven a zavři za sebou dveře. My zde rozsvítíme a ty se zvenčí přesvědčíš, neproniká-li světlo!“

„No dobře . . .“ řekl chabě Rychlonožka. „Jindro, pojď se mnou!“

Prozradil tak, že se bojí. Měl strach být sám potmě na dvoře. Dnes to nebyl ten Rychlonožka, jak ho znávali.

Za chvíli se s Jindrou vrátil. „Světlo je vidět jen dole pode dveřmi, nikde jinde,“ hlásil.

Jarka se shýbl pro nějaké staré papíry a ucpal jimi skulinu pod prahem, A pak rozsvítili své baterky naplno.

„Podívejte, tady ten stůl!“ vykřikl Jarka. Táhl se po celé délce kůlny, na straně u okna. Ale nebyl to stůl, jaký bývá doma v kuchyni. Byl to pracovní stůl, jakému se v řemeslnické dílně říká ponk. Na druhé straně kůlny bylo několik zrezivělých obručí a dva nové pytle s pilinami.

„A podlaha! Jaká je tu podlaha?“ šeptat chvatně Mírek. Baterky se sklonily dolů. Podlaha byla šedivá, jako cementová — ale vždyť to není cement, to je hlína, udusaná hlína, ušlapaná za mnohá léta!

„Ano, je to tu! Tady to bylo!“ hovoří určitě Jarka. „V deníku to Tleskač přece jasně napsal, že plechovku v kůlně *zakopal!* Jak by ji mohl zakopat, kdyby byla podlaha dřevěná?“

„A podívejte tady . . .“ vykřikl skoro nahlas Jindra a svítil na stůl. Ve změti rýh, křížem krážem zde nadělaných během let, po která zde stál různým majitelům sloužil, cosi bylo. Na jednom místě se zdálo, že rýhy dávají jakýsi obrazec, jako kdyby jej někdo — snad v zamyšlení — úmyslně vytvořil. A připomínal kresbu Tleskačova hlavolamu!

„Ano, jsme tady určitě,“ pravil Mírek klidně. „Kopejme!“

Skoby začaly pracovat, zprvu nesměle, pak ale rychleji a hlouběji. Mírek a Rychlonožka odhazovali hlínu. Šlo to lépe, než si mysleli. Jen hlína jim působila obtíže. Všude překážela a museli ji přehazovat z místa na místo, aby bylo možné celou základnu kůlny překopat, a tak prozkoumat.

„A co tadyhle pod tím stolem — podívejte!“ posvítil Jindra dolů pod důkladný trnož stolu.

Všichni tam pohlédli. Byla tam jakási zčernalá prkna, snad bývalá víka z nějakých beden, která zde pod stolem sloužila za podlážku. Snad proto, aby vlhkost ze země nevsakovala přímo do spodní desky stolu.

„Taky tam dojdeme, buď bez starosti,“ ubezpečoval ho Mirek. „Nesmíme vynechat ani čtvereční centimetr.“ Chtěl ještě něco dodat, ale náhle se zarazil. Pohlédli na něho trochu překvapeně.

„Slyšeli jste?“ zeptal se co nejtíšeji po chvíli napjatého mlčení.

„Ne!“ — „Já nic!“ — „Co jsi slyšel?“

„Snad se mi to jen zdálo . . . ale vypadalo to, jako kdyby šel někdo po dvoře!“ vysvětloval Mirek.

Zhasli světla. V kůlně se rozhostila neproniknutelná temnota. Mirek poodhrnul z okna růžek černého papíru a zahleděl se do tmavého dvora. Ale nic podezřelého nespatriil. Obrisy ručních dvoukolových vozíků se matně rýsovaly pod oknem. Protější dveře byly stále zavřené. To vše Mirka uklidnilo. Zakryl opět okno a rozsvítil. Byl trochu pobledlý. „Nic to nebylo,“ řekl bezstarostné hochům. „Něco se mi asi zdálo!“

Vrátili se zase k práci. Udusaná hlína před pracovním stolem byla skoro již po celé ploše překopaná, ale hoši stále nenacházeli stopu po úkrytu nějaké plechovky.

Došli tak v kopání až na konec kůlny. S pohybem, prozrazujícím štitivost, vytáhl odtamtud Mirek chuchvalce starých hadrů, prožraných od molů, myši i od prachu. Hoši ze strany nadzvedli trochu stůl a Mirek ze země odstranil několik sbitých prkének, která zde byla jako pokračování podstolní neumělé podlahy.

Kout byl malý, a tak zde Mirek kopal sám. A již po vyhození několika lopatek hlíny vzrušeně zašeptal:

„Co to tady je? Podívejte se!“

Jindra ležel nahoře na stole a svrchu svítil Mirkovi na práci. A ve svitu baterky se hochům zjevila kulatá dutá cihla. Vlastně cihlová trubka, jakých se používá k odvodnění luk. Stála kolmo v zemi, zapuštěná do ní po svůj okraj.

„Tohle je asi Tleskačův úkryt,“ vydechl Mirek. „To je ono! Baterku sem! Podíváme se dovnitř!“

Světlo se zavrtávalo do dutého cihlového válce. Ale vnitřek byl prázdný.

„Skrýš je vybraná,“ trochu zklamaně řekl Mirek. Ale už pouhý objev úkrytu, třebaže prázdného, rozdychtíl jeho i ostatní hochy.

Vždyť to byl úkryt Jana Tleskače, potvrzoval jim, že našli jeho kůlnu! A tyto nálezy jsou zase novým krůčkem v odhalování té staré ponuré historie a novým dokladem, že byla skutečností; byť dávno minulou. Ano — tady v té kůlně pracoval Jan Tleskač na podivné záhadné věci, zde něco schovával pod zemí a zde se chvěl hrůzou, když se ve tmě tiše začaly otevírat dveře . . .

Znovu a znovu se vžívali hoši do těch zvláštních událostí, které Tleskače na sklonku jeho krátkého života potkaly.

„Zhasněte! Rychle zhasněte! Honem!“ vychrlil však najednou ze sebe Rychlonožka, který stál nejbliž u dveří.

„Někdo je venku!“

Tma se usídlila v kůlně. Jen dýchání prozrazovalo živoucí bytosti.

Na dvoře se ozvaly nějaké opatrné kroky. A jakési šeptání. Mirek odkryl zase růžek černého papíru na okně a vyhlédl ven. Dveře proti kůlně byly otevřené a světlo z nich se linulo v dlouhém pruhu ven. Ale mezi nimi teď nikdo nestál, jako prve. Zato ve tmě na dvoře se tiše pohybovaly nějaké stíny.

„Něco se venku děje,“ zašeptal stísněně Rychlonožka, „jsme asi prozrazeni!“

„Pojďme, utečeme rychle . . .“ navrhoval zoufale Jindra, ale Mirek tiše odporoval: „To je taky nápad! Teď, když je dvůr plný lidí, nemůžeme se tam ani ukázat. Ale snad není ještě tak zle! Vždyť ani nevíme, jestli ten ruch tam venku na dvoře vznikl kvůli nám!“

Následující vteřiny ho však vyvedly z této nejistoty. Dvířka kůlny se najednou počala otřásat pod hlučnými a zběsile dopadajícími údery kladiva, nebo něčeho podobného — a každá ta rána byla píchnutím do morku kostí vylekaných chlapců. S úděsem poznávali, že kdosi zvenčí zatlouká dvířka kůlny hřebíky.

A pak se rozlaholilo tmou na dvoře několik hlasů. Hoši v jejich změti jen s námahou rozeznávali jednotlivé výkřiky: „Konečně vás máme v pasti, zlodějská chátro! — Neutečete nám. — Hlídáme vás tu celý večer!“

Po dvoře přebíhalo několik postav se světlý, ozýval se dále vzrušený hovor a hluk.

„Jsme v pěkné kaši,“ ozval se jako první Mirek.

„A já to věděl, já to věděl,“ bědoval Rychlonožka, „hned když jsme dnes vyšli, jsem věděl, že to špatně dopadne!“

„Ale Rychlonožko,“ řekl trochu nakvašeně Mírek, „nemluvíš dnes ani trochu jako člen Rychlých šípů! Teď není čas na bědování. Radši přemýšlejte, co podniknout, jak se z toho dostat!“

Venku se zase ozvaly podivné údery na dveře. Kdosi zvenčí přistavoval ke dveřím něco těžkého, snad nějaké bedny nebo sudy, aby se dveře nedaly zvnitřku vyrazit.

Pak se dvůr vyprázdnil a vše ztichlo. Do osvětlených dveří přes dvůr proti oknu kůlny vešly dvě postavy a několik jich zmizelo v tmavém průjezdě domu. Mírek to viděl růžkem poodhrnutého papíru na okně.

Šli pro policii?

31 Skok do tmy

Mírek rozsvítil baterku a po něm i ostatní hoši. Světlo je trochu uklidnilo. Viděli si do tváří a Rychlonožku pohled do Mirkovy zdánlivě klidné tváře přivedl opět do rovnováhy.

Několikrát zkoušeli dveře náporem vyrazit. Ale bylo to marné, nepovolily. Byly dobře zatlučené!

„Kůlna sousedí s nějakou zdí,“ pravil Jarka Mirkovi po chvíli usilovného přemýšlení. „Prohlédl jsem to tak trochu, když šel Rychlonožka na vás zapískat do ulice. Zed' je asi o metr vyšší než střecha kůlny. Ta se ke zdi svažuje. Zřejmě zed' stavěli později než kůlnu, protože jinak by šel spád střechy od zdi místo ke zdi. Co je za zdí, to ovšem nevím.“

„No — a? Jak nás to může zachránit?“ ptal se nechápavě Jindra, ale Mírek pochopil, co Jarka myslí. Vyskočil na pytle s pilinami a svítil těsně u stropu kůlny.

„Půjčte mi lopatku!“ zavolal tiše. „Třeba tu Rychlonožkovu. Je ostrá. Možná že s ní půjdou prkna vypáčit.“

Byla to úmorná práce, jejím účelem bylo odstranit v podstřeší kůlny několik prken a tímto otvorem se dostat nepozorovaně ven, na sousední zeď — a po ní snad utéct.

Prkna byla pevně sesazena a chvíli Mirek otrásal celou střešou kůlny. Malý kousek prkna — shnilého — se podařilo vyrazit, ale až tehdy, když se do práce obořil i Jarka s druhou lopatkou. Prasklé dřevo ostře zaprašelo, až hochům ztuhla krev v žilách. Ale ve dvoře bylo ticho. Věznitelé příliš spoléhali na pevnost kůlny!

V otvoru se ukázalo nebe s potrhanými mraky, ozářenými ze spodu měsícem. Ten kousek volné oblohy dodal chlapcům nových sil i naděje. Teď práce pokračovala rychleji a nebyla již tak hlučná. Střecha byla zpuchřelá mnohými dešti a zase na troud vysušená palčivými dny mnohých let. Lámali dřevo kousek po kousku, třísku za třískou, holýma rukama, do krve rozedřenýma.

Ale otvor se zvětšoval, bylo vidět stále větší a větší kousek nebe s plujícími mraky. Při trošce obratnosti bylo již možné otvorem se prosoukat, aniž na vyčnívajících štěpinách prkének střechy zůstanou cary obleku.

„Počkáme, až zajde měsíc,“ určoval Mirek, „a pak vyklouzneme. Kdo bude venku, přitiskne se skrčený ke zdi a tam ve stínu bude čekat na ostatní! A první leze Jindra!“ Seskočil z pytle a pomohl na něj Jindrovi.

Ten vystrčil dírou ve střeše opatrně hlavu, dole ho chlapci nadzvedli za nohy a Jindra se vzepřel nahoře lokty. Jak byl v této pozici, šlo to snadněji. Za chvíli byl venku a pomáhal za ochrany stínu zdi ven z kůlny Rychlonožkovi.

Po něm vylezl Jarka a Mirek — jako kapitán z potápějící se lodi, poslední. Poněvadž již nebylo v kůlně nikoho, kdo by ho vysadil, museli silně pomáhat hoši nahoře. A tak Mirka na střechu spíše vytáhli, než aby vylezl.

Měsíc začal opět zvědavě svítit a mraky — jakoby naschvál — ujížděly jiným směrem, než kde se jeho zářící tvář v srpku nacházela. Zeď vrhala na úzký pruh střechy kůlny stín a v něm se hoši krčili.

A v tom napjatém čekání na sebemenší clonu mraků rozevřely se znovu dveře proti kůlně a vyšly dvě postavy. Byl to muž a jakási starší žena.

„Něco je u zdi! Tam nad střechou — podívej!“ rozkřičela se žena ječivým hlasem. Muž tam namířil silným světlem nové baterky. Hochy oslepila její zář, ale již dále nečekali.

Každý jak dovedl, dostal se na zídku nad střechou. Teď teprve viděli, že to vlastně není zídka, ale zadní stěna nějakého stavení, obráceného do sousedního dvora. Stáli na jeho střeše, sklánějící se k jedné straně.

Muž se ženou se rozkřičeli a někde v průjezdě zazněly kvapné kroky. Vznikl poplach, který vzbouřil celý ztichlý vnitřek bloku domů. Celou tu změť dvorků a dvorečků, plotů a schůdků mezi nimi. Okna v domech se otvírala, ozývalo se volání a křik: „Zloději!“ — „Chyťte zloděje!“

Měsíc konečně zašel. Hoši se dostali až k nejnižšímu okraji střechy. Před nimi se otevírala tmavá propast. Jak může být stavení vysoké? Hoši se neodvážili posvítit dolů. Ale strach je popoháněl. Mírek odvážně skočil. Dopadl na dláždění dvora tvrdě, nepřipravený, protože nevěděl, kdy dopadne. V nohách mu zabořilo a náraz ještě vyrazil dech. Ale již volal povzbudivě na ostatní.

Jarka skočil hned druhý. Mírek dole ho poněkud zachytil, a další dva hoši jim skočili skoro do náručí.

Rozběhli se v šíleném zmatku otevřenými vrátky ze dvora. Dostali se do úzké uličky mezi dvě nízké zdi, proběhli jakýmsi tmavým průchodem.

Za chvíli se ocitli na stínadelské ulici.

„A teď domů,“ oddechl si šťastně Mírek. „Každá vteřina, o kterou budeme na Rozdělovací třídě dřív, nám může být dobrá!“

Rozběhli se tmavými ulicemi směrem, kde tušili svou klidnou a bezpečnou Druhou stranu. V ulicích bylo ještě plno lidí, nebylo dnes tak pozdě jako při jejich návratu z první výpravy. Ale nikdo z uprchlíků si ani netroufl vyslovit myšlenku, že by se snad ještě mohli vypravit k svatému Jakubu pro zbytek Tleskačova deníku!

Jen domů! Domů! To bylo heslo všech.

32 Dopis ze Stínadel

Po události v Tleskačově kůlně několik dní vše vypadalo tak, jako kdyby hoši Rychlých šípů už nikdy o té celé podivné historii nechtěli ani slyšet. Mirek nesvolával žádnou poradu, jejich klubovna zůstala zamčená a na otázky Druhostraníků, kdy vyjde další TAM-TAM, odpovídaly Rychlé šípy vyhýbavě. Po celé Druhé straně byl z toho všeobecný udiv. Ale kdyby někdo zažil jen desetinu toho, co Rychlé šípy při své druhé výpravě do Stínadel, nedivil by se! Hrůza z toho všeho seděla ještě všem hochům v kostech a vyprchávala jen ponenáhlu.

Sběrač využil situace, to jest odmlčení se TAM-TAMU, a vyšel v novém sešitě s planým, zmateným obsahem, kde se ohřívalo jen vše staré, co už bylo známo z dřívějšíka. Neudělal žádný dojem a Druhostraníci se netrpělivě dožadovali nového TAM-TAMU. Jedině v něm nalézali vždy přesné a srozumitelné zprávy, jedině TAM-TAM dovedl uspokojit jejich rozjittřenou zvědavost po všech těch podrobnostech stínadelské historie.

A pak Mirek Dušín svolal do klubovny Rychlé šípy.

Hoši přišli všichni, již poněkud uklidnění — a rádi, že se bude v pátrání pokračovat. Hrůza z nich již opadávala, všem bylo zase dobře. Po zahájení schůzky si dlouho povídali o přestálém posledním dobrodružství.

„Ale co teď?“ pravil bezradně Jindra, když se v řeči dostali na všechny ty nevysvětlitelné záhady, jež je obklopovaly. „Už se mi z toho všeho vážně točí hlava! Je toho na mne moc!“

Mirek se trochu pousmál, vytáhl z kapsy silný zápisník a řekl: „Nejsi sám! Nikdo se v tom dobře už nevyznáme. Pojd'te — sepíšeme si všechny nevysvětlitelné věci, které nás potkaly od té doby, kdy jsme se do toho všeho pustili!“

Dali se do přemítání a chvíli co chvíli někdo připomněl událost, která nebyla ještě vysvětlená. Mirek vše zapsal do svého zápisníku. Nakonec seznam událostí vypadal takto:

1. Kdo donesl do Dvorců první oběžník Rychlých šípů za chvíli po jeho vydání? Červenáček?
2. Kdo a proč namaloval ježka v kleci na zeď poblíž Stínadel?
3. Jak bylo možné že Sběrač měl zprávy z Tleskačova deníku již po dvakrát dříve než TAM-TAM, ačkoli z deníku je opsat nemohl, protože deník byl stále u Mirka?
4. Proč zradil Červenáček Rychlé šípy?
5. Co hledalo Bratrstvo Kočičí pracky ve Stínadlech?
6. Na jaké tajemné věci pracoval Tleskač?
7. Kdo jej pronásledoval? Kdo to byl v jeho kůlně? Koho se Tleskač bál?
8. Co skrýval Tleskač v plechovce pod kůlnou a v jakém spojení s ní byl ježek v kleci? Tleskač psal přece ve svém deníku: „Plechovka je dobře ukryta a hlavolam neotevře nikdo . . .“
9. Kdo byl tajemný Em a proč tak toužil po Tleskačově hlavolamu?
10. Co měl Em společného se zmizením hlavolamu a opět jeho nalezením v železe před dílnou, kde se Tleskač učil?

„Deset!“ řekl těžkomyslně Jarka, když byl soupis u konce. „Deset věcí, jedna podivnější než druhá — a to jsme tam nenapsali záhady, o kterých ani neuvažujeme.“

„Které myslíš!“ vyhrkl Jindra.

„No například to, odkud Jan Tleskač vlastně do Stínadel ve svém dětském věku přišel. A kdo mu dal na tu bludnou, osamělou pout' ježka v kleci! — Nebo kam ježek zmizel po Tleskačově smrti? A jaké tajemství obklopovalo jeho smrt? Říkalo se, že se asi houpal na provaze zvonu, přelétl přes zábradlí zvonice, neudržel se na provaze a spadl z té strašné výšky dolů. Ale je to pravda? Stalo se to skutečně tak? Kdo to viděl?“

Jarka se odmlčel a slovo převzal Mirek.

„Dobrá! To jsou taky záhady — máš pravdu! Ty však sotva kdy rozluštíme — a zatím se nám ani nepletou v tom zmatku podivností, se kterými máme právě co dělat.“

Pak se dali do výroby dalšího TAM-TAMU. Mirek, aby předčil Sběrače a Druhostraníky odškodnil za dlouhé čekání, troufl si napsat

do nového sešitu i to, že je na světě Tleskačův deník a že byla dokonce nalezena kůlna, ve které pracoval na čemsi velmi záhadném.

Snad ještě žádný sešit TAM-TAMU neprolétl po svých čtenářích s takovou rychlostí a nebyl čten s takovým napětím! Zpráva, že byly nalezeny bezprostřední památky po Janu Tleskačovi, deník a jeho kůlna, způsobily hotovou bouři. Na ulicích stály hloučky hochů i děvčat a rokovaly o tom. Hoši Rychlých šípů byli obléháni a útočeno na ně sterými dotazy. U koho je ten deník? — Co je v něm ještě kromě těch známých již věcí? — Kde je Tleskačova dílna? — Může se do ní? — A hlavně: Jak se mohly Rychlé šípy odvážit do Stínadel? A tam takové pátrání provádět?

Ve Sběrači bledli nad úspěchem TAM-TAMU závistí.

Ale neuvěřitelné zprávy, které přinesl jeho poslední sešit, se dostaly i dále než do druhostranských ulic a do Dvorců! Třetí den po vydání pozoruhodného sešitu, právě když hoši Rychlých šípů měli na programu, že večer půjdou do Stínadel hledat druhou část Tleskačova deníku, se něco stalo.

Když zašli ještě před výpravou do klubovny, našli pod dveřmi úspěšný dopis.

„Snad nám to nepíše Červenáček?“ usmál se namáhavě Jarka, ač tomu sám nevěřil.

Mírek mezitím roztrhl chvatně obálku a přelétl očima první řádky, tiše hvízdal překvapením a začal číst nahlas to těžké, neumělé písmo:

„Dozvěděl jsem se, že jste našli Tleskačův deník. Koupím ho od vás! Přijďte dnes k večeru, až se bude stmívat, do Slepé uličky ve Stínadlech! Tam naleznete dům číslo 5 a v něm dole při zemi malé okno do sklepa. Bude pootevřeno. Položte na zídku za ně obálku s deníkem a vezměte si jinou, která tam bude připravena. Bude v ní sto korun! Za ten deník! Pak už nečekejte na nic a rychle zmizte! Čekám vás určitě. Přineste deník jistě!“

„Sto korun!“ vydechl překvapeně Rychlonožka. „To se musel někdo určitě zbláznit!“

„Nevypadá to, že by dopis psal blázen,“ mírně odporoval Mirek. „Spíš to asi je někdo, komu na deníku z neznámých příčin velmi záleží.“

„A prodáme ho?“ dychtivě se ptal Jindra. Sto korun bylo sto korun!

„Ani za tisíc!“ zasmál se Mirek. „Ale bude přesto důležité zjistit, kdo je pisatelem toho dopisu! Stavíme se večer v té Slepé uličce, až půjdeme k Jakubu pro zbytek deníku!“

A tímto rozhodnutím ukul Mirek mimoděk nový článek do řetězu těch podivných událostí, které je obepínaly.

33 Ve Slepé uličce

Den zmíral v šedých závojích soumraku. Vítr hučel své podzimní zpěvy a zaháněl lidi z ulic do příbytků. Hoši Rychlých šípů kráčeli zvolna po Rozdělovací třídě a domlouvali poslední zbytky plánu.

„Aby bylo jasno,“ řekl Mirek svým rozhodným tónem, jakým byl zvyklý pronášet různá rozhodnutí, „zopakujem si tedy ještě jednou všechny podrobnosti!“

Před Slepou uličkou se rozejdeme! Jarka vnikne do uličky první a zjistí, zda nehrozí v okolí domu číslo pět nějaké viditelné nebezpečí. To je, nečihá-li někdo za jeho vraty a podobně. Když bude vše v pořádku, začne pískat Kovboje. Na to znamení půjdu do Slepé uličky já a pohnu se rovnou k okénku do sklepa. Jarka bude stát v jeho blízkosti, abych nemusel dům dlouho hledat. Jindra půjde zvolna za mnou a bude mi krýt záda!“

„A já?“ zeptal se nedočkavě Rychlonožka, „co já budu dělat?“

„Stát na rohu Slepé uličky a hlídat! Kdyby se blížilo jakékoli nebezpečí zvenčí do Slepé uličky, hvízdneš! Na prsty, víš jak, to ty přece dovedeš!“

„Já vím! Takhle — “ řekl polichoceně Rychlonožka a chystal se ukázkovým hvízdem ohlušit své kamarády, aby dokázal, jak hvízdne.

„Ale teď ne!“ řekl chvatně Mirek. „Nač na sebe upozorňovat? To až teprve v tom nejhorším. Vždyť my víme dobře, že pískáš jedinečně, neboj se!“ Smířlivě se usmál a Rychlonožka byl spokojený.

„No — a co bude dál?“ domáhal se dalších pokynů Jindra.

„Dojdu k okénku,“ pokračoval Mirek, „a vytáhnu z kapsy obálku s čistými papíry. Jestli mě bude někdo tajně pozorovat (a to myslím bude zcela určitě), uvidí, že nechci utéct se stokorunou bez odevzdání deníku. Obálku vložím do okna a podívám se, je-li tam stokoruna pro nás. Bude-li, je to známka, že neznámý svou nabídku myslel vážně a že mu na Tleskačově deníku z nějakého podivného důvodu velmi záleží. Stokorunu tam ovšem necháme.“

„A když tam nebude?“ přerušil ho Rychlonožka.

„Tak se nic nestane! Nic jsme tam nedali, nic nedostaneme! To jsou jasné počty! A jen poznáme, že neznámý nás chtěl ošidit. A teď ještě dodatek k plánu: ať už bude v okénku něco nebo ne, jakmile se otočím od okénka směrem ven ze Slepé uličky, půjde Jarka a Jindra pomalu za mnou. Pamatujte si, že se tam navzájem neznáme. Nesmíte vzbudit ani stín podezření, že patříte ke mně! Jinak by se měl neznámý před vámi na pozoru a nic bychom neobjevili. Jindra se může vracet po druhé straně chodníku. Mějte ale při tom oči na stopkách. Zastavte se chvíli u nějakého výkladu a pozorujte, jestli někdo jde k okénku pro obálku. Prohlídněte si ho moc dobře. Zůstaňte tam tak dlouho, dokud něco neuvidíte, i když já už třeba budu dávno ze Slepé uličky pryč. Myslím totiž, že neznámý nepůjde k okénku, dokud já budu na obzoru!“

„Tak — a to já si tedy asi vůbec nepísknu,“ pravil sklesle Rychlonožka a Mirek ho ještě dorazil slovy:

„A bude to tak lepší. Vždyť tvé písknutí by znamenalo nějaké nebezpečí, nehodu! A to dnes nemůžeme potřebovat. Pamatujte si, že hlavním cílem dnešní výpravy je nalezení Tleskačova deníku. Nebudu mít klid, dokud nebude deník tady!“ Při těch slovech se Mirek udeřil lehce v místa, kde měl náprsní tašku. „Mám takový dojem, že v něm hodně objevíme!“

Za hovoru vnikli do Stínadel. Jinou uličkou než obvykle. Objevili zde klidnější a méně zalidněné ulice. Ještě nebyla tma, ale ani normální světlo. Smutný podzimní soumrak valil se na spleť uliček.

Několikrát se zeptali na tu Slepou. Vždy tak, aby nevzbudili pozornost ani podezření.

Když po delším bloudění narazili na její začátek, shledali, že je opravdu slepá. Kdo do ní vnikl, nemohl jí nijak projít, musel se zase vrátit. Neboť druhý konec uličky byl zastavěný vysokou zdí, ve které až ve veliké výši začínala okna. A dole žádný průchod! Tato zeď uličku zatarasovala, končila ji. Ulička byla dlouhá asi dvě stě metrů.

Hoši stáli nerozhodně na chodníku. V uličce bylo málo lidí, v šeru jich aspoň mnoho neviděli. Panoval tam poměrný klid.

„Tak se mi tam ani moc nechce,“ řekl Mirek.

„Vypadá to jako past, vid’?“ uhodl Jarka jeho myšlenku. „Opravdu, jako past na myši! Jedna díra tam, ale nikde druhá k útěku, kdyby se něco semlelo!“

„Dovedete si představit, co by se stalo,“ začal sýčkovat Rychlonožka, „kdybyste byli uvnitř v uličce a najednou by vchod do ní uzavřela horda Vontů? Samozřejmě — já bych pískl — o to žádné strachy, ale co by to pomohlo? Kam byste utekli? Zpátky byste nemohli!“

„Tak počkat,“ zarazil ho Mirek ostře, „tady je zřejmě nějaký nedostatek ve válečném plánu! Ty nesmíš písknout, až bude vchod do uličky obsazený. To by nám mnoho nepomohlo! Ale ty máš přece dvě oči — ne? A jimi — himbajs — vidíš dodaleka, na obě strany téhle ulice, jestli se sem ke Slepé uličce nějaký zástup blíží . . .“

„No to je pravda,“ doznával poražený Rychlonožka.

„A teď už dost řečí — a jdeme!“ rozhodl pak Mirek.

Jarka se nenápadně odtrhl od ostatních, přešel jízdní dráhu ulice, chvíli okouněl na rohu Slepé uličky a potom do ní vklouzl, pomalu, nepozorovaně. Chvíli ho ještě viděli v rostoucím šeru, jak opatrně a zdánlivě bezstarostně postupuje vpřed, a protože věděli, jaký má úkol, poznali, jak se rozhlíží po domovních číslech. Zřejmě číslování domů začínalo od zdi, která uličku vzadu uzavírala. Jinak by dům číslo pět musel být na kraji uličky a Jarka by do její hloubky nepostu-

poval. Ale Jarka v ní zmizel, ztratil se někde v šeru, které nebylo možné prohlédnout.

O tom všem uvažoval Mírek za všeobecného mlčení těch několik minut po Jarkově odchodu.

Ale pak se odkudsi z hloubky uličky ozval smluvený signál, začátek oblíbené písničky Rychlých šípů. To pískal Jarka, že je vše v pořádku!

Mírek se zvolna vydal za ním.

Spíše cítil než viděl, že jako stín ho sleduje Jindra, aby mu kryl záda. Tak si to přece umluvili. A Rychlonožka hlídá přístup do uličky. Mírek postupoval klidně, ale se všemi smysly zbystřenými. Napínal zrak, aby objevil Jarku, který mu má naznačit, kde je v tom šeru hledaný dům číslo pět, a bystřil sluch, aby neztratil ani vteřinu, kdyby zahvízdal Rychlonožka.

34 Muž u domu číslo 5

Ale zatím se nic nedělo. Rychlonožka nepískal — a tamhle už Mírek zahlédl Jarku.

S kým to tam u toho baráku stojí? Šero zhoustlo ještě více, nebylo již vidět do větší dálky. Teď však vidí Mírek Jarku dobře. Stojí tam sám, na okraji chodníku. Před vchodem do domu stojí nějaký silný muž. Není mladý, ale také ne starý. Co tam asi dělá? Na koho čeká? Mírek došel až k Jarkovi. Jindra se zastavil asi dvacet kroků za ním a předstíral, že se dívá do výkladu hokynářského krámků.

Jarka se pohnul ze svého stanoviště a šel několik kroků proti Mírkovi. Přimhouřil lehce jedno oko. Mírek vrhl pohled na číslo domu. Byla to pětka. Ale ten muž před jeho dveřmi mu vadil.

Oba, Mírek i Jarka, se začali nenápadně a se lhostejným výrazem v tváři procházet, každý zvlášť, sem i tam podél domu. Zdálo se jim, že si je muž nějak prohlíží.

A když se potom po několikerém přejití střetli oba zase skoro u neznámého muže, pokročil náhle zvolna k nim a oslovil je:

„Přišli jste z Druhé strany, vidíte?“

Oba hoši ztuhli. Neočekávali to prostě.

„Ano — — “ vysoukal pak Mirek ze sebe po prvním nárazu překvapení.

„Můžete tedy deník dát přímo mně,“ pokračoval muž. „Nemusíte nic dávat do okénka. Bude to lepší takhle z ruky do ruky!“

Mirkovy pečlivě připravené plány se počaly hroutit jako domeček z karet.

„Tak kde máte ten deník? Ukažte!“ mluvil naléhavým hlasem muž a postoupil ještě blíže k Mirkovi.

Ale Mirek měl jen obálku s prázdným papírem! Nemínil přece deník prodat a nechal ho v bezpečí doma. A netušil, že se situace ve Slepé uličce takhle vyvine.

„Totiž — — my — já jsem zatím — — “ začal zmateně hovořit, ale pod skoro již výhrůžným pohledem muže přitom zajel váhavě rukou do náprsní kapsy a vytahoval velikou bílou obálku.

Muži zasvitlo v očích. „No konečně,“ vzdechl s ulehčením a zmocnil se obálky dříve, než mohl Mirek něco proti tomu namítnout.

Začal ji chvatně, ale opatrně roztrhávat a cedil skrze zuby: „Podíváme se napřed, jestli nás nechtějí mládenečkové napálit a potom . . .“

„Nechtějí,“ vyjekl zoufale Mirek, „my jsme jen chtěli vidět, kdo nám to psal . . .“ Na víc slov se nevzmohl. Prudce strhl Jarku a oba se rozutíkali k východu z uličky.

Jindra už pochopil, že se něco nepovedlo, a tak se rozběhl ven z uličky při prvních zvucích jejich útěku.

Poslední Mirkova slova, rozběhnutí se i mužovo zjištění, že v obálce je prázdný papír, to vše se odehrálo skoro současně, v jednom okamžiku.

Muž se ani nenamáhal, aby obálku s papírem zastrčil do kabátu. Upustil oboje na zem a dal se do běhu za hochy.

S ním zároveň vyběhl kdosi z nějakého krámu nebo snad domu, kolmo na běžícího Jarku a Mirka, jakýsi Vont, o něco málo starší než Mirek.

„Chyt' je, zastav je!“ volal na něj muž tlumeně. „Mají u sebe deník! Dali mi prázdný papír!“

Vont se rozehnal proti běžícím hochům, ale jejich běh byl proti jeho až příliš prudký. Mirek na něj narazil natočeným ramenem, odhodil Vonta stranou, ale zde se již řítíl zase Jarka a odrazil ho od sebe jako gumový míč.

Vont se složil k zemi nárazem zbavený na chvíli dechu. Mirek a Jarka se až polekali, že ho snad nějak zranili, třebaže útočníkem byl on a případný úraz by mohl přičíst jen sám sobě.

Muž přeběhl kolem ležícího Vonta a namáhavě, i když rychle, supěl za hochy. Když však vybíhali ze Slepé uličky, zaslechli za sebou již dvojí dupot.

Mirek se ohlédl a spatřil běžícího Vonta, kterého prve srazili k zemi. Vzpamatoval se a teď se dal do jejich pronásledování.

„Proč utíkáte? Vždyť jsem nepískal!“ divil se na kraji Slepé uličky Rychlonožka, který tu svědomitě hlídkoval.

„Je zle —“ vykřikl na něho Mirek. „Rychle s námi odsud!“

Takový pokyn nebylo nutné Rychlonožkovi opakovat dvakrát. Poskočil, a protože byl odpočinutý, vedl před běžícími hochy stále o několik metrů a mimoděk udával směr útěku.

Ubíhali pořád hlouběji do Stínadel. Chvilími se jim zdálo, že už tady někdy byli, poznávali ten či onen význačnější dům nebo krám. Pronásledujícího muže brzy ztratili. Nemohl dlouho stačit jejich mladým nohám, i když byl značně vytrvalý. Ale Vont, jeho pomocník, je neztrácel z dohledu. Vzdálenost mezi ním a jimi se nezměnila. Mirka i ostatní hochy jen udivovala jediná věc: ačkoli pronásledující je Vont mohl několikrát zavolat z vedlejších ulic jiné Vonty na pomoc, nikdy tak neučinil. Proč asi?

Pak pronásledovaní zabočili do jiné uličky. Chtěli se skrýt v některém domě dříve, než se Vont objeví na jejím rohu, ale náhle vzkřikl Jarka překvapeně: „Podívejte se, tamhle, to je přece ten dům — víte, se Hřbitovní chodbou!“

Ano! Skutečně! Bylo tomu tak.

Přeběhli k němu rychle na druhou stranu uličky. Mirek se ohlédl na roh uličky. Vont tam ještě nedoběhl. Neuvidí tedy, že do domu

vběhli, poběží ulicí dále na nejbližší další roh a tam zůstane nerozhodně stát. Nebude vědět, kam dál.

Ale jen rychle! Rychlonožka už vpadl zároveň s Jindrou do dveří domu a za nimi se tlačil Jarka.

„Je konec! Jsme prozrazeni!“ vykřikl však Mirek, který byl poslední. Ve zlomku vteřiny, kdy už i on zmizel ve vratech domu, obrátil se ještě jednou k rohu ulice. A tam se právě zjevil pronásledující je Vont. Jistě i on zahlédl Mirka, mizejícího ve vratech domu.

Přesto se hoši nevrátili. Tiše minuli dveře, které se tehdy otevřely, když vycházeli poprvé ze Hřbitovní chodby ven, a vběhli rychle do sklepa.

„A hned do chodby,“ velel Mirek, „dřív než nás tady najde. Možná že ještě vše dobře dopadne.“

Baterky se rozzářily. Hochům nedalo velkou práci nalézt zákoutí, z něžž bylo možné dostat se do Hřbitovní chodby.

V domě se kdesi v průjezdu ozvaly nejasné kročeje. Vont už tedy po nich slídl!

35 Sešit v černých deskách

Hochy Rychlých šípů opět ovanul podivný ztuchlý pach, který již znali. Byli ve Hřbitovní chodbě.

Ubírali se dále. Pak dal Jarka náhle znamení, na něž se všichni zastavili a ztichli.

Někdo byl ve sklepě. Slyšeli ho až sem, nebyli ještě příliš daleko od otvoru sklepa. Snad ho ke vchodu do Hřbitovní chodby sami přivolali hlukem, který působili při prodírání se chodbou.

Návštěvník ve sklepě — byl to jistě Vont, který je pronásledoval — zřejmě vchod do chodby objevil. A hoši zaslechli, jak se snaží do otvoru se dostat. Proud kamení, písku a hlíny se sypal jako vodopád z otvoru do sklepního zákoutí.

Hoši se dali na další rychlou cestu chodbou, pokud se o rychlosti dalo vůbec hovořit.

Chvílemi se zastavovali, aby naslouchali. Zprvu se zdálo, jako kdyby Vont už byl také v chodbě. Potom však podezřelé zvuky ustaly docela. Vont se asi zalekl tmavé cesty a plížení chodbou, protože jistě s sebou neměl svítilnu — a také nebyl na podobnou cestu oblečený. A tak se asi s nepořízenou vrátil do Slepé uličky.

Všichni čtyři přehající chlapci se co nejrychleji propířili kolem náhrobních desek a snažili se nemyslet na to, co skrývají dutiny ve zdi za nimi.

Tentokrát byl průchod chodbou rychlejší než posledně. Nebylo zapotřebí takového odhrabování materiálu jako tehdy. Brzy došli až tam, kde chodba pod kostelem svatého Jakuba začínala.

Přesvědčili se, že ve sklepení nikdo není, a opatrně vylezli po hromadě rozdrobeného zdiva do kostelního sklepa. Přeskočili bez nehody širokou, líně tekoucí stoku, vyplašili několik ohavných krys a již stoupali po kluzkých schodech do odsvěceného kostela.

V chrámovém prostoru se pach vzduchu změnil. Ztuchlost se ztratila a nahradil ji zápach, pro který snad není slovo: zápach, jaký je v každé vysoké celokamenné stavbě, do níž dobře nemůže čerstvý vzduch a slunce.

Začali stoupat po dřevěných schodech na zvonici, a když se tam po namáhavém výstupu dostali, první jejich čin byl, že se vrhli na plošinu v podkroví. Tam přece Mírek napoprvé našel část Tleskačova deníku!

„Nechte Mirka jít napřed!“ volal dušeně Jarka. „On ví nejlíp, kde to posledně bylo! Jistě najde i všechno ostatní, jestli tu ještě něco je!“

Baterky zamířily do záplavy prachu a spečených hoblin, léta zde trouchnivějících. A Mírek se v nich hrabal oběma rukama, pečlivě a opatrně, aby nic nepřehlédl.

Občas vylovil nějaké šedivé papírové cáry. Ale na Tleskačův deník to nevypadalo. Byly to jakési noviny, staré dvě desetiletí, jak hoši seznali po pracném zkoumání data na nich, pak staré hřebíkové obaly a zase kus pytle, do jakého se ukládá cement.

Chvílemi Mírek v hledání ustával a odvracel hlavu, aby se alespoň trochu nadýchal čistého vzduchu a aby se mohla poněkud uklidnit

oblaka zvířeného prachu. Potom se zase sklonil k tomu nánosu dlouhých desetiletí.

Probrali tak poctivě asi dva čtvereční metry místa, kolem něhož byl učiněn první nález.

„Musí to tu někde být,“ šeptal neústupně Mirek. „Tady to bylo, pamatuju se na to skoro určitě!“

Zajel prudce rukou do největší vlny nánosu a vytáhl zase spoustu pomačkaných novin, ze kterých se sypal prach. A jak je pomalu rovnal a vytřepával, cosi z nich vypadlo.

„Tady je!“ vykřikl nahlas Mirek. Nemohl se ovládnout. „Dokonce i s deskami, podívejte!“

Ano, byl to malý notes jako slovníček, ale v černých deskách. Hřbet byl velmi rozbitý a listy skoro každý zvlášť. Desky byly přeloženy dozadu, takže notes zde ležel svými otevřenými listy ven, ode dne, kdy si pro Jana Tleskače přišla smrt.

Mirek teď narovnává s pohnutím sešit ve hřbetu a prohlíží hlavně jeho konec. Jsou tam ještě prázdné listy.

„Ty už nestačil popsat,“ povídá tiše Rychlonožka. Ale Mirek myslí na něco jiného. Ty prázdné listy mu říkají, že už tady v podkroví nic z deníku nezůstalo, deník teď mají celý!

Přesto pečlivě prohledali celé okolí místa nálezu. Neobjevili však již nic. Zběžně prohlédli i začáteční listy v notesu. Data dní na nich odpovídala přibližně těm na posledních listech té části deníku, kterou již měli doma. Mirka to uspokojilo. Opravdu tedy už nic nebude z těch důležitých sdělení v sešitě chybět!

„Čti!“ žadonil Jindra. „Přečti něco, aspoň kousek!“

„Třeba jen tu nakousnutou větu, víš o tom, co budou moct lidi dělat, až bude Tleskačova práce skončena,“ přidával se Rychlonožka.

Ale stránka, která byla pokračování té, již měli jako poslední doma, byla dlouholetým působením prachu a sazí zatím zcela nečitelná.

„Až doma v klubovně,“ rozhodl proto Mirek neúprosně. „Čím dřív budeme odtud pryč, tím líp!“

Uložil si pečlivě drahocenný nález do kapsy a začali slézat z podkrovní plošiny na zvonici. Tady ještě jednou s pohnutím pohlédli na

místa, kde Jan Tleskač strávil poslední vteřiny svého života, a ulpěli očima na ohmataném konci provazu, který ho, podle dohadů starého kostelníka, vynesl při houpaní přes zábradlí zvonice nad úděsnou hloubku věže, kde se jej pak pustil . . .

Provaz se teď v průvanu slabě pohyboval, komíhal se sem a tam, hrůzně a pomalu, jako by se jej dotýkaly neviditelné ruce.

Hoši opatrně sbíhali po schodech věže dolů.

„Kudy se vrátíme ven?“ zeptal se Jarka cestou Mirka. „Oknem, jako jsme sem poprvé vnikli, nebo zase Hřbitovní chodbou?“

„Raději oknem!“ rozhodl Mirek, „nechce se mně už polykat hlínu v chodbě. Taký nevíme, nečíhá-li na jejím konci Vont, který nás tak prohnal. Ocitli se zase v chrámovém prostoru a chtěli právě vystoupit na ochoz, když Jindrova baterka bleskla ještě jednou a trochu neopatrně po kostelním prostoru. V její záři se cosi zabělalo na jednom ze sloupů. Byl to nějaký papír, jako vyhláška.

Jindra šel se světlem až k vývěsce. A tam z ní četl tlumeným hlasem: „Tuto sobotu v pět hodin odpoledne koná se zde Velká rada Vontů. Náčelníci okolních ulic, tedy čísla 11, 7, 13, 15, se postarají, aby tu byl klid a rada aby nebyla ničím rušena. Velký Vont.“

Po přečtení vyhlášky bylo mezi hochy chvíli ticho. Ale pak řekl Mirek skoro vesele: „Děkujeme za pozvání. Přijdeme určitě!“

„Ty chceš — — ty chceš přijít?“ zeptal se vystrašeně Rychlonožka.

„Každý obyčejný Vont by za to dal nevím co, kdyby se takové rady mohl účastnit — — a my bychom té příležitosti využít neměli?“

„Ale vždyť kostel bude hlídáný!“

„Nevadí,“ odsekl bezstarostně Mirek. „Hřbitovní chodba hlídána nebude. A tou se sem dostaneme!“

Teď už mnoho nemluvili. Vyšli na ochoz, oknem se dostali na římsu, seskákali do tmy v opuštěné ulici a nejkratší cestou spěchali ze Stínadel.

36 Tleskačův deník pokračuje

Hoši nemohli nedočkavostí ani dospat. Domluvili se, že hned příští den budou číst Tleskačův deník, jakmile jen přijdou ze školy a udělají úkoly.

Původně se měli sejít — jako obvykle — ve své útulné klubovničce. Ale Rychlonožka v ní představoval kamna a nebyl se svou prací ještě hotový, takže se nemohlo v kamnech topit. A počasí bylo studené!

A tak Rychlonožka všechny oběhl a sešli se v malém pokojíčku u Jindry v bytě. Šeřilo se již, v kamnech vesele praskalo. Jindra se ukázal být dobrým hostitelem. Uvařil vlastnoručně čaj a vytasil se s hromadou sušenek, o které prohlásil, že se může klidně spotřebovat.

A v tom útulném prostředí začal Mirek číst pokračování podivného Tleskačova příběhu. Zprvu četl zvolna, těžce, ale pak si zvykl na nečitelné písmo deníku. Jen první jeho stránka, jak ležela otevřená na plošině v podkroví svatojakubské věže, byla nesrozumitelná.

Mirek začínal až od stránky druhé:

„8. října, neděle. Jde to dobře! Ramouz by svoje kolo už nepoznal, jak vypadá. Jsem zase každý večer v kůlně a dnes jsem tam byl skoro celé odpoledne. Kdybych tam mohl někdy utéci z dílny ve všední den, jít do kůlny hned ráno! To by práce hned naskočila! A já bych to tak potřeboval!

Čím dříve odejdu, tím lépe pro mne, tím bezpečnější budu. Někdy strach, že se zblázním a že všechno, co vím a dělám, zapomenu! Četl jsem na jaře knihu o námořníkovi, který ztratil paměť a nemohl pak nalézt objevený ostrov s pokladem.

9. října, pondělí. Em dnes zuřil. Šel jsem k Štysovi pro železné trubky a jemu se zdálo, že jsem byl dlouho pryč. Nadával mně hrozně a chtěl mě ztlouci. Bylo by to dopadlo asi špatně, protože jsem držel v ruce železnou tyč a od jisté doby jsem rozhodnutý nedat si od Ema líbit ani jednu ránu. Bylo pro Ema a snad i pro mne štěstí, že přišel nějaký pán a dal si udělat několikéré patentní klíče. Dlouho

spolu vyjednávali a Em zatím vztek ztratil. Večer jsem byl zase v kůlně. Převody běhají hezky!

10. října, úterý. Je pozdní noc, když píši tyto řádky. Někdo několikrát slídl před dveřmi mého pokojíku. Víím určitě, že je to Em! Ale nemůže sem! Dveře jsou dobře zamčeny! Myslí si, že už spím. Ale já jsem celý přikrytý peřinou a pod ní svítím baterkou a píši. Může se sem stokrát dívat klíčovou dírkou, neuvidí nic!

Dnes jsem nebyl v kůlně, dělali jsme dlouho v dílně přes čas na tom zábradlí pro Loukotovu hrobku. Až skoro do zavření baráku! Pořád teď musím myslet na toho námořníka se ztracenou pamětí. Pozor — za dveřmi se to už zase plouží, už tam zase slídí —

Co kdybych zapomněl, jak se dostává ježek z klece ven? Když natočíme nejdelší osten ježka tak, aby vyčníval z klece nejširším jejím otvorem, posuneme ježka do poloviny výšky klece. Pak točíme za vyčnívající osten ježkem, až na jeho protilehlé straně dostaneme do kolmé polohy nad sebou dva jiné ostny, nejdelší po tom, který už vyčnívá vpředu. Popostrčíme předním ostnem ježka tak, aby jeho dva kolmo nad sebou se nacházející ostny pronikly protilehlým otvorem co nejvíce ven.

Potom za přední osten sklápíme celý hlavolam jakoby dolů, až jak zadní dva vyčnívající ostny dovolí, a poněkud doleva. Tím ježek dostane v kleci takovou figuru, že všechny jeho ostatní ostny, které jinak překážejí jeho vyklouznutí ven, zmizí z jiných otvorů klece v jejím vnitřku a zaujmou příznivou polohu k nejširšímu otvoru. A pak stačí už jen ježkem kroutit za nejdelší vyčnívající osten střídavě sem a tam. Přitom se osvobozuje ježek stále víc a více svými ostny z klece, až je venku úplně. A nazpět se dostává způsobem přesně opačným. To už je snadné!“

„U všech plantážníků!“ přerušil čtoucího Mirka Rychlonožka. „Snadné to tedy zrovna asi nebylo — ale vždyť my vlastně — podle toho tady — umíme hlavolam otvírat! Kdybychom postupovali od slova ke slovu, jak je to tu psané, musel by přece ježek z klece vyjít!“

„Vypadá to tak,“ pravil užaslý Mirek. „Známe návod, po kterém marně prahly celé generace Stínadel! Ale je tady o tom ještě něco — poslouchejte!“ Sklonil se opět k zašlému deníku a četl: „*A pak, když*

už je ježek venku, dá se rozšroubovat krásně. A uvnitř je všechno — všechno! Již jdu ale spát, dobrou noc. Ještě si jen uklidím potmě tento deník. Ten nenajde nikdo! Kdyby našel, byla by to moje smrt!“

„Pro pět ran do hlavy,“ vyjekl zoufale Rychlonožka, „co všechno, co bylo v ježku všechno? Čti přece.“

„A nečtu?“ usmál se klidně Mirek, ač i jemu plály tváře vzrušením, „Jen nepřerušovat!“

Jindra dolil všem do šálků čaj a přiložil uhlí do kamen. A Mirek pokračoval.

„13. října, pátek. Dnes jsem koupil u Votrubů plátno. Divili se, nač to potřebuji, ale já neřekl. Balík jsem donesl rovnou do dílny, Em by byl schopen mi jej vyrvat a rozbalit. Slídí po každé maličkosti, kterou dělám, je nedůvěřivý a jeho výbuchy marného vzteku jsou přímo hrozné. Ubíjí mne to, ale musím to vydržet, musím!

14. října, sobota. Em přišel za mnou až nahoru k sv. Jakubu. Tvářil se docela přívětivě, ale já už jeho masku přívětivosti prohlédl a nedám se ošálit! Bylo to večer po zavření dílny. Ptal se mě, kolik za zvonění dostávám a co si za ty peníze kupuji. Má prý právo o tom všem vědět!

Tuší asi hodně a přibližuje se k té věci víc a více. Mám strach, že mně přijde na vše a že mne o moji úžasnou myšlenku obere! A znovu se sháněl po hlavolamu. Ty jeho výmluvy jsou tak průzračné. Vjel mně rukou do kapsy u kabátu, ale já jsem tak jako tak neměl ježka u sebe. Tak s tím tedy přestal. Ale zřejmě věří, že základ všeho je v hlavolamu. Viděl mě snad někdy?

Po zvonění jsem chtěl jít pracovat do kůlny, ale nemohl jsem. Em mě špehoval, zahlédl jsem ho několikrát v ulicích za sebou. Přece ho nepovedu ke kůlně! Měl jsem zlost, protože jsem zase ztratil jeden celý drahocenný večer práce.

Ale teď v tom tichu a samotě tady se má zloba zase už mění jen ve strach a nejistotu. Proboha, jak to skončí?

15. října, neděle. Prší už od rána. Skoro celý den jsem v kůlně. Křídla jsou potažena a zítra nasadím vrtuli. Zničil jsem zvětšeniny úsekových plánů, schovávané v plechovce, protože je už nepotřebuji. Čím méně je toho na papíře, tím lépe. Teď mně zůstal jen hlavolam.

V tom je plán celý, na hedvábném papíře, složený do malé kuličky. Bylo dobře, že jsem si dělal podle všeho od každé součástky vždy jen úsekový plán ve zvětšenině. Původní plán na hedvábném papíru při skoro každodenním rozbalování a používání v kůlně by byl za několikrát zničen.

Dnes jsem udělal největší a poslední veliký kus práce. Půjde-li vše dobře, tak ještě zítra — a pak pozítří už podniknu první zkušební let!

Šílím radostí! Má nejkrásnější, nejúžasnější chvíle se blíží. Létací kolo, udělané z obyčejného šlapacího kola laciným zařízením, levnějším než pomocný motorek do kola! K smíchu i k úžasu zároveň! Noviny budou o mně psát celé strany. Změním úplně celý svět!

Každý si bude moci vzlétnout, kdykoli a kamkoli bude chtít! Létací kolo bude v každé domácnosti takovou samozřejmostí, jako je tam dnes žárovka nebo aspoň petrolejová lampa! Při stavbě každého domu bude pamatováno na přístřešek na dvoře, do kterého budou nájemníci domu svá létací kola ukládat! A Jan Tleskač, zámečnický učeň, ocitne se na listině vynálezců, kteří dali světu nejužitečnější objevy!

16. října, pondělí. V dílně bylo zase celý den peklo. Ale mne sílila myšlenka na večer. A dodělal jsem to! Vrtule sedí a všechno tak lehce běhá, tření je skoro neznatelné!

Byl jsem v kůlně jen krátkou chvíli. Pak jsem odnesl za úplné tmy křídla za město do Černého údolí. Mám je tam schovaná pod listím v křoví, nikdo je tam nemůže nalézt. Nebylo tam živé duše, když jsem je schovával. Vrátil jsem se strašně pozdě, je to přece jen daleko. Doma byl velký rámus, Em mne nechtěl pustit dovnitř a řval, abych si spal na schodech. Teprve když se začal bouřit celý dům a nájemníci vybíhali na chodby, šla mně mistrová otevřít. Ale teď už to vydržím, když jsem to vydržel tak dlouho!

Zítra pojedu večer do Černého údolí na kole. Vrtuli povezu zabalenou, přivázanou k rámu. Nebude na tom nic nápadného, Ty některé drobnosti na kole večer nikdo nepostřehne. A na cestě do údolí křídla sesadím na kolo, namontuji vrtuli — a můj sen bude vyplněn, můj vynález začne pracovat!

K smíchu jsou mně všichni lidé, kteří tvrdí, že se člověk svou vlastní silou nemůže vznést do vzduchu! Ale co vzdušné proudy a patřičné sklopení a upravení křídel? Tisíci způsoby je možno křídla udělat, upravit jejich tvar a všelijaké zařízení. A jen jeden z nich je správný. Lidé naň nepřišli, a proto tvrdí, že není možno, aby člověk vlastní silou létal. Než přišel gramofon, také tvrdili, že nebude nikdy stroj, který by dovedl napodobit lidský hlas. Než byl vynalezen parní stroj, také nevěřili, že by mohlo tahat vozy něco jiného než koně!

A byli to slavní učenci, kteří nesmyslnost těch předpovídaných možností hlásali. Ostatně je přece také známo, že mnoho nejúžasnějších vynálezů objevili zcela obyčejní, bezvýznamní lidé, a to často jen náhodou!

Ano — já budu létat vlastní silou!

17. října, úterý. Pršelo po celý den. Trápí mě to. V Černém údolí jsem nebyl. Snad se tam křidlům pod listím nic nestane!

18. října, středa. Dnes je nejkrásnější den mého života, nejradostnější, nejšťastnější! Ale musím začít psát od začátku!

Jen jsme zavřeli dílnu, běžel jsem do kůlny. Vyvedl jsem potmě kolo. Vrtuli jsem měl již od včerejška připravenou, zabalenou do papíru a přivázanou na rámu. Nikdo mne neviděl, a přesto jsem se chvěl tak jako ještě nikdy, a srdce mně tlouklo vzrušením. Kdybych snad běžel největší rychlostí bez oddechu přes celá Stínadla, nepracovalo by mně srdce prudčeji. Teprve venku, daleko od baráku s kůlnou, jsem rozsvítil na kole světlo a nasedl.

Měsíc slabě svítil, ale v Černém údolí bylo na cestu docela dobře vidět. Vyhrabal jsem křídla zpod mokrého listí a nasadil je na rám kola. Zatím jen směrem dozadu, vypnutá, aby nekladla žádný odpor vzduchu.

A pak jsem se rozjel na kole největší rychlostí, jakou jsem mohl vyvinout. Cesta tam jde trochu z kopce, a já ještě šlapal ze všech sil.

Když mně už vítr hučel kolem uší, zapnul jsem křídlovou páku. Křídla prořízla svým profilem dopředu v oblouku proud vzduchu, napnula se, a já jsem pocítil trochu jako ztrátu rychlosti. Ale to už jsem zároveň myslel, že mě raní mrtvice! To samou radostí, úžasným překvapením!

Předpokládal jsem vždycky při své práci v kůlně, co se stane, až budou křídla napnuta, věřil jsem tomu pevně! A přece — když to teď přišlo — byl jsem skoro bez sebe rozčilením a radostí.

Kolo totiž najednou i se mnou trochu jako nadskočilo, ale bez nárazu! Spíše jako kdyby je vyzvedla nějaká neviditelná silná ruka. A zase měkce dosedlo na zem. Pak se ale nadzvedlo znovu, a to jsem měl tolik duchapřítomnosti, že jsem přehodil převod z pedálů na vrtuli.

Rozbručela se zvonivým tónem a kolo se počalo vznášet. Počítal jsem nahlas jako smyslů zbavený: jedna — dvě — tři — čtyři — pět . . . a napočítal jsem tak do čtyřiceti dvou vteřin!

Po celou tu dobu a ještě déle jsem i s kolem letěl vzduchem, asi metr nad cestou. Výškové křídélko bylo vzadu velmi poslušné, ale měl jsem úžasný strach je použít. A bylo dobře, že jsem je nepoužil!

Po čtyřicáté druhé vteřině jsem se i s kolem ocitl nad ohybem cesty. To už jsem přestal počítat vteřiny, protože moje pozornost byla obrácena ke kormidelnímu křídélku. Cesta zahýbala doprava, do skalek, a já jsem ji chtěl ve vzduchu sledovat, abych mohl na ní zase přistát. Nikde jinde přistání nebylo možné, mimo cestu je tam přece hrozný terén: vlevo je potok, pak malá stráňka a potom jen křovinaté plochy, rozryté jamami a příkopy. A napravo zarostlá stráň! Ale lanko kormidelního křídélka se mi nějak zadrhlo, nemohl jsem jím ani hnout! Horko mne polilo. Začal jsem bláznivě šlapat, i když rychlost letu byla už beztak úžasná. Ale způsobil to pud sebezáchrany. Topící se člověk také dělá šíleně rychlé pohyby, třebaže by ho pomalé na vodě spíše udržely!

Viděl jsem dolů, jak cesta i se svým ohybem zůstala vpravo a já se ocitl ve vzduchu nad potokem. Přeletěl jsem ho a pak mne už poslední zbytek klidu a odvahy opustil. To jsem byl nad křovím a příkopy. Přestal jsem šlapat a za několik vteřin jsem se zamotal do křovin. Pak nastal prudký náraz. Vletěl jsem předním kolem do nějaké jámy. Slyšel jsem ještě praskot křídel a pak jsem dostal strašnou ránu do hlavy. Musil jsem asi dopadnout na nějaký kámen.

Chvilí jsem ležel omráčený, ale potom jsem se vzpamatoval. Moje první myšlenka patřila kolu. Prohlížel jsem je jako ve snách. Nestalo

se mu nic, ale rákos na křídlech, i plátno je zle zřízeno. Látka se možná dá ještě upotřebit, až ji sešijí na některých roztržených místech. Ale bambus musím koupit nový a křídla tedy dělat vlastně úplně znovu.

Bolí mě hlava od úderu a také rameno. Myslíl jsem nejdříve, že mám vykloubenou ruku v rameni. Ale nebude to nic.

Kolo už je zase v kůlně i s vrtulí a také plátno jsem vzal s sebou. Nechal jsem v údolí pod listím schované jen zbytky kostry křídel. Půjdu se na ně podívat ještě v sobotu odpoledne za denního světla, jestli by se s tím nedalo něco dělat, ale myslím, že už asi ne!

Nevadí však! Budu dělat křídla třeba tisíckrát, nepokazí mně to náladu! Jen když vím, že moje létací kolo opravdu létá, můj vynález pracuje! Znovu se vžívám do těch vteřin, kdy jsem s ním byl nad zemí. Byl to tak krásný pocit, že nevím, jak bych to popsal. Bylo to prostě úžasně!

Končím svůj dnešní zápis a jdu spát. Vím ale, že vůbec neusnu.

19. října, čtvrtek. Je večer. Po včerejším radostném dnu svírá mne dnes zase hrůza před něčím, o čem sám dobře nevím, předtucha nějakého velikého nebezpečí. Bojím se! Je to předtucha, jakou prý někdy mívají lidé před svou smrtí! Tolikrát jsem o tom četl! Ale můj děs vzniká i ze skutečných událostí!

Někdo ví, co dělám, a chce se zmocnit mé myšlenky. A vím také, kdo to asi je.

Bolí mě hrozně rameno a nemohl jsem v dílně skoro vůbec nic dělat. Em proto strašně zuřil a říkal, že mě vyhodí z domu. Ale nemá k tomu právo! Podle smlouvy musí mě mít u sebe až do sedmnácti. A on ví, že mně to řekli! Ostatně já bych raději už od něho odešel.

Večer jsem byl zvonit, třebaže rameno bolelo pekelně. Ale musel jsem jít! Kostelník od Jakuba nemá za mne žádného náhradníka a já bych ani nechtěl, aby měl! Přišel bych o výdělek!

A Em tam přišel za mnou. Běsnil přímo vzteky, křičel na mne, že v dílně jsem dělat nemohl, ale tady zvonit ano, zapletl zase do toho hlavolam, chtěl ho na mně, říkal, že mně ta hračka prý jen darmo mate mozek, a vyhrožoval, že mně s ní rozbije hlavu!

Od Jakuba jsem pak už do kůlny nešel, bolelo mě rameno. Mám je oteklé a teď si dám na ně octanový obklad. Když to do zítřka nepřejde, půjdu k doktorovi. Už aby bylo zase všechno dobré! A už abych byl odsud z toho prostředí, které ve mně budí odpor i tu nejasnou hrůzu.

20. října, pátek. Dnes jsem odmontoval v kůlně z kola všechny převody, rozebral jsem vše a roznesl po všech možných koutech. Něco jsem dal zabaleného do úschovy Ramouzovi (neví, oč jde, a také to z věcí ani nepozná), něco jsem pohodil pod ponk v kůlně a vrtulový převod mám tady doma. Vrtuli jsem zabalenou dal do sklepa.

Mám totiž strach, že zase někdo vnikne do kůlny a že by mnoho poznal. Než udělám nová křídla, to bude dlouho trvat. A teprve až budou, namontuji na kolo zase všechno zpět. Obávám se jen, že už to letos nebude. Pořád teď prší, je brzo tma a zakrátko přijde sníh. A já potřebuji ke zkouškám alespoň měsíční světlo a pěkné suché počasí!

Ale i kdyby to mělo trvat do jara, tak to vydržím! Zatím budu vyzvídat, jak se to zařizuje, když si chce člověk zajistit svůj vynález, aby mu ho nikdo nenapodobil a aby si zabezpečil jeho výrobu. Musím se dozvědět, kde se to hlásí a co je k tomu zapotřebí!

U doktora jsem nebyl, rameno přestává bolet!

21. října, sobota. Sedím nahoře ve věži pod zvonem a píši při svíčke o dnešním dnu. Zalykám se zlobou, ruce se mně třesou rozčilením. Ten ničema Em! Ten špatný člověk! Začal se dnes se mnou odpoledne hádat v dílně pro špatný úklid. Zametal jsem několikrát, ale jemu se to pořád nezdálo být dobré. Pak vysypal všechny bedny s nářadím, že prý tu musím hned všechno znovu přerovnat. Už jsem se neudržel a vykřikl jsem, že takovou zbytečně a schválně přidělanou práci dělat nebudu!

Skočil na mne zezadu a skoro mne porazil. Zvedl jsem se, ale on začal do mne bušit jako smyslu zbavený. Šílený vztek proti tomu tyranovi mne uchvátil. Tloukl jsem kolem sebe se snahou ho zničit, smést, aby již nikdy a proti nikomu nepovstal.

A pak jsem utekl sem do věže. Chvilí jsem mluvil dole s kostelníkem a ten starý dobrák mne uklidňoval. A teď tady — než

přijde chvíle k zvonění — píši, protože mně dělá dobře, když se svěřím alespoň papíru.

Ted' dole bouchla dvířka. Vidím dole světýlko. Někdo sem jde nahoru ke mně. Kdo to je? Asi kostelník. Nevidím tam dolů ještě dobře, svítílna mu málo svítí a on — — —“

37 Přemýšlejte s námi

„No — a to je konec . . .“ řekl Mirek podivným hlasem. „Přečetli jsme právě zápis posledního dne života Jana Tleskače!“

„Jakže?“ vyskočil Rychlonožka ze židle a nahnul se k Mirkovi přes stůl. „Opravdu už tam nic není?“

„Ukaž!“

„Snad nějaké listy zase chybějí!“

„To není přece možné!“

Chlapci volali jeden přes druhého a zkoumali sešit.

Ale deník skutečně skončil! Poslední jeho řádky zabíhaly do poloviny stránky a pak následovalo ještě dost stránek dalších, ale všechny už byly čisté, nepopsané.

Hoši se zvolna rozhovořili o těch všech podivných událostech.

„Jedno je jisté,“ řekl Mirek, „že jsme vlastně přišli na stopu úžasného vynálezu, o který se různí lidé v dnešní době už několikrát pokoušeli, vždy s neúspěchem. Bohužel — jeho plán je ukrytý v hlavolamu, a ten je nadobro ztracený. Už řadu let není o něm ani slyšet. Můžeme se taky pochlubit, že známe způsob, jakým se dostával ježek z klece, ale nic nám to nepomůže — když ježka nemáme!“

„Ale přišli jsme ještě na něco jiného,“ pravil zvolna Jarka. „Tajemný Em, o kterém Tleskač stále psal, byl vlastně zámečnický mistr, u něhož byl Tleskač — jako nalezenec — odmalička na vychování. A v jeho dílně se i učil. To vše vyplývá z deníku.“

A Em asi věřil, na čem Tleskač tajně pracoval, a chtěl mu jeho vynález vzít, aby mohl sám začít jeho výrobu. Stal by se boháčem a

Tleskačovi by nikdo nevěřil, že vynález sestrojil on. Každý by spíš věřil, že vynález učinil zámečnický mistr než učedník, to je přece jasné.“

„Myslím taky,“ souhlasil Mirek. „A proto se ho Tleskač tak bál. On byl tím nebezpečím, které Tleskače stále pronásledovalo a vnukalo mu podivné předtuchy. Proto Tleskač pořád psal v deníku, jak rád by zmizel z toho prostředí. Obával se Ema a doufal, že jakmile svůj vynález dokončí a ten se osvědčí, od Ema odejde, protože už nebude na Emově pěstounské péči závislý!“

„Zdá se,“ řekl pak zase Jarka, „že po přečtení Tleskačova deníku si teď můžeme klidně napsat i rozluštění k některým záhadám, vypsáním v Mirkově zápisníku!“

Mohl bych přísahat na to, že Em věděl, kde má Tleskač svou kůlnu, a že ho tam často stopoval. On to byl, kdo do ní tehdy vnikl, když tam byl Tleskač potmě, protože dohořel petrolej v lampě. Vidím to v duchu před sebou úplně jasně:

Em se vplížil do dvora, kde byla kůlna, ve chvíli, kdy byla v kůlně tma, a nevěděl tedy, že Tleskač v ní je! Otevřel zvolna dveře v domnění, že Tleskač odešel a zapomněl zamknout. Když se Tleskač ve tmě ozval, leknutím i vztekem pustil se Em do rvačky s ním, a když si uvědomil, že by se mohl prozradit, utekl. Nemohl potřebovat, aby Tleskač poznal, jak silně se zajímá o jeho tajnou práci. Ale zápach z jeho šatů připomínal Tleskačovi, kdo to asi mohl být. Tleskač to přece ve svém deníku napsal!

A Em se chtěl dostat do Tleskačovy dílny za každou cenu! Věděl asi, že tam přijde na stopy vynálezu. Mohl se tam dostat nepozorovaně jen večer, když byla na dvoře už tma a kdy ho nikdo z domu, kde kůlna byla, nemohl vidět.

Ale každý večer je tam vždy Tleskač. Snaží se ho tedy na čas odstranit. Kus železa, hozený po něm ve večerní tmě ulice, Tleskače náhodou nijak zvlášť nezranil. Tleskač byl druhý den zase chlapík. A tak musel přijít na pomoc ten svěrák!“

„Jaký? Jaký svěrák?“ divil se Rychlonožka.

„Málo si pamatuješ!“ vytkl Jarka. „Nevíš už, že kdosi upustil v dílně Tleskačovi na nohu těžký svěrák a že si Tleskač potom

několik dnů poležel s rozbitou nohou doma? Četli jsme to přece v první části jeho deníku, v tom nezřetelném zápisu, kde jsme mnoho slov nerozluštili.

Vsadil bych krk, že tenhle Tleskačův úraz v dílně měl na svědomí Em, a to jen proto, aby mohl jít do kůlny, bezpečný, že tam Tleskač najednou nepřijde a nepřekvapí ho tam! Ukroutil u kůlny zámek a hledal v ní stopy Tleskačovy práce. To zapadá jedno do druhého jako ozubené soukolí.

V kůlně nenašel Em nic anebo aspoň ne mnoho. Jak poznal, že Tleskač má plány vynálezu uložené v hlavolamu, to nevíme, ale je to celkem vedlejší. Hlavní je, že o obsahu hlavolamu něco věděl. A proto tolik o hlavolam usiloval. Kteréhosi dne ho Tleskačovi nepozorovaně vzal a prohlížel, ale Tleskač ho při prohlížení přistihl. Aby se Em svým zájmem o hlavolam nestal příliš podezřelý, vydal mu ho dobrovolně. A aby zamaskoval, že Tleskačovi hlavolam ukradl, předstíral, že ho našel v železe před dílnou. Že to nebyla pravda, říká sám deník, kde Tleskač píše, že při hledání hlavolamu železo celé přeházel a *hlavolam tam nebyl*. Ano, hlavolam neopustil Emovu kapsu nebo jeho ruce od té chvíle, kdy ho Tleskačovi nějakým způsobem uzmul!

Pak hlídal Tleskač svůj hlavolam už dobře. Bylo to v deníku přece několikrát, že hlavolam nenajde nikdo! A v tom neklidu, strachu a předtuchách stavěl a konstruoval Tleskač dál.

Dodělal své úžasné dílo, zničil úsekové plány, ponechal jen jeden hlavní, kompletní, a v Černém údolí se přesvědčil, že jeho vynález je opravdu použitelný. Nejdůležitější jeho věc, totiž křídla, byla sice při prvním pokusu zničena, ale plán v hlavolamu zůstal. Bohužel, Tleskač už nová křídla neudělal. Než jejich výrobu znovu začal, nadešel jeho poslední den. Jeho poslední den — — — jeho — — — poslední . . .“

Jarka nedokončil svou řeč — a poslední slova najednou — jako by duchem nepřítomen — třikrát opakoval.

„Nu co je? Co se děje?“ vykřikl Mirek trochu znepokojeně. „Co je ti, Jarko?“

Jarka byl bleďý jako stěna. Chvíli hleděl do neurčita kamsi za hochy, jako kdyby usilovně přemýšlel. A pak jen vzrušeně vydechl:

„Tak mě napadlo ještě něco hrozného! Najednou! Teprve teď, víte, jak jsem sledoval ty jednotlivé události a spojitost mezi nimi. Možná že se mýlím — a přece se mně to pořád vnucuje na mysl — nevím opravdu sám . . .“

„Tak jen s tím klidně ven,“ usmál se povzbudivě Mirek. „My se tomu přece smát nebudeme!“

38 Poslední chvíle Jana Tleskače

„Tak poslouchajte,“ pokračoval Jarka a ztišil ještě více hlas. „Sledujte teď slovo za slovem!“

Pamatujete se ještě, co nám vyprávěl starý kostelník o posledních chvílích Tleskače? Řekl přece, že Tleskač přišel do kostela velmi rozčilený a rozzlobený hádkou se svým mistrem. Tedy s Emem! Pak šel Tleskač nahoru na zvonici, tam se prý asi houpal, provaz s ním vylétl přes zábradlí zvonice nad prohlubeň věže, a než se mohl ve svém kývání vrátit zpět, zřítíl se Tleskač dolů.

Ale řekněte upřímně: měli byste někdo náladu na nějakou zábavu, například na takové houpání na provaze, když jste tak rozrušení hádkou s dospělým člověkem, před kterým se ještě k tomu musíte mít na pozoru?“

„No to ne — to bych tedy neměl!“ připustil Rychlonožka za všechny ostatní. A Jarka ve svých vývinech pokračoval:

„To mně tedy bylo divné. Ani poslední zápis deníku, psaný chvílí před neštěstím, neukazuje přece na nějakou veselou náladu, ze které by se dalo usoudit, že by Tleskač měl chuť do zábavy!“

Když se Tleskač rozbil dole po tom děsném pádu na padrt', přiběhl kostelník, přivolaný přerušným zvoněním, a za chvílí bylo kolem hrůzného divadla plno lidí, mezi nimi i Em. Ale co bylo předtím? Co se dělo nahoře ve zvonici těch několik vteřin před tím, než se Tleskač ocitl za zábradlím zvonice?

Poslední řádky Tleskačova deníku nám to říkají dost jasně, ale napadlo mne to teprve teď. Poslyšte: Tleskač, aby se uklidnil, se *nehoupal* na provaze, jak se kostelník mylně domníval, ale psal si deník! A najednou se dole na dně věže objevilo světélko a vrzla tam vrátka, vedoucí na točité schůdky ke zvonici. Někdo začal po schůdkách stoupat k Tleskačovi! Nejsou to mé myšlenky, je to tu přece napsané — podívejte!“ — Jarka se odmlčel a ukázal na poslední tři řádky v deníku.

„Máš pravdu,“ připustil Mírek. „Ale co z toho usuzuješ?“

„Tohle: Tleskač psal deník i po objevení světla dole. Když ale neznámý návštěvník dostoupil po schůdkách tak vysoko, že mu bylo vidět do tváře, přerušil Tleskač náhle psaní deníku uprostřed věty a odhodil deník v šíleném zmatku a spěchu nahoru na podkrovní plošinu, jen aby nebyl nalezen!

Ale proč? Kdyby příchozím byl kostelník, neukrýval by před ním Tleskač svůj deník! Kostelník přece o deníku věděl, což nám taky řekl. Proto je jisté, že příchozím byl *někdo jiný* než kostelník! Někdo, před kým bylo nutné deník okamžitě schovat i za cenu jeho pošpinění a potrhání.

Jedině Em mohl mít zájem na Tleskačově deníku. Jedině Em chodil taky někdy za Tleskačem na zvonici. A Em byl taky podivně rychle u zabitého Tleskače dole. Jak se tam dostal? Kdo ho tam zavola? Jak se tak rychle dověděl o neštěstí?“

Jarka chvíli přestal mluvit a jeho čelo bylo zvlhlé. Hoši mlčeli a on zase pokračoval:

„Takhle si to asi představuju. Byl to Em, kdo přicházel po schodech nahoru! Tleskač ho poznal, když zář lucerny dopadla na jeho obličej, a v polovině nedopsané věty proto v úzkosti odhodil deník do tmy, do prachu na podkrovní plošinu. Tam byl deník před Emem bezpečný a tam jsme ho taky teprve my po mnoha letech v nánosu prachu a sazí našli!“

Potom Em vkročil na podlahu zvonice. Začala nová zuřivá hádka, snad i rvačka, začatá už toho neblahého dne v dílně při odpoledním úklidu. Představte si to: nerovný zápas nedorostlého chlapce s mužem v plné síle. Na jedné straně zášť, chtivost, hněv, na druhé

straně zuřivé zoufalství, zápasící o všechno — a podléhající! V bitce zavadili několikrát i o provaz zvonu a zvon se nepravidelně rozezvučel.

Ve svitu blikotavé lampičky se oba dostávají až k zábradlí zvonice. Je chatrné, staré, nízké! Zřejmě si ani neuvědomují, že už jsou těsně u zábradlí . . . Ale Em tiskne Tleskače k zábradlí, ten se vykručuje, je vyzvedáván, sám se vzpírá — a najednou se jeho ruce rozmáchnou do prázdna, červená zář lampy mizí, pod nohama už necítí podlahu zvonice — a jen letí a letí, závratnou rychlostí — — kolem je tma — nechápe, co se s ním děje — — v hrdle mu odumírá výkřik hrůzy — — — Tleskač přepadl přes zábradlí!

Em strne děsem, zatímco dole vzniká poplach. Pak ale Tleskačův mistr tiše schází po schodech dolů a mísí se nepozorovaně v rostoucí hlouček lidí. Musí se přesvědčit, co se s Tleskačem stalo, ačkoli je už přesvědčený napřed, že jeho strašlivý pád musel skončit smrtí. A samozřejmě mezi lidmi předstírá, že šel kolem náhodou!“ Když Jarka skončil, zavládlo v místnosti dlouho hluboké ticho. Hoši nemluvili. Každý sledoval logické vývody Jarkovy. Vše se zdálo být najednou tak jasné, vše souhlasilo a doplňovalo se s různými náznaky a nevysvětlitelnými příhodami z Tleskačova deníku. Pak Mirek vyňal z kapsy svůj zápisník a našel v něm stránku, kde měl vypsáno všech deset záhad, točících se kolem Tleskače a jeho hlavo-lamu, které nemohli rozluštit. Přeskrtl v nich všechny od šestky až do desítky.

Zbylo jich však ještě dost k tomu, aby se nad nimi rozum bezradně zastavil, přibyla k nim záhada ze Slepé uličky ve Stínadlech — a ještě další měly přijít!

Co všechno se ještě skrývalo ve Stínadlech!

39 Stínadla v pohybu

Hodiny událostí tikaly pomalu, ale nezadržitelně. Nebylo dne, aby se něco nestalo, nebylo chvíle, ve které by nebyl běh událostí buď popohnán nebo zpomalen, či jakkoli změněn.

Lidé pracovali, chodili po ulicích, vozy jezdily, hoši a děvčata se učili — nebo neučili ve škole, vše šlo klidně dál. Ale něco se pořád dělo! Ten klid byl jen na oko! Pod jeho pláštěm proud událostí plynul prudce a oni to věděli!

Klub Rychlých šípů psal a maloval svůj TAM-TAM a uváděl v úžas celou Druhou stranu i Dvorce.

Sběrač se svou partou, točící se kolem Tondy Plíhala, marně pátral po pramenech, ze kterých Rychlé šípy čerpají ty úžasné objevy o Stínadlech i Janu Tleskačovi. A různými temnými cestami se snažil dohonit TAM-TAM v jeho reportérské činnosti.

Několik dospělých lidí se začalo nepříjemně zajímat o události vypisované v TAM-TAMU a muž ze Slepé uličky číslo 5 byl jedním z nich. I on vypožadoval, že z některých nečitelných a nerozluštěných stránek Tleskačova deníku by se dalo snad vyčíst víc o Tleskačově tajemné práci, a chtěl proto deník na Rychlých šípech vylákat. Naštěstí pro ně se mu to prozatím nepodařilo.

Mírek byl v psaní TAM-TAMU zase opatrnější! Ani slůvkem se nezmínil v dalších sešitech, že Rychlé šípy by uměly ježka z klece vyjmout a že ježek sám je zase ještě rozvíratelný a že obsahuje drahocenný plán. A o tom že je vypátráno tajemství Tleskačovy práce, nebyla v TAM-TAMU také ani zmínka. Mírek cítil, že ještě není čas, aby tyto úžasné věci světu prozradil. A tak byl psán TAM-TAM tak, aby čtenáři sice pochopili úžasnost objevů, ale přitom aby nepoznali jejich podstatu.

Červenáček se vyhýbal Rychlým šípům, kde mohl. Někdy to bylo velmi těžké, protože bydlel — právě tak jako Rychlonožka — v domě, kde byla klubovna Rychlých šípů. A tak se stávalo často, že Červenáčka potkali — nebo snad měli potkat na schodech či v průjezdě domu. Červenáček se vždy raději vrátil, než aby se

s Rychlonožkou nebo Rychlými šípy potkal. A když už to nebylo možné (to se stávalo obyčejně ve vratech domu), vyrazil proti nim prudce, se sklopenou hlavou, bez jediného pohledu! Někdy ho bylo vidět ve společnosti Plíhalovy party, jindy mizel kdesi v ulicích s Bratrstvem Kočičí pracky za jeho výpravami na kočky, myši a krysy.

Ale Bratrstvo Kočičí pracky sledovalo ještě nějaké jiné cíle než ty, ve kterých si liboval milovník a cvičitel krys Štětináč! Což nebylo spatřeno i s Červenáčkem a lidmi ze Sběrače ve Stínadlech v divokém úprku před pronásledujícími je Vonty? Jen vysvětlení a spojitost mezi těmito všemi motanicemi chyběly!

A ve Stínadlech se vše připravovalo na velikou slavnost, která se opakovala vždy jen jednou za dva či tři roky: na volbu Velkého Vonta. — Dosavadní Velký Vont totiž ohlásil, že se hodlá dobrovolně zříct úřadu ve prospěch některého svého mladšího nástupce, kterého Stínadla vyvolí.

Velký Vont musel být chlapík všestranně zdatný, aby ho celá Stínadla dokázala mít ráda, aby ho uznávala za svého náčelníka a poslechla vždy na slovo!

Musel být silný, chytrý a odvážný! Nesměl se dát zastrašit žádnými překážkami. Všechno musel umět. On řídil nejdůležitější utkání v rozličných sportech mezi jednotlivými stínadelskými okrsky. On předsedal Vontské radě při rozsuzování různých neshod mezi Vonty i mezi celými ulicemi, někdy proti sobě stojícími. On bděl nad vontskou tradicí Stínadel, jmenoval náčelníky jednotlivých ulic, přijímal jejich zprávy, chválil, káral, rozhodoval o trestech, byl hybnou pákou celých Stínadel.

Velké Vontství byla těžká, odpovědná, ale také vyznamenávající a všemocná funkce. Nebylo proto divu, že každý jen trochu ctižádostivý správný Vont si v nejskrytějším koutku svého srdce tajně přál, aby se stal jednou Velkým Vontem!

Na některé z obyčejných Vontů se usmálo štěstí alespoň tak, že se stali náčelníky své ulice nebo podnáčelníky (to když byla ulice příliš dlouhá a měla víc úseků), nebo dokonce po dlouhé a dobré službě náčelnické byli povoláváni do šestičlenné Vontské rady.

Jiní byli jmenováni alespoň „poštovními jezdci“. To byli ti, kteří po návrhu náčelníka ulice byli určeni Vontskou radou pro doručování rychlých zpráv z Vontské rady všem náčelníkům ulic.

Ale stát se Velkým Vontem se poštěstilo vždy jen jednomu chlapci, a to vždycky teprve za dva až tři roky, když dosavadní Velký Vont odrůstal chlapectví.

Při volbě Velkého Vonta se obvykle stávalo, že už se vědělo napřed, kdo asi bude zvolen novým vládcem Stínadel. Vždycky to byl zpravidla chlapík, který na sebe upozorňoval odvahou, podnikavostí, rozvážností, tělesnými schopnostmi i dovednostmi a oblibou u ostatních ještě v době, kdy nebylo dosud ani zdání, že by nová volba Velkého Vonta mohla být!

A když pak dosavadní Velký Vont vyjádřil přání předat svou funkci někomu jinému, šlo se pro jeho nástupce už skoro najisto a vědělo se už napřed, že hlasování vyzní pro tohoto vynikajícího chlapíka!

Stávalo se ovšem někdy, že některá ulice byla trochu zaujatá proti tomuto navrhovanému oblíbenci Stínadel, kterému kynula možnost stát se Velkým Vontem, a tak navrhovala za Velkého Vonta někoho ze svého středu.

Takovou opozici zpravidla rozmluvil dotyčné nespokojené ulici prostřednictvím jejího náčelníka sám odcházející Velký Vont, protože to tak bylo lépe! Ve volbách by nespokojená ulice sice stejně se svým navrženým příslušníkem nevyhrála, protože převážná většina Stínadel stála za Vontem, který už dříve na sebe přesvědčivě upozornil svými schopnostmi! Ale když byla takové ulici její nespokojenost rozmluvena ještě před volbami, nehlasovala pak už při volbách proti všeobecně navrženému Vontovi, ale pro něj. A tak bylo zvolení nového Velkého Vonta jen jednotnější — a tím ještě stoupala jeho oblíbenost, což bylo účelem. K tak těžkému úkolu jí bylo zapotřebí jako soli!

Byly však i případy, kdy se nespokojená ulice nedala přesvědčit výkladem ani domluvou odcházejícího Velkého Vonta a tvrdošíjně žádala, aby byl za nového Velkého Vonta zvolen její příslušník. Získala-li pak pro něho i souhlas některé jiné sousední ulice nebo do-

konce ulic, bylo zřejmé, že je to vážný soupeř v boji o Velké Vontství, a nelze ho přehlížet. A tu pak už nerozhodovalo hlasování, ale osobní zápas mezi kandidáty na Velkého Vonta.

Ve Vontské kronice, která byla psána ve Vontské radě a dědila se z jedné generace na druhou, byly známy asi tři takové případy, kdy o funkci Velkého Vonta zápasilo několik uchazečů.

Nikdo z nezasvěcených nebyl těmto zápasům přítomen a nikdo nevěděl, v čem se zápolí. Účastníci boje byli povinováni přísným mlčením. A mlčeli opravdu, jak Vontská rada, tak vítězové i poražení. Ti ještě více než ostatní, protože bylo v jejich zájmu, aby neprozradili, v čem jsou tak slabí, že prohráli!

Jen ve Vontské kronice, v té silné pevné knize, do které už několik generací Vontských rad zapisovalo události Stínadel, bylo psáno, co bylo podstatou bojů o titul Velkého Vonta. Ale kronika se nedostala nikdy do rukou nepovolaných.

A teprve teď zase nastal případ, že volbu Velkého Vonta bude muset rozhodnout boj! Snad ještě nikdy nebylo soupeřství mezi dvěma uchazeči o Velké Vontství tak úporné a skoro rovnocenné jako tentokrát. Stínadla se rozdělila na dva skoro stejné tábory. Jeden byl pro Losnu, druhý pro Mažňáka!

Každodenní porady jednotlivých ulic, ještě nerozhodnutých, ke kterému táboru se přidají, byly čím dále tím vzrušenější a končily vášnivými hádkami i bitkou s ulicemi jiného mínění.

Každý tábor měl plno svých pomocníků, kteří měli za úkol jakýmkoli způsobem získávat pro svou stranu nové příznivce i celé ulice.

Vontská rada s Velkým Vontem v čele sledovala průběh události s neklidem a obavami. Ještě při žádných volbách se ve Stínadlech neutvářela situace tak nevhodně, nežádoucně a nešťastně jako tentokrát! Jindy, když s novým Velkým Vontem byla nespokojena ulice jedna či dvě nebo snad dokonce i tři, nebyla to žádná nehoda! Proti spoustě spokojených ulic ostatních nemohly takové dvě tři nespokojené ulice nic podniknout a samy se za několik dní smířily s tím, že byl zvolen Velký Vont jiný, než kterého ony navrhovaly.

Ale teď se nejednalo o dvě tři bezvýznamné ulice! Teď stály proti sobě dvě skoro stejně velké polovice Stínadel a každá byla připravená hájit svého navrhovaného budoucího vládce Stínadel do posledního dechu!

Ať už v boji pak vyhraje navrhovaný Vont té či oné strany — smíří se s tím poražená strana, když i ona má za sebou spoustu příznivců? Bude uznávat zvoleného Velkého Vonta? Nebude mít proti němu námitky? Podrobí se? Dokáže Velký Vont získat si její přátelství? Je možné tak dalece spoléhat na vontskou kázeň?

To vše byly otázky nezodpověděné a Vontská rada s dosavadním Velkým Vontem se marně snažila uvést chod všech těchto událostí do žádoucího směru.

Stínadla se dostala do pohybu a nic je nemohlo zastavit!

40 Vontové hrozí

Do soboty, kdy se měla ve stínadelském kostele u Jakuba konat Vontská rada, chyběly ještě dva dny.

Ale u Rychlých šípů byly přípravy na tento podnik v plném proudu.

Hoši polepili čočky svých baterek, aby jimi proklouzl jen úzký paprsek světla a aby je při svícení v nebezpečných situacích nemuseli ustavičně zakrývat druhou rukou.

Jindra vynášel zvláštní způsob zavěšení baterky pomocí provázků na zápěstí pod dlaní, takže baterku bylo možné zhasnutou chvílemi pouštět klidně z ruky a jediným pohybem, bez dlouhého sahání do kapsy, znovu uchopit.

Každý z hochů si také opatřil veliký sešit a několik ořezaných tužek. Chtěli totiž psaním zachytit celé jednání Vontské rady! Bude to pro TAM-TAM úžasná věc!

Představovali si to asi tak, že se při zasedání rady skryjí někde ve tmě v blízkosti dveří do sklepení, každý s papírem a tužkou v ruce. První začne mluvenou řeč zachycovat na papír Mírek. A jakmile řeč

mluvícího Vonta už nebude stačit psát, strčí loktem Jarku na znamení, aby začal psát dále, zatímco on dopíše v klidu větu, kterou si z řeči Vonta jako poslední ještě zapamatoval. Stejný postup pak byl i mezi ostatními hochy. A poněvadž měli stát v malém kroužku, poslední z nich dával znamení loktem ke psaní zase již odpočatému Mirkovi. Plán to byl dobrý. Hoši jen nevěděli, půjde-li také provést tak lehce, jak byl vymyšlen. Ale dříve než nadešla sobota, kdy měla být Vontská rada konána, stala se ještě jedna příhoda. Upřímně řečeno — Mirek ji čekal už dávno. Už od té doby, co se v TAM-TAMU začalo mluvit o Stínadlech. A třebaže se jí tajně obával, divil se, že dosud nenadešla.

Byl čtvrtek večer. Rychlé šípy právě dokončily srovnávání starých sešitů TAM-TAMU a rokovaly o potěšitelně podivném úkazu: obsah posledního TAM-TAMU, který pojednával o událostech ze druhé části Tleskačova deníku, *nebyl* prozrazen Sběrači ještě před vyjitím TAM-TAMU, tak jako se stalo u sešitů předchozích.

„Tomu asi nepříjdeme nikdy na kloub, jak mohl tehdy mít Sběrač všechny ty zprávy ze Stínadel a hlavně z Tleskačova deníku dřív než my, uvidíte —“ prorokoval Jindra.

Mirek se jen zamyšleně probíral ohmatanými a potrhanými sešity TAM-TAMU, které měly v rukou desítky nedočkavých a dychtivých Druhostraníků.

A pak se ozvaly na chodbě nějaké kroky. Pomalé, ale nesnažící se utlumit svůj zvuk. Zastavily se u dveří klubovny.

Hoši na sebe pohlédli a zmlkli. Jarka se mimoděk chopil sešitů TAM-TAMU a schoval je do kufru, který stál u zdi.

Dveře se pomalu a bez zaklepání otevřely, Mirkovi při pohledu na ně probleskla vzpomínka na Jana Tleskače tehdy v jeho kůlně, když tam kdosi k němu přišel.

Ale Tleskač byl tehdy v kůlně sám, ve tmě — a to bylo horší!

Také ještě Mirka napadlo, kdo že to šel dnes poslední, že za sebou při příchodu do klubovny nezamkl. Vždycky to hochům připomínal, aby zamykali! —

Na prahu se objevil podivný chlapík. Ozářený světlem lampy z klubovny, odrážel se na tmavém pozadí chodby jako zjevení.

Nemusel mít ani žlutý špendlík v klopě kabátu, aby hoši poznali, že je to Vont.

Byl starý asi jako Jarka. Vše na něm bylo černé. I rukavice měl z černé látky a podivně protáhlý hubený obličej vypadal popelavě šedý. Jindra v duchu odhadl, že by s ním byl hotový za pět minut, kdyby se něco semlelo, aniž by mu to dalo velkou práci. Ale žlutý špendlík, jediný světlý bod na obleku Vonta, svítil jasně a výhrůžně z té černi. A říkal, že celá Stínadla stojí za tím hubeným chlapíkem, který se klidně a bez obav až sem mohl odvážit.

„Je tady klubovna Rychlých šípů?“ pravil ostrým hlasem.

„Ano!“ pospíšil si Rychlonožka jako vždy, když byla jeho výřečnost nejméně vítaná. „Máme to přece na dveřích napsané!“ Neměl nikdy rád, když se ptal někdo na něco zbytečně!

Vont polkl sliny, Rychlonožku někdo pod stolem mírně kopl, aby byl zticha, a pak se ujal opatrně slova Mirek.

„Jsi ze Stínadel — jak vidím,“ usmál se trochu a pokynul rukou k žlutému špendlíku. „Máte to tam pěkně zařízené!“

„Máme! Ale nestojíme o to, aby nám někdo strkal nos do našich věcí! A nepřejeme si to!“ Vont mluvil nepřátelským tónem.

„Má to být nárazka na nás?“ ohradil se pevně Mirek.

„Jsi důvtipný,“ ušklíbl se kousavě Vont. „Samozřejmě! Píšete tady nějaké zprávy o všem, co se děje v Stínadlech. A píšete taky o Janu Tleskačovi a jeho ježku v kleci. A jsou to věci, které nikdo nikdy ani ve Stínadlech neslyšel. Kde jste ty zprávy sehnali?“

„To je zase *naše* záležitost,“ pronesl Mirek zvolna. „Nemusíme se nikomu zpovídat — a taky nebudeme! Dobrovolně, z dobré vůle jen prohlašuju — a můžeš to klidně ve Stínadlech vyřídít — ježek v kleci u nás není! Na to můžeš vzít jed! Nikdy jsme ho v životě neviděli.“

Vont se díval na Mirka se sklopenou hlavou, ale pozvednutýma očima.

„Neříkám, že máte ježka v kleci u sebe,“ pravil po chvíli, „Ale nepřejeme si, abyste dál o té věci psali! Už ani slovo o Stínadlech nesmí být ve vašich zprávách!“

Vontovy slídivé oči přebíhaly teď z jednoho hochu na druhého, a když domluvil, přejížděly vše v klubovně, zastavily se u věci na stole

a vypadalo to tak, jako kdyby si Vont chtěl každou maličkost zde nesmazatelně vtisknout do paměti.

„Můžeme si psát, co chceme!“ vykřikl Mirek pobouřeně.

„Nemůžete! Zakazujeme vám to!“

„Jak nám to můžete zakázat?“

„Stínadla mají dost dlouhé ruce, aby dosáhly až na vás!“

„A když se jich nebudeme bát?“

„Pak vám budiž samo nebe milostivo!“

S touto výhrůžkou se Vont zvolna otočil a odcházel z klubovny. Klidně a bez obav, že bude zezadu napaden Rychlými šípy. Spoléhal tak na jejich slušnost boje či věřil svému žlutému špendlíku?

Ještě když už zmizel za dveřmi a jeho kroky dozněly v chodbě, bylo v klubovně ticho. Teprve Rychlonožka je zase přerušil.

„Kdo sem toho vyschlého panáka z muzea vlastně poslal?“ zabručel umíněně.

„Vontové! Vontská rada,“ mínil Mirek. „Sám od sebe jistě nepřišel! Ale my *musíme* v pátrání pokračovat,“ rozohnil se, „my musíme psát TAM-TAM dál, když tolik Druhostraníků teď čeká, jak se věci utvářejí! Nesmíme se dát zastrašit nějakými pohrůzkami. Případal bych si jako spráskaný pes, kdybych teď měl všeho nechat!“

„Samo sebou se rozumí!“ zabouřil Jindra a Jarka dodal: „Nejsme žádné malé děti, aby si někdo rozhodoval, co máme nebo nemáme dělat. Hlavalam u nás není, stejně je dávno někde pohřbený, tak může být i Vontům ukrutně jedno, čím a jak se zajímáme o to, co se dělo a děje ve Stínadlech.“

„Ale na pozoru se mít musíme, to je jisté!“ řekl ještě již uklidněný Mirek, a s tím všichni v duchu souhlasili.

41 Vzhůru na Vontskou radu

A tak ani hrozba ze Stínadel neodradila Rychlé šípy, aby se znovu neponořily do tajemného bludiště stínadelských uliček, pro ně tak nebezpečných.

Milosrdné šero sobotního večera se začalo snášet nad město a zakrylo staré, potrhané úbory Rychlých šípů.

Hoši nešli do Stínadel nikdy lhostejně. Vždy byli rozechvění tím, co je tam očekávalo. Byla to vždy výprava jako do lví klece. Ale dnes jejich vzrušení dostoupilo vrcholu. „Jdou na Vontskou radu! Budou tajně přítomni zasedání, na které mělo přístup jen několik nejzasloužilejších Vontů s Velkým Vontem v čele! O čem se tam bude rokovat? Co se tam dozvědí? Stovky obyčejných Vontů se o těchto otázkách ani neodvážil přemýšlet, stačilo jim, když se mohly potloukat kolem svatojakubského kostela a pak druhý den snad čekat, až jakou zprávu Vontská rada pošle náčelníkům jednotlivých ulic! A oni — Rychlé šípy — vetřelci do Stínadel, vyslechnou vše na vlastní uši, nezkráceně, a dozvědí se možná mnoho, co se ani Vontové nebudou smět dozvědět! Tím hroznější by však také bylo, kdyby byly Rychlé šípy prozrazeny. Zde selhával každý plán, vše se musí vsadit na jednu kartu: že ve tmě úkrytu prozrazeny nebudou!

Stínadla se podobala jedinému obrovskému rozdrážděnému úlu. Ještě nikdy zde neviděli takový ruch, takové množství Vontů. Na každém rohu stály jejich hloučky, živě rokující, místy se ozývaly i ostré hádky a na jednom náměstíčku v hlubokém stínu byla v plném proudu nějaká bitka.

Tmou se ozýval bezeslovný zpěv a pískání stínadelského nápěvu, písně, kterou Vontové užívali vždy před velkými událostmi, ať již to byla nějaká trestní výprava do jiné čtvrti, nebo zasedání Vontské rady, či volby Velkého Vonta. Tato válečná píseň měla jen několik taktů, ale Vontové ji hvízdali vždy znovu a znovu.

Ve zmatku, vzrušení a shonu nebyla Rychlým šípům věnována žádná pozornost. Hoši za to byli jen vděční. Zdržení jakéhokoli druhu by jim dnes nebylo ani trochu příjemné. Trochu se opozdili a obávali se, že zasedání Vontské rady začne bez jejich tajné přítomnosti.

Vběhli do domu, kde ústila Hřbitovní chodba, jako kdyby tady bydleli. V domě bylo ticho a hoši se dostali do jeho sklepa bez jakýchkoli překážek.

Vchod do chodby našli hned a v jedné minutě nebylo ve sklepe po nich památky.

Chodba byla již dvěma minulými cestami dosti schůdná, a tak postupovali vpřed poměrně velmi rychle. Netrvalo snad ani dvacet minut a byli na sklepních schodech kostela.

„A teď opatrně,“ varovně zašeptal Mírek, když se ocitli za dveřmi, které vedly do zákoutí chrámového prostoru.

Byl první a teď zvolna dveře pootevřel. Nahlédl skulinou dovnitř a hoši se tlačili za ním.

Zprvu ani dobře nechápali, co to vlastně vidí. Černá tma se na konci zákoutí měnila ve slabě červenavou záři a v ní poletovala malá barevná světélka podivných tvarů. Některá letěla kymácivě, jiná pevně a občas tu a tam některá uvízla kdesi ve tmě, a více se nepohnula.

„Co to tam lítá?“ žasl Jindra. „Přece nespíme, nic se nám nezdá!“

Teprve jak si oči hochů zvykly na poloviční temnotu chrámového prostoru, poznali původ tohoto podivného zjevu.

Světélky byly jakési primitivní, vysoké lampióny, polokulaté i čtverhranné, vyrobené z průsvitných barevných papírů a roznášené na různá místa, aby byl prostor, určený ke konání Vontské rady, osvětlený. Pobíhalo s nimi několik Vontů, pravděpodobně k této lampářské práci přidělených, aby pak zmizeli z kostela, až Vontská rada započne.

Hoši pokročili opatrně až na kraj svého zákoutí, v jehož naprosté temnotě byli dobře ukryti. Dveře do sklepa nechali za sebou pro všechny případy otevřené.

Lampiónů, které se přestaly pohybovat tmou, protože byly připevněné tu na sloup, jinde na nějaký výčnělek ve zdi, nebo i postavené jen na zem, pomalu přibývalo a s nimi záře. Byly seřazovány do jakéhosi kruhu a vrhaly kouzelně barevné světlo na řadu stolů či něčeho podobného, postavených vedle sebe v půlkruhu. Uprostřed proti půlkruhu pak byl jeden stůl menší, u něhož po jedné straně sedátka byl lampión zelený, na druhé červený.

Po delším napínání zraku hoši poznali, že stoly i sedátka za nimi jsou vlastně velké a menší bedny, pokryté papíry. Ale v barevné

matné záři lampiónů vypadaly zcela úhledně a celý pohled pak působil jako příprava k nějaké pohádkové slavnosti.

Nad roznašeči lampiónů bděl Vont, který jen udílel pokyny a pobízel k větší rychlosti. Byl to asi náčelník některé ulice, jež zde měla za úkol opatřit osvětlení a vůbec k Vontské radě vše připravit.

Potom venku před kostelem zesílil šum a mnohohlasný křik. Dozorčí Vont pokynul světloňošům, a ti zmizeli. Ze tmy, kde Rychlé šípy tušily vrata kostela, přicházel zvolna a slavnostně hlouček starších Vontů. Mezi nimi kráčel Vont výrazné tváře, skoro již mladý muž. Zdálo se, že obklopující ho Vontové mu prokazují jakousi úctu. Nebylo pochyb — byl to sám Velký Vont se svou Vontskou radou!

Dohlížitel nad uspořádáním lampiónů jim šel vstříc a oznamoval cosi jednomu z příchozích Vontů. Pak ukázal na provaz, jehož jeden konec ležel na stolku Velkého Vonta, zatěžkaný plochým kamenem, zatímco druhý konec splýval ze stolku kamsi dolů do tmy. Rychlé šípy nechápaly, k čemu provaz má sloužit, ale teď nebyl čas na dlouhé přemítání.

Oslovený Vont pokynul dohlížiteli, a ten zmizel ve tmě směrem, kterým předtím odešli jeho pracovníci.

Účastníci Vontské rady hleděli za ním, až kdesi ve tmě klaplo cosi jako dřevěná deska. Pak teprve si byli jistí, že jsou zde sami a nikdo nepovolaný je neposlouchá.

42 Na pospas Vontům

Velký Vont usedl za stůl proti půlkruhu, za nímž zaujali svá místa členové Vontské rady.

Chvíli bylo ticho, do něhož se jen mísilo hlučení zástupů Vontů, sročených v očekávání věcí příštích před kostelem. Velký Vont jakoby v těžkém zamyšlení se probíral nějakými papíry, vloženými do velké knihy, a členové rady na něho upřeně hleděli.

Jak na jeho tvář dopadala střídavě zelená a červená záře světla, jevil se jeho obličej jako tvář nějakého ducha. Lampióny hořely

mihotavým plamenem. Občas vyprskly. A zase závan větru je rozkýval a po chrámovém prostoru se roztančily závoje strašidelných stínů.

Pak Velký Vont povstal a pravil: „Budme svorni!“ Na ta slova povstali naráz i členové rady a zvolali jakoby z jedněch úst: „Žlutá je barva naše.“

„Nevyzraďme nic, co víme!“ pravil zase Velký Vont a členové rady odpovídali: „Mlčenlivost chrání nás!“

Po vyřčení těchto zahajovacích formulí všichni usedli a Velký Vont se ujal řeči:

„Přátelé a kamarádi, doba mého vedení Stínadel se chýlí ke konci. Sám jsem určil její skončení. Ne proto, že by mě již netěšilo pracovat mezi vámi, řídit osudy Vontů. Ale vontská tradice žádá, aby v jejich čele stál někdo mladší, než jsem já. Stejně jsem na svém místě ze všech svých předchůdců vytrval nejdéle. Kronika Vontů zde má vše dobře zaznamenáno.“

Velký Vont ustal na chvíli v řeči a znovu se zadíval do knihy, jako kdyby si chtěl oživit vzpomínky na vše minulé, co pod jeho vedením bylo do ní zapsáno.

„A vedl jsi nás dobře,“ pravil oddaně jeden z členů rady. „Byla to jen tvoje silná vůle, která způsobila například smíření Černé ulice s Ohradami, byl jsi to ty, kdo zavedl pořádek mezi náčelníky východních ulic kolem Dlouhých schodů. Nikdy dřív tam nebyl klid. Udělal jsi hodně!“

„Anebo ta fotbalová liga!“ podotkl pochvalně jeho soused. „To byl přece nápad!“

„A vítězství nad Trosečníky!“ připomenul třetí Vont nějaký úspěšný podnik.

„Nevkládejte vše jen na mou hlavu,“ bránil se chvále Velký Vont. „Vždyť jsem dělal vše s vaší pomocí — byla to práce společná. Jestliže zde byly úspěchy, byly dosažené i vaší zásluhou — a konečně i zásluhou dobrých náčelníků ulic. Ale naším úkolem dnes není vzájemně si zde říkat pochvalu a lichotky. Musíme vykonat ještě hodně práce, než tohle místo obsadí někdo jiný. A čas spěchá!“

„Myslím, že velkému boji se už nevyhneme,“ pravil nyní člen rady, který až dosud nepromluvil. „Celé Zákostelí i Ohrady a Modré ulice jsou pro Losnu. Ale všechny ulice směrem na Druhou stranu i poříční části Stínadel a Rybí trh, to všechno chce jen a jen Mažňáka!“

„Nevím dobře, co na tom Mažňákovi vidí, co od něho očekávají,“ divil se jeho soused. „Já sám bych k němu nikdy nemohl mít důvěru.“

Ale Velký Vont znovu promluvil: „Nediv se, zlákal je to, co dělá, a myslí si, že to tak bude pořád! Několika ulicím u Rybího trhu a na poříčních pláccích koupil docela nové kopací míče. Za Úzkou uličku zaplatil nějaká rozbitá okna. Je záhadné, kde na to bere, ale rozdává plnými rukama. A tím si některé bláhovce kupuje. A rozkřiklo se to, co je to platné, a teď mu přeje už i hodně ulic, které od něj nedostaly a nedostanou nic!“

„A to se mně právě nezdá správné,“ řekl rozhorleně poslední z členů rady „Vždycky jsme své Velké Vonty volili podle toho, jakými byli, co uměli a ne podle toho, co kde komu dali!“

„Je těžké tomu zabránit,“ řekl těžce Velký Vont, „je to už příliš daleko, než abychom teď proti tomu veřejně něco říkali. Ale nic není vlastně ztraceno — o Velkém Vontství rozhodne boj mezi Losnou a Mažňákem. A já věřím, že Losna z něho vyjde jako vítěz!“

„Bude boj zase takový jako poslední před šesti lety?“ ozval se dotaz v půlkruhu stolů.

Velký Vont zaváhal s odpovědí, a již se k ní nedostal. Kostelem se rozlehlo podezřelé praštění, i jakýsi zmatený šepot se ozval — a Vontská rada s údivem povstávala.

Ale to se již praštění změnilo v nezadržitelný ohlušující hluk.

Na Rychlé šípy počala dopadat nejdříve sprška prachu, rychle se měnící ve vodopád drobné malty, několik třísek dopadlo k jejich nohám, a vtom již úžasná rána zaplnila všechny prostory svatojakubského kostela a kotouče prachu zastínily na několik vteřin barevná světla. Něco nestvůrného, velikého spadlo v blízkosti Rychlých šípů.

„Co to je?“ vyjekl zděšeně Rychlonožka a odskočil tak prudce, že až nalétl na zeď. „Kostel se řítí, utíkejme!“

Ale Mirek s Jarkou měli více duchapřítomnosti, a té bylo v těchto několika vteřinách velmi zapotřebí. Ve sporém svitu papírových lamp, dříve ještě než se rozplynula první oblaka prachu, postřehli Mirek s Jarkou, co se stalo:

Starý zpuchřelý ochoz nad částí kostela, po kterém těž Rychlé šípy poprvé vnikly na schodiště ke zvonici, spadl jedním svým koncem dovnitř na dlažbu kostela, protože povolil jeho krajní nosný trámek zapuštěný do zdi.

Ale ochoz nespadol sám! Po jeho nakloněné ploše sesunula se dolů na dlažbu ještě nějaká změt' čehosi — jakési postavy se tu válejí v hromadě — a pro všechno na světě — tady ta — ten — vždyť je to Červenáček — a tam ti — Dlouhé Bidlo, Tonda Plíhalů a Štětínáč —

Jedním skokem vrhl se ze tmy Mirek k hromadě, dříve než se v ní mohl někdo z pádu vzpamatovat a než Vontská rada přispěchala. Uchopil Červenáčka, otupeného ještě pádem i leknutím a vtáhl ho do hluboké tmy zákoutí, v němž měli svůj úkryt.

Ale již jsou zde členové Vontské rady. Chápali se zbylých postav, cloumali jimi a Velký Vont volal: „Chytli jsme vás, slídilové! Věděli jsme dávno o vaší smělosti, s jakou jste vnikali do Stínadel! Ale dnes vaše troufalost dostoupila vrcholu!“

Když vetřelce Vontové odváděli pod lampióny ke stolům, Dlouhé Bidlo se úzkostlivě poohlédlo. Hledalo Červenáčka. Ale Vontové nezpозorovali, že počet zajatců je neúplný, a výprava Sběrače měla v sobě tolik sebezapření, že Červenáčka neprozradila.

Rychlé šípy na chvíli ztratily přehled o tom, co se děje pod lampióny. Jejich zájem se soustředil na Červenáčka, který se po vzpamatování začal vzpouzet a chtěl běžet za odváděnou výpravou.

„Zůstaň tady,“ šeptal překotně Mirek, „to jsme my, Rychlé šípy, neboj se přece! Nejsi náš kamarád, víme to, ale nemůžeme tě ponechat tvému osudu! To je naše poslední přátelská služba!“

„Neprosím se vás o vaši službu,“ odsekl Červenáček. „Nechci žádnou milost!“

„Není to přece milost — nebudeme ti to nijak vyčítat — — nedělej hlouposti — —“ přemlouval ho Mirek.

Pak Červenáček ztichl a již nepromluvil, ani se nesnažil vyběhnout z úkrytu, do kterého byl tak nedobrovolně odtažen. Jen ze sebe uraženě setřásl ruce svých bývalých kamarádů a díval se jako oni tam k lampiónům, kde končil krátký výslech.

„Jsou to oni — bezpečně je poznávám — a můžou zapírat, jak chtějí,“ bouřil jeden z členů rady. „Pronásledovali jsme je už dvakrát ve Stínadlech, jsou jednou z oněch dvou tlup, které se nám tady od jisté doby potloukají, aby vyzvídaly.“

„Dnes se ještě nedověděli celkem nic závažného,“ pravil klidně Velký Vont. „Ale pro svoji smělost a pro výstrahu sobě i všem ostatním musí být citelně potrestáni.“

Levou rukou uchopil provaz, pravou pozvedl kámen, kterým byl provaz zatížený, a zatahl za jeho konec. Provaz vedl k nějakému znamení ven před kostel. Neboť vzápětí nato přihrnulo se do okruhu světel zvenčí asi deset Vontů.

V nastalém hluku Rychlé šípy nepostřehly, co Velký Vont řekl, ale vnikl sem Vontové uchopili vzpouzející se a bránící se účastníky výpravy Sběrače a zmizeli s nimi ve tmě. Za chvíli nato dolehl sem z ulice povyk, při kterém Rychlým šípům přeběhl mráz po zádech a Červenáček se trochu zachvěl. Z povyku chvílemi zaznívala vontská píseň, bojovná, výhrůžná.

„Nechtěl bych být na jejich místě,“ zašeptal Jindra. Jarka jen dodal: „Konečně ale bude mít Sběrač aspoň jednou něco úžasného pro své čtenáře. Senzace! Výprask od Vontů!“

Mírek šeptající hochy okřikl. Pod lampióny se zase už jednalo.

„A jak je daleko pátrání po těch vetřelcích, kteří vpadají do Stínadel s našimi špendlíky na kabátech a vydávají ten TAM-TAM?“ zeptal se krajní člen Vontské rady.

„Víme dost, ale k odplatě se přikročí asi až po volbě. Teď není na to čas,“ vysvětloval Velký Vont. „Je to klub nějakých Rychlých šípů. Zatím jim byla dána výstraha před strkáním prstů do našich záležitostí. Ale předám svému nástupci pěkný plán, jak je přiskřípneme u nich doma. Nevykrouť se nám. Ale vraťme se teď k vypracování podmínek boje o Velké Vontství.“

Raději bych nějaký bod k dřívějším bodům ještě přidal, víte, takový nějaký, který by kladl veliký požadavek na znalost stínadelské minulosti. Je tak bohatá, tak krásná, ale z novějších generací Vontů málokdo se o ni už zajímá. Chci dát novému Velkému Vontovi za úkol, aby ji pozvedl a dovedl jí zjednat zaslouženou úctu. Každý Vont musí vědět, kdo byl prvním Velkým Vontem, každý musí vědět, čím byla rozepře Vontů proti Druhostraníkům před osmi lety, všichni musí mít v úctě žlutý špendlík na klopě svého kabátu, být na něj hrdí a vědět, proč ho nosí, i kdy a proč byl zvolen za vontský odznak, musí se znovu vzkřísit Svátek Vontů a Slavnost světél.

Prvním bodem boje bude osobní zápas mezi Losnou a Mažňákem. Pak provedeme zkoušku znalosti Stínadel. Jako třetí bod bude zkouška tělesné obratnosti. Ta bude sestávat z několika věcí. Zkoušku chytrosti připraví Olmer — ano?“

Jmenovaný člen rady povstal, usmál se a řekl: „Ano!“

„A potom,“ pokračoval Velký Vont, „přidáme bod nový, velmi těžký: každý z obou soupeřů bude muset donést nějakou zajímavost, která se váže ke Stínadlům či k vontskému hnutí vůbec — a kterou nikdo dosud nezná. Je úplně lhostejné, čeho se bude týkat. Ale čím bude zpráva zajímavější, tím líp pro toho, kdo ji přinese.“

Zvenčí sem zase dolehl hluk, přerušil hlas Velkého Vonta a již neutichl. Něco se venku dělo. Hochům v úkrytě se chvílemi zdálo, že slyší v hluku i zoufalé výkřiky Dlouhého Bidla, Tondy Plíhalů a Štětínáče. Z řeči pod lampióny neslyšeli již ani slova.

Jednání Vontské rady však už brzy skončilo. Její členové cosi zapisovali do svých lejtster, snad rozdělení úkolů, kdo co má obstarat nebo vypracovat k zápasu o Velké Vontství.

Rada se pak zvedla, opět byly proneseny podivné jakési formule, z nichž Rychlé šípky však pochytily jen několik slov — a pak všichni Vontové podávali Velkému Vontovi ruce.

„Odejdemo?“ zašeptl Jarka Mirkovi, když viděl, že Vontská rada zvolna opouští místo svého zasedání. Ale Mirek pravil:

„Ještě ne — nemůžou to zde přece tak nechat — někdo musí přece přijít zhasnout světla, uklidit ty bedny — — něco se možná přitom

dozvíme? Ale — haló — Červenáčku! — kam to běžíš?“ Poslední slova Mirek skoro nahlas vykřikl, ale nebylo to již nic platné!

Červenáček bez jediného slůvka nějakého rozloučení nebo snad dokonce nějakých důků se rozběhl s nepochopitelnou odvahou z bezpečného úkrytu a zamířil si přímo přes chrámový prostor, ozářený lampióny, směrem, kde zmizela Vontská rada!

„Zbláznil se! Určitě se zbláznil! Tvrdohlavec protivný!“ ulevoval si Rychlonožka.

„Tuší tam asi někde východ,“ pravil Mirek, „doufá, že jím proklouzne, až sem opět někdo vstoupí. Rád bych věděl, kudy se sem asi se Sběračem dostali.“

„Jistě tou cestou, jako my poprvé,“ mínil Jarka. „To je — oknem přímo přes ochoz. Tam asi zůstali, ale ztrouchnivělé dřevo takovou tíhu neuneslo, a když se shromáždili při poslouchání Vontské rady na jednom místě, prostě něco povolilo — a páni sklouzli po nakloněném ochozu jako po klouzačce dolů a udělali valnou hromadu . . .“

„Tiše — tiše!“ zasykl Jindra. Ve tmě na druhé straně, kde měl být domnělý východ z kostela, se ozvaly nějaké hlučné kročeje a pak vešli tři Vontové. Červenáček zatím kdesi zmizel.

43 Uprostřed nepřátel

Hoši rozhovoru přicházejících Vontů zprvu nerozuměli, ale pak Vontové přišli blíž a také zesílili své hlasy.

Jeden z nich, asi nějaký žertovný chlapík, si usedl na sedadlo Velkého Vonta a řekl: „Aspoň na několik vteřin zaujímám místo Velkého Vonta! Koukněte! Jak by mně to slušelo?“

Druhý se ušklíbl: „No — moc ne, nevypadáš na to! Ale Mažňák — ten se tu, pane, bude pěkně vyjímat!“

„A už to má skoro jisté,“ dodal třetí přesvědčivě. „Ať už v tom boji bude co chce, Mažňák Losnu odstaví ve všem! Kdepak na Mažňáka — kdo by se chtěl na něj hrabat!“

„Má prý v plánu plno nových a krásných věcí,“ povídal mluvka, sedící na křesle Velkého Vonta. „V Mydlářské ulici už o tom něco vědí, ale nechtějí nic prozradit. To víte — Mydlárna — z té vlastně Mažňák vyšel, ta bude vždycky jeho miláček a všechno se doví napřed!“

Potom se dali do sundávání nejvýše pověšených lampiónů. Nesejmuli však ještě ani tři a ve tmě, kde byl pravděpodobně vontský vchod, o němž Rychlé šípy nevěděly, když sem při první výpravě do Stínadel hledaly vstup, se začalo něco dít.

Problesklo tam několik světél baterek, ozval se výhrůžný křik, dupot nohou a do okruhu záře z barevných lampiónů se vhrnula asi šestičlenná skupinka Vontů.

Rychlé šípy zprvu nerozeznávaly v tomto zmatku hlomozících Vontů, oč jde. Křik Vontů byl výhrůžný, chvílemi se měnil v pošklebný chechot a zřejmě platil někomu ve středu jejich hloučku. Neboť se stále obraceli a otáčeli kolem jednoho z nich — proboha — oni ho drží za ruce — je to tedy jejich zajatec!

Dovedli ho až do půlkruhu stolů, zbylých zde po zasedání Vontské rady, a přítomní tři uklízeči se k nim s jásotem přidali. Pak hluk trochu utichl, To když jeden z Vontů, zdánlivě nejstarší, na zajatce promluvil:

„Tak ty si chceš tedy hrát na Velkého Vonta — co?“

„Nebudu si na něj hrát!“ pravil určitě a bezpečně zajatec. „Budu za něj zvolen!“

Tyrani propukli v posměšný chechot.

„To by musel Mažňák napřed umřít, nebo se aspoň odstěhovat ze Stínadel, chytráku,“ bouřil zase onen nejstarší z vězňatelů.

„Losna!“ zašeptal při těch slovech s úžasem Mírek hochům v úkrytu. „To je určitě Losna, přepadený a zavlčený sem Mažňákovými přívrženci!“

„Budu s Mažňákem bojovat,“ řekl zase s neochvějným klidem zajatec, „a zvítězím! A pak očistím Stínadla od ničemů, kteří se neostýchají přepadnout v přesile jedince, nebo kteří se odváží vztáhnout ruku na uchazeče o Velké Vontství! To už nebude smět být ve

Stínadlech Vontem každý, ale jen ten, kdo si svým chováním členství ve Vontském sdružení zaslouží!“

Chtěl ještě něco říct, ale jeho plamenná slova umlčelo několik úderů do tváře, které mu uštědřil mluvčí věznilů.

Zajatec se na něj podíval zpřímá a hrdě. Rány nesklonily jeho hlavu. Záře lampiónů dopadla na jeho podivuhodný obličej, který nebyl snad hezký, ale zajímavý.

„Zavolám tě jednou k odpovědnosti za ty rány,“ rozkřikl se zajatec důrazně a přece bez vzteku, na svého tyrana, „já, Otakar Losna, budoucí Velký Vont, rozumíš! A nebude možné, aby byl mezi námi Vont, který dokáže tlouct toho, komu jsou drženy obě ruce. Jsi ostuda Stínadel, ostuda Vontů!“

Příval dalších ran Losnu zase umlčel, ale ten se místo slov pokusil teď o zoufalý odpor. Bylo vidět, že je silný chlapík. Na každé ruce mu viseli Vontové jako klišťata, jeden se mu sápal na záda a snažil se jej zvrátit dozadu. Ale Losna se všemi cloumal a pohazoval tak, že kolem něho poletovali, klopýтали a točili se jako pápěry ve větru. Hoši Rychlých šípů ve svém úkrytu prožívali Losnovo utrpení s sebou a každý jeho pohyb mimoděk všichni trochu napodobili, tak jako někdy nevědomky vyhodíme trochu nohu, vidíme-li skokana, nesoucího se přes vysoko položenou latku.

„Musíme mu pomoci!“ zašeptal Mirek, když se situace pro Losnu stávala stále horší.

„Ale jak — není to možné — vždyť nejsme Vontové . . .“ děsil se Jarka. „Nezapomínej, že jsme ve Stínadlech, kde snad bude proti nám i samotný Losna!“

„Nevěřím tomu! Losna přece není ničema. A proto bude spíš s námi, než s darebáky, kteří porušili vontskou čest. Ostatně — přátelství s budoucím Velkým Vontem není taky k zahoezení! A že by se na nás zlobil za to, že jsme mu pomohli z tísně, to se mně nechce ani věřit!“

„A co tedy chceš dělat?“ zeptal se trochu úzkostlivě Rychlonožka.

„Vyřítíme se ven,“ vykládal Mirek chvatně svůj úmysl, „a spustíme takový povyk, jaký jen vůbec dokážeme. Budeme se

vydávat za Losnovy přívržence a vynasnažíme se vzbudit zdání, že je nás tu desetkrát víc než jich! Mažňákovci utečou . . .“

„ . . . a když neutečou?“ přerušil Mirka Jindra.

„Pustíme se do nich!“ nedal se vyrušit Mirek. „S Losnovou pomocí je snad zaženeme! Přece snad taky něco dokážeme — či ne?“

„Samožřejmě!“ řekl za všechny Jarka.

„Tak ven — a do toho! *Do toho!*“ zavelel Mirek. Poslední dvě slova už začal křičet docela nahlas a ostatní se k němu přidali. Rozběhli se v rozevřené řadě k lampiónům, aby budili zdání, že jich je plný kostel a že vybíhají ze všech jeho koutů, dupali a volali:

„Losno, vydrž, jdeme ti na pomoc! Mažňákovci ven!“

Pak se Mirek ještě obrátil do úkrytu, ze kterého vyběhli, a volal tam do prázdnoty na vymyšlené posily: „Losna je v nebezpečí! Rychle!“ Křik bouřil celým prostorem ve stonásobné ozvěně.

Vontové pod lampióny na okamžik strnuli. I sám Losna se přestal vzpínat svým věznitelům. Potom cítil, jak prsty Vontů, svírající jeho zápěstí i ramena, povolují. Slyšel ten křik a pochopil, že mu přináší spásu. Rozehnal se zuřivě po nejbližších Vontech. Někdo vykřikl: „Těch je tady jako much! Rychle odsud!“

Rychlé šípy však byly už tady a začaly své dílo. Jejich útok byl prudký a jeho síla zvětšená tím, že narazily na Vonty v plném běhu.

Mažňákovi přívrženci se ani příliš nebránili. Padlo několik bezvýznamných ran, které měly krýt jejich ústup, a když se Vontové dostali za okruh záře zkomírajících lampiónů, dali se na zběsilý útěk do tmy, k východu.

Hoši Rychlých šípů je pronásledovali spíše křikem než během. Stačilo jim, že Losna je zatím zachráněn, a netoužili ani trochu pustit se za Vonty dále.

Losna stál nyní uprostřed nich a údivně se jich ptal:

„Odkud jste sem přišli? A kdo vlastně jste? Mám dobrou paměť, ale vás se nepamatuju! Vás jsem ve Stínadlech ještě neviděl!“ poslední větu pronesl s nádechem lehkého podezření.

„Nejsme Vontové,“ pravit Mirek zvolna a přímo. „Nejsme taky samožřejmě ze Stínadel. Špendlíky, které vidíš na našich kabátech, nosíme jen proto, abychom Vonty příliš nedráždili . . .“

„Anebo abyste je oklamali!“ přerušil ho ostře Losna. „Ale to jste tedy vyzvědači! Přišli jste sem z jiné části města a vetřeli jste se dokonce v místa, kam se dostane málokterý Vont!“

„Dnes se jich sem dostalo hodně! Sám ses na své kůži o tom přesvědčil!“ pravil trochu kousavě Mirek. „Vyčítáš nám, že jsme tady. A přece naše přítomnost tě zachránila! Říká se tomu tady ve Stínadlech vděčnost?“

Losna byl trochu v úzkých. Ale hned se zase vzpamatoval.

„Nevytloukejte z té nahodilé pomoci pro sebe nějakou polehčující okolnost. Proto, že jste mně pomohli, nemůžete ještě očekávat, že vám promineme vniknutí do Stínadel a do jejich posvátného místa!“

„Nebudeme se teď tady o to přít,“ řekl chvatně Mirek, protože venku opět začal vzrůstat výhrůžný hluk. „Zdá se, že tvoji odpůrci se vracejí! Pojď s námi, pohovoříme si jinde, a snad tě dnes zachráníme ještě podruhé. Ale jen rychle, rychle!“

Dal se do běhu směrem ke dveřím do sklepa, následovaný svými kamarády, a Losna je mimoděk doprovázel. Nechtěl se dostat ještě jednou do moci Mažňákovců!

„Jsme stejně v pasti,“ hučel však zasmušile. „Není odsud jiného východu než vyndaná deska v hlavních vratech, a ta obsadili Mažňákovci!“

„Známe ještě dvě cesty odsud!“ pravil sebevědomě Mirek — „a snad tě tahle okolnost přesvědčí, že tady nejsme takovými cizinci!“

Vnikli za dveře na začátek sklepního schodiště a Jarka zde za svitu baterek zavrtal do dveří tři silné obrtlíky, na místě staré rozpadlé zástrčky. Ta vzala za své tehdy při jejich první výpravě do Stínadel, když zde byli pronásledováni Vonty. Obrtlíky seděly ve dřevě pevně, a když je zastrčili, nemohl teď nikdo z kostela na schody do sklepa. Zde byli Rychlé šípy i Losna v bezpečí.

Pozoroval jejich klidné počínání s nímým údivem, který ještě vzrostl, když potom vnikli do Hřbitovní chodby.

„Tak to je asi ta chodba, o které se Mažňák chlubil, že ji objevil!“ řekl pak v zamyšlení, spíše sám k sobě než ke svým zachráncům. „Nechtěl jen říct, kde se nalézá. A tímhle svým objevem asi vyhraje Velké Vontství.“

Mirek se překvapivě zastavil v chůzi a zeptal se: „Co tím myslíš?“ Ale již v duchu věděl, oč asi jde.

„Mezi mnou a Mažňákem bude boj o Velké Vontství,“ vysvětloval mrzutě Losna. „A takový objev v boji hodně pomůže.“

„Ano, víme o tom!“ přisvědčil Mirek, jak nejlhostejněji dovedl. „Je to jen jeden bod programu boje: přinést nějaké tajemství nebo nějaký objev, který by se týkal Stínadel!“

Losna sebou až trhl úžasem. „U všech všudy — jak i tohle víte?“ vyjekl překvapeně. „Vždyť já sám jsem se to dověděl teprve před chvílí na ulici od Vontské rady, kde mně a Mažňákovi tajně sdělila podmínky boje!“

„Víme hodně! Mnohem víc, než si myslíš. A naše vědomosti by ti mohly v boji mnoho prospět,“ promluvil klidně Mirek.

Jeho jistota stoupala, protože poznal, že je Losna bude velmi potřebovat a že spíše oni jeho než on je mají v moci.

„A proč vlastně myslíš, že by Mažňák vyhrál boj tím, že oznámí objev téhle chodby?“ dodal.

„No to je přece jasné!“ rozčilil se Losna. „Objevil chodbu a já nemám nic!“

„Jak to? Máš přece přinejmenším tentýž objev jako Mažňák,“ namítal Mirek.

„Můžeš prokázat ještě dřív než on, že o chodbě víš. Necháme ti slávu objevitele, neprozradíme, že jsme to byli my, kdo ti ji ukázal!“

„Nebesa! Máte vlastně pravdu,“ ozval se Losna nadšeně. „Docela pravdu! Sám dobrý duch mi vás poslal do cesty. To už je vaše druhá dobrá služba, kterou mně dnes prokazujete!“

„Dobrá,“ odmítal Mirek tuto děkovnou pochvalu a kul železo dále. „Ale tím, že budete oba vědět o stejném objevu,“ pokračoval, „ani jeden z vás v tomhle bodu boje nepostoupí kupředu. A to bude škoda. Chceme, abys ty zvítězil nad Mažňákem! A proto se nesmíš spokojit pouze s tím, že Mažňákův objev chodby uděláš bezcenným, musíš přijít sám s nějakým dalším objevem, který by ti nad Mažňákem v boji získal body!“

„A víte o nějakém?“ vyhrkl dychtivě Losna.

„Ano!“ řekl zvolna Mirek, zastavil se a pohleděl Losnovi přímo do očí. „*Můžeme tě naučit, jak se dostával Tleskačův ježek z klece!*“

„Cože? Opakuj to ještě jednou! Řekni to ještě jednou znovu! To že znáte? To že byste dokázali? Vyndat ježka z klece! Od Tleskačovy smrti ježek venku z klece nebyl. Nikdo jiný to nedokázal než Tleskač!“ chrлил ze sebe Losna. Jeho vzrušení bylo ohromné. Mžikal očima, polykal sliny a jeho ústa se občas otevřela naprázdno a sevřela se zase vnitřním rojením myšlenek. Ta zpráva byla největším otřesem, jaký ho kdy potkal.

44 Výměna tajemství

Mirek Losnův úžas očekával, a přece se teď až musel usmát, když jej na jeho tváři pozoroval. „Ano,“ řekl jen klidně, „známe Tleskačovo tajemství, které nechtěl a taky nevyzradil nikdy nikomu!“

Mirek mohl tuto větu říct ještě klidně, protože to co se dozvěděly Rychlé šípy zase naopak od Losny, přišlo až za několik vteřin.

„To je úžasné, co všechno o Tleskačovi víte!“ řekl Losna s bezmezným obdivem. Pak ho něco napadlo a on vykřikl:

„Ale — to tedy, když mne Tleskačovo tajemství naučíte — — *to pak budu moct ježka před celou Vontskou radou krásně z klece vyjmout* — to bude nejúžasnější překvapení a Mažňák nepřijde s větším!“

Teď bylo zase na Rychlých šípech, aby byly ohromeny. Losnova slova způsobila mezi nimi úplnou paniku. Mirkovi se při nich až rozbušilo srdce. Chytil Losnu za rameno a rozkřičel se: „Jakže jsi to řekl? Že budeš moct ježka z klece vyjmout? To je tedy hlavolam na světě? Kde je? Mluv přece — —“

Losna jen přisvědčil. „Když už jsem to tak nakousl a prozradil, řeknu vám to celé!“ pravil. „Stejně byste na to později asi přišli. Tedy — Tleskačův hlavolam se našel. A to už před léty. Pak se náhle na nějaký krátký čas ztratil, až někdo přinesl zprávu, že se na

Druhé straně jeden kluk chlubí, jako kdyby ježka v kleci měl u sebe. Myslím, že se jmenoval Marynovský nebo tak nějak . . .“

„Marynčák,“ přerušil jej Mirek. „Marynčák se jmenoval. Pamatuju se dobře. Měl tenkrát na krku celá Stínadla!“

„Ano, prohnali jsme ho důkladně!“ ušklíbl se Losna. „Nakonec však byl hlavolam Vontskou radou nalezen ve Stínadlech a i nadále sloužil svému účelu: byl a dodnes je talismanem, odznakem Velkého Vontství. Nalézal se vždy u toho, kdo právě byl Velkým Vontem — a když dosavadní vládce Stínadel ustupoval novému, předal mu jako odznak hodnosti s titulem i ježka v kleci. Je to vlastně tajemství, které ví kromě Vontské rady jen několik náčelníků ulic. Mažňák je mezi nimi. Nikdo jiný neví, že hlavolam je nalezen a dokonce že je určen za odznak Velkého Vontství!“

Za celého tohoto rozhovoru postupovali zvolna všichni Hřbitovní chodbou, chvílemi se prodírali po hromadách nánosů těsně pod její klenbou a Mirek spřádal horečné plány, co podniknout dále.

Každé slůvko, s Losnou zde promluvené, muselo být voleno s rozmyslem, opatrně, aby mu nebyla zbytečně prozrazena cena hlavolamu. Ježek v kleci je tedy na světě! Co to znamená? Že je na světě i plán úžasného Tleskačova vynálezu, plán jeho létajícího kola, které skutečně létalo, jak potvrdil deník. Jsou sice dochovány zprávy o tom, že již kdysi, snad před sto — snad před dvěma sty roky létal jakýsi muž na výroční trhy do Vodňan na podivném kole vlastní výroby. Vzhled kola a jeho sestavení se nedochovalo. Ale tady v Tleskačově ježku plán nového, a jistěže i lepšího létacího kola určitě je! Není myslitelné, že by někdo po smrti Jana Tleskače ježka z klece dovedl vyjmout a snad připadnout i na to, že ježek samotný je dutý, rozvíratelný na dvě půlky!

Rychlé šípy se musí plánu létacího kola zmocnit za každou cenu, aby jej odevzdaly na patřičná úřední místa a aby snad z vynálezu netěžil někdo, kdo není k tomu oprávněn!

Ale jak to všechno Losnovi povědět? Je možné mu věřit? Mirek rozhodl, že ne! Věc byla příliš důležitá a představovala při svém využití ohromné bohatství, než aby se s ní svěřil někomu, s kým se seznámili před necelou hodinou.

A tak, když všichni došli v místa, kde nános v chodbě natolik ustával, že se dalo zcela pohodlně a vzpřímeně stát, zastavil Mirek celou výpravu a obrátil se k Losnovi:

„Naučíme tě tedy ježka z klece vyndávat, ale musíš nám něco slíbit! Snad se ti bude zdát divné to, co máš slíbit, ale my ti zatím nemůžeme vysvětlit důvod, proč tenhle slib na tobě chceme!“

„Ven s tím tedy!“ zvolal rozechvěně Losna. „Slíbím vše, co bude jen trochu v mé moci!“

„Dobrá! Žádáme tedy od tebe, abys — až ti Vontská rada hlavolam při boji o Velké Vontství k vyjmutí ježka předloží, vyndal a opět vložil a do klece *jen jednou*, a to ještě tak, aby nikdo z Vontské rady neviděl, jak jsi ježka z klece vyndal. Vyjmutého ježka nedáš z ruky!“

A druhé vyjmutí a opět vrácení ježka do hlavolamu provedeme my sami, v tvé přítomnosti, ale ještě toho samého večera, kdy budeš zvolen Velkým Vontem a kdy obdržíš od svého předchůdce hlavolam jako odznak do úschovy! A to je to celé, co od tebe chceme, abys slíbil!“

„Je to dost málo a je to snadné,“ oddychl si Losna. „Nechápu ale, jaký účel tím sleduješ? Co z toho budeš mít, že právě *druhé* vyjmutí ježka musí být provedeno vámi? Proč nemůžu před Vontskou radou ježka z klece vyjmout několikrát? Na vás by se pak přece taky dostalo, půjčím vám ježka, kdykoli budete chtít, a můžete ho třeba tisíckrát z klece vyjímat a zase do klece vracet!“

„Už jsem ti řekl, že ti zatím nemůžeme sdělit důvody, které nás vedou k tomu, abychom chtěli na tobě všechny ty podivné přísliby!“ odporoval Mirek.

Ale Rychlým šípům již svítalo, proč Mirek chce takovou úmluvu s Losnou sjednat. Mirek se oprávněně obával, že by Losna nebo i někdo ze členů Vontské rady při zkoumání vyjmutého ježka mohl objevit, že se ježek dá rozšroubovat — a tím že by byl objeven jeho drahocenný obsah, plán létacího kola. Proto čím dříve obsah ježka Rychlé šípky vyberou, tím lépe! A je tedy od Mirka velmi prozíravé, že si zabezpečuje Losnovým příslibem, aby při boji o Velké Vontství, až bude předvádět ten úžasný objev — vyndání ježka z klece — vyndal jej jen jednou a druhé vyjmutí přenechal Rychlým šípům.

Také to, že Losna neukáže Vontské radě, jak dostává ježka z klece ven ani nedá vyjmutého ježka někomu do ruky k prohlídce, bylo velmi moudré. Zmenšovalo nebezpečí, že vnitřek ježka vykradou nepovolání před zraky Rychlých šípů, které se budou jen bezmocně krčit ve tmě úkrytu, až dojde k boji o Velké Vontství mezi Losnou a Mažňákem.

„Přistupuju tedy na vaši podmínku,“ pronesl odevzdaně Losna. „Udivili jste mě dnes už tolikrát, že teď mě už od vás nepřekvapí nic, ani tahle nevysvětlitelná žádost. A teď ale vysypte to tajemství, jak Tleskač ježka z klece dostával!“

Nešlo to však tak rychle, Mírek byl příliš opatrný. A tak Losna ve svitu baterek musel napřed do Mirkova notesu napsat slavnostní prohlášení, že splní svůj slib.

A teprve když Losna prohlášení podepsal, začal Jindra odříkávat návod, jak ježka z klece dostat. Uměl ho z paměti. Ta slova z deníku Jana Tleskače, po kterých toužilo několik stínadelských generací, se mu zdála tak kouzelná, že je četl doma v klubovně tolikrát za sebou, až uměl celý Tleskačův zápis z paměti — a teď zde se to výborně hodilo.

Jak začal v tichu Hřbitovní chodby, uprostřed zápachu plísňe, zvolna odříkávat to otevírací tajemství, začínající slovy: „*Když natočíme nejdelší osten ježka tak, aby vyčníval z klece nejširším jejím otvorem . . .*“ přeběhlo Rychlým šípům podivné mrazení po zádech. Myšlenky dávno mrtvého chlapce tu zněly nahlas, přesně slovo za slovem, jak on je tehdy psal ve večeru obav před tušeným nebezpečím.

Losnovo vzrušení dostoupilo vrcholu. Široce otevřenýma očima visel Jindrovi takřka na ústech, aby mu ani jedno slůvko neuklouzlo. A když Jindra skončil, musel mu celý postup vyjímání ježka nadiktovat a Losna si jej napsal. Nebylo možné si to zapamatovat hned na poprvé!

„Jen až to budu umět z paměti jako ty,“ usmál se potom Losna, „budu moct ježka před celou Vontskou radou bezpečně a jistě z klece vyndat.“

„A samozřejmě že si přitom nebudeš postup nahlas předříkávat!“ připomenul ještě Mirek.

Losna se jen krátce zasmál. „Snad si nemyslíš, že to úžasné tajemství, které jste mně vyjevili, bych zde někomu prozradil? To se nedozví ve Stínadlech nikdo! Žádný nesmí ani vidět, jak ježka z klece vyndávám. Obrátím se přitom k Vontské radě zády. Od prvního původního Velkého Vonta až do toho, který se dnes Velkého Vontství vzdává, se žádný nemohl pochlubit znalostí tajemství úžasnějšího a toužebnějšího než já! Byl bych blázen, kdybych ho zde prozradil. Takhle si dobudu ještě větší úcty celých Stínadel!“

„Máš pravdu!“ souhlasil ochotně Mirek. „Teď se ale dohovořme, kdy a kde nám předáš hlavolam, abychom i my zkusili ježka z klece vyjmout?“

Boj o Velké Vontství je příští sobotu a začíná u Jakuba v pět hodin odpoledne,“ pravil Losna. „Jistě tam v tu dobu zase budete. Po volbě Velkého Vonta je zvykem, že celá Vontská rada vyjde na náměstíčko před kostel a tam odstupující Velký Vont ohlásí, že jeho nástupce je zvolen. Nový Velký Vont je po tu dobu slavnostního ohlašování uvnitř kostela zatím sám. To trvá asi pět minut. Pak pro něj odstupující Velký Vont přijde a předvede ho čekajícím Vontům na náměstíčku. To je taky jeho poslední úkol před odstoupením.

Věřím, že boj vyhraju, a že to budu já, kdo bude s ježkem v kleci v ruce těch pět minut v kostele sám čekat na zavolání. No — a v těch pěti minutách přiběhnete ke mně z úkrytu a můžete ježka z klece vyndat třeba desetkrát!“

To byla nejlepší možnost a Mirek to uznal. Za stálého hovoru a domlouvání podrobností dospěli až ke konci Hřbitovní chodby. Poďařilo se jim bez nehody vyklouznout domem až na ulici a Losnův údiv nad tím, kde to vyšli, byl nezměrný.

Chvilí ještě šel s Rychlými šípy až tam, kde se jejich cesty rozcházel na dvě různé strany. Na rozloučenou podal všem ruku a řekl: „Doufám, že vám už příští sobotu podám ruku jako Velký Vont!“

„Jsme o tom nezvratně přesvědčeni,“ odpověděl Mirek za všechny své hochy. „Ale na Mažňákovy stoupence pozor! Jsou všeho schopní!“

„Bez starosti,“ usmál se Losna a jeho oči se sevřely ve dvě úzké štěrby. „Podruhé už se jim nepodaří dostat mne do své moci jako dnes! Na shledanou v sobotu!“

A tak se spokojeně rozešli, on i Rychlé šípy, protože každá strana tímto seznámením ohromně získala pro své cíle.

Události, plynoucí až dosud proudem dravé bystřiny, změnilы svou rychlost na řítící se vodopád.

45 Naslouchací zařízení

Do příští soboty, kdy měla ve Stínadlech proběhnout volba Velkého Vonta, bylo ještě dlouho a Rychlé šípy ten čas využily k napsání dalšího TAM-TAMU. Šel teď na dračku. Mirek přehodil přes palubu výhrůžky Vontů a nebál se napsat ani to, co se dělo na Vontské radě. Vynechal jen, v čem se bude zápasit o hodnotu Velkého Vonta. Ale o předvolebních třenicích mezi přívrženci Losnovými a Mažňákovými se Druhostraníci dozvěděli vše, právě tak jako o vyhlídkách, jaké kdo z obou uchazečů o Velké Vontství má.

Také opatrnou zmínku o tom, že „snad i Tleskačův hlavolam — jak mají Rychlé šípy zprávy — se asi dokonce objeví . . .“ utrousil Mirek do TAM-TAMU.

A tato zmínka způsobila takový poprask, jaký se strhl jen tehdy, když TAM-TAM vyjevil, že Jan Tleskač pracoval na nějakém úžasném vynálezu. I ve Stínadlech se teď již o věstníku Rychlých šípů hodně mluvilo. Vontové byli rozrušení, že někdo z jiné čtvrti, a k tomu zrovna z Druhé strany, si dovoluje vnikat do jejich záležitostí, a nemohli Rychlým šípům přijít ani na jméno, třebaže Mirek psal způsobem neurážlivým, velmi slušným. Byla to spíše uražená vontská pýcha, nelibost nad takovými úžasnými znalostmi a vědomostmi o Stínadlech, kterými se vyznačovali ti, kdo do nich ani nepatří!

Napětí mezi Druhou stranou a Stínadly pocíťovali nejvíce Druhostraníci, kteří bydleli v okolí Rozdělovací třídy. Nebylo dne, aby se

zde teď neodbyla nějaká menší či větší bitka, začatá vždy vpadnuvšími Vonty. (Ačkoliv i Vontové měli být Rychlým šípům vděční za jejich pátrací činnost.) Prozatím to byly vždy jen několikahlavé hloučky, jejichž členstvo zůstávalo v blízkosti Rozdělovací třídy. Ale bylo nebezpečí, že se z toho vyvine pravidelný nepřátelský stav mezi oběma čtvrtěmi jako již v minulých dobách.

Předvolební vzrušení ve Stínadlech se stupňovalo den ze dne. Vontové se přeli sami mezi sebou a docházelo stále k častějším nepokojům, které musel uklidňovat Dlouhý v přilbě, policista vysoké atletické postavy.

A tento neklid se přenesl i na Druhou stranu. Události ve Stínadlech se staly středem pozornosti Druhostraníků, kteří — když již sami ve své části města nic podobného neprožívali — chtěli se alespoň svým zájmem účastnit toho, co se dělo tam za Rozdělovací třídou, ve Stínadlech.

A v tom posledním týdnu, když se události již hrnuly tempem nezadržitelným, zažily Rychlé šípy jednu další příhodu.

Bylo to v jejich klubovně na normální pravidelné schůzce. Jarka právě dočetl nově napsané „Klubovní hlášení“ a všichni hoši je teď podepisovali. Venku fícel ostrý vítr, ale v klubovně bylo teplo a příjemně. Neprůhledná záclona v okně, které vedlo do zpuštělé zahrady, byla spuštěná, což dodávalo klubovničce ještě větší útulnost. V kamnech vesele praskalo.

A v tom na chvíli nastalém tichu se najednou Jarka zeptal:

„Rychlonožko, máte tady u vás v domě myši?“ Rychlonožka přestal foukat do vypálené sirky, kterou právě chtěl přefouknout přes stůl, a vykulil na Jarku oči.

„Myši?“ vyhrkl protáhle a s údivem. „No — ve sklepě by se snad nějaká našla. Ale proč se ptáš? Chceš se snad zavděčit Štětináci? Jak tě to tak napadlo?“

„Tak!“ usekl Jarka. „Že totiž tady v klubovně máme myš — — kdyby vás to jako ráčilo zajímat!“

„Kde? Kde? Nikdy jsme ji tu neviděli — co se ti zdá?“ doráželi hoši na Jarku a rozhlíželi se klubovnou.

„Bud'te chvíli zticha a uslyšíte ji!“ vybědl Jarka. Zmlkli. Jen vítr zase venku hučel a v kamnech zpívalo. A tu se najednou ozvalo — jakési nepatrné zaškrábání, jako někde ve zdi.

„Na mou duši, myš!“ vydechl Rychlonožka.

„Počkej, bud' tiše!“

Podivný zvuk se zase ozval. Směrem od podlahy, z rohu u okna. A vtom již tím směrem ukazuje Jindra na něco prstem. Mirek pozvedl stínidlo lampy, aby tam bylo lépe vidět.

Jutová látka, kterou byla stěna pod oknem potažená, se v koutě občas skoro neznatelně pohnula. Někdy více, někdy méně. Něco živého malého bylo pod ní. A chvílemi se to na napnuté látce i rýsovalo svými ostrými obrysy.

„Myš! Opravdu myš! Chytnu ji!“ šeptal Rychlonožka a v jeho očích zaplálo vzrušení lovce. Tiše se kradl k oknu, ruku vztaženou, jak jí chtěl myš pod látkou přimáchnout ke zdi. Pohyboval se tak tiše, že myš ani nevyrušil, a hoši zřetelně slyšeli její ostré škrábání dále.

A pak Rychlonožka skočil a jeho ruka se připlácla na jutovinu na stěně.

„Máš? Držíš? Neutekla?“ volali hoši jeden přes druhého a hrnuli se k Rychlonožkovi.

Ale kupodivu — Rychlonožku ani trochu nerozradostnil jeho úlovek — nemluvil. Ruku měl pořád ještě přitisknutou ke stěně, zřejmě pod jutovinou něco svíral — a jeho tvář byla bledá.

„No tak — co je? Co se stalo? Ukaž!“ řekl Mirek udiveně.

A Rychlonožka jen zašeptal: „Mirku — to nebyla myš — to bylo — to je — já nevím, ale — — je to nějaké železo či co!“

Mirek už byl na kolenou a odkrýval pytlovinu směrem k oknu. Rychlonožka odtáhl teď ruku — a hochům se zjevilo cosi podivného. Ze zdi pod oknem, rozměklé a rozdrobené zde vlhkem od země ze zahrady, vyčuhovala do klubovny několika centimetry malá kovová trubka.

„Myš utekla tou trubkou!“ prohlásil Jindra dobrodušně, ale Mirek se rozkřičel:

„Žádná myš, chytráci! To je něco jiného! Rozumím už všemu! Všichni ven do zahrady, tady oknem!“

To se již sám sápal na záclonu v okně. Zároveň dal rozkaz ke zhasnutí lampy. „A všichni baterky,“ volal. „Tam v zahradě nás někdo poslouchal. Tou trubkou — rozumíte, zvenčí, skrz zeď k nám do klubovny proraženou! Taková trubka nese zvuk jako telefonní drát!“

Klubovna Rychlých šípů se nalézala v přízemí a její okno bylo jen asi tři čtvrti metru nad zemí. Vyskákání oknem do opuštěné zahrady bylo dílem několika vteřin. Ale byla zahrada skutečně tak opuštěná, jak v té neproniknutelné tmě vypadala?

46 Honba v opuštěné zahradě

„Jen opatrně a tiše!“ nabádal Jindra a bylo opravdu zapotřebí tyto dvě výzvy zachovávat. Opatrnost byla nutná proto, že v zahradě, kam nájemníci domu nesměli, bylo plno nerovných míst a dolíků, vzniklých rozpadávajícími se záhony. Také uschlé větve se zde povalovaly ve svorném sousedství starých pohozených cihel a kamení. A ticho museli hoši udržovat, aby rozpoznali, odkud přichází podivný zvuk, který zaslechli, jakmile počali vyskakovat oknem do zahrady.

Někdo se zde ve tmě zřejmě prodíral pichlavým křovím a měl velmi na spěch. Nasvědčovalo tomu jeho časté pády k zemi.

„Jde to odtamtud!“ zašeptal Jarka a ukázal před sebe do tmy, kde hoši věděli, že stojí skupina starých javorů. Teď se z těch míst ozýval šustot spadlého listí.

Mírek tam vrhl světlo své baterky a ostatní svítilny se hned připojily. V jejich záři se mihl pod stromy nějaký stín, příliš vzdálený, než aby mohli posoudit, kdo to je, a dusot běžících nohou se vzdaloval obloukem do opačného konce zahrady, kde končila vysokou zdí a byla ještě zanedbanější než jinde.

Rychlé šípy se pustily za záhadným návštěvníkem zahrady. Jejich mysl horečně pracovala. Kdo to je? Co měl společného s trubkou ve

zdi? Kdo ji prorazil zdí ze zahrady do klubovny, aby mohl poslouchat, co se v klubovně mluví?

Jindra teď upadl přes nějaký drát a zapletl se do něho. Ale ostatní nepolevili.

„Jen ho nepustit z toho kouta,“ šeptal Mírek. „Tam nám nemůže utéct. Zeď do sousedního dvora je vysoká. Na tu se nedostane. Ale kdyby se byl otočil nalevo, bylo by zle — zmizel by nám za nízkými ploty ve dvorečkách k Matlašově ulici!“

Blížili se opatrně ke zdánlivě neproniknutelnému houští.

„Stůj! Stůj!“ zahoukal do tmy Rychlonožka. Odpovědí mu však byl jen hluk prchajícího.

Na pokraji hustého křoví se zastavili. Světlo neproniklo za jeho clonu. A vtom se někde v té spleti křovisek ozval nový pád, následovaný bolestným vzdechem.

„Ozvi se nám přece,“ volal Mírek v ten směr. „Nemůžeš nám stejně utéct a ještě si polámeš nohy!“

Ale Jindra, který se vzadu vyhrabal z drátu na zemi, přiběhl právě prudce za ostatními, a aniž by čekal na nějakou odpověď z křoví, odvážně tam vpadl. Hoši ho následovali. Postupovali v rozestupu dopředu, aby jim neznámý nemohl uklouznout zpět do míst, ze kterých přicházeli.

„Tady — tady je!“ vykřikl po několika krocích Jindra.

Za hromadou staré hlíny, zarostlé několikaletým býlím, se cosi válelo a skučelo. Baterky na to vrhly svou záři. Válející se postava udělala pohyb, jako kdyby se snažila zvednout, ale Jarka již přiskočil a posvítil jí přímo do obličeje.

„Vždyť je to Bohouš — “ vykřikl překvapeně. „Nejmladší člen Bratrstva Kočičí pracky!“

Bohouš byl známou figurkou po celé Druhé straně a jen společnost, jakou bylo Bratrstvo Kočičí pracky, ho mohla přijmout mezi sebe.

Rychlé šípy se s ním seznámily již před dlouhou dobou, to Bratrstvo Kočičí pracky ještě nebylo. Bohouš tehdy přišel k Rychlým šípům a žádal je o pomoc proti Dlouhému Bidlu, které mu vzalo celou hromadu sešitů dětského časopisu.

Rychlým šípů se podařilo sešity Bohoušovi z rukou Dlouhého Bidla zachránit, přičemž bylo Dlouhé Bidlo potrestáno nejen od nich, ale i od starého Duška, jemuž se říkalo Jedovatý dědek.

Každý by si myslel, že Bohouš bude za to Rychlým šípům vděčný — ale kde! Když Dlouhé Bidlo slíbilo Rychlým šípům za jejich zásah pomstu, přešel Bohouš k němu, nabídl mu své přátelství a spojil se s ním proti ním!

Pak se Dlouhé Bidlo a Bohouš seznámili se Štětináčem, a když tuto podařenou trojici zamkla s mrtvou třínohou kočkou v dřevníku stará Zavadilka, utvořila v tom památném pro ni měsíčním večeru Bratrstvo Kočičí pracky.

Bohouš se svým nevděkem k Rychlým šípům zhnusil všem, kdo jej na Druhé straně znali. Byl to ostatně všemi špatnostmi prolezlý chlapec: zrádný a zbabělý, potměšilý a mstivý. Když koukal z okna v bezpečné výši, plival a pokřikoval na dole jdoucí hochy. Dostal-li jej pak někdo do moci, rozeřval se na celé kolo a dožadoval se hlasitě pomoci kolemjdoucích dospělých lidí. Dělal ustavičné klepy a způsobil jimi mezi hochy i děvčaty již mnohou mrzutost — —

Ale teď ve vzduchu létal výprask a Bohouš, který měl pro tyto věci neobyčejně vyvinutý smysl, cítil, že se snese na jeho hlavu.

47 Výslech

„Bohouš!“ vykřikl překvapeně Mirek.

„Ano, Bohouš!“ dosvědčil zdrceně polapený. „Jsem ztracený, jsem úplně ztracený — — kdyby tu tak bylo Dlouhé Bidlo . . .“ kvílel, ale pak se začal vzpouzet, plivat, škrábat, kopat a volat:

„Pusťte mě — co mě držíte? Hned mě pusťte, slyšeli jste nebo ne — zloději — a nenadávejte, jóó? Řeknu to na vás, budu křičet a pan domácí uvidí, že jste v zahradě. Víte přece, že se sem nesmí! Tak mě pusťte, kdo mě to tak vzadu škrťí, jééé — “

„Nebreč!“ zarazil Mirek rázně Bohoušův vodopád slov a začínající brekot. „Nikdo tě přece neškrťí, vždyť tě držíme jen za

jednu ruku. Jsi kluk nebo postrašené štěně? Je odporné se na tebe dívat! Ale nic ti neuděláme, když nám vysvětlíš, co jsi tady dělal a co víš o té trubce!“

„A pustíte mě opravdu? A doopravdy mi nic neuděláte?“ zajišťoval si svou bezpečnost Bohouš.

„Slovo Rychlých šípů platí!“ vykřikl na něj rozhorleně Jindra. „Už za to pochybování bys zasloužil pětadvacet!“

„No, tak já vám to řeknu! Všechno vám řeknu!“ chrлил ze sebe sdílně Bohouš. A za cenu malého výprasku, který by v opačném případě snad dostal, soukal ze sebe jedno tajemství Bratrstva Kočičí pracky za druhým, zradil své druhy hanebně a zbaběle.

Pěkné věci se to Rychlé šípy při té Bohoušově zpovědi dozvěděly!

„Víte — “ začal Bohouš, „když jste napsali první sešit TAM-TAMU, divili jste se, kdo to mohl tak rychle donést Tondovi Plíhalů do Dvorců. Byli jsme to my, vlastně Štětináč, na rozkaz Dlouhého Bidla.“

„Zaplatí nám za oba!“ ucedil skrze zuby Jarka.

Bohouš pokračoval: „Pak se naše Bratrstvo dovědělo, že je ve Stínadlech někde černá kočka, která má bílé tlapky. To by bylo něco pro nás! Chtěli jsme se jí zmocnit. Dlouhé Bidlo říkalo, že kočku zabijeme a každý z nás že si z ní vezme jednu pracku jako talisman a že ji budeme nosit na krku. Ale bylo nás málo, a tak jsme se do Stínadel báli, víte?“

„To je vám podobné, zbabělci!“ ušklíbl se Rychlonožka. Ale Bohouš byl Bohouš a Rychlonožkova poznámka se ani dost málo nedotkla jeho hrdosti. Sypal ze sebe dál:

„To už bylo v době, kdy vycházel taky věstník Dvorečáků Sběrač. Dlouhé Bidlo si usmyslelo, že kdybychom do Sběrače dodávali vy-zvěděné zprávy o Rychlých šípech, že by nám Sběrač za to pomohl a šel by s námi do Stínadel pátrat po té kočce. A tak jsme zavedli do vaší klubovny železnou trubku jako naslouchací zařízení a v ten den, kdy jsme poprvé poslouchali, co si v klubovně povídáte, vyprávěli jste si právě o tom kostelníkovi a o věcech, které vám pověděl o Tleskačovi! Moc dobře slyšet nebylo, mluvili jste potichu, ale

všechno, co jsme zachytili, jsme hned donesli Tondovi do Dvorců. A tak vyšel Sběrač s těmi vašimi zprávami dřív než váš TAM-TAM!“

„Teď už chápu!“ přerušil Bohoušův výklad Mirek. „V tom to tedy vězelo! Nikdy jsme si nedovedli vysvětlit, proč měl Sběrač vždy námi vypátrané zprávy dřív než my, třebaže pokroucené a neúplné. Bratrstvo Kočičí pracky mu je dodávalo za pomoci naslouchacího zařízení!“

„A my si mysleli, aspoň poprvé, že zprávy od kostelníka vyzradil Červenáček!“ pravil trpce Jarka. „A když vyzrazování nepřestalo ani po jeho odchodu, obávali jsme se, že je v klubu ještě další zrádce!“

„O tom vím,“ pochlubil se Bohouš. „Stopovali jsme vás a poslouchali u té ohrady. Ale moc jsme neslyšeli, mluvili jste šepem!“

Pak ještě připomněl Jindra: „A jen jednou neměl Sběrač zprávy o Stínadlech dřív než my. Pamatujete se na to — vidíte? To byly zprávy vyčtené z druhé části Tleskačova deníku. Sběrač se je nemohl dovědět z toho jednoduchého důvodu, že jsme deník tehdy četli u nás v bytě, protože v klubovně Rychlonožka neměl spravená kamna. Tenkrát Bratrstvu Kočičí pracky naslouchací zařízení nic nepomohlo. Nebyli jsme v klubovně!“

„Měli jsme ohromný vztek!“ doznal Bohouš. „A Tonda Plíhalů nás podezříval, že prý jsme mu zprávy zamlčeli. Nevěřil nám, že jsme čekali u trubky pod vaší klubovnou až skoro do noci a nadarmo.“

Ale se Sběračem jsme se ve Stínadlech přece jen několikrát ocitli. A vypátrali jsme i tu běloprackatou kočku. Jenže ta paní, co jí ta kočka patřila, na nás poštvala Vonty a kočku dodnes nemáme! Pak bylo Bratrstvo ve Stínadlech ještě jednou beze mne na nějaké schůzi v tom kostele. Byl jsem rád, že jsem s nimi nešel! Výprava prý špatně dopadla. Dlouhé Bidlo se přištrachalo domů polomrtvé.

Dnes jsem vás chtěl poslouchat sám, byl jsem u trubky a zavrtával jsem ji trochu víc do zdi. Udělalo to asi nějaký rámus a tím jsem se prozradil. No — a to je všechno! Ale teď už mě pusťte — co mě držíte, když jsem vám všechno řekl — pusťte mě přece!“

„Hned to bude!“ klidnil jej Mirek. „Ale ještě nám řekni, co u vás dělá Červenáček? Ne že bychom se snad o něj nějak zajímali, ale rádi bychom věděli, jestli s vámi chodí.“

„Červenáček není u Bratrstva Kočičí pracky,“ řekl Bohouš. „Někdy s námi šel do Stínadel, ale to šli taky kluci ze Sběrače. S nikým moc nemluví a nikde taky nijak zvlášť nepomáhá. Kluci o něm říkají, že je jako tělo bez duše.“

„Děkujeme ti za zprávy,“ pravil Mirek. „Co tvé zradě řekne Bratrstvo Kočičí pracky, to ovšem nevíme — to ti děkovat asi nebude!“

„Bratrstvo Kočičí pracky,“ opakoval zdrceně Bohouš a přestal se zmitat v rukou Rychlých šípů. „Ano, co tomu řekne Dlouhé Bidlo? Vyloučí mě, určitě mne vyloučí a Štětináč na mě vymyslí nějaké děsné kouzlo! Rychlé šípy, prosím vás, vezměte mě do klubu — jóó? U vás budu bezpečný.“ Bohoušův hlas skomíral v brečavém tónu, ale nevyvolal žádný dojem.

„Co sis nadrobil, to si musíš sníst!“ rozhodl Mirek. „Nechoval ses jako správný kamarád ani dřív k nám, ani později k Bratrstvu Kočičí pracky. Byl jsi jako stéblo trávy ve větru. Zrazoval jsi kdekoho, dělal jsi klepy, znepřátelil sis snad už celou Druhou stranu. Každý tebou opovrhne. A nikdo to z tebe nemůže dostat ven. Jen ty sám svým dobrým chováním správného chlapíka. Pak taky teprve i my budeme s tebou kamarádit!“

S tím Bohouše propustili.

Něco zahuhlal a zmizel ve tmě. Hoši ho ještě slyšeli, jak přelézá ploty do sousedních dvorů, a pak se odtamtud ozval jeho výsměch:

„To jste mně toho udělali — to jste mně toho udělali — hlupáci — Šípáci . . .“

„Zřejmě si nevzal příliš k srdci, cos mu říkal,“ obrátil se k Mirkovi Jarka.

Mirek mlčel, ale Rychlonožka řekl:

„Je to přece jen smrdutý tchoř!“

48 Mluví se o Červenáčkovi

Samozřejmě ještě téhož večera Rychlé šípy vyndaly naslouchací zařízení ze zdi a otvor po trubce ve zdi druhý den Rychlonožka zasádroval.

Bohouš umíral strachy, neboť se bál pomsty Bratrstva Kočičí pracky za svou zradu a zbabělou povídavost. A protože nevěděl, zda už o tom Bratrstvo ví či ne, raději se ani neukazoval na ulici, a když na něj Štětínáč pod okny pískal, dělal, že není doma. Byl jako pštros, zahrabaný hlavou do písku. Věčně se skrývat přece nemůže! Dříve či později se s Bratrstvem někde na ulici setkat musí — a pak jej chvíle odplaty nemine. Ale tak daleko dopředu Bohouš neuvažoval, strach ho připravil o poslední špetku soudnosti.

Rychlé šípy uvědomily Druhou stranu o naslouchacím zařízení Bratrstva Kočičí pracky zvláštním sešitem TAM-TAMU, kde také vyličily výprask Bratrstva a Sběrače ve Stínadlech, i důvod proč se tam Bratrstvo odvažovalo.

Dlouhé Bidlo zuřilo vzteky, když na ně začali Druhostraníci volat „jak to bylo s tou běloprackatou kočkou“, a Tonda Plíhal se vážně rozhodoval, nemá-li snad Sběrače raději přestat psát, když mu udělal TAM-TAM takovou ostudu.

Štětínáč seděl schovaný v dřevníku u svých krys.

A Rychlé šípy mezi přípravami a očekáváním soboty, kdy měly spatřit a dokonce dostat do rukou ježka v kleci jako zhmotnění toho všeho, po čem se tak dlouho pachtily, přemýšlely o tom, co jim Bohouš prozradil o Červenáčkovi: že Červenáček není u Bratrstva ani u Sběrače, a že je jako „tělo bez duše“.

Byly to opravdu podivné pocity, když se Červenáček někdy s Rychlými šípy potkal. Zbylí hoši v klubu nevěděli, co si při takovém setkání Červenáček myslí, ale co pociťovali oni, to si mezi sebou řekli: byl to pocit jakéhosi vzrušujícího napětí, touha promluvit na Červenáčka, mít ho zase za kamaráda. Ale nikdo si netroufl Červenáčka oslovit. Bylo by to proti všem zvyklostem mezi hochy ve Druhé straně panujícím.

On vlastně všechno začal! Nemohli tedy oni k němu přijít s prosíkem! A potom — málo pro něho udělali tehdy v kostele svatého Jakuba? Kdyby se chtěl Červenáček s Rychlými šípý smířit, mohl využít té příležitosti. Ale nevyužil — a dokonce bez jediného slůvka díky raději utekl mezi bouřící Vonty před kostelem, než by se svými bývalými kamarády setrval v úkrytu kostela do konce Vontské rady. Rychlé šípý to pokládaly jen za novou urážku a nemohly na ni zapomenout. Pálila tak jako celá Červenáčkova zrada.

Červenáček byl velmi hezký chlapec a Druhostraníci, kteří ho znali, se často domnívali, že je na svou líbivou tvář trochu pyšný. Kdysi — to byl Červenáček ještě u Rychlých šípů — šly kolem jakési dvě paní. A když přešly několik kroků, pravila jedna z nich k druhé s obdivem: „To je ale hezký hoch, ten v té červené čapce — všimla jste si?“ Hoši Rychlých šípů to slyšeli, Červenáček zrudl jako jeho čapka, ale Rychlonožka měl z toho velikou legraci a od té doby si každou chvíli Červenáčka pro tu pochvalu dobíral. „Hezký hochu, přines míč, půjdeme si zakopat!“ Titul „hezkého hochu“ zněl Rychlonožkovi stále v uších a neopomněl jím občas Červenáčka poškádlit.

Ale teď bylo po všem. Červenáček chodil kolem Rychlých šípů, jako by byly neviditelné. Jeho příjemná tvář byla teď věčně zaka-boněná a nevlídná. Rychlonožka i Červenáček bydleli v domě, kde byla klubovna Rychlých šípů. Kteréhosi dne šel Rychlonožka mamince do sklepa pro brambory. Běžel v měkkých trepkách, které nedělaly hluk, z ulice vnikal do domu šramot povozů a to vše bylo příčinou toho, že Rychlonožka spatřil něco podivného.

Ještě nahoře na schodech uviděl, jak dole u dveří zamčené klubovny někdo stojí. Byl to Červenáček! Shýbal se ke klíčovému otvoru a jím se díval do klubovny.

Rychlonožka byl od něho již jen několik kroků, když jej Červenáček zpozoroval. Vzpřimil se od klíkového otvoru jako uvolněná pružina. Udělal několik zmatených pohybů, jako kdyby chtěl utéct, ale uvědomil si, že útěk by už nic nepomohl! Jeho tváře zrudly hanbou. Rychlonožka zůstal udiveně stát. Červenáček se pak otočil a kvapně odcházel průjezdem z domu ven.

„To víte,“ řekl potom Rychlonožka hochům, když jim o tom vyprávěl, „chybí jim zkrátka naslouchací zařízení, tak to zkoušejí klíčovou dírkou . . .“

Jen Mirek s Jarkou se nechtěli k tomuto vysvětlení přiklonit. Červenáček přece věděl, kdy mají Rychlé šípy v klubovně schůzku. A Rychlonožka ho u dveří překvapil v době, kdy se schůzka v klubovně ještě nikdy nekonala! A tak si Mirek s Jarkou myslel, že se Červenáček u klíčového otvoru hrbil asi z jiného důvodu než pro naslouchání.

Brzy však měl přijít čas, kdy se Červenáčkovu podivné počínání vysvětlí.

49 Hlasy za ohradami

Toužebně očekávaný den, sobota, nadešel! Nemohli se jej dočkat Vontové, Druhostraníci, a nejvíce ze všech snad Rychlé šípy.

Dnes tedy konečně, jestli Losna nelhal nebo nemluvil nesmysly, uvidí ježka v kleci, budou jej dokonce držet v ruce — a když půjde vše podle předem stanovených plánů a pokynů, dostanou se nyní Rychlým šípům do ruky i nákresy Tleskačova úžasného vynálezu.

O všech dopoledních přestávkách každý člen Rychlých šípů měl kolem sebe chumel hochů, větší než kdykoli jindy. Každý věděl z TAM-TAMU, že dnes bude ve Stínadlech volba Velkého Vonta a že se na ni Rychlé šípy nějakým zázračným a nepochopitelným způsobem asi dostanou. Nikdo nevěřil, že by zprávy o těch všech věcech někdo snad chodil Rychlým šípům ze Stínadel vyprávět! Druhostraníci věděli, že Rychlé šípy vnikají do Stínadel samy. Ale chtěli vědět *jak a kudy*, i jiné podrobnosti.

Rychlé šípy však mlčely. Nechaly mluvit hochy a děvčata to, co kdo chtěl! Nikomu nepřisvědčovaly, nikomu neodporovaly. To bylo nejlepší, tak se alespoň nezapletly a nemohly nic omylem prozradit.

Minuta za minutou, hodina za hodinou mýjely a doba, kdy se Rychlé šípy měly vydat na cestu, se blížila.

Dům s jejich klubovnou byl toho dne ve stavu obležení. Jakýsi chytrák neobratně pronesl před jinými hochy ve škole, že bude odpoledne Rychlé šípy stopovat a že se tak možná s nimi dostane do Stínadel, ba dokonce až na Vontskou radu k volbě Velkého Vonta.

Zpráva o jeho úmyslu se rozlétna po celém okolí a každý se chtěl stopování účastnit. Nikdo ovšem nevěděl, kdy Rychlé šípy na svou cestu vyrazí, a tak hloučky hochů i odvážných nerozřfukaných děvčat obklopovaly jejich klubovnu od samého poledne, jen aby jejich odchod nikdo nepromeškal.

Naštěstí pro zdar výpravy si Mirek nedomluvil s hochy sraz v klubovně! Měli se sejít zase na opuštěném náměstíčku poblíže Rozdělovací třídy, kde zůstával starý kostelník.

Aby Rychlonožka, který bydlel v domě, kde byla klubovna, nenasadil na svou stopu ty hloučky slídících hochů a děvčat, byl z domu vynesен ve velikém prádelním koši s víkem. Tuto jedinečnou dopravu obstarala ochotně Rychlonožkova maminka a ještě ochotnější tatínek, kteří svému chlapci nikdy nepokazili žádnou pleťtichu.

V nejbližší ulici za rohem vešli s košem do průjezdu domu, Rychlonožka vyskočil z koše a kradl se pak již nehlídanými ulicemi na místo srazu. Dnes museli na Mirka dlouho čekat. Měli se podle ujednání sejít v půl čtvrté, ale bylo již tři čtvrtě a Mirek tu nebyl.

„Říkal přece určitě v půl čtvrté,“ kroutil hlavou Jarka. „Přece na to nemohl zapomenout!“

„Kdo ví, co se mu stalo,“ strachoval se Jindra. „Třeba ho doma nechtějí pustit!“

„Nebo si možná na poslední chvíli vzpomněli, že musí jít s prádlem na mandl nebo do sklepa pro brambory!“ dodal Rychlonožka, kterého někdy podobný osud pronásledoval.

Pak se objevil v rohu náměstíčka udýchaný Mirek. Běželi mu všichni naproti. Konečně! Zlatý Mirek — už je tady!

„Přes Rozdělovací třídu nemůžeme,“ volal na ně. „Tam je peklo! Jsou tam snad stovky Vontů a Druhostraníci tam na nás čekají taky. Už je několik rozbitých oken! Vontové házejí do Druhé strany shnilá jablka i kamení. A nějaké Druhostraníky zatáhli do Stínadel. Několik

Dlouhých v přilbě tam mezi tím vším pobíhá a nevědí kam dřív skočit. Dva Vonty chytili a odvedli!“

„Ale co budeme dělat?“ ptal se bezradně Jindra.

„Musíme do Stínadel jiným směrem, přes Bekov. Z té strany bude klid, už jsem to tam obhlížel. Pojd'te!“

Vydali se kvapně na cestu.

Bekov byla jiná čtvrť města, která sousedila s Druhou stranou a z části i se Stínadly. Byla to čtvrť továren, zdí a skladištních ohrad, od soboty do pondělí vždy skoro liduprázdná. Nebyly tam téměř žádné obytné domy a čtvrť ožívala vždy jen příchodem dělníků a úředníků do zaměstnání.

„Musíme jít ale rychle,“ pobízel Mirek, „jestli chceme přijít na Losnův boj o Velké Vontství včas. Máme to touhle oklikou strašně daleko!“

Hoši se nedali pobízet. Nechtěli přijít o nic z toho, co se dnes bude dít u Jakuba.

„Jen bych rád věděl, co budeme dělat,“ začal už sýčkovat Rychlo-nožka, „jestli boj vyhraje Mažňák. Ztratíme tak poslední možnost dostat ježka v kleci do rukou!“

„Nesmíme ji ztratit,“ řekl Mirek pevně. „A taky ji neztratíme. Nevíme sice, jak vypadá Mažňák, ale pochybuju, že by byl obratnější než Losna. A vůbec nevěřím, že by snad dokonce přinesl k boji nějakou ještě úžasnější věc, než přinese Losna: totiž recept na vyjímání ježka z klece. Tím to Losna určitě vyhraje!“

Za těchto řečí vnikali do odlehlejších ulic své Druhé strany, kam jindy zřídka kdy zabrousili.

Když míjeli vchod do jakési uličky mezi dvěma ohradami z vysokých prken, zaslechli odtamtud nějaký rozzlobený křik. Nevšímali si toho. Neměli čas do něčeho se míchat. Stínadla čekají!

„Ale počkejte — — mluví se tam něco o nás — poslouchejte!“ vykřikl tlumeně po několika krocích Mirek. Všichni zůstali stát jako na povel.

„Tak přede mnou o Rychlých šípech mluvit nesmíte!“ vykřikoval kdosi podrážděně.

„Na dvou židličích sedět nemůžeš. Bud' jsi u nás, nebo u Rychlých šípů.“

„Nejsem u Rychlých šípů, víte to dobře,“ odporoval první hlas a hoši s úžasem poznali, že patří Červenáčkovi.

„Ale nechte ho —“ zaskřehotalo Dlouhé Bidlo. „Stará láska nerezaví — on myslí pořád jenom na své kamarády Rychlé šípy.“

„Nejsme už kamarády — od té doby, co to začalo ve Stínadlech, ale nedám je urážet, i když už nejsem jejich členem!“

Hlasy vycházely ze zákoutí vysokých ohrad, kam nebylo možné se nepozorovaně dostat. Ted' se ostře ozval Tonda Plíhal:

„A víš, co se u nás dělá se zrádcem?“

„Patří to ohavné slovo mně?“ protestoval Červenáček. „Zradil jsem vás snad? Říkám znovu, že já to nebyl, kdo Rychlým šípům prozradil naslouchací zařízení a ty ostatní věci. Proč nevyslechnete Bohouše? Není vám nápadné, že se u vás od té doby, jak to prasklo, ani neukázal?“

„Nesváděj nic na někoho jiného, nebo tady s tebou vymetu zem uvidíš —“ hrozil Tonda Plíhal.

„To se můžeš opovážit!“

Pak se ozval nějaký úder. Červenáček asi dostal políček.

„Já už to nevydržím, já tam jdu!“ vykřikl Rychlonožka a podíval se tázavě na zakaboněného Mirka.

„Červenáček se zastal nás, musíme mu to oplatit ted' zase my,“ pravil Mirek. „Za mnou, podíváme se tam!“

Vhrnuli se do uličky a po chvíli proplétání vešli na jakési travnaté náměstíčko, obklopené stěnami dřevěných ohrad. Naskytlo se jim podivné divadlo, přišli právě včas.

Velký Tonda Plíhal se shýbal k Červenáčkovi, který se nějak nemotorně zvolna zvedal se země, a uštěďroval mu zřejmě výprask. Dlouhé Bidlo nerozhodně stálo vedle a kousalo si nehty. Štětináč pozdvihoval ruce a křičel: „Ještě! Ať ví, jak se mezi námi trestá zrada!“

„Tak a ted' dost!“ ozval se do toho Mirek. „Děláte tu pěknou věc, hrdinové!“ Trojice darebů byla překvapená tak, že v prvních vteřinách nemohla ani promluvit. Červenáček byl už zase červený

studem. Byl nerad, že ho jeho bývalí kamarádi přistihli při ponižujícím výprasku.

Ale pak se Tonda Plíhal vzmohl na řeč: „Neplet’te se nám do našich věcí!“

„Do špatné věci se musíme plést!“ řekl ledově Mirek.

„A jak to víte, že je to špatná věc!“ smočilo si Dlouhé Bidlo.

„Každé tlučení slabšího je špatná věc! Pusťte Červenáčka hned ze svých drápů, on beztak není zrádcem vašich věcí. Zeptejte se na to Bohouš!“

„Tak přece Bohouš!“ vyjel vítězoslavně Štětínáč. „Letím pro něj. Proto se nám tak dlouho vyhýbal!“ Vzchopil se a zmizel v uličce.

Červenáček byl až do té doby zticha. Teď však postoupil trochu k Rychlým šípům a pověděl:

„Nejste už mojí kamarádi, ale přece jste mi už dvakrát pomohli. Děkuju vám za to.“ V jeho hezké tváři bylo vidět sebezapření, s jakým slova díků ze sebe soukal.

„Taky ty nejsi, bohužel, už náš kamarád,“ odpověděl mu Mirek zvolna a s důrazem, „ale přesto ses nás zastal, když se zde před tebou o nás špatně mluvilo. My ti proto taky děkujeme!“

A potom dostal Rychlonožka výborný nápad a zeptal se nevinně s umíněností malého dítěte: „A proč není Červenáček už náš kamarád — a proč my už nejsme jeho kamarádi?“

„Zeptej se Červenáčka,“ řekl Mirek.

„Ale vždyť já to sám nevím!“ vyjekl bezradně Červenáček a začal ze sebe chrlit: „Šel jsem tenkrát napřed do Stínadel, abych tam snad něco objevil a vám se tím mohl pochlubit. Je to už taková moje nešťastná povaha, znáte mne přece! Vždycky jsem se chtěl někde něčím blýsknout. No — nepovedlo se mi to tenkrát — Vontové mě pronásledovali a jeden z nich za mnou hodil kámen až na Rozdělovací třídu. Druhý den se mi pak zdálo, že se mnou nikdo nemluvíte a nikdo že mně nevěří!“

„Ale nemůžeš se nám proto divit,“ přerušil jeho výklad Mirek, „viděli jsme tehdy s Jarkou, jak tě ženou ze Stínadel, a když jsi nám o své cestě nic neřekl, museli jsme se domnívat, že před námi máš nějaké tajnosti. A to přece mezi námi vespolek nikdy dřív nebylo!“

„Máš pravdu,“ doznával kající Červenáček. „Ale jak jsem vám mohl o své výpravě vykládat, když byla tak nepodařená? Kdybych byl věděl, že jste mě viděli, jak ze Stínadel prchám, řekl bych vám vše — ale já to nevěděl. A tak jsem se vám stal svým mlčením, které mělo docela nevinný důvod, podezřelý. No — a pak přišla ta událost, jak sami jistě pamatujete, v klubovně s těmi žlutými špendlíky — vzpomínáte si — vidíte?“

„Ano,“ kývl Mírek. „Neměli jsme pro tebe úmyslně špendlík. Nevěřili jsme ti už.“

„A to mně dodalo,“ pokračoval Červenáček. „Poněvadž jsem byl přesvědčený, že o mé cestě do Stínadel nevíte, nedovedl jsem si prostě vaše jednání ke mně vysvětlit jinak než tím, že se mě chcete z nějakého neznámého důvodu zbavit.“

A když mi pak Mírek řekl, že víte o mé cestě, hrozně mě urazilo, že jste tu moji tajnou cestu mohli považovat za zradu na sobě. Nechtěl jsem vám tehdy dál už nic ani vysvětlovat, nebo snad dokonce prosit vás o ten špendlík a raději jsem od vás utekl.

Chodil jsem potom se Sběračem, ale z klubovních věcí jsem nezahlásil nikdy nic, to mně věřte. Ani jsem nedovolil, aby vás někdo urážel. Nevíte ani, jak jsem toužil se k vám vrátit. Nedovedete si představit, jak mně bylo, když jsem vás potkal, nebo když jsem šel kolem naší klubovny, do které nesmím vkročit — “ a zde se Červenáčekův hlas rozechvěl, „jako zloděj jsem tam aspoň klíčovou dírkou vždycky nakukoval, abych spatřil tu naši milou klubovnu, ty hezké kresby na zdi, totem, stůl, a ucítil její vůni . . .“

V očích Červenáčka se objevil lesk, byly to nevytrysklé slzy. Hodil zoufale rukama a zajíkl se.

„Byla to vina na obou stranách,“ pomohl mu Mírek. „Ty i my jsme měli být přímější a měli jsme si své dojmy o sobě hned říct. Mohli jsme tak zabránit sporu a tvému odchodu hned v začátku. Ale tím zde se přece vše vysvětlilo — opravdu nevím, proč by klub Rychlých šípů nemohl mít zase *pět* členů, jako mívával dřív?“

Při těch slovech podával s úsměvem Červenáčkovi ruku. Ten se jí překvapeně chopil a tiskl ji dlouho a silně. Zářil štěstím a chtěl také sám něco říct. Ale už se mezi ně vrhl Rychlonožka a hlaholil:

„Sem, na moje tak zvaně mužná prsa čili hrud', ty kluku jeden darebná, hrom aby tě po poli honil, co jsem se doma pro tebe tajně nabřečel a tak všelijak podobně — a vůbec — co bych mluvil — “

Přitom tiskl Červenáčka do náručí, pověsil se na něj, až oba upadli a váleli se po trávě, ale radost ze smíření nakazila všechny.

Tonda Plíhal a Dlouhé Bidlo na celý výjev závistivě hleděli. Oni něco takového nikdy nezažili. Jejich přátelství nepoznala nikdy takovou hloubku, aby se při jejich znovunabytí dokázali tak radovat.

Rychlé šípky by snad docela zapomněly, co mají důležitého dnes na programu, kdyby byl Jarka náhle neřekl:

„Nu a jestli chceme přijít aspoň na *závěr* boje o Velké Vontství, a tak snad ještě zachránit ježka, musíme běžet, jak nejrychleji umíme!“

Rozběhli se volným klusem, aby dlouho vydrželi. Rychlonožka chvílemi rozradostněně táhl Červenáčka za ruku.

50 Zápas o vteřiny

Zatímco cestou měli Jindra, Rychlonožka a Červenáček plno řečí, rozradostnělí tím nenadálým smířením, Mirek a Jarka přiliš nemluvili. Ne snad, že by se neradovali — vždyť i jejich radost nad návratem Červenáčka byla bezměrná — ale přemítali o tom Červenáčkově případu a divili se tomu.

Červenáček utekl tenkrát z klubovny a vůbec od Rychlých šípů tedy jen proto, že se urazil chováním svých kamarádů.

A to byl ten pravý a jediný důvod jeho rozchodu s nimi. Byl to důvod velmi malicherný a bezvýznamný, pro Červenáčka byl však takový, že ve své uraženosti a bezradnosti nepřišel na nic moudřejšího, než prostě od Rychlých šípů bez jediného slůvka odejít.

Ale což nejsou většiny všech přátelství mezi hochy a děvčaty rozbity také takovými malichernými důvody? Kolik hochů a děvčat již odešlo nebo bylo vyhnáno ze společnosti kamarádů jen proto, že si obě strany hrály na uražené, že se vzájemně nevyslechly a že neměly dobrou vůli doznat, že i ten druhý může mít trochu pravdy!

Mirek a Jarka však, jako dva dobří vedoucí klubu, si svatosvatě umiňovali, že u nich, u Rychlých šípů, se nikdy více nic podobného už nesmí stát! A jakmile by zase nějaká mrzutost mezi nimi vznikla, že ji hned v začátku rozeberou, upřímně a neurážlivě si svá mínění řeknou a honem se smíří, dříve než mrzutost vyvrcholí odchodem někoho z nich z klubu!

Jejich uvažování přerušila Červenáčkova slova. V běhu povídal: „A teď vám řeknu ještě jednu úžasnou zprávu. Myslím, že to nevíte — já jsem se to sám dozvěděl docela náhodou přímo u Sběrače. Víte, kdo tenkrát namaloval tam na zdi ježka v kleci? Víte — jak jsme se tam šli tehdy podívat a jak jsme se vyptávali toho kostelníka! Tedy, nepadněte na zem překvapením, ale byli to sami kluci ze Sběrače!“

„Jak to víš — a proč ho namalovali?“ divil se Mirek.

„Sám Tonda Plíhalů to řekl,“ odpovídal Červenáček. „Povídal to na jedné výpravě do Stínadel, kde jsem byl s nimi. Když se ještě o ježkovi vůbec nemluvílo a nikdo nevěděl, co se okolo něj začne na jednu mlít, namaloval Tonda ježka na zeď a chtěl pod to připsat: Máme ježka u sebe. Kdo si pro něj přijde? Rychlé šípy. Chtěl, aby nás Vontové začali pronásledovat, tak jako kdysi Marynčáka. A přitom by měl pořád o čem psát do Sběrače, To by byly, panečku, články! Vontové v klubovně Rychlých šípů! — Vontové opět ztrestali Rychlé šípy! — Výprask Rychlonožky od tří neznámých Vontů!“

„Hele, nech si to,“ ohradil se okamžitě Rychlonožka, pobouřený možností, že by se něco takového mohlo stát. Ale hned si uvědomil, že tento název článku je jen Červenáčkovým žertem — a že vlastně tím zase nastávají v klubu pěkné doby veselého škádlení.

„Tak prosím —“ pravil pak jenom Jarka. „Nedokončená kresba křídou na zdi — a jaké úžasné příběhy z toho vzešly — a jaká tajemství a záhady!“

Potom již běželi a občas jen překotně kráčeli, když dech chvílemi nestačil, bez mluvení.

Přes Bekov do Stínadel bylo přece jen strašně daleko!

Oklika byla příliš veliká. Hoši ztratili také hodně času mezi ohradami. A třebaže ztracených minut ani trochu nelitovali, protože jim pomohly získat ztraceného Červenáčka, přece jen jim tento čas

zoufale chyběl. Vontská rada již zasedala plných dvacet minut, když se uhnání hoši ocitli teprve na hranicích Stínadel!

„A přece tam musíme dorazit — a přece!“ Tvrdošíjně opakoval Mirek. „Tak dlouho jsme hledali, pátrali, v prachu a špině se brodili, abychom teď měli o ježka přijít jen proto, že jsme se opozdili?“

Jen Rychlonožka neztrácel pořád náladu a pravil rozmarně. „Byla by to legrace, kdyby na nás chtěli Vontové omluvenku pro pozdní příchod!“

A Červenáček mu přizvukoval: „Napsali bychom to asi takhle: Nemohli jsme se včas dostavit k volbě Velkého Vonta, jelikož a protože nám šly pozdě hodiny. My už to víckrát neuděláme!“

A znovu se ti dva nenapravitelní vtipálkové rozchechtali, i když je v duchu stíšňovalo pomýšlení, jak vše dopadne a zda jim nově zvolený Velký Vont neuklouzne i s ježkem v kleci před nosem navždycky!

Do Stínadel vpadli za tmy. Večery na rozhraní podzimu a zimy byly již velmi krátké, stmívalo se už brzy odpoledne.

Delší dobu ještě tápali v neznámých uličkách, neboť přišli z docela jiného směru, než jak obvykle přicházivali.

Dvakrát je daleko od cíle zahnal několik hloučků podezřívavých Vontů, dnes zvláště ostražitých. Ve Stínadlech bylo tak živo, jak hoši ještě nikdy nepamatovali! Stínadla měla dnes svůj svátek, svou úžasnou důležitou slavnost, volbu Velkého Vonta, opakující se jen jednou za několik let! A teď, možná že právě teď tam někde v hloubi kostela svatého Jakuba, pod barevnými světly papírových lampiónů, již nový Velký Vont přejímá slavnostně svůj úřad a slibuje vést Vonty tak, aby byli všichni spokojeni.

Ve Stínadlech se však také vědělo, že sem dnes vnikne spousta různých nepovolaných zvěďů — zejména na výpravu z Druhé strany zde číhali na mnoha místech.

Co krok, to nebezpečí, že Rychlé šípy budou poznány, co roh ulice, to obava, kdo bude stát za ním! Hoši si připadali jako ve vysoké trávě prerie, přeplněné dravou zvěří.

A přece se šťastně dostali do domu, který s kostelem spojovala Hřbitovní chodba. Každým krokem se teď zvyšovala jejich

netrpělivost. Věděli dobře, co každou vteřinou ztrácejí. Přišli již o zahajovací obřad, který přece jistě nějaký musel být a který byl jistě velmi zajímavý. Ale přišli nejspíš i o hodně jiného, snad už i o celý boj mezi Losnou a Mažňákem — a dokonce snad i o ježka v kleci!

Po schodech ze sklepení nahoru ke dveřím se zástrčkami vylétli jako na křídlech.

„Opatrně — jen opatrně!“ šeptal udýchaný Jarka Mirkovi, když ten zvolna otvíral dveře, aby neskříply a aby snad na někoho za dveřmi nenarazili. Nejraději by však dveře otevřel sám a co nejprudčeji, jen aby už byli ve svém pozorovacím úkrytu a aby zachránili každé slovo a každou vteřinu, které se ještě zachránit dají.

V zákoutí nikdo nebyl. Hoši nechali pro jistotu za sebou dveře do sklepa otevřené a postupovali dále.

K jejich sluchu dolehla směsice hlasů, v chrámovém prostoru spatřili celou Vontskou radu, ozářenou barevnými světly.

Ale trvalo ještě chvíli, než začali rozpoznávat jednotlivá slova a než pochopili, co se na zasedání právě děje.

Připadali si jako divák, který přijde pozdě do divadla, když se na jevišti už hraje, všichni okolní hře rozumějí, a jen on pracně lapá od slova k slovu smysl hry a kombinuje si, co se na jevišti asi odehrálo předtím, než přišel.

51 Losna zápasí s Mažňákem

Rychlé šípy si pomalu zvykaly na rozléhání hlasů pod kostelní klenbou i s jejich nepříjemnou halasnou ozvěnou, a na matné světlo.

Velký Vont tam zase sedí proti půlkruhu stolků, postavených proti němu, a za nimi jsou členové Vontské rady. Až docela vzadu, tváří k úkrytu Rychlých šípů, stojí Losna a proti němu jakýsi Vont, kterému není vidět do obličeje, protože je k Rychlým šípům obrácený zády. To je asi Mažňák.

Něco se asi před chvílí muselo dít, něco se právě asi skončilo, zřejmě nějaká část boje mezi Losnou a Mažňákem. Neboť teď

vstávají členové Vontské rady, krajní z nich jde s nějakými lejstry, sebranými od ostatních, a prohlašuje: „Shledali jsme, že uvažovat dovede Losna líp než Mažňák. Závod chytrosti dopadl vítězně pro Losnu. Zde jsou všechny výsledky pro tvoji kontrolu.“

„Vím, že jste počítali a uvažovali správně,“ pravil Velký Vont, „i moje záznamy mluví ve prospěch Losny. Tím se mění dosavadní nerozhodný výsledek bojů předchozích a Losna nyní vede pěti body proti čtyřem bodům Mažňáka.“ Zhloubal se pak na chvíli do záznamů.

Nastalo ticho a zdánlivě se nic nedělo. A přece se ručičky na hodinách událostí blížily závrtnou rychlostí pomyslné dvanáctce. Vteřina za vteřinou prchala do nenávratna a přibližovala události nejpřekvapivější.

„Teď ale přijde zápas,“ zasmál se chraptivě Mažňák, stojící až dosud zády k úkrytu Rychlých šípů, „a ten mně přinese ztracený bod zpátky!“

Obrátil se přitom tváří k Velkému Vontovi — ale to již také zavládlo v úkrytu mezi Rychlými šípy nesmírné vzrušení. Z polootočené tváře tohoto Vonta poznávají, že je to jejich pronásledovatel ze Slepé uličky, ten, který se pustil za nimi, když utíkali před mužem od domu číslo pět!

Všichni ho poznávají, a Jarka šeptá: „Ano, je to on, je, je, je!“

Tedy Mažňák je tehdy pronásledoval! Ale tím se nic nevysvětluje, naopak — vše se zdá ještě více zaplétat. Proč si Mažňák tehdy při pronásledování Rychlých šípů nezavolal jiné Vonty na pomoc? Jistě by mu ji neodmítli! Proč? A co měl společného s mužem, který stál u domu číslo pět a byl tak žádostivý Tleskačova deníku?

Úvahy Rychlých šípů přerušil hlas Velkého Vonta, který promluvil k Losnovi a Mažňákovi:

„Teď máte změřit své tělesné síly. Budete spolu zápasit, až jeden z vás uchopí druhého tak dokonale, že se po deset vteřin nedokáže vyprostit a sám podniknout výpad. Není přípustné nic, z čeho by mohlo vzejít nějaké zranění soupeře. V takovém případě bychom zápas ihned ukončili, a to ve prospěch toho, na kom bylo nedovolené

násilí pácháno. Bude-li boj patnáct minut bezvýsledný, bude prohlášen za nerozhodný. Je vám oběma vše jasné?“

„Ano!“ řekli skoro současně oba soupeři.

Dva z přísedících Vontů přitáhli odkudsi ze tmy starou, dosti již rozbitou plachtu velkých rozměrů a vhodili ji doprostřed pod světla. Měla v tomto rozhodujícím boji zastupovat zápasnickou žíněnku.

„Pust’te se tedy do toho!“ vybídl pak soupeře Velký Vont.

Losna zůstal stát, ale Mažňák se rozběhl a skoro na něj skočil. Losna trochu uhnul, poklesl v kolenou a Mažňák se mu svezl po rameni k zemi. Ještě se ani nezvedl a již roztahoval po Losnovi opět svoje dlouhé ruce, aby se jej zachytil a sevřel.

„To jsou chapadla,“ děsil se Rychlonožka.

Losna nečekal, až Mažňák vstane. Chytil obě jeho ruce a tlačil je nad Mažňákovou hlavou tak úporně dozadu, že se Mažňák celým tělem zvrátil nazad a Losna na něj prudce dopadl.

Chvíli se tak zmítali po plachtě a pohled na ně z úkrytu nebyl zcela zřetelný. Ale i Vontská rada vstávala ze svých sedátek. A Losna začal volat: „Držím, držím, počítejte přece!“

„Jeden — dva — tři — čtyři — pět —“ počal ještě za jeho volání zvolna počítat Velký Vont, který také právě postřehl, že je Mažňák bezmocný.

Při šesté vteřině se Mažňák začal prudce vzpouzet, házet sebou i Losnou a při osmé vteřině se převalil na bok a shodil Losnu ze sebe. Vztyčil se na jedno koleno, byl Losnou znovu poražen, ale i Losna znovu klesl odrazem od vlastního úderu.

Zvedli se ze země skoro současně, přičemž se vzájemně o sebe opírali. Mažňák zase rozevřel ruce a chtěl Losnu sevřít do pevného objetí, aby nebyl po předepsaných deset vteřin schopen už ani výpadu.

Ale Losna prudce odrazil Mažňákova chapadla a ustoupil o několik kroků. Mažňák se za ním rozehnal. Jeho protivník sklonil hlavu, shýbl se poněkud, uchopil jej v pasu a s vypětím všech sil vyzvedl do výše, kde Mažňák bezmocně mával rukama.

Ale jen chvíli. Po první vteřině a překvapení se vzpamatoval. Uchopil Losnu za obě ramena a začal jím urputně cloumat. Ten se

svým těžkým břemenem ztratil rovnováhu, také se ještě jednou nohou zapletl do záhybu plachty — a v následujícím okamžiku se zase již oba s temným zaduněním ocitli na dlažbě, plachtou pokryté.

Změť nohou a rukou se ustavičně měnivé tyčila nad těmi dvěma těly zápasících Vontů. A pak náhle zase Velký Vont počítal: „Jedna — dvě — tři — čtyři —“

Ted' v tom byl Losna. Mažňák jej držel svými ocelovými svěráky kolem těla ve výši prsou a do toho sevření připleťla se i Losnova pravice. Levá ruka se snažila zoufale roztrhnout to pevné sevření, ale byla příliš slabá a v nepříhodné pozici ani nemohla tu poměrně slabou sílu rozvinout.

„— pět — šest — sedm —“ počítal dále Velký Vont.

„Všechno je ztraceno, jsme ztraceni,“ šeptal v úkrytu Jindra zoufale. Rychlonožka si držel pěsti na spáncích a pomáhal pohyby celého svého těla Losnovi.

Pak se Losnovi podařilo nakrčenými a potom vymršťenými koleny sesunout Mažňáka ze sebe. Ten svou oběť nepustil, ale Losna se převrátil s ním na bok, vzepřel se uvolněnými rukama o zem a dostal se na Mažňáka. Ten zuřivě vykřikl a povolil sevření. Nikdo nerozuměl dobře, proč tak učinil. Nikdo totiž nemohl vidět, že se Mažňákovi dostaly jeho sevřené ruce svými zaklesnutými prsty k tvrdé zemi a jejich klouby tam přimáčkla váha dvou těl. Byla to šílená bolest, k nevydržení, a Mažňák myslel, že má klouby rozmačkané.

Ale nestalo se nic. Jen Losna se hrabal rychle ze země a Velký Vont přestal počítat.

Jakmile Mažňák viděl, že mu Losna uniká, zapomněl na svou bolest a snažil se také povstat.

Losnova výhoda dvou tří vteřin byla však znát a Mažňák byl několikrát Losnou sražen k zemi, unikal mu i po kolenou, než se mu podařilo vztyčit se.

Bylo však zřejmé, že Mažňák je silnější než Losna — a také jeho dlouhé ruce mu velmi pomáhaly.

Losna měl menší počet výpadů a z útoků Mažňáka se dostával jen svou obratností a někdy i čirou náhodou.

Mirek pohlédl na své svítící hodinky. „Ještě zbývá sedm minut! Snad to dobře dopadne, půlku času už má Losna za sebou.“

Ted' se však Mažňák rozzuřil, vrhl se na Losnu, prudce a nenadále, dříve než se mohl vůbec nějak vzchopit. Jeho ruce vyřadilo pevné Mažňákovo sevření a Losna svého protivníka nadarmo setřásal.

Zkusil pak jinou techniku. Zvedl nohy a ohnul je v kolenou vodorovně dozadu. Pověsil se tak úplně na Mažňáka a ten nepřipravený na takové velké zatížení — klesal s ním volně k zemi. Tam se cítil Losna nejbezpečnější — tam se snad přece ještě dá něco udělat!

Chvíli se zmítali po plachtě. To také jedině Losnu zachraňovalo, že Velký Vont nezačal počítat. Losna, i když měl obě ruce sevřené, nedával Mažňákovi klid — naopak — připravoval mu perné chvíle. Mažňák neměl ani vteřinu oddechu.

Losnovy nohy jako křídla větrníku byly skoro pořád ve vzduchu a jejich komíhání i zase vzpírání se o zem dodávalo sílu Losnově horní části těla ke zmítání se pod Mažňákem.

Ten brzy poznal nebezpečí, hrozící z Losnových nohou. Zaujal podélnou polohu vedle Losny a snažil se svými nohama učinit Losnovy nehybnými. Dostal několik úderů do holenní kosti a zasyčel bolestí. Ale opakoval svůj pokus znovu, a protože Losna byl již vyčerpaný a ustával ve své prudkosti, podařilo se Mažňákovi zaklesnout pod svou jednu Losnovu nohu.

Za chvíli se nadzvedli, a když druhá Losnova noha chvíli odpočívala, přehodil Mažňák obě své nohy i přes ní a přitlačil Losnovy nohy celou tíhou i silou k zemi.

A to byl konec. Losna se chtěl otočit, ale zůstalo jen při chabém pokusu, který Mažňákem skoro ani nepohnul.

Zlověstné počítání „jedna — dvě — tři — čtyři — “ z úst Velkého Vonta se ozvalo. A nezastavilo se při páté vteřině, ani při osmé, ale skončilo desátou vteřinou, volně a jasně proslovenou.

Losna prohrál!

52 Losna udivuje Vontskou radu

„Mažňák vítězí nad Losnou ve zkoušce síly!“ ohlašoval Velký Vont. „Stav boje je tedy tím nerozhodný, protože oba soupeři mají po pěti bodech. Připravte se nyní na závod konečný, který rozhodne, kdo z vás dvou se stane mým nástupcem!“

„A bude-li i ten nerozhodný?“ ozval se zarputile Mažňák.

„Rozhodl by pak los!“ řekl klidně Velký Vont.

Nastala krátká přestávka. Losna i Mažňák ještě prudce oddychovali po svém zápolení na plachtě. Losna si čistil oblek. Velký Vont vstal ze svého místa a přešel k protějším stolům, kde se předtím horlivě zapisoval průběh zápolení obou soupeřů.

O něčem tam dlouho hovořili, ale tak tiše, že Rychlé šípy ve svém úkrytu nezaslechly z rozmluvy ani slova.

„Nic není ztraceno — jen klid!“ chlácholil Mirek hochy. „Co si myslíte, Mažňák *nemůže* přinést úžasnější překvapení k tomu poslednímu závodu, než má Losna! Uvidíte že ne! Já se nebojím! Jsem zcela klidný!“

Pod lampióny zatím panoval vzruch a šum. Vontská rada s Velkým Vontem ještě pořád rokovala. Mažňák chodil rozčileně křížem krážem po osvětleném prostoru, chvílemi se zastavoval u Losny a cosi na něho vykřikoval.

Losna také nebyl klidný. Na tváři mu to bylo vidět. Vypadal zcela jinak, než jak ho Rychlé šípy znaly z předchozího setkání. Byl bledý a v obličeji měl výraz nejistoty. Ale choval se přece jen důstojněji než Mažňák, i když šlo o takovou důležitou věc, jakou je Velké Vontství. Neběhal také tak bláznivě jako on a na jeho vzteklé výkřiky vůbec neodpovídal. To dopalovalo Mažňáka více, než kdyby mu Losna odpověděl.

Potom se Velký Vont zase odebral na své místo a šumění utichlo. Chvíli se probíral v nějakých popsáných lejstrech, pak zvedl od nich hlavu a zahovořil:

„Přichází poslední část boje mezi vámi. Úkol je vám známý — měli jste přinést něco, co by mělo vztah k vontské historii, co by obohatilo naši tradici, nebo vůbec něco, co by podstatně přispělo k výzkumům o dřívějších událostech ve Stínadlech, tedy nějaký objev, památku a podobně. Pole působnosti tohohle neobvyklého závodu bylo hodně široké — a víte taky všichni, proč jsme ho do dnešního boje zařadili. Chtěl jsem jím podnítit zájem o slavnou minulost Stínadel, pozvednout vědomí příslušností dnešních Vontů ke Stínadlům. — Nuže, kdo z vás dvou má nějakou takovou věc k závodu?“

„Já,“ pronesl rychle Mažňák.

„Já taky!“ vydechl Losna. „Ale navrhuju něco: A sice, aby každý z nás obou napsal svou věc na papír a tobě předložil. Mohlo by se stát, že bychom náhodou oba měli věc stejnou. A když by jeden z nás ji první nahlas proslovil a druhý by řekl, že i on ji měl na mysli a chtěl s ní přijít, nevěřili byste tomu druhému. Domnívali byste se třeba, že ten druhý z nás si nepřipravil buď nic, anebo jen cosi velmi bezvýznamného — a že tedy najednou zde teď honem tvrdí, že objevil totéž, co jeho soupeř, který měl právo prvního slova!“

Velký Vont pohlédl na Vontskou radu, zamyslel se a pravil:

„Tvůj návrh je vlastně dobrý. Byla by to sice úžasná náhoda, kdybyste měli oba věc stejnou — a nepředpokládám, že by se přihodila! Ale musíme se vším počítat — a tak vyhovuju tvému návrhu. Ano, každý z vás napíše tedy svojí věc na papír, a tím vyloučíme možnost, že by jeden z vás mohl použít věci svého soupeře, který ji přednesl první! Zde vezměte — a pište!“ S těmi slovy podal každému z nich kus papíru a tužku.

Losna tužku vrátil a vytáhl z kapsy plnicí pero. Přeložil papír na dvakrát, položil jej na sloup a začal psát. Také Mažňák na druhé straně nelenil. Psal na okraji krajního stolku jednoho z členů Vontské rady. Levou rukou si papír zaclonil, aby mu nikdo do psaní nehleděl. Byla to celkem zbytečná opatrnost, vždyť za chvíli se přece stejně zprávy obou soupeřů budou číst!

Losna byl hotov se svým psaním o několik vteřin dříve než Mažňák. Ten se přihrnul se svým papírem k Velkému Vontovi, až když

už ten Losnovu zprávu skoro dočetl. Velký Vont vzal papír od Mažňáka do levé ruky, aniž by spustil oči z Losnova sdělení.

Ale jak dočetl objev Losnův a začal číst Mažňákův, oči mu zamžikaly, prudce vyskočil a zvolal: „Náhoda se skutečně stala! Neuvěřitelné! Kdo by to byl řekl! Vždyť máte oba stejné objevy!“

„To není možné!“ vykřikl Mažňák a tvář mu zrudla hněvem. „Bylo to až do téhle chvíle mé tajemství!“

„Jak vidíš, asi nebylo,“ ušklíbl se Losna. „Věděl jsem o chodbě zřejmě právě tak, jako víš ty!“,

Rychlé šípy se ve svém úkrytu zaradovaly. Vše šlo přesně podle stanovených plánů. Losna se dobře drží. Nic se nehatí. Jaký bude konec?

Blížil se s úděsnou rychlostí, a to takový, jakého se nikdo ani ve snu nenadál.

Velký Vont hovořil teď k radě: „Oba nám zde sdělují svůj objev: našli chodbu, která spojuje kostel svatého Jakuba s domem číslo dvacet sedm v Maternově ulici! Co tomu říkáte? Věděl jsem vždy, že jsou tady dole nějaké zasypané sklepy či co, ale o nějaké chodbě nebylo nikdy ani řeči! Blahopřeju vám oběma — “ obrátil se k soupeřům, „k tomuto objevu. Jak jste chodbu našli?“

Rychlé šípy to věděly dobře. Mažňáka vlastně do chodbu zavedly, když je tehdy pronásledoval ze Slepé uličky. A Losna se o chodbě dozvěděl také od nich. Ale Losna ani Mažňák teď zde neprozradili, jak chodbu objevili. Oba měli k mlčení velké důvody. Losnovu mlčení Rychlé šípy rozuměly. Mažňákovu zatím ne. Proč Mažňák ani teď neprozradil, že chodbu našel při jejich pronásledování?

„To je mé tajemství, jak jsem vchod do chodby objevil!“ odsekl vzpurně.

„Taky já zatím budu mlčet,“ pravil mírněji Losna.

Velký Vont se sotva znatelně usmál. „Dobrá — nevádí!“ řekl. „Není to zatím to nejdůležitější v té věci. A do chodby se pak půjdeme všichni podívat. Musí zůstat ovšem jen mezi námi. Stínadla se dovedí o její existenci, ale nikdy ne o tom, kde chodba v kostele začíná a v kterém domě ústí! Připomínám znovu váš slib přísné mlčenlivosti, který jste složili dnes při zahájení Vontské rady. — Ale teď, když

závod skončil zase nerozhodně, musíme provést volbu Velkého Vonta losem!“

„A co kdyby někdo z nás měl připravenou ještě jinou věc podobného rázu?“ zeptal se Losna.

„Pak by se stal mým nástupcem on!“ řekl udiveně Velký Vont. „Chceš tím snad říct, že máš v zásobě ještě nějaké takové překvapení?“

„Ano — mám!“ pravil Losna rozechvěle. Zatím mluvil podle sjednaného plánu s Rychlými šípy, ale již šlo do tuhého. Nejistota mu zase vstoupila do mysli.

„Nic nemá! Nevěřte mu! Je to podvodník!“ křičel Mažňák.

Velký Vont jej napomenul: „Na Vontské radě se neuráží! Ucházíš se o místo Velkého Vonta, ale nejsi dost silný ani na to, abys ovládl sám sebe. Jak chceš potom ovládat celá Stínadla?“

Pak se obrátil zase k Losnovi: „Bude-li tvůj objev aspoň tak závažný, jako byl první — staneš se Velkým Vontem! Řekni nám tedy své druhé tajemství, které ti má k téhle funkci dopomoct!“

Vontská rada zmlkla a všechny oči se upnuly na Losnu.

„Nevím, jestli mně to budete věřit,“ začal nejistě Losna, „protože to, co vám chci říct, vypadá velmi neuvěřitelně. A přece je to pravda. Tedy slyšte: *Znám způsob, jakým Jan Tleskač dostával ježka z klece!*“

Kdyby v tu chvíli udeřil hrom, nebylo by snad překvapení a výbuch úžasu větší než po Losnových slovech.

Vontská rada s výkřiky povstávala, prudce a zmateně, až padala sedátka. Velký Vont vyskočil od svého stolku a pokročil k Losnovi. Jedině Mažňák stál s podivným výrazem v tváři jako přikovaný k zemi.

Hluk se stupňoval tak, že i Rychlé šípy mohly ve svém úkrytu mluvit docela nahlas, aniž by se musely obávat, že je Vontové uslyší.

Pak se Velký Vont uklidnil do té míry, že se vrátil opět k svému stolku a usedl za něj. Dal znamení, že chce promluvit, a hluk pomalu utichal, až se změnil jen ve vzrušený polohlasný hovor.

„Nuže — řekni nám ten návod, znáš-li ho,“ pravil Velký Vont k Losnovi a v jeho hlase zněla pochybnost.

Losna přistoupil ještě blíže k jeho stolku. Všechno utichlo.

Jen v barevných lampiónech občas vyprsklo.

Vontská rada zavrtávala zase svoje zraky do Losny.

Byl bledý jako křída. Na jeho čele se perlil pot.

A do toho úžasného napětí, které jako by bylo nabito elektřinou, hrozící výbojem, začal pak chvějícím se hlasem mluvit:

„Když natočíme jistý osten ježka tak, aby vyčníval z klece určitým jejím otvorem, posuneme ježka do jisté výšky klece . . .“

Hned při prvních jeho slovech se Jindra svými lokty dorozuměl s ostatními hochy. Zase slyšel ta kouzelná slova, která mu tak učarovala, i když opatrný Losna některá z nich vyměnil za neurčitá, aby nikdo nevěděl, *který osten má vyčnívat a kterým otvorem* — a slyšel je v okamžiku tak úžasném! Nemohl prostě za to, byl slovy dávno mrtvého Jana Tleskače jako hypnotizovaný. A Losna ta slova mluvil pomalu — a kromě těch nejdůležitějších, která zaměnil — přesně tak, jak mu je Jindra nadiktoval ve Hřbitovní chodbě!

Ale i Vontská rada podlehla vzrušení a vůbec čemusi tajemnému, co čiselo z těch slov. Její členové se dívali na Losnu s vyjevenými zraky. Nikdo se ani nepohnul. V barevných světlech lampiónů vypadalo celé zasedání jako pohádkové sousoší, vytesané do kamene.

Velký Vont držel v ruce pozdvihnutou tužku, ale nepoužil ji. Jeden z členů rady měl pootevřená ústa úžasem a zapomněl je zavřít. Jiný si držel nevědomky hrdlo, jako by se napětím dusil. Mažňák měl v nehybné tváři nepopsatelný výraz úžasu, vzteku a zklamání. Jeho oči byly široce rozevřené a svítila z nich výhrůžka a násilí.

A pak Losna domluvil. „To je celé!“ pravil. „Tak je to a ne jinak!“

Chvilí — několik dlouhých vteřin — bylo ještě ticho. Ale klid se brzy změnil v bouři. Vontská rada se rozhlučela a Velký Vont překřičel všechny svým voláním:

„Ještě jednou! To je úžasné! Je to pravda? Je to vůbec možné? Ještě jednou nám to znovu řekni — slyšíš? Kde jsi to tajemství vyhrabal? Jestli je to pravda — jestli skutečně ježka z klece dostaneš, budeš Velkým Vontem, i kdybys všechno ostatní v dnešním boji prohrál!“

Losna se namáhavě usmál. Vždyť to byla pro něho nejožehavější chvíle. Teď — anebo nikdy podaří se mu dosáhnout Velkého Vont-

ství! A k tomu ještě on má být první po Janu Tleskačovi, který vyjme ježka z klece! Podaří se mu to? Byl návod, prozrazený mu těmi podivnými Druhostraníky, správný? A byl-li, podaří se to jeho chvějícím se a necvičeným prstům?

Losna nechtěl zrušit svůj slib daný Rychlým šípům. Vnutil se vypětím celé své vůle alespoň do částečného a zdánlivého klidu.

„Je to příliš věcí a příliš otázek najednou,“ usmál se křečovitě na Velkého Vonta. „A nemůžu na všechny odpovědět. Nemůžu taky podruhé opakovat postup vyjímání ježka. Ani vám nemůžu prozradit, jak jsem k tomu tajemství dospěl. Ale jsem ochotný dokázat, že mluvím pravdu! (Při těch slovech se jeho hlas zase lehce zachvěl, protože ho znovu napadlo, nebyl-li sám nějak ošálen.) *Vyjmu ježka z klece!*“

„U všech všudy! Samozřejmě!“ vykřikl rozčileně Velký Vont a udeřil pěstí na stůl. „Co se může stát? Nic! Docela nic! Správně podle zvyklostí nemá dostat ježka v kleci do ruky ani na vteřinu nikdo kromě Velkého Vonta — a ty jím ještě nejsi. Ale jak jinak bys mohl dokázat správnost svého tvrzení?“

Pak sáhl pro něco do náprsní kapsy. Ale Losna začal opět mluvit a Velký Vont ponechal ruku v kapse.

„Slib mi však jedno,“ řekl mu Losna, „a sice, že nebudete chtít, abych vám půjčil ježka vyjmutého z klece do ruky, nebo abych vám vyjmutí ukazoval ještě podruhé, znovu!“ Losna byl opravdu poctivý chlapík a chtěl splnit to, k čemu se Rychlým šípům zavázal, do posledního slova.

Velký Vont se zamyslel a loket ruky, ponořené do náprsní kapsy, mu poklesl. Losnovy divné požadavky mu vrtaly hlavou. Chvilí se radil šeptem s Vontskou radou, která se kolem něho shlukla. Někteří její členové horlivě kývali hlavami. Jejich oči svítily rozčilením a dychtivostí. Pak zase usedli za své stolky a Velký Vont promluvil:

„Nevidíme ve tvých výjimkách nic zlého, třebaže jsou velmi podivné. Nepředpokládáme však, že bys nás chtěl nějak obelstít. Bylo by to špatné znamení pro budoucnost Stínadel, kdybychom nastávajícímu Velkému Vontovi nemohli důvěřovat! Ano, věříme ti, že

nás nijak neoklameš, a dávám proto svolení, abys ježka z klece vyňal!“

„A budu zvolen Velkým Vontem, ukážu-li vám ježka z klece vyjmutého?“ tázal se opatrně Losna.

„Ano!“ pravil dosavadní Velký Vont pevně. „Dokážeš-li vyjmout ježka z klece a opět ho tam vrátit tak, aby klec ani ježek nebyly poškozené, získáš titul Velkého Vonta. Mažňák svými body na tvoje nebude stačit!“

Mažňák zde stál jako solný sloup. Všechny jeho finanční oběti, všechno jeho utrácení peněz a dávání darů různým stínadelským ulicím, které pro něj měly dělat náladu, mělo být zbytečné. Všechna jeho námaha měla být marná.

Velký Vont zajel zase rukou hlouběji do náprsní kapsy a vylovil z ní cosi tmavého, co vypadalo jako sáček ušitý z látky.

V okruhu lampiónových světél opět vše zmlklo, jen hlas Velkého Vonta kovově zněl chrámem:

„Zde je Tleskačův ježek v kleci. Ukaž nám, že jsi jeho posmrtný učeň, a to učeň dobrý, zjev nám jeho tajemství a vysluž si tak Velké Vontství!“

Rychlé šípy ani nedýchaly. Jindra se tiskl úporně na zeď, aniž by si to uvědomil, a Jarka držel Mirka pevně za rukáv a ždímal jej v dlani.

Mírek zase, aniž by věděl proč, zadržoval Červenáčka, jako kdyby ten chtěl běžet snad tam k lampiónům. Ale Červenáček neměl nic takového v úmyslu. To jen náhlé vzrušení na všechny hochy v úkrytu tak působilo.

Ale ani tam uprostřed Vontské rady nebylo lépe. Ticho bylo tíživé a v něm bylo slyšet každý silnější výdech, šoupnutí nohy či jiný pohyb. Z ulice sem tlumeně zaznívala bojovná píseň Vontů, zpívaná svorně příslušníky obou táborů. Ale ta nerušila vzrušené ticho zde. Byl to vzdálený doprovod k té úžasné události: po mnoha letech, poprvé od smrti Jana Tleskače, bude ježek z klece vysvobozen!

Losna přijal z ruky Velkého Vonta cosi — ano, není pochyb — je to ježek v kleci, podivný majetek mrtvého Jana Tleskače! Ano, vypadá ta věcička, pokud ovšem ji lze postřehnout v tom barevném

šeru, opravdu tak, jak byla podle zkazek, děděných z jedné stínadel-
ské generace na druhou, vždy popisována.

Losna se otáčí zády k Vontské radě.

Ticho dusí.

„Když natočíme nejdelší osten ježka tak . . .“ šeptá horečně Jindra sám pro sebe kouzelnou formuli.

Vontská rada naklání své hlavy, aby viděla, co Losna s ježkem dělá. Ale jeho široká záda vše kryjí.

Má hlavolam sevřený v obou dlaních a jen špičky dvou prstů — pokud to vůbec lze — noří dovnitř do klece. Ted' dává ruce až těsně k očím.

Občas tichem zazní jasný cinkot ostnů ježka o klec. A každé to cinknutí je jako plamínek ve tmě.

Trvá to nějak dlouho.

Na Losnově tváři se zračí nesmírné napětí.

Ale ani Rychlým šípům není volno u srdce. Podaří se Losnovi dostat ježka z klece ven? Jestli ne, je veta po možnosti získat uvnitř ježka skrytý plán létacího kola, a budou znovu o ježka bojovat, ať již bude ježek u Losny nebo u Mažňáka. A ten boj by byl snad už předem prohraný. Žádný Velký Vont — a zejména už ne tito dva uchazeči o tento titul — by nevydal ježka dobrovolně Rychlým šípům ani lstí, ani násilím.

Ted' však se Losna obrací náhle a prudce k Vontské radě. Vztahuje obě ruce do výše a v každé cosi drží. Jeho obličej září.

„Mám!“ volá divoce. „Mám, mám, podívejte se. *Viděli jste už ježka někdy takhle?*“

Zastavuje se u Velkého Vonta a cosi mu ukazuje. Ostatní vyskakují ze svých sedátek a hrnou se k nim.

Ale Losna zase již odskakuje z jejich středu. V levé ruce třímá vítězoslavně prázdnou klec, v pravé pak samotného ježka.

„Nepoznali to, nepoznali!“ oddechuje Mírek v úkrytu. „Není asi dobře vidět, že se dá ježek rozšroubovat, závit na něm je asi zašlý dlouholetou špínou.“

Velký Vont volá do směsice nadšených hlasů na Losnu: „A ted' zpátky! Ještě zpátky! Musíš ještě dokázat vrátit ježka do klece!“

Losna se zase otáčí. Jeho ruce se opět dávají do práce. Ježek se po několika vteřinách svobody musí vrátit tam, kde byl řadu let. Ale na jak dlouho? myslí si Mirek.

Teď již není takové ticho při práci. Vontská rada vzrušeně rokuje o tomto úžasném objevu. A věří už, že Losna dokáže i návrat ježka do klece, když dokázal předtím jeho vyklouznutí.

Mazňák tu stojí pořád nehybný, zdrcený a jeho oči metají blesky. Chtěl se tvářit lhostejně, ale to, co Losna předvádí, je příliš úžasné, než aby dovedl nasadit masku lhostejnosti.

Je pravověrný Vont, rozený ve Stínadlech, ale historický objev, zde právě předvedený, ho nepotěšil. Vzal mu všechnu naději na Velké Vontství.

Losnovi trvá vrácení ježka do klece nějak dlouho. Na čele se mu zase leskne pot. V obličejí má uštváný výraz. Vrácení ježka do klece je tedy zřejmě obtížnější než jeho vyjmutí.

Vontská Rada netrpělivě a bez výsledku zase nahlíží za Losnova záda.

Ještě chvílí, chvílí, malou chvílí!

Losново tělo sebou náhle trhá, jako kdyby do něj vjel elektrický proud. Otáčí se prudce kolem své osy a zvedá prudce pravou ruku, třepe jí, a v ruce se ozývá zvonivé chrastění.

„Hotovo — ježek je tam!“ volá vítězně. „Podívejte se, už tam sedí, už tam zvoní, slyšíte to přece — vidíte — a nikdo, jen mé ruce — nemůže ho z klece dostat ven!“

Ano, ježek byl správně vpraven opět do klece!

Vontská rada propukla v jásot a Velký Vont vzrušeně prohlížel hlavolam, jako kdyby nechtěl věřit svým očím. Pak vstal, pokynul Vontské radě, aby i ona povstala, a když se jásot utišil, řekl:

„U nikoho z nás nebude ježek v kleci líp uschovaný než u toho, kdo s ním umí tak zacházet! A nikdo si nezaslouží Velkého Vontství víc než ten, kdo tak dlouho hledané tajemství ovládá. Otakare Losno, můj nástupce, předávám ti Velké Vontství i s jeho symbolem!“ Při těchto slovech podal mu obřadně hlavolam do nastavené pravice a pokračoval:

„Ved’ Stínadla, jak nejlíp umíš, vymyt’ z nich špatnost a nízkost! Nedopust’, aby se, byť i jednomu Vontovi, stalo bezpráví! Snaž se, aby svornost a kamarádství zavládlo ve vontských řadách, potlačuj každou špatnou myšlenku svou i kohokoli jiného, dej vítězit jen právu a spravedlnosti. Tak stálo psáno ve štítu prvního Velkého Vonta, toho nejlepšího a nejspravedlivějšího, a špatný by byl ten, kdo by se chtěl od těch zákonů uchylovat!“

Po této řeči se Vontská rada dala do silného a nadšeného zpěvu bezeslovné písně Vontů, zatímco Losna zde pořád ještě stál jako vyjevený s hlavolamem na otevřené dlani, nevěřící svému zraku ani sluchu.

53 Vše ztraceno

Snad by se nebylo nikdy přihodilo to, co v dalších vteřinách následovalo, kdyby byl Losna měl dlaň s hlavolamem zavřenou, nebo kdyby byl dokonce hlavolam ukryl do kapsy.

Všeho jiného by se rozradostněné Rychlé šípy i Losna nadáli, než toho, co se stalo:

Vontská rada zpívala svou stínadelskou píseň, nadšeně, halasně, a zvenčí se jí ozývala stonásobná ozvěna obyčejných Vontů, kteří pochopili, že volba Velkého Vonta je skončená a teď že jim bude ze stupňů kostela slavnostně oznámen výsledek.

A v tom radostném hluku a zpěvu mihl se ztemnělými prostorami zrušeného chrámu jakýsi černý stín a vzápětí nato vřítíl se do okruhu záře lampionů divoce vyhlízející muž.

„To je on! Podívejte! Ten nám psal přece o Tleskačův deník! Muž ze Slepé uličky!“ vykřikl nahlas Jarka. Ale nemusel to ani říkat, všichni hoši, kromě Červenáčka, jej poznali. Ano, byl to on!

„Nikdy!“ volal zuřivě ještě v běhu muž na bývalého Velkého Vonta. „Jedině můj syn bude Velkým Vontem! Celá Stínadla si to přejí, rozumíte, Štěpán Mažňák musí být Velkým Vontem. Jedině on má právo držet ve svém majetku hlavolam mého bývalého učně!“

Několika skoky se přiblížil k ohromnému Losnovi a dříve, než mu v tom kdokoli mohl zabránit, vyrval mu z nepřípravené dlaně hlavolam a zmizel ve tmě.

Pod lampióny nastal nepopsatelný zmatek. Výkřiky úžasu a rozhořčení mísily se s hlukem převrhovaných stolků i sedátek.

První se vzpamatoval bývalý Velký Vont. Nezdržoval se ani oběhnutím stolku, za kterým seděl. Opřel se jednou rukou o desku stolu, přeskočil jej a rozehnal se za mizejícím mužem.

Narazil na Losnu, který se právě tím směrem také již rozbíhal. Chvilí se oba vzájemně sobě pletli a ztratili tak dvě či tři vteřiny drahocenného času.

Hluk se změnil v ohlušující řev.

Přerušení volby Velkého Vonta v jejím posledním okamžiku bylo něčím naprosto neslýchaným. A okolnost, že se talisman Stínadel — ježek v kleci — dostal přitom do nepovolaných rukou a způsobem tak násilným, činila toto náhlé přerušení ještě více nestravitelnější.

Muž s hlavolamem, zřejmě tedy Mažňákův otec, prchal slepě k úkrytu Rychlých šípů.

Proč právě tam? Jeho syn mu nejspíš řekl o tajné chodbě — a on jí chtěl nyní s hlavolamem uniknout.

Hoši bleskurychle přeměnili v úkrytu své stanoviště. Schovali se pod spadlý ochoz, jehož jeden konec spočíval na dlažbě ještě z doby, kdy s ním spadla výprava Sběrače.

Z tohoto nového úkrytu Rychlé šípy sice neviděly na osvětlené místo pod lampióny, ale nevadilo jim to. Tam se teď stejně nedělo nic zajímavého. Celá Vontská rada se zatím vzpamatovala a byla na cestě za Mažňákovým otcem.

Ten vzápětí po zmizení Rychlých šípů do nového úkrytu přeběhl místo, kde ještě před několika vteřinami stály. Hoši jej viděli zpod ochozu, který je dokonale kryl.

Mažňákův otec si svítil slabou baterkou. Dveře do sklepa našel otevřené, jak je Rychlé šípy samy připravily pro svůj případný ústup.

Za dveřmi se pak ozval jeho temný pád a podivný hluk. Pravděpodobně uklouzl na slizkých schodech a teď se po nich řítí dolů.

A již se žene chodbou podél spadlého ochozu bývalý Velký Vont, sledovaný Losnou — a za nimi i celá Vontská rada.

Hlučí, cosi volají, ale není možné zaslechnout v tom zmatku a dusotu nohou jediné souvislé slovo.

Pak se kdesi v hlubinách sklepení ze směsic hlasů ozval výkřik, plný hrůzy a zoufalství. Výkřik o pomoc. Několikrát za sebou.

„Rychle! Pospěšme tam!“ vybídl Mirek hochy.

Vyběhli ze svého úkrytu a potmě zvolna scházeli po vlhkých schodech. Když došli asi do jejich poloviny, naskytl se jim podivný pohled.

V záři několika baterek spatřili cosi velikého šplouchat se v otevřené stoce, jejíž hustá hladina byla rozvířena. Několik Vontů se shýbalo k zapáchající vodě a lovalo v ní. Předmět ve vodě chvílemi mizel pod hladinou a opět se vynořoval. Byla to hlava topícího se člověka.

Pak kdosi přskočil na druhou stranu stoky, z vody se vynořily dvě ruce a Vont na druhé straně je uchopil.

„Mažňákův otec!“ vykřikl Jarka. „Podívejte — Mažňákův otec se topí. Spadl do stoky, když utíkal . . .“

Ano — byl to on — napolo utopený, když byl teď za pomoci skoro všech Vontů vytahován z bahnité vody.

Poplašené vodní krysy prchaly do temných koutů, proplouvaly poděšeně kolem nezvyklého předmětu ve svých vodách.

„Kde máte hlavolam!“ křičel teď Losna podrážděně na Mažňákova otce. Ten se teprve vzpamatoval.

„Nemám . . .“ řekl namáhavě. „Tam — ve vodě . . . je tam . . . upustil jsem ho . . . někde tam je . . .“

Tleskačův hlavolam i se svým tajemstvím uvnitř ježka byl navždy ztracen v bezedných nánosech kalu stoky, stále se převracejících, měnících se a odplouvajících do stokové spleti.

Po slovech Mažňákova otce se podzemím rozpoutala hotová bouře odporu.

„To je konec,“ šeptal zdrceně Mirek na schodech. „Konec! Nebylo souzeno, aby svět byl bohatší o Tleskačův objev. Nikdo už

nikdy nemůže v pohyblivém bezedném bahně té stoky hlavolam nalézt. Všechno bylo marné!“

„Nemáme zde tedy už co pohledávat,“ pravil Jarka. „Můžeme jít — je opravdu konec! Snad dokážeme na vše zapomenout.“

Ale vzchopili se teprve, když se několik Vontů připravovalo k návratu do kostela.

Nečekali, až na ně Vontové narazí. Vyběhli po schodech a již byli skoro u dveří do kostelního zákoutí. Ale světlo bylo rychlejší než jejich nohy. Jeden z Vontů totiž posvítí baterkou vzhůru a spatřil tam jakési postavy — Rychlé šípy.

„Vyzvědači!“ vykřikl. „Měli jsme tu někoho cizího! Všichni nahoru — rychle!“

Rychlé šípy vyběhly zatím již dveřmi do opuštěného kostela.

„Ukryjeme se tady pod ochozem,“ šeptal horečně Rychlonožka, ale Mirek ten nápad odmítl:

„Ne, to by špatně dopadlo. První baterka by nás tady objevila. Musíme nahoru! Po ochozu!“

Začali se škrábat po nakloněném ochozu vzhůru, k oknu, kterým kdysi poprvé do těchto míst vnikli. Rychlonožka tam byl výjimečně první a pomáhal všem ostatním.

Již se ocitli ve výklenku okna a Rychlonožka trochu bezradně usedl na její vnější římsu, s nohama do ulice.

Uvnitř zatím již část Vontů vyběhla až k ochozu a spatřila i uslyšela Rychlé šípy, prchající oknem z kostela.

Ozval se jejich výstražný křik, který platil zástupům Vontů venku čekajících na výsledek volby. Naštěstí pro Rychlé šípy byl největší nával Vontů před vraty kostela. Vždyť tam se přece měli dozvědět nejdříve, kdo je příštím vládcem Stínadel.

Rychlonožka se již nerozmýšlel a skočil. Byla to však přece značná výška a prudký pád způsobil, že Rychlonožka dopadl na ruce i nohy a několikrát se převálil. Ale již se spouštěli a skákali i druzí hoši. To už byli první z pronásledovatelů uvnitř na ochozu, skoro u okna. Bylo možné, že mezi nimi je i Losna. I kdyby přátelství k Rychlým šípům trvalo, nemohl se k nim před ostatními Vonty hlásit.

„Zadržte je! Chyt'te je!“ rozkřikl se teď do tmy na ulici v okně nějaký hlas a současně se kdosi snažil prolézt mříží v okně ven na římsu.

Ale vzápětí nato se ozvala uvnitř kostela ohlušující rána. Zdálo se, že se i země zachvěla pod tímto úderem.

Starý, zpuchřelý ochoz, jehož konec až dosud spočíval nad dlažbou kostela, na trámu ve zdi, nevydržel nápor po něm lezoucích Vontů a spadl s nimi.

Hoši se dlouho nerozhlíželi. Rozběhli se v opačnou stranu, než byla vrata svatého Jakuba, a zamířili pak nejkratší cestou k Rozdělovací třídě. Někáký dupot se ozval za nimi. Vzmáhal se, byl stále hlučnější, a teď se již ozývaly i výhrůžné výkřiky. Nebylo pochyb o tom, co to znamená. Vontové, snad upozornění členy Vontské rady, pronásledují Rychlé šípy.

„Rozprchněme se na různé strany!“ navrhoval v běhu Jarka. „Bude to tak lepší — nebudou vědět, za kým z nás se mají dát.“

Ale Mirek odporoval. „Máme jen jeden směr před sebou — a to je směr na Druhou stranu. Kdybychom se měli rozutíkat, musel by někdo z nás chtěnechtě běžet směrem jiným. A to by nebylo bezpečné!“

Pak již nemluvili, aby šetřili dech. Snažili se dýchat zhluboka, klidně, a jejich ruce se volně pohybovaly, aby dýchání usnadnily.

Zástup Vontů mohutněl, ale vzdálenost se neměnila.

„Můžeme říct, že nový Velký Vont je náš přítel,“ navrhoval Červenáček.

„Neuvěří nám . . .“ odmítal Mirek. „A my to vlastně na Losnu ani nesmíme prozradit. Kdyby se Vontové dověděli, že on věděl o naší přítomnosti na nejtajnější stínadelské slavnosti a neupozornil na nás, bylo by veta po důvěře Vontů k němu.“

Náhle se před nimi na rohu ulice objevili dva Vontové. Poznali, oč jde, a postavili se jim do cesty.

Mirek se rozkřičel a ostatní hoši se přidali. Jestli jim oba Vontové neuskočí z cesty, budou smeteni.

Vontové to poznali a zalekli se jejich křiku. Rychlé šípy prolétly kolem nich jako rychlíková lokomotiva. Jeden z nich, který se neuhnul včas, byl odražen až ke zdi domu Jarkovým ramenem.

Potom vběhli hoši do úzké uličky. Bylo zde úplné ticho a klid. Jen zezadu sem doléhal křik pronásledovatelů. Uprostřed uličky svítila plynová lucerna svým syčivým zeleným světlem.

„Jsme doma, jsme zachráněni!“ volal Červenáček. Poznal první tu uličku. Byla to ona! Tady přece utíkal tenkrát, když šel na svou vlastní pěst pátrat do Stínadel.

Za chvíli se octli na Rozdělovací třídě.

Přeběhli ji a vnořili se do bezpečných ulic Druhé strany.

Hluk za nimi ustal. Vontové se zastavili u Rozdělovací třídy a nepřekročili ji, jako kdyby to byla kouzelná křídová čára.

54 Rozvrat ve Stínadlech

Zápas Mažňákova otce docela vyvrátil běh událostí.

Neodčinitelná ztráta ježka v kleci způsobila úplné zhroucení odstoupivšího Velkého Vonta. Losna se Velkého Vontství ani neujal.

Vontská rada se ještě několik hodin snažila udržet vývoj ve svých rukou, ale marně.

Ještě téhož večera a pak následující den došlo ve Stínadlech k velkým potyčkám mezi Losnovými přívrženci a Mažňákovci.

To, co bylo několik let drženo v nejhlubší tajnosti, totiž existence ježka v kleci jako talisman Stínadel, rozkřiklo se v několika minutách po tom, kdy hlavolam nenávratně zapadl do bezedných hlubin kalu.

A rozkřiklo se i to, že talisman byl navždy ztracen a Stínadla že již svůj talisman nemají.

Tím také zmizela úcta k celému vontskému zřízení. Každý si dělal, co chtěl!

Mažňákovci neuznali volbu Losny za platnou a prohlásili, že se dle pokynů Losny řídit nebudou. Jim že může vládnout jedině Mažňák. Nebylo nikoho, kdo by obě strany srovnal, smířil. Bývalý Velký

Vont, před jehož očima byl talisman Stínadelských ztracen, nebyl schopen v té věci jediného činu, tolik ho ztráta hlavolamu zdrtila. Spory mezi Vonty mu ještě dodaly. Odešel z vontských řad docela znechucený.

Druhého dne — po marném namáhání smířit Losnovce s Mažňákovci, vzdala se Vontská rada svého úsilí a rozešla se navždy.

Některé ulice se nezajímaly ani o Losnu, ani o Mažňáka — a každá z nich utvořila své vlastní sdružení, kterému vládl dosavadní náčelník ulice, aniž by musel poslouchat nějakou Vontskou radu.

Soudržnost Vontů, tak obdivovaná ostatními čtvrtěmi města, vyztužená různými zvyklostmi, obřady, dlouholetou tradicí i organizační výstavbou, sesula se v několika hodinách pod tlakem překotných událostí jako stavba z karet.

Byl to úplný krach.

Několik ulic, osídlených většinou Losnovými přívrženci, se sice snažilo v dalších několika dnech dát dohromady trosky bývalé vontské slávy, od které již i Vontská rada utekla, ale nepodařilo se jim to.

Ani Losna, který se dobrovolně zřekl Velkého Vontství, jehož se tak smutně ujal, svým odstoupením nic nepořídil. Většina jeho přívrženců si nepřála mít za Velkého Vonta nikoho jiného než jeho. Mažňákovci však byli neúprosní, i když se tvrdilo, že vším je vinen Mažňákův otec i on sám.

A počet ulic, které chtěly mít svou úplnou samostatnost, rostl. Se ztrátou talismanu jako kdyby se kázeň Vontů ztratila. Byl konec se vším.

Slova Mažňákova otce, když vytrhl Losnovi ježka z dlaně, vysvětlila Rychlým šípům poslední záhady, točící se kolem toho celého podivného případu.

Tak Mažňákův otec byl tedy vlastně ten záhadný EM, kterého se kdysi Jan Tleskač obával! U něho to tedy byl nešťastný chlapec v učení, dříve než skončil svůj krátký život!

V deníku jej jmenoval jen Em. Proč? Bylo to vlastně počáteční písmeno jména Mažňák a Tleskač je v deníku nechtěl vypisovat celé. Snad — alespoň ze začátku deníku — proto, aby v případě nalezení

deníku starým Mažňákem nebylo zřejmé, že se v deníku píše o něm. A pak už Tleskač při přezdínce zůstal.

Em zřejmě vytušil úžasnost objevu svého učně Jana Tleskače, i to, že plán má nějakou souvislost s hlavolamem. Snad dokonce někdy viděl, jak Tleskač plán do ježka ukládá.

Em se snažil ježka zmocnit, ale nepodařilo se mu to. A po Tleskačově smrti zahalené závojem nejistoty a pouhých dohadů, ježek dokonce zmizel!

A teď po letech se doslechl prostřednictvím svého syna, že ježka v kleci má Velký Vont jako talisman Stínadel. Kdo z Vontské rady to jeho synu prozradil, či jak se tuto věc vůbec dozvěděl, není důležité. Hlavní bylo, že Em našel ježkovu stopu.

Vynaložil proto vše, aby se jeho syn stal Velkým Vontem, a tím aby ježek v kleci — i se svým předpokládaným úžasným tajemstvím — přešel do jeho rukou. Byly to vlastně jeho peníze, které Mažňák rozhazoval mezi náčelníky ulic, aby si je získal. Nebylo to však nic platné, nakonec se volba přece jen konala bojem a nikoli hlasováním, protože i Losna měl za sebou ohromný počet příznivců. To by bylo hlasování velmi obtížné.

Také Tleskačův deník se rozhodl Mažňákův otec získat, když se dozvěděl, že ho Rychlé šípy mají ve svém majetku. Snad se obával, že by v deníku mohlo být něco, co by mu mohlo uškodit — snad také očekával, že v něm objeví něco o Tleskačově tajné práci.

Jeho snaha o získání deníku selhala, Rychlé šípy tehdy ze Slepé uličky uprchly, nedaly se zlákat stokorunou! Ale prozradily přitom neúmyslně oběma Mažňákům vchod do Hřbitovní chodby.

Mladý Mažňák byl zřejmě zasvěcen do otcových plánů. Proto také ani nevolal na pomoc ostatní Vonty, když Rychlé šípy pronásledoval. Musel by se s ostatními dělit o Tleskačův deník, o kterém předpokládal, že jej mají Rychlé šípy u sebe.

Hřbitovní chodbou vešel tajně Mažňákův otec v den volby před jejím zahájením do opuštěného kostela, tam se ukryl a sledoval pak boj mezi svým synem a Losnou.

A když viděl, že kořist, ježek v kleci, po které se pídil po tolik let, mu má zase uniknout, neovládl se, vyběhl ze tmy a Losnovi hlavolam vyrval z ruky.

Bylo to vše tak jasné, teď po Mirkových a Jarkových vývodech, které o celé věci napsali do posledního TAM-TAMU.

Ale spravedlnost přičinila k řetězu těch všech událostí ještě článek závěrečný.

Tleskačův mistr Em — Mažňák zaplatil draze svou touhu užívat ovoce práce svého učně. Když ve sklepení zrušeného kostela spadl do bahnité vody, spolkl několik doušků této otrávené hnijící tekutiny.

Nakazil se tak nevyhládivelnou nemocí, kterou roznášíjí vodní krysy, a zemřel na celkový rozklad krve a otravu. Zaplatil svým životem to, pro co i jeho učeň musel položit svůj život. A s sebou vzal do hrobu i přesné vysvětlení posledních chvilék Jana Tleskače.

Napáchané zlo rozdrtilo toho, kdo je zasil.

Stínadla vydala svá poslední tajemství, setřela svou tajemnost. Po bouřích se uklidnila, ztišila a přijala na sebe tvářnost klidné obyčejné čtvrti.

Na jak dlouho? Kdo to ví — —

Brzy po závěrečných událostech napadl sníh a bílé sporty rozptýlily mysl všech účastníků toho podivného příběhu dokonale.

Sběrač přestal vycházet úplně. Parta Tondy Plíhala měla teď plno práce ve Dvorcích, kde se tenisová hřiště proměnila v kluziště a hokejová kolbiště.

Bratrstvo Kočičí pracky se stáhlo do Štětináčova krysího dřevníku a rozhodlo se přerušit veškeré styky s Druhostraníky. Bohouše vzalo na milost a po přímlově Dlouhého Bidla znovu přijalo za člena, aby tak rozhojnil tuto povedenou společnost.

Co se stalo s Losnou a Mažňákem, nebylo Rychlým šípům známo, hoši už do Stínadel více nešli.

Když dopsali o celé historii poslední větu v TAM-TAMU, odložili slavnostně pera a každý něco řekl: „Byl to opravdu přepodivný příběh,“ prohodil Mirek, „a nechtěl bych ho prožívat ještě jednou!“

„Málem by mě připravil o nejvěrnější kamarády!“ pravil Červenáček a rozhlédl se po ostatních.

„Byl to nepřetržitý řetěz událostí, jaké jsme ještě nezažili a už taky asi nezažijeme!“ mínil Jindra.

„A ty události kladly velké požadavky na naši pohotovost, odvahu, prozíravost i vytrvalost!“ řekl Jarka.

A pak přišla řada na Rychlonožku. Vykulil své pichlavé oči, nafoukl se a halasně oznámil:

„Ano, ano, plantážníci a jiní živnostníci jim na roveň postavení! Ale kdože vás musel povzbuzovat, když vaše vytrvalost ochabovala, odvaha poklesávala a prozíravost selhávala jako zamlžená podzimní mlhou? Kdo to byl, který vám odvahu v mysl znovu naléval, dobré nápady vnukával a dobrou mysl dodával?“

Byl jsem to já, Rychlonožka, váš neúnavný podněcovatel ke všemu, váš bdělý strážce, odvážný a statečný, jemuž nikdy nic nebylo zatěžko.

Ale nevyčítám to, jsem rád, že jsem to pro vás mohl udělat, dělali jsme jistě každý, co jsme mohli, a není zapotřebí, abych nějak zvlášť své zásluhy zde zdůrazňoval! Každý o nich jistě víte, a kdo ne, tak ať si dá o nich vyprávět! A tím slavnostně, stručně a skromně tedy konečně končím!“